Terminy proceduralne

Jeśli uczestniczą Państwo w sporze o charakterze cywilnym i jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, że konieczne będzie skierowanie sprawy do sądu, warto mieć świadomość istnienia terminów, ograniczających możliwość wszczęcia postępowania.

Wszystkie nowoczesne systemy prawne, w tym obowiązujące w 27 państwach członkowskich, przewidują terminy przedawnienia roszczeń cywilnoprawnych. Przepisy regulujące kwestię przedawnienia przewidują różnorodne rozwiązania w odniesieniu do długości okresu przedawnienia, terminu rozpoczęcia jego biegu oraz czynności lub zdarzeń, które prowadzą do jego przerwania lub zawieszenia. Przepisy dotyczące konkretnego roszczenia również wskazują terminy przedawnienia mające zastosowanie do tego rodzaju roszczeń.

Aby uzyskać szczegółowe informacje krajowe, należy kliknąć na flagę kraju.

Ostatnia aktualizacja: 30/05/2023

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Terminy proceduralne - Belgia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Kodeks postępowania cywilnego (Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek) określa rozmaite terminy.

Dzielą się one na dwie kategorie: na okresy oczekiwania i terminy zawite.

Okresy oczekiwania (***délais d'attente***) to terminy, które muszą upłynąć. Czynność prawną można podjąć dopiero po upływie takiego okresu oczekiwania. Przykładem okresu oczekiwania jest termin na stawienie się przed sądem.

Przykładem okresu oczekiwania jest termin na stawienie się przed sądem (*délai de citation*). Termin na stawienie się przed sądem rozpoczyna bieg w dniu doręczenia wezwania do stawiennictwa przed sądem, a kończy bieg w dniu przeprowadzenia posiedzenia wstępnego. Termin ten wynosi osiem dni w przypadku wezwania do stawiennictwa przed sądem w zwykłym postępowaniu cywilnym oraz dwa dni w postępowaniu w sprawie środków tymczasowych.

Terminy zawite (*délais de forclusion*) oznaczają terminy, w przypadku których określona czynność prawna musi zostać dokonana najpóźniej ostatniego dnia takiego terminu, *dies ad quem*; w przeciwnym razie strona traci prawo do dokonania tej czynności prawnej.

jeżeli termin nie zostanie dotrzymany, prawo do podjęcia określonej czynności prawnej wygasa. Przykładowe terminy zawite dla poszczególnych środków zaskarżenia:

termin jednego miesiąca na wniesienie apelacji (art. 1051 kodeksu postępowania cywilnego) od wyroku wydanego w przypadku przeprowadzenia rozprawy, liczony od dnia doręczenia wyroku;

termin jednego miesiąca na wniesienie sprzeciwu (art. 1048 kodeksu postępowania cywilnego) od wyroku wydanego zaocznie, liczony od dnia doręczenia wyroku;

termin trzech miesięcy na wniesienie skargi kasacyjnej (art. 1073 kodeksu postępowania cywilnego);

termin trzech miesięcy na wniesienie środka zaskarżenia przez osobę trzecią wobec wykonania wyroku naruszającego jej interesy (*tierce opposition*) (art. 1129 kodeksu postępowania cywilnego);

termin 30 dni na wniesienie skargi na czynności sędziego (*prise à partie*) (art. 1142 kodeksu postępowania cywilnego);

termin sześciu miesięcy na wniesienie wniosku o wznowienie postępowania (*requête civile*) (art. 1136 kodeksu postępowania cywilnego).

Termin na stawienie się przed sądem jest okresem oczekiwania.

Zgodnie z art. 707 kodeksu postępowania cywilnego ogólnie obowiązujący termin na stawienie się przed sądem w postępowaniu zwykłym wynosi osiem dni w przypadku pozwanych mających miejsce pobytu lub zamieszkania w Belgii.

To samo ma zastosowanie w następujących przypadkach:

1. doręczenia wezwania do stawiennictwa przed sądem pod wskazany adres w Belgii;
2. gdy nie jest znane ani w Belgii, ani za granicą miejsce pobytu lub zamieszkania strony, której wezwanie do stawienia się przed sądem ma być doręczone;
3. gdy wezwanie do stawiennictwa przed sądem skierowane do strony mającej miejsce zamieszkania za granicą zostanie doręczone jej osobiście w Belgii.

Termin na stawienie się przed sądem w postępowaniu w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych jest skrócony do dwóch dni (art. 1035 kodeksu postępowania cywilnego). Termin na stawienie się przed sądem ds. dokonania zajęcia (*juge des saisies*) również wynosi dwa dni, jeżeli sąd przeprowadza to postępowanie w taki sposób jak postępowanie w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych.

Jeżeli pozwany nie posiada miejsca zamieszkania, pobytu ani adresu do doręczeń w Belgii, powszechnie obowiązujące terminy (*délais de base*) wynoszące osiem i dwa dni ulegają przedłużeniu zgodnie z art. 55 kodeksu postępowania cywilnego.

Przedłużony termin (tj. osiem lub dwa dni + ...) wynosi:

1. piętnaście dni, w przypadku gdy strona zamieszkuje w sąsiednim państwie lub w Zjednoczonym Królestwie;
2. trzydzieści dni, w przypadku gdy strona zamieszkuje w innym państwie europejskim;
3. osiemdziesiąt dni, w przypadku gdy strona zamieszkuje w innym państwie znajdującym się poza Europą.

Możliwość przedłużenia terminu musi być jednak przewidziana w obowiązujących przepisach. Tego rodzaju możliwość przewidziano w przypadku terminu na stawienie się przed sądem w postępowaniu zwykłym (art. 709 kodeksu postępowania cywilnego)oraz terminu na stawienie się przed sądem w postępowaniu w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych (art. 1035 kodeksu postępowania cywilnego).

W niektórych przypadkach może zachodzić konieczność, aby strona jak najszybciej stawiła się na wezwanie sądu. W takich sytuacjach adwokat lub komornik sądowy może zwrócić się do sądu o skrócenie terminów (art. 708 kodeksu postępowania cywilnego w przypadku postępowania zwykłego, art. 1036 kodeksu postępowania cywilnego w przypadku postępowania w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych).

W takim przypadku oprócz doręczenia wezwania do stawiennictwa przed sądem komornik sądowy doręczy pozwanemu również odpis wydanego przez sąd postanowienia w celu zawiadomienia go o wydaniu pozwolenia na skrócenie terminu na stawienie się przed sądem.

Jedną z najbardziej istotnych kwestii związanych z terminami jest **sposób ich obliczania**. Stosowane procedury określono w art. 48–57 kodeksu postępowania cywilnego (tj. w części pierwszej rozdział VIII kodeksu postępowania cywilnego) (zob. poniżej).

Przepisy te dotyczą kwestii ogólnych (art. 48 i 49), terminów zawitych (art. 50 akapit pierwszy), sposobu obliczania terminów (art. 52, art. 53 akapit pierwszy, art. 53*bis*, art. 54 i art. 57), przypadków wystąpienia siły wyższej, przedłużenia terminów (art. 50 akapit drugi, art. 51, art. 53 akapit drugi, art. 55) oraz przypadku zawieszenia postępowania z uwagi na śmierć jednej ze stron (art. 56).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

1 stycznia (Nowy Rok)
Niedziela Wielkanocna i Poniedziałek Wielkanocny (święta ruchome)
1 maja (Święto Pracy)
Wniebowstąpienie (szósty czwartek po Niedzieli Wielkanocnej)
Zielone Świątki i Poniedziałek Zielonoświątkowy (siódma niedziela i siódmy poniedziałek po Niedzieli Wielkanocnej)
Święto państwowe: 21 lipca
15 sierpnia (Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny)
1 listopada (Wszystkich Świętych)
11 listopada (Dzień Zawieszenia Broni kończącego I wojnę światową w 1918 r.)
25 grudnia (Boże Narodzenie)
Wykaz ten **nie jest** uwzględniony w kodeksie postępowania cywilnego.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zob. pytanie 1 (powyżej).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Zgodnie z ogólną zasadą *dies a quo* (= daty dokonania czynności / wystąpienia zdarzenia, które inicjuje bieg terminu) NIE wlicza się do długości okresu, natomiast *dies ad quem* (= ostatni dzień terminu) JEST wliczany do tego okresu (*dies a quo non computatur in termino*).
Art. 52 kodeksu postępowania cywilnego stanowi: „Bieg terminu liczy się od północy do północy. Bieg terminu rozpoczyna się od dnia następującego po dniu dokonania czynności lub wystąpienia zdarzenia, które inicjuje bieg terminu, wliczając wszystkie dni, w tym soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy".
W związku z powyższym termin nie rozpoczyna biegu w dniu doręczenia wezwania do stawienia się przed sądem lub wyroku (*dies a quo*), ale w dniu następującym po tym dniu (konkretniej rzecz ujmując, o północy tego dnia).
Przykładowo jeżeli wezwanie do stawienia się przed sądem doręczono w poniedziałek 4 maja (*dies a quo*), wówczas bieg terminu na stawienie się przed sądem rozpocznie się we wtorek 5 maja. Innymi słowy za pierwszy dzień terminu ośmiodniowego uznaje się wtorek 5 maja.
Jeżeli 4 maja przypadnie w piątek, wówczas termin na stawienie się przed sądem rozpoczyna bieg w sobotę 5 maja. Pierwszy dzień terminu na stawienie się przed sądem może przypadać w sobotę, niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

A) Doręczenie przez komornika sądowego
Zgodnie z art. 57 kodeksu postępowania cywilnego termin na wniesienie sprzeciwu, apelacji i skargi kasacyjnej rozpoczyna bieg, o ile odpowiednie przepisy nie stanowią inaczej, w dniu doręczenia stronie orzeczenia osobiście, w dniu doręczenia stronie orzeczenia w miejscu jej zamieszkania lub, w razie jeżeli zachodzi taka konieczność, w dniu doręczenia stronie odpisu takiego orzeczenia lub jego złożenia u strony, jak określono w art. 38 i 40.
W przypadku osób, które nie mają miejsca pobytu, zamieszkania ani adresu do doręczeń w Belgii i którym nie doręczono pisma do rąk własnych, termin rozpoczyna bieg w dniu wysłania odpisu pisma lub, jeżeli zachodzi taka konieczność, w dniu przekazania odpisu pisma prokuratorowi.
Jeżeli pismo zostało doręczone osobom nieposiadającym zdolności do czynności prawnych, bieg terminu rozpocznie się dopiero w momencie doręczenia pisma ich przedstawicielowi ustawowemu.
B) Doręczenie drogą pocztową
Zgodnie z art. 53*bis* kodeksu postępowania cywilnego, o ile odpowiednie przepisy nie stanowią inaczej, terminy, których bieg rozpoczyna się od dnia doręczenia stronie pisma drogą pocztową, oblicza się w następujący sposób:
jeżeli pismo zostało przesłane listem poleconym nadanym przez sekretariat sądu pokoju (*par pli judiciaire*) lub listem poleconym za potwierdzeniem odbioru – od dnia doręczenia listu w miejscu pobytu strony oraz, w razie konieczności, pod aktualny adres zamieszkania danej strony lub wskazany przez nią adres do doręczeń;
jeżeli pismo zostało przesłane listem poleconym lub listem zwykłym – od trzeciego dnia roboczego następującego po dniu nadania listu na poczcie, chyba że adresat jest w stanie udowodnić, że list nie został doręczony;
jeżeli powiadomienie zostało doręczone za potwierdzeniem odbioru, od następnego dnia po wysłaniu listu.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Zgodnie z ogólną zasadą *dies a quo* (= daty dokonania czynności / wystąpienia zdarzenia, które inicjuje bieg terminu) NIE wlicza się do długości okresu, natomiast *dies ad quem* (= ostatni dzień terminu lub dzień, w którym termin upływa) JEST wliczany do tego okresu.
DIES A QUO
Art. 52 kodeksu postępowania cywilnego stanowi: „Bieg terminu liczy się od północy do północy. Bieg terminu rozpoczyna się od dnia następującego po dniu dokonania czynności lub wystąpienia zdarzenia, które inicjuje bieg terminu, wliczając wszystkie dni, w tym soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy".
W związku z powyższym termin nie rozpoczyna biegu w dniu doręczenia wezwania do stawienia się przed sądem lub wyroku (*dies a quo*), ale w dniu następującym po tym dniu (konkretniej rzecz ujmując, o północy).
Przykładowo jeżeli wezwanie do stawienia się przed sądem doręczono w poniedziałek 4 maja (*dies a quo*), wówczas bieg terminu na stawienie się przed sądem rozpocznie się we wtorek 5 maja. Innymi słowy, za pierwszy dzień terminu ośmiodniowego uznaje się wtorek 5 maja.
Jeżeli 4 maja przypadnie w piątek, wówczas termin na stawienie się przed sądem rozpoczyna bieg w sobotę 5 maja. Pierwszy dzień terminu na stawienie się przed sądem może przypadać w sobotę, niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy.
DIES AD QUEM
Art. 53 kodeksu postępowania cywilnego stanowi: „Dzień, w którym termin upływa, wlicza się do okresu objętego terminem. Jeżeli jednak taki dzień przypadnie w sobotę, niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy, dzień, w którym termin upływa, zostaje przeniesiony na kolejny dzień roboczy".
Dies ad quem oznacza dzień, w którym wyznaczony termin upływa. Dzień ten wlicza się do terminu, dlatego też stanowi on ostatni dzień tego terminu. Jeżeli jednak *dies ad quem* przypadnie w sobotę, niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy, dzień, w którym termin upływa, zostaje przeniesiony na kolejny dzień roboczy.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Zgodnie z art. 52 kodeksu postępowania cywilnego bieg terminu liczy się od północy do północy. Bieg terminu rozpoczyna się od dnia następującego po dniu dokonania czynności lub wystąpienia zdarzenia, które inicjuje bieg terminu, wliczając wszystkie dni, w tym soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy. Pismo może jednak zostać zarejestrowane w sekretariacie sądu wyłącznie w dniach i godzinach otwarcia sekretariatu, chyba że zostaje złożone drogą elektroniczną.

W tym przypadku chodzi o **dni kalendarzowe**.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zgodnie z art. 54 kodeksu postępowania cywilnego termin wyznaczony w miesiącach lub latach rozpoczyna bieg w określonym dniu danego miesiąca i kończy bieg w tym samym dniu określonego miesiąca.

Przepisy tego artykułu mają zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do terminów oznaczonych w miesiącach lub latach (np. termin na wniesienie sprzeciwu lub apelacji wynoszący jeden miesiąc). W tym przypadku – zgodnie z wykładnią przepisów tego artykułu w związku z art. 53 kodeksu postępowania cywilnego – oznacza to, że termin jednego miesiąca nie musi oznaczać zawsze 30 lub 31 dni, ale może obejmować również dłuższy lub krótszy okres. Dzień miesiąca (tzw. *quantième*) oznacza pierwszy dzień terminu, tj. dzień przypadający po dniu doręczenia pisma.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zgodnie z art. 53 zdanie pierwsze kodeksu postępowania cywilnego dzień, w którym termin upływa (tj. *dies ad quem*), jest wliczany do okresu objętego terminem.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Art. 53 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że jeżeli taki dzień przypada w sobotę, niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy, dzień, w którym termin upływa, zostanie przeniesiony na kolejny dzień roboczy.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

a) Terminy, których przekroczenie nie skutkuje wygaśnięciem uprawnienia (*déchéance*)

Zgodnie z art.49 kodeksu postępowania cywilnego terminy zostały określone w przepisach, a sędzia jest uprawniony do ich wyznaczania wyłącznie wówczas, gdy w prawie przewidziano taką możliwość.

Zgodnie z art. 51 kodeksu postępowania cywilnego sędzia może skrócić lub przedłużyć terminy, których przekroczenie nie skutkuje wygaśnięciem uprawnienia. O ile obowiązujące przepisy nie stanowią inaczej, okres, o który przedłuża się termin, nie może być dłuższy od pierwotnego terminu, przy czym po jednokrotnym przedłużeniu terminu nie dopuszcza się możliwości jego ponownego przedłużenia, chyba że wystąpią istotne okoliczności uzasadniające takie przedłużenie. Postanowienie w sprawie przedłużenia terminu musi zawierać uzasadnienie.

b) Strona, która nie ma miejsca zamieszkania, pobytu ani adresu do doręczeń w Belgii

Zgodnie z art. 55 kodeksu postępowania cywilnego w przypadku gdy zgodnie z obowiązującymi przepisami należy przedłużyć terminy wyznaczone dla strony, która nie ma miejsca zamieszkania, pobytu ani adresu do doręczeń w Belgii, terminy takie przedłuża się o:

piętnaście dni w przypadku, gdy dana strona zamieszkuje w państwie sąsiednim lub w Zjednoczonym Królestwie;

trzydzieści dni w przypadku, gdy dana strona zamieszkuje w innym państwie europejskim;

osiemdziesiąt dni w przypadku, gdy dana strona zamieszkuje w innym państwie znajdującym się poza Europą.

c) Okres wakacji sądowych

Zgodnie z art. 50 akapit drugi kodeksu postępowania cywilnego termin na wniesienie apelacji lub sprzeciwu wyznaczony zgodnie z art. 1048, art. 1051 i art. 1253quater lit. c) i d), który rozpoczyna i kończy bieg w okresie wakacji sądowych, zostaje przedłużony do piętnastego dnia nowego roku sądowego. Coroczne wakacje sądowe trwają od dnia 1 lipca do dnia 31 sierpnia włącznie.

Jeżeli termin na wniesienie apelacji lub sprzeciwu rozpoczyna i kończy bieg w okresie wakacji sądowych, *dies ad quem* tego terminu zostaje przedłużone do dnia 15 września.

Przykład nr 1: wyrok zostaje doręczony w dniu 30 czerwca (*dies a quo*). Pierwszy dzień biegu terminu przypada w dniu 1 lipca, a *dies ad quem* przypada w dniu 31 lipca.

Przykład nr 2: wyrok zostaje doręczony w dniu 31 lipca (*dies a quo*). Pierwszy dzień biegu terminu przypada w dniu 1 sierpnia, a *dies ad quem* przypada w dniu 31 sierpnia.

W obydwu powyższych przykładach zarówno pierwszy dzień terminu, jak i *dies ad quem* przypada w trakcie wakacji sądowych, dlatego też termin zostaje przedłużony do dnia 15 września, który jest ostatnim dniem, w którym można wnieść apelację lub sprzeciw.

Przykład nr 3: wyrok zostaje doręczony w dniu 29 czerwca. Pierwszy dzień biegu terminu przypada w dniu 30 czerwca. *Dies ad quem* przypada w dniu 29 lipca.

Przykład nr 4: wyrok zostaje doręczony w dniu 1 sierpnia. Pierwszy dzień biegu terminu przypada w dniu 2 sierpnia. *Dies ad quem* przypada w dniu 1 września.

W obydwu powyższych przykładach pierwszy dzień terminu albo *dies ad quem* przypada poza okresem wakacji sądowych, dlatego też termin nie ulega przedłużeniu do dnia 15 września.

Należy mieć na uwadze, że przepisy art. 50 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego (przedłużenie terminu z powodu wakacji sądowych) mogą być stosowane w związku z art. 53 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego (przeniesienie dnia, w którym termin upływa, na kolejny dzień roboczy, jeżeli dzień ten przypada w sobotę, niedzielę lub dzień ustawowo wolny od pracy), jeżeli ostatni dzień wakacji sądowych, tj. 31 sierpnia, przypadnie w sobotę lub w niedzielę, a ostatni dzień terminu (*dies ad quem*) przypadnie w dniu 31 sierpnia.

W takim przypadku przepisy art. 50 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego mają pierwszeństwo przed przepisami art. 53 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego.

Rozważmy następującą hipotetyczną sytuację:

pismo zostaje doręczone w dniu 31 lipca. Termin na wniesienie sprzeciwu lub apelacji rozpoczyna bieg w dniu 1 sierpnia i kończy bieg w dniu 31 sierpnia. 31 sierpnia przypada w sobotę lub w niedzielę.

Zgodnie z art. 50 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego, kiedy pierwszy i ostatni dzień terminu przypadają w wakacje sądowe, termin zostaje przedłużony do dnia 15 września.

Przepisy art. 53 zdanie drugie będą miały zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy dzień 15 września przypadnie w sobotę lub w niedzielę – w takiej sytuacji dzień, w którym termin upływa, zostanie przesunięty na poniedziałek.

d) Śmierć strony uprawnionej do wniesienia sprzeciwu lub apelacji

Zgodnie z art. 56 kodeksu postępowania cywilnego śmierć strony wstrzymuje bieg terminu, który przysługiwał stronie, na wniesienie sprzeciwu, apelacji lub skargi kasacyjnej. Wznowienie biegu terminu rozpoczyna się dopiero po ponownym doręczeniu wyroku w miejscu zamieszkania zmarłej strony.

Jeżeli wyrok został doręczony przed upływem terminu przeznaczonego na sporządzenie i skonsultowanie spisu inwentarza, nowy termin rozpocznie bieg dopiero po upływie tych terminów. Wyrok może zostać doręczony zbiorczo wszystkim spadkobiercom, bez konieczności podawania ich imion i nazwisk ani statusu.
Każda zainteresowana strona może zostać zwolniona ze skutków wygaśnięcia uprawnień wynikających z niedotrzymania terminu rozpoczynającego bieg w dniu następującym po dniu doręczenia wyroku, jeżeli istnieją przesłanki pozwalające przypuszczać, że strona taka nie zdawała sobie sprawy z faktu doręczenia wyroku.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Zgodnie z art. 1050 kodeksu postępowania cywilnego we wszystkich rodzajach postępowań apelację (*appel*) co do zasady można wnieść zaraz po wydaniu wyroku, nawet w przypadku wyroku zaocznego. Apelację od wyroku dotyczącego właściwości lub, o ile sąd nie postanowi inaczej, wyroku wstępnego (*décision avant dire droit*) można wnieść wyłącznie wraz z apelacją od wyroku kończącego postępowanie w sprawie.
Zgodnie z art. 1051 kodeksu postępowania cywilnego termin na wniesienie apelacji wynosi jeden miesiąc i jest liczony od dnia doręczenia wyroku lub powiadomienia o wydaniu wyroku zgodnie z art. 792 akapity drugi i trzeci; niemniej zgodnie z art. 1054 kodeksu postępowania cywilnego strona, która nie wniosła apelacji w postępowaniu odwoławczym (*intimé*) może w dowolnym momencie również wnieść swoistą apelację (*appel incident*) na niekorzyść wszystkich stron biorących udział w postępowaniu sądowym, nawet jeżeli nie zgłosiła zastrzeżeń do wyroku lub wyraziła na niego zgodę przed jego doręczeniem.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Zgodnie z art. 51 kodeksu postępowania cywilnego sędzia może skrócić lub przedłużyć terminy, których przekroczenie nie skutkuje wygaśnięciem uprawnienia. O ile obowiązujące przepisy nie stanowią inaczej, okres, o który przedłuża się termin, nie może być dłuższy od pierwotnego terminu, przy czym po jednokrotnym przedłużeniu terminu nie dopuszcza się możliwości jego ponownego przedłużenia, chyba że wystąpią istotne okoliczności uzasadniające takie przedłużenie. Postanowienie w sprawie przedłużenia terminu musi zawierać uzasadnienie.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Art. 55 kodeksu postępowania cywilnego wprowadzono specjalnie z myślą o takim przypadku. Jeżeli strona spełnia warunki określone w art. 55 kodeksu postępowania cywilnego, może skorzystać z przewidzianych w nim rozwiązań.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Zgodnie z art. 50 zdanie pierwsze kodeksu postępowania cywilnego terminy, których niedotrzymanie skutkuje wygaśnięciem uprawnienia, nie mogą zostać skrócone ani przedłużone nawet za zgodą stron, chyba że zostało to wyraźnie przewidziane w obowiązujących przepisach.
Innymi słowy, dana czynność prawna musi zostać dokonana w wyznaczonym terminie – w przeciwnym wypadku jest niedopuszczalna.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Niedotrzymanie terminu zawitego ma charakter ostateczny, co oznacza, że strona nie może skutecznie wnosić o przywrócenie terminu, chyba że doszło do naruszenia obowiązujących przepisów.

Ostatnia aktualizacja: 24/10/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.
Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Bułgaria

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

A) Prawo do ochrony sądowej praw podmiotowych podlega terminom przedawnienia i terminom zawitym (terminom kalendarzowym) określonym w przepisach prawa.
Termin przedawnienia to okres, w którym jednostka uprawniona podmiotowo nie wykonuje swych uprawnień i po upływie którego traci ona możliwość dochodzenia ich ochrony prawnej. Upływ terminu przedawnienia znosi nie tylko samo prawo podmiotowe, ale również powiązane prawo do dochodzenia roszczenia i prawo do egzekucji, co skutkuje przekształceniem tego prawa w prawo naturalne (prawo podmiotowe niepodlegające ochronie sądowej). Przedawnienia nie uwzględnia się z urzędu, lecz tylko w następstwie podniesienia przez dłużnika zarzutu przedawnienia przed właściwym sądem lub komornikiem sądowym.
Zasady dotyczące biegu, przerywania i zawieszania biegu terminów przedawnienia określa ustawa o zobowiązaniach i umowach (ZZD). Zasadniczo termin przedawnienia w odniesieniu do wszystkich roszczeń, dla których nie ustanowiono szczególnych terminów przedawnienia, wynosi pięć lat (art. 110 ZZD).
Ustawa określa również trzyletni termin przedawnienia dla trzech grup roszczeń (art. 111 ZZD):
roszczeń o wynagrodzenie za pracę, chyba że stosuje się inny termin przedawnienia;
roszczeń o odszkodowanie z tytułu niewykonania umowy;
roszczeń o należności z tytułu najmu lub dzierżawy, odsetek i innych okresowych płatności, takich jak roszczenia dostawców energii cieplnej i energii elektrycznej, niezależnie od potencjalnych okresowych wahań wysokości należnych kwot. Raty przewidziane w umowach pożyczki bankowej nie mają jednak charakteru płatności okresowych i podlegają standardowemu terminowi przedawnienia.
Dla roszczeń o stwierdzenie nieważności umowy, która została zawarta pod wpływem błędu, podstępu lub groźby, a także umowy zawartej przez osobę nieposiadającą zdolności do czynności prawnych lub jej przedstawiciela, który nie spełnił odpowiednich warunków stosuje się trzyletni termin przedawnienia. Roszczenie o stwierdzenie nieważności umowy zawartej pod wpływem wyjątkowo nagłej konieczności lub na oczywiście niekorzystnych warunkach przedawnia się po upływie jednego roku (art. 33 ZZD).
Sześciomiesięczny termin przedawnienia stosuje się do roszczeń dotyczących wad rzeczy sprzedanej lub roszczeń dotyczących wadliwie przeprowadzonych prac w ramach umowy o dzieło, z wyjątkiem robót budowlanych, w przypadku których zastosowanie ma ogólny termin przedawnienia wynoszący pięć lat (art. 265 ZZD).
W postępowaniu egzekucyjnym przewidziano dwuletni termin przedawnienia. Jeżeli w terminie dwóch lat wierzyciel w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym nie wystąpi o przeprowadzenie czynności egzekucyjnych, postępowanie egzekucyjne zostaje umorzone z mocy prawa zgodnie z art. 433 ust. 1 pkt 8 GPK, a nowy termin przedawnienia zaczyna biec w chwili przeprowadzenia ostatniej ważnej czynności egzekucyjnej.
Termin przedawnienia zaczyna biec w chwili, w której powstaje prawo do dochodzenia roszczenia i pojawia się możliwość skorzystania z tego prawa i która zależy od tego, z jakim roszczeniem mamy do czynienia. Może to nastąpić z chwilą wymagalności roszczenia w ramach zobowiązania umownego, chwila popełnienia czynu niedozwolonego, chwila zidentyfikowania sprawcy tego czynu lub chwila wydania wadliwej rzeczy itp.
Strony nie mogą skracać ani przedłużać terminów przedawnienia.
Bieg terminu przedawnienia może jednak ulec zawieszeniu i przerwaniu.

Bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu w następujących w sprawach enumeratywnie wymienionych w art. 115 ZZD:
z zakresu stosunków pomiędzy rodzicami a dziećmi w czasie wykonywania władzy rodzicielskiej nad dziećmi;
z zakresu stosunków pomiędzy opiekunami lub kuratorami a ich podopiecznymi w czasie trwania opieki lub kurateli;
z zakresu stosunków pomiędzy małżonkami;
w odniesieniu do roszczeń osób, których majątek został objęty zarządem na mocy ustawy lub postanowieniem sądu, skierowanych przeciwko zarządcy w czasie trwania zarządu;
w odniesieniu do roszczeń osób prawnych o odszkodowanie skierowanych przeciwko członkom ich kadry kierowniczej w okresie, w którym zajmują oni swoje stanowiska;
w odniesieniu do roszczeń małoletnich lub osób ubezwłasnowolnionych, dla których ustanowiono opiekę, w okresie, w którym nie mają oni przedstawiciela ustawowego lub opiekuna, oraz przez sześć miesięcy od chwili powołania takiej osoby lub po uchyleniu ubezwłasnowolnienia;
dopóki toczy się postępowanie.
W takich przypadkach zgodnie z prawem strona jest tymczasowo pozbawiona możliwości dochodzenia roszczenia. Termin przedawnienia, który biegł aż do jego zawieszenia, nie ulega zniweczeniu i biegnie dalej po ustaniu przeszkody, z powodu której przedawnienie uległo zawieszeniu.
Bieg terminu przedawnienia ulega przerwaniu w następujących sytuacjach:
w razie uznania roszczenia przez dłużnika;
w razie wniesienia pozwu, sprzeciwu lub wniosku o wszczęcie postępowania pojednawczego; jeżeli jednak pozew lub sprzeciw nie zostanie uwzględniony, uznaje się, że bieg terminu przedawnienia nie został przerwany;
przez zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym;
przez podjęcie czynności egzekucyjnych.
W takich przypadkach okres, jaki upłynął od chwili, w której roszczenie stało się wymagalne do chwili przerwania terminu przedawnienia, ulega zniweczeniu z punktu widzenia prawa i przedawnienie biegnie od nowa. Jeżeli bieg terminu został przerwany przez wniesienie pozwu lub sprzeciwu, ustawa przewiduje również inny istotny skutek: nowy termin przedawnienia, którego bieg rozpoczyna się po okresie przerwania, zawsze wynosi pięć lat.
Termin zawity to termin, po upływie którego dane prawo wygasa. Bieg takich terminów rozpoczyna się z chwilą powstania prawa podmiotowego, a nie z chwilą powstania uprawnienia do jego dochodzenia.
W odróżnieniu od terminów przedawnienia terminy zawite nie mogą zostać przerywane ani zawieszane.
Sąd lub komornik stosują je z urzędu, co oznacza, że ich wyegzekwowanie nie wymaga podniesienia zarzutu przez dłużnika. Upływ terminu zawitego sprawia, że roszczenie staje się niedopuszczalne, zaś upływ terminu przedawnienia (o ile podniesiono zarzut przedawnienia) sprawia, że roszczenie staje się bezprzedmiotowe.
Terminy zawite to: trzymiesięczny termin, w którym zastawnik lub wierzyciel hipoteczny może wnieść sprzeciw, jeżeli płatność z tytułu zabezpieczenia została dokonana na rzecz właściciela przedmiotu zastawu/hipoteki, a nie na jego rzecz; dwumiesięczny termin, w którym współwłaściciel może wszcząć powództwo o wykup przedmiotu współwłasności, jeżeli drugi współwłaściciel sprzedał swój udział osobie trzeciej; jednomiesięczny termin, w którym można wszcząć powództwo o odwołanie darowizny itp.
B) Terminy do dokonywania niektórych czynności procesowych przez strony i sąd w postępowaniu zwykłym oraz w postępowaniu egzekucyjnym są określone w kodeksie postępowania cywilnego. Terminy dokonania czynności procesowych w postępowaniu upadłościowym określono w ustawie o handlu (Targovski zakon, TZ) oraz, odpowiednio, w ustawie o upadłości banków (Zakon za bankovata nesastoyatelnost, ZBN), jeżeli chodzi o kwestie związane z upadłością banków, oraz w innych przepisach szczególnych.
Uchybienie terminu prowadzi do wygaśnięcia uprawnienia strony do dokonania określonej czynności procesowej. Jeżeli sąd uchybi wyznaczonemu terminowi na dokonanie czynności, nie stanowi to dla niego przeszkody do dokonania czynności procesowej w późniejszym terminie, ponieważ jej dokonanie zawsze jest aktualne. Terminy wyznaczone w odniesieniu do sądów mają wyłącznie instrukcyjny charakter.
Terminy do podejmowania czynności procesowych przez strony są przewidziane w ustawie lub wyznaczane przez sąd.
Terminy określone w przepisach prawa (terminy ustawowe) to:
termin do uzupełnienia braków pozwu (jeden tydzień od zawiadomienia strony zgodnie z art. 129 ust. 2 GPK, ale sąd może wyznaczyć dłuższy termin);
termin do wniesienia odpowiedzi na pozew, wskazania dowodów, podważenia autentyczności dowodów wskazanych w pozwie, zgłoszenia powództwa wzajemnego, złożenia wniosku o dopozwanie, a także do wniesienia zażalenia na postanowienie sądu w przedmiocie wyboru trybu postępowania. Bieg terminu rozpoczyna się w chwili otrzymania odpisu pozwu przez pozwanego i wynosi on jeden miesiąc lub dwa tygodnie w zależności od tego, czy dane postępowanie prowadzone jest w trybie zwykłym czy jako postępowanie odrębne służące rozpoznaniu sporów gospodarczych (art. 131 i art. 367 GPK);
termin do uzupełnienia przez powoda pozwu w postępowaniu w sprawie gospodarczej – dwa tygodnie od chwili otrzymania odpowiedzi pozwanego (art. 372 kodeksu);
termin do przedstawienia przez pozwanego odpowiedzi na uzupełnienie pozwu w postępowaniu w sprawie gospodarczej – dwa tygodnie od chwili otrzymania uzupełnionego pozwu (art. 373 kodeksu);
termin do wniesienia apelacji od wyroku ogłoszonego przez sąd – dwa tygodnie od chwili doręczenia wyroku stronie (art. 259 kodeksu);
termin do wniesienia przez stronę przeciwną odpowiedzi na apelację i złożenie apelacji wzajemnej – dwa tygodnie od chwili otrzymania odpisu apelacji (art. 263 kodeksu);
termin do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku wydanego przez sąd – miesiąc od chwili doręczenia wyroku stronie (art. 283 kodeksu);
termin do wniesienia apelacji od wyroku wydanego przez sąd – tydzień od chwili podania wyroku stronie do wiadomości; w przypadku ogłoszenia wyroku na rozprawie, na której strona była obecna, bieg terminu rozpoczyna się w dniu rozprawy (art. 275 kodeksu);
termin do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności prawomocnego orzeczenia – trzy miesiące od chwili wystąpienia przyczyny stwierdzenia niezgodności (art. 305 kodeksu);
termin do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego – na pierwszej rozprawie po wystąpieniu przyczyny stanowiącej podstawę wyłączenia lub powzięciu wiadomości o takiej przyczynie (art. 23 kodeksu);
termin do podniesienia zarzutu braku właściwości wyłącznej – do czasu zakończenia postępowania w drugiej instancji (art. 119 kodeksu);
termin do podniesienia zarzutu braku właściwości miejscowej sądu właściwego dla miejsca położenia nieruchomości – do zakończenia czynności wyjaśniających w pierwszej instancji (art. 119 kodeksu); we wszystkich innych przypadkach naruszenia zasad właściwości miejscowej zarzut może podnieść wyłącznie pozwany w terminie wniesienia odpowiedzi na pozew (art. 119 kodeksu). W przypadku powództw konsumenckich i powództw kierowanych przez poszkodowanego przeciwko ubezpieczycielowi, Funduszowi Gwarancyjnemu (Garantsionen fond) oraz Krajowemu Biuru Bułgarskich Ubezpieczycieli Pojazdów (Natsionalno byuro na balgarskite avtomobilni zastrahovateli) sąd z urzędu zapewnia zgodność z przepisami w zakresie właściwości miejscowej do chwili zakończenia pierwszej rozprawy sądowej;
termin, w którym powód może cofnąć pozew bez zgody pozwanego – do zakończenia pierwszej rozprawy sądowej (art. 232 kodeksu);

termin do złożenia wniosku incydentalnego – dla powoda na pierwszej rozprawie, a dla pozwanego w terminie wniesienia odpowiedzi na pozew (art. 212 kodeksu);
termin do podważenia autentyczności dokumentu – czynności należy dokonać najpóźniej wraz z przedstawieniem odpowiedzi na pismo procesowe, wraz z którym ten dokument przedstawiono, a jeżeli dokument dołączono do pozwu, pozwany powinien go podważyć w odpowiedzi na piśmie (art. 193 kodeksu);
termin do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty – dwa tygodnie od chwili doręczenia nakazu stronie (art. 414 kodeksu);
termin do zaskarżenia odmowy wydania nakazu zapłaty – tydzień od daty zawiadomienia powoda (art. 413 kodeksu);
termin do wniesienia zażalenia na postanowienie o wydaniu tytułu wykonawczego – dwa tygodnie od chwili doręczenia postanowienia powodowi oraz od doręczenia dłużnikowi wezwania do dobrowolnego poddania się egzekucji (art. 407 kodeksu);
termin do dobrowolnego poddania się egzekucji przez dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym – dwa tygodnie od chwili doręczenia wezwania przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe (art. 428 kodeksu);
termin do złożenia skargi na czynności komornika sądowego – tydzień od dnia przeprowadzenia czynności, jeżeli strona była przy niej obecna lub została należycie wezwana, a w innych przypadkach – od dnia zawiadomienia (art. 436 kodeksu);
termin do zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym – miesiąc lub trzy miesiące od dnia wpisania postanowienia o wszczęciu postępowania upadłościowego do rejestru przedsiębiorców (art. 685 i 688 ustawy o handlu);
termin do przedstawienia planu naprawczego – jeden miesiąc od daty wpisania do rejestru przedsiębiorców orzeczenia sądu zatwierdzającego listę wierzytelności (art. 696 ustawy o handlu);
termin do wniesienia sprzeciwu wobec zatwierdzonej listy wierzytelności – siedem dni od daty ujawnienia listy w rejestrze przedsiębiorców (art. 690 ustawy o handlu);
termin do wniesienia zarzutów przeciwko planowi podziału sporządzonemu przez syndyka w postępowaniu upadłościowym – czternaście dni od daty wpisu planu do rejestru przedsiębiorców (art. 727 ustawy o handlu);
kwestie związane z terminami zawitymi na dokonanie stosownych czynności procesowych regulują również inne przepisy szczególne, których nie sposób w wyczerpujący sposób przywołać w tym miejscu: przepisy TZ w odniesieniu do postępowania w sprawie o ustabilizowanie sytuacji przedsiębiorcy, przepisy ZBN, przepisy kodeksu ubezpieczeniowego (Kodeks za zastrahovaneto) itp.
Terminy sądowe to:
termin do przedstawienia materiału dowodowego (art. 157 kodeksu postępowania cywilnego);
termin do wniesienia zaliczki na pokrycie kosztów przedstawienia materiału dowodowego (wezwania świadków, wypłaty wynagrodzenia biegłym itp. – art. 160 kodeksu);
termin do usunięcia przez stronę braków czynności procesowej (art. 101 kodeksu);
termin do wniesienia pozwu, który jest zazwyczaj dłuższy niż jeden tydzień.
Terminy dzielą się również według kryterium możliwości przedłużenia terminu przez sąd bądź braku takiej możliwości. Wszystkie terminy wyznaczone przez sąd mogą zostać przedłużone. Terminy do wniesienia środków zaskarżenia i terminy do wniesienia o uchylenie prawomocnego orzeczenia nie podlegają przedłużeniu: art. 63 ust. 3 GPK.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Dni ustawowo wolne od pracy obejmują:
1 stycznia – Nowy Rok;
3 marca – Dzień Wyzwolenia (święto państwowe);
1 maja – Święto Pracy;
6 maja – Dzień św. Jerzego (Dzień Odwagi i Armii Bułgarskiej);
24 maja – Dzień Edukacji i Kultury Bułgarskiej oraz Literatury i Kultury Słowiańskiej;
6 września – Dzień Zjednoczenia;
22 września – Dzień Niepodległości;
1 listopada – Dzień Budzicieli Narodu – dzień wolny dla wszystkich placówek edukacyjnych, dzień roboczy dla pozostałych podmiotów prawnych;
24 grudnia – Wigilia Bożego Narodzenia, 25 i 26 grudnia – Boże Narodzenie;
Wielki Piątek, Wielka Sobota i Niedziela Wielkanocna – dwa dni (niedziela i poniedziałek), święto ruchome.
Rada Ministrów może również raz w roku ogłosić inne dni wolne od pracy lub dni świąteczne dla poszczególnych zawodów bądź przenieść dni wolne od pracy.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Ogólne zasady regulujące terminy do dokonywania czynności procesowych przez strony i sąd w postępowaniu zwykłym i w postępowaniu egzekucyjnym są określone w kodeksie postępowania cywilnego. W szeregu przepisów szczególnych ustanowiono również terminy zawite na skorzystanie z praw procesowych, np. art. 74 TZ, art. 19 i art. 25 ustawy o rejestrze działalności gospodarczej i rejestrze osób prawnych nienastawionych na zysk (Zakon za targovskiya registar i registara na yuridicheskite litsa s nestopanska tsel) (ZTRRYLNT) itp. Ogólne informacje na temat ogólnych zasad, które zawarte są w rozdziale VII „Terminy i przywracanie terminów” kodeksu postępowania cywilnego, przedstawiono w odpowiedziach na pytania 4, 5 i 6.
Ogólne zasady dotyczące terminów przedawnienia są określone w art. 110 i nast. ustawy o zobowiązaniach i umowach. Zob. pozycja 1.
Ogólne zasady dotyczące terminów do spełnienia świadczenia wynikających ze stosunków zobowiązaniowych są określone w art. 69–72 ustawy o zobowiązaniach i umowach.
W przypadku spełnienia przesłanek przewidzianych w prawie procesowym (art. 61, 229 i 432 GPK) bieg wyznaczonych terminów procesowych zostaje wstrzymany od chwili wystąpienia zdarzenia, które dało podstawy do zawieszenia postępowania. Postępowanie zostaje zawieszone w chwili wystąpienia przeszkody uniemożliwiającej jego dalsze prowadzenie, przy czym do chwili usunięcia tej przeszkody dokonywanie czynności procesowych uznaje się za niedopuszczalne – nie dotyczy to jednak czynności służących zabezpieczeniu powództwa. Po usunięciu przeszkody (np. śmierć jednej ze stron, konieczność wyznaczenia opiekuna, uzależnienie rozpoznania sprawy od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego itp.) postępowanie zostaje wznowione, przy czym wszystkie czynności dokonane przed zawieszeniem postępowania zachowują ważność.
W przepisach szczególnych wyznaczono inne terminy krótsze niż standardowe terminy przedawnienia.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Termin do dokonania określonej czynności procesowej zaczyna biec zwykle w dniu, w którym strona została poinformowana, że powinna dokonać takiej czynności, lub została zawiadomiona o ogłoszeniu przez sąd orzeczenia, które można zaskarżyć:
termin do uzupełnienia braków pozwu rozpoczyna bieg od daty, w której strona została pouczona w tym zakresie przez sąd;
termin do wniesienia przez pozwanego pisemnej odpowiedzi na pozew zaczyna biec w chwili otrzymania odpisu pozwu wraz z materiałem dowodowym, przy czym w zawiadomieniu załączonym do odpisu należy wskazać termin do udzielenia odpowiedzi oraz skutki uchybienia temu obowiązkowi;

termin do wniesienia apelacji od wyroku rozpoczyna bieg w chwili doręczenia tego wyroku stronie;
termin do wniesienia apelacji od wyroku ogłoszonego w sprawie rozpatrywanej w trybie uproszczonym (część trzecia, rozdział 25 kodeksu postępowania cywilnego) zaczyna biec w dniu ogłoszenia wyroku;
termin do wniesienia apelacji od wyroku rozpoczyna bieg w chwili podania go stronie do wiadomości, a w przypadku ogłoszenia wyroku na rozprawie, na której strona była obecna, termin biegnie od dnia rozprawy;
termin do złożenia skargi na czynności komornika – tydzień od chwili dokonania czynności, jeżeli strona była obecna przy czynności lub jeżeli została prawidłowo wezwana, a w pozostałych przypadkach – od chwili zawiadomienia o czynności;
terminy w postępowaniu upadłościowym zaczynają biec w chwili ujawnienia danej czynności zarządcy w postępowaniu (np. uzupełnienia wykazu wierzycieli, których roszczenia zostały uwzględnione) lub czynności sądu w rejestrze przedsiębiorców.
Inne terminy rozpoczynają bieg z chwilą wszczęcia postępowania. Chodzi tu o terminy, co do których ustawa stanowi, że określona czynność powinna być dokonana do określonej chwili.
Na przykład:
powód może zmienić podstawy lub żądanie pozwu bądź cofnąć pozew bez zezwolenia pozwanego do zakończenia pierwszej rozprawy w sprawie;
do czasu pierwszej rozprawy każdy ze spadkobierców biorących udział w postępowaniu działowym może złożyć wniosek na piśmie o włączenie kolejnego składnika majątku do masy spadkowej, która ma być podzielona itp.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Termin rozpoczyna bieg z chwilą powiadomienia strony. W zależności od sposobu doręczenia różnie określa się czas, w którym wyrok uznaje się za prawidłowo doręczony stronie. W rozdziale VI „Zawiadomienia i wezwania do stawienia się przed sądem” kodeksu postępowania cywilnego uregulowano sposoby doręczania, a także czas, w którym uznaje się, że pismo zostało prawidłowo doręczone.
Jeżeli zawiadomienie zostało doręczone osobiście adresatowi lub jego pełnomocnikowi bądź innej osobie, która zamieszkuje lub pracuje pod danym adresem, na potwierdzeniu odbioru należy umieścić datę odbioru przesyłki, bez względu na to, czy doręczył ją pracownik sądowy czy doręczyciel. Od tej daty biec zaczyna termin do dokonania danej czynności procesowej.
Zawiadomienia można również doręczać na adres poczty elektronicznej podany przez stronę. Doręczenie takie uznaje się za zrealizowane z chwilą wprowadzenia doręczenia zawiadomienia w odpowiednim systemie informatycznym.
Przy spełnieniu określonych wymogów ustawowych (np. jeżeli strona zmieniła podany adres do doręczeń i nie powiadomiła o tym sądu), sąd może nakazać doręczenie poprzez załączenie zawiadomienia do akt sprawy; wówczas termin zaczyna biec w dniu załączenia tego zawiadomienia. Tę metodę doręczenia określa się mianem doręczenia zastępczego – korzysta się z niej w przypadku niewywiązania się przez stronę ze spoczywającego na niej zobowiązania procesowego.
Jeżeli pozwanego nie można zastać w miejscu stałego zamieszkania i nie ma pod tym adresem nikogo, kto mógłby odebrać zawiadomienie, doręczający pozostawia zawiadomienie w drzwiach mieszkania lub w skrzynce pocztowej ze wskazaniem, że korespondencję przekazano do sekretariatu sądu oraz że można ją odebrać w terminie dwóch tygodni od wskazanej w tym zawiadomieniu daty. Jeżeli pozwany nie odbierze korespondencji, uznaje się, że doręczono ją z chwilą upływu terminu odbioru.
W takiej sytuacji doręczenia zastępczego dokonuje się z uwagi na niewywiązanie się przez osobę fizyczną ze spoczywającego na niej obowiązku administracyjnego polegającego na wskazaniu adresu miejsca zamieszkania i pobytu, pod którym można ją zastać.
Zawiadomienia doręcza się przedsiębiorcom i osobom prawnym figurującym w odpowiednim rejestrze na ostatni adres podany w tym rejestrze. Jeżeli siedziba osoby prawnej nie znajduje się już pod podanym adresem i nie można tam znaleźć żadnych oznakowań firmowych, tj. jeżeli istnieją powody, by przypuszczać, że osoba ta opuściła ten adres, wszystkie pisma załącza się do akt sprawy i uznaje się je za należycie doręczone: art. 50 ust. 2 GPK.
Jeżeli siedziba przedsiębiorcy znajduje się pod adresem wskazanym w rejestrze, ale doręczający nie jest w stanie uzyskać dostępu do pomieszczeń biurowych ani znaleźć osoby gotowej przyjąć pisma, umieszcza zawiadomienie w widocznym miejscu, a jeżeli pisma nie zostaną odebrane w terminie dwóch tygodni od dnia zamieszczenia zawiadomienia, uznaje się je za doręczone (w drodze doręczenia zastępczego).

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Terminy oznacza się w latach, tygodniach i dniach. Termin oznaczony w dniach liczy się od dnia następującego po dniu, w którym termin zaczął biec i wygasa na koniec ostatniego dnia. Przykładowo jeżeli strona została wezwana do usunięcia braków czynności w ciągu siedmiu dni, a zawiadomienie doręczono w dniu 1 czerwca, termin biegnie od tej właśnie daty, ale liczy się go od kolejnego dnia kalendarzowego, tj. 2 czerwca, zatem wygasa on w dniu 8 czerwca.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Terminy oznacza się w dniach kalendarzowych. Jeżeli jednak termin upływa w dniu wolnym od pracy (weekend lub święto), przyjmuje się, że upływa on pierwszego dnia roboczego po dniu wolnym od pracy.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin oznaczony w tygodniach wygasa w odpowiadającym mu dniu ostatniego tygodnia. Przykładowo jeżeli strona została wezwana do uzupełnienia braków pozwu w ciągu jednego tygodnia, a zawiadomienie doręczono w piątek, termin wygasa w piątek następnego tygodnia.
Termin oznaczony w miesiącach wygasa w odpowiadającym mu dniu ostatniego miesiąca, a jeżeli w ostatnim miesiącu nie ma takiego dnia, termin wygasa w ostatnim dnia tego miesiąca.
Termin oznaczony w latach wygasa w odpowiadającym mu dniu ostatniego roku, a jeżeli dany miesiąc w ostatnim roku nie ma takiej daty, termin wygasa ostatniego dnia tego miesiąca.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zobacz odpowiedź na pytanie 8.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli koniec terminu przypada na dzień niebędącym dniem roboczym, termin zawsze upływa w pierwszym dniu roboczym następującym po tym dniu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Terminami, których sąd nie może przedłużać, są: termin do wniesienia środka zaskarżenia od wyroku lub postanowienia, termin do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności prawomocnego wyroku, jak również termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty.
Wszystkie pozostałe terminy ustawowe i sądowe sąd może przedłużać na wniosek zainteresowanej strony. Wniosek należy złożyć przed upływem przepisanego terminu. Sąd przedłuży termin, jeżeli istnieją ku temu uzasadnione powody (art. 63 kodeksu postępowania cywilnego). Nowo wyznaczony termin nie może być krótszy od pierwotnie ustanowionego. Bieg przedłużonego terminu rozpoczyna się z chwilą upływu pierwotnego terminu. Postanowienia o wydłużeniu terminu (i postanowienia o odmowie wydłużenia terminu) nie doręcza się stronie, dlatego też powinna ona aktywnie śledzić działania sądu.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Kodeks postępowania cywilnego reguluje kwestie związane z zaskarżaniem wyroków i postanowień we wszystkich sprawach cywilnych i gospodarczych. Regulacje te zasadniczo przewidują, że:
termin do wniesienia apelacji od wyroku wynosi dwa tygodnie od chwili doręczenia wyroku stronie;
termin do wniesienia skargi kasacyjnej wynosi miesiąc od chwili doręczenia wyroku stronie;
termin do wniesienia apelacji od wyroku wynosi tydzień od chwili powiadomienia strony o wydaniu wyroku, a jeżeli ogłoszono go na rozprawie, na której strona była obecna – tydzień od dnia rozprawy.
Wyjątki od powyższych terminów określone są wyłącznie ustawowo i wynikają z cech szczególnych poszczególnych postępowań. Wyjątki te dotyczą:
postanowienia o wszczęciu postępowania upadłościowego, które można zaskarżyć w terminie siedmiu dni od dnia dokonania wpisu do rejestru przedsiębiorców;
postanowienia o odrzuceniu lub oddaleniu wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego, które można zaskarżyć w terminie siedmiu dni od dnia powiadomienia zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego;
orzeczenia wydanego w postępowaniu działowym, w którym sąd rozstrzyga o roszczeniach współspadkobierców dotyczących rachunków, orzeczenia o sprzedaży niepodzielnego przedmiotu wchodzącego w skład spadku w drodze licytacji publicznej, orzeczenia o przysądzeniu własności niepodzielnego przedmiotu wchodzącego w skład spadku jednemu ze współwłaścicieli oraz orzeczenia o ujawnieniu ostatecznego sprawozdania dotyczącego podziału, które może być wspólnie zaskarżone w terminie zaskarżenia ostatniego rozstrzygnięcia;
orzeczenia wydanego wskutek niestawiennictwa strony, które nie podlega zaskarżeniu, jednak w terminie miesiąca od daty doręczenia strona, przeciwko której je wydano, może wnieść sprzeciw do sądu odwoławczego, wnosząc o uchylenie rozstrzygnięcia, jeżeli nie miała możliwości stawienia się przed sądem;
orzeczenia o rozwodzie na zgodny wniosek małżonków, które nie podlega zaskarżeniu;
przewidziano również inne przepisy szczególne regulujące kwestie związane z terminami na wniesienie środka zaskarżenia od wydanego orzeczenia, np. termin na wniesienie środka zaskarżenia od orzeczenia o rejestracji partii politycznej wynosi siedem dni.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Sąd nie może skracać terminów sądowych lub ustawowych. Może wyłącznie przedłużać terminy na wniosek stron. Terminami, których sąd nie może przedłużać, są: termin do wniesienia środka zaskarżenia od wyroku lub postanowienia, termin do wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności prawomocnego wyroku, jak również termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty.
Nie ma jednak przeszkód, by sąd zmienił – z urzędu lub na wniosek jednej ze stron – datę rozprawy poprzez jej przełożenie na wcześniejszy lub późniejszy termin, jeżeli jest to uzasadnione. W takich przypadkach sąd powinien jednak powiadomić strony o nowym terminie, przy czym powiadomienie należy doręczyć najpóźniej na tydzień przed dniem rozprawy.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego regulujące postępowania, w tym przepisy dotyczące przedłużenia terminów, mają zastosowanie do wszystkich uczestników postępowania, niezależnie od ich miejsca zamieszkania.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Co do zasady sąd nie uwzględnia czynności procesowych dokonanych po upływie terminu. Oprócz tego kodeks postępowania cywilnego stanowi wyraźnie, że w przypadku nieuzupełnienia braków formalnych pozwu w wyznaczonym terminie podlega on zwrotowi. Jeżeli apelacja lub zażalenie, skarga o stwierdzenie nieważności prawomocnego wyroku lub sprzeciw od nakazu zapłaty zostaną złożone po upływie terminu, sąd zwróci je jako niedopuszczalne.
W przypadku gdy strona nie złoży w odpowiednim terminie dostępnych jej dowodów, nie zostaną one uwzględnione w postępowaniu, chyba że zaniechanie to wynika z zaistnienia szczególnych nieprzewidzianych okoliczności. Uchybienie terminom procesowym uniemożliwia wykonywanie praw, w odniesieniu do których wyznaczono te terminy.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strona, która uchybiła terminowi ustawowemu lub sądowemu, może wnieść o jego przywrócenie, jeżeli wykaże, że uchybienie spowodowane było nieprzewidzianymi, szczególnymi i niezależnymi od niej okolicznościami. Wniosek o przywrócenie terminu jest niedopuszczalny, jeśli strona miała możliwość wystąpienia o przedłużenie terminu dokonania czynności procesowej.
Wniosek o przywrócenie terminu należy złożyć w terminie tygodnia od dnia powzięcia wiadomości o uchybieniu. Należy w nim wskazać okoliczności i dowody uzasadniające wniosek. Wniosek należy złożyć do sądu, w którym dana czynność procesowa miała być dokonana. Wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu składa się również pisma, których ten termin dotyczy. Jeżeli termin dotyczy uiszczenia kosztów, sąd wyznaczy nowy termin.
Sąd obowiązkowo rozpoznaje wniosek na posiedzeniu jawnym. W przypadku uwzględnienia wniosku prawa utracone w wyniku przedawnienia zostają przywrócone.

Ostatnia aktualizacja: 02/03/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Czechy

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy w postępowaniu cywilnym dzielą się zasadniczo na procesowe i materialne.
Wyróżnia się dwa rodzaje terminów procesowych: ustawowe i sądowe.
Terminy ustawowe są określone w przepisach prawa. Niedotrzymanie ustawowego terminu procesowego zawsze pociąga za sobą określone skutki procesowe (np. utratę możliwości skutecznego dokonania określonej czynności, nałożenie grzywny). Istnieje możliwość przywrócenia terminu ustawowego (zob. § 58 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego [zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů] (kodeks postępowania cywilnego), z późniejszymi zmianami), jeżeli strona lub jej pełnomocnik procesowy nie dotrzymali terminu z uzasadnionej przyczyny i w rezultacie nie dokonali czynności, do której dokonania byli uprawnieni. Wniosek musi zostać wniesiony w terminie 15 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia, przy czym jednocześnie z wnioskiem należy dokonać czynności procesowej, dla której określony był termin. Na wniosek strony sąd może nadać wnioskowi o przywrócenie terminu skutek zawieszający.
Jeżeli termin na dokonanie czynności nie został określony bezpośrednio w przepisach prawa, wyznacza go przewodniczący składu sędziowskiego (lub sędzia orzekający samodzielnie). Przewodniczący składu sędziowskiego (lub sędzia orzekający samodzielnie) może wyznaczyć termin nie tylko

w przypadkach przewidzianych w przepisach prawa, ale również w sytuacji, w której jest to konieczne do zapewnienia sprawnego i terminowego przebiegu postępowania. Sąd może w pewnych okolicznościach przedłużyć termin sądowy (zob. § 55 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami). Jeżeli termin sądowy upłynął, nie istnieje możliwość jego przywrócenia.
Terminy wyznaczane dla sądu, na przykład na wydanie orzeczenia, nie są terminami procesowymi, lecz terminami instrukcyjnymi.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Dzień utworzenia niezależnej Republiki Czeskiej, Nowy Rok: 1 stycznia
Poniedziałek Wielkanocny: święto ruchome, zazwyczaj przypada pod koniec marca albo na początku kwietnia
Święto Pracy: 1 maja
Dzień Zwycięstwa: 8 maja
Dzień słowiańskich misjonarzy Cyryla i Metodego: 5 lipca
Dzień spalenia na stosie Jana Husa: 6 lipca
Dzień państwowości czeskiej: 28 września
Dzień utworzenia niezależnego państwa czechosłowackiego: 28 października
Dzień walki o wolność i demokrację: 17 listopada
Wigilia Bożego Narodzenia: 24 grudnia
Boże Narodzenie: 25 grudnia
Drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia: 26 grudnia

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Przepisy ustawowe regulujące sposób obliczania biegu terminów znajdują się w §§ 55–58 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami.
Termin oznaczony w dniach rozpoczyna bieg w dniu następującym po dniu wystąpienia zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu.
Pół miesiąca oznacza piętnaście dni.
Koniec terminu wyznaczonego w tygodniach, miesiącach lub latach przypada w dniu, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu. Jeżeli taki dzień nie występuje w ostatnim miesiącu biegu terminu, wówczas koniec terminu przypada ostatniego dnia tego miesiąca.
Jeżeli ostatni dzień terminu przypada w sobotę, niedzielę lub dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa kolejnego dnia roboczego.
Terminy wyznaczone w godzinach upływają po upływie godziny odpowiadającej godzinie, w której doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu.
W przypadku dokonania czynności przed sądem lub wniesienia pisma procesowego do organu, na którym spoczywa obowiązek jego doręczenia, tj. najczęściej operatora pocztowego, w ostatnim dniu terminu termin procesowy jest dochowany.
W przypadku zawieszenia postępowania bieg terminów procesowych również zostaje wstrzymany (§ 111 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego). Jeśli postępowanie zostanie podjęte, termin zaczyna biec na nowo.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Przy obliczaniu terminu nie bierze się pod uwagę dnia, w którym doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu. Zasada ta nie obowiązuje w przypadku terminu oznaczonego w godzinach. Bieg terminu zasadniczo rozpoczyna się zatem w dniu następującym po dniu, w którym wystąpiło zdarzenie rozpoczynające bieg terminu (zob. § 57 ust. 1 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Nie.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Przy obliczaniu terminu nie bierze się pod uwagę dnia, w którym doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu. Zasada ta nie obowiązuje w przypadku terminu oznaczonego w godzinach (zob. § 57 ust. 1 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami).

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Termin oznacza się w dniach kalendarzowych.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w tygodniach rzadko pojawiają się w kodeksie postępowania cywilnego (ustawa nr 99/1963, z późniejszymi zmianami) (np. § 260 ust. 3, § 295 ust. 1 i § 295 ust. 2). Terminy takie częściej występują w praktyce sądowej jako terminy sądowe.
Terminy oznaczone w miesiącach pojawiają się w kodeksie postępowania cywilnego jako terminy miesięczne (np. § 82 ust. 3, § 336m ust. 2 i § 338za ust. 2), dwumiesięczne (np. § 240 ust. 1 i § 247 ust. 1), trzymiesięczne (np. § 111 ust. 3, § 233 ust. 1 i § 234 ust. 1) oraz sześciomiesięczne (np. § 77a ust. 2 i § 260g ust. 3).
W kodeksie postępowania cywilnego wyróżnia się dwa rodzaje terminów oznaczonych w latach: terminy roczne (np. § 111 ust. 3) i terminy trzyletnie (np. § 99 ust. 3, § 233 ust. 2 i § 234 ust. 2).

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w tygodniach, miesiącach lub latach kończą się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu, a jeżeli w danym miesiącu dzień ten nie występuje – ostatniego dnia tego miesiąca (zob. § 57 ust. 2 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami).

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak (zob. § 57 ust. 2 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami).

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Ustawowe terminy procesowe nie mogą zostać zmienione postanowieniem sądu.
Sąd może przedłużyć sądowy termin procesowy w zależności od okoliczności danej sprawy.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Strona może wnieść apelację od wyroku sądu rejonowego (*okresní soud*) lub sądu okręgowego (*krajský soud*) wydanego w pierwszej instancji, chyba że ustawa wyklucza tę możliwość (zob. § 201 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami). Apelację należy wnieść do sądu, który wydał zaskarżany wyrok, w terminie piętnastu dni od dnia doręczenia wyroku w formie pisemnej. Termin na wniesienie apelacji nie obejmuje dnia, w którym wyrok został doręczony stronie. Aby dotrzymać tego terminu procesowego, wystarczy przekazać apelację organowi zobowiązanemu do jej doręczenia (w szczególności operatorowi pocztowemu, organom zakładu karnego w przypadku osób osadzonych lub aresztowanych, organom placówki wychowawczej lub poprawczej, w której przebywa dana osoba, itp.) lub wnieść ją do sądu ostatniego dnia tego terminu.

Jeżeli w odniesieniu do wyroku wydano sprostowanie, bieg terminu rozpoczyna się w dniu uprawomocnienia się sprostowanego wyroku (zob. § 204 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego).
Apelację wniesioną po upływie piętnastodniowego terminu wyłącznie z uwagi na fakt, że sąd wprowadził stronę skarżącą w błąd w pouczeniu dotyczącym apelacji, uznaje się za wniesioną w terminie. Jeżeli wyrok nie zawiera pouczenia dotyczącego możliwości wniesienia apelacji, terminu wniesienia apelacji lub sądu, do którego należy wnieść apelację, lub jeżeli zawiera błędne pouczenie o braku możliwości wniesienia apelacji, apelację można wnieść w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia wyroku.
Jeżeli w danej sprawie wydano nakaz zapłaty, pozwany może przeciwstawić się wykonaniu nakazu jedynie w drodze wniesienia zarzutów do sądu, który wydał dany nakaz, w ustawowym terminie 15 dni od dnia doręczenia tego nakazu (zob. § 172 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego). Po wniesieniu zarzutów nakaz zapłaty zostaje uchylony, a sąd wyznacza rozprawę. Od postanowienia o kosztach procesowych przysługuje zażalenie, lecz wniesienie środka zaskarżenia nie skutkuje oczywiście uchyleniem nakazu zapłaty.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

W kodeksie postępowania cywilnego (ustawa nr 99/1963, z późniejszymi zmianami) dopuszcza się możliwość odroczenia rozprawy z ważnych przyczyn, jeżeli sprawy nie można należycie rozpatrzyć i rozstrzygnąć na jednej rozprawie (zob. § 119 kodeksu postępowania cywilnego). Ważną przyczyną uzasadniającą odroczenie rozprawy może być np. sytuacja, w której jedna ze stron postępowania nie stawiła się przed sądem, a przeprowadzenie rozprawy pod jej nieobecność nie jest możliwe (zob. § 101 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego), lub sytuacja, w której jedna ze stron nie miała wystarczająco dużo czasu na przygotowanie się do rozprawy z uwagi na fakt, że wezwanie do stawienia się przed sądem nie zostało doręczone z odpowiednim wyprzedzeniem, lub z innych ważnych względów.
Strona może zwrócić się do sądu o odroczenie rozprawy. Sąd rozpatrzy wniosek o odroczenie rozprawy wniesiony przez stronę z wyprzedzeniem, biorąc pod uwagę powagę podniesionej przesłanki. Jeżeli sąd nie uwzględni wniosku strony, strona ma obowiązek stawić na rozprawie.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Prawo Republiki Czeskiej nie reguluje wyraźnie tej sytuacji.
W przypadku postępowań z elementem obcym, w toku których pojawia się konieczność doręczenia pisma sądowego stronie przebywającej za granicą, zastosowanie mają przepisy prawa procesowego państwa sądu orzekającego, tj. przepisy procesowe stosowane przez sąd właściwy do rozpoznania danej sprawy.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Każde uchybienie terminu procesowego wywołuje skutki procesowe.
Jeżeli w kodeksie postępowania cywilnego (ustawa nr 99/1963, z późniejszymi zmianami) wyznaczono konkretny termin na dokonanie czynności (np. wniesienie apelacji lub skargi kasacyjnej), uchybienie terminu skutkuje utratą możliwości skutecznego dokonania tej czynności. Istnieje możliwość przywrócenia terminu, jeżeli strona lub jej pełnomocnik nie dotrzymali terminu z uzasadnionej przyczyny (np. nagła choroba, uraz itp.) uniemożliwiającej im dokonanie czynności, do której dokonania byli uprawnieni (zob. § 58 kodeksu postępowania cywilnego), chyba że kodeks postępowania cywilnego wyklucza przywrócenie terminu (na przykład zgodnie z § 235 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego nie dopuszcza możliwości przywrócenia terminu na wniesienie skargi o wznowienie postępowania (*žaloba na obnovu řízení*) ani skargi o stwierdzenie nieważności orzeczenia (*žaloba pro zmatečnost*)). Jeżeli chodzi o termin spełnienia określonego świadczenia, niedotrzymanie tego terminu skutkuje nałożeniem na stronę określonej sankcji (na przykład grzywny).
Zgodnie z prawem każdy przypadek niedotrzymania sądowego terminu procesowego wywołuje określone skutki. Termin sądowy może zostać przedłużony przez przewodniczącego składu sędziowskiego (lub przez sędziego orzekającego samodzielnie). Jeżeli termin sądowy upłynął, nie istnieje możliwość jego przywrócenia.
Nakaz zapłaty, od którego nie wniesiono zarzutów, wywiera takie same skutki jak prawomocny i wykonalny wyrok (zob. § 174 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego).

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Niestawiennictwo na rozprawie wywołuje inne skutki niż niedochowanie terminu. Jeżeli należycie wezwana strona nie stawi się na rozprawie i nie złoży wniosku o odroczenie rozprawy w odpowiednim terminie, powołując się na ważną przyczynę, sąd może rozpoznać daną sprawę bez udziału tej strony (zob. § 101 ust. 3 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami) oraz – jeżeli spełnione są przesłanki określone w § 153b kodeksu postępowania cywilnego – może wydać wyrok zaoczny.
Jeżeli pozwany nie stawił się na pierwsze posiedzenie w postępowaniu, w którym wydano wyrok zaoczny, z uzasadnionej przyczyny, sąd uchyli ten wyrok na wniosek pozwanego i wyznaczy termin kolejnego posiedzenia. Strona może wnieść taki wniosek do dnia uprawomocnienia się wyroku zaocznego (zob. § 153b ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego).
Od wyroku zaocznego stronie przysługuje również sprzeciw. Jeżeli poza wniesieniem skargi o stwierdzenie nieważności orzeczenia sądu pierwszej instancji strona skarżąca wniosła również apelację od tego wyroku, a sąd uwzględnił skargę o stwierdzenie nieważności orzeczenia w drodze wydania prawomocnego orzeczenia, apelacja zostaje odrzucona (zob. § 153b ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego).

Ostatnia aktualizacja: 16/09/2020
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.
Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Niemcy

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Ogólne zasady dotyczące terminów procesowych określono w §§ 214–229 kodeksu postępowania cywilnego (Zivilprozessordnung), natomiast szczegółowe przepisy dotyczące poszczególnych terminów zawarto w innych artykułach kodeksu.
Rozróżnia się terminy „właściwe” (*eigentliche Fristen*), tj. okresy, w których uczestnicy postępowania mogą lub – aby uniknąć utraty praw – muszą dokonać czynności procesowych bądź dopełnić formalności, oraz terminy „instrukcyjne” (*uneigentliche Fristen*), w których sąd ma obowiązek, zgodnie z prawem, dokonać określonych czynności urzędowych.
Terminy „właściwe” dzielą się następnie na terminy ustawowe, które określa się w ustawie, oraz na terminy sądowe, które wyznacza sąd. Terminy ustawowe obejmują „terminy zawite” (*Notfristen*) przewidziane w § 224 ust. 1 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego, które zawsze określa się jako takie w kodeksie i które nie mogą ulec skróceniu ani przedłużeniu.

Strony mogą uzgodnić skrócenie terminów sądowych i ustawowych innych niż terminy zawite i terminy instrukcyjne, ale nie mogą ich przedłużyć. Sąd może przedłużyć lub skrócić ustalony przez siebie termin, natomiast zmiana terminu ustawowego jest możliwa wyłącznie w sposób określony w ustawie. W obydwu przypadkach sąd dokonuje zmiany wyłącznie pod warunkiem przedstawienia przez stronę przekonującego powodu podjęcia takiego działania.
Z punktu widzenia stron uczestniczących w postępowaniu cywilnym istotne są niżej opisane terminy:
a) W postępowaniu w sprawie nakazu zapłaty
W postępowaniu w sprawie nakazu zapłaty przewidziano możliwość wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty zgodnie z § 692 ust. 1 pkt 3 kodeksu postępowania cywilnego, przy czym tytuł wykonawczy należy zaskarżyć w terminie dwóch tygodni zgodnie z § 700 ust. 1 i § 339 ust. 1. Jeżeli nie wniesiono sprzeciwu i powód nie wniósł o wydanie tytułu wykonawczego w terminie sześciu miesięcy, nakaz zapłaty traci moc zgodnie z § 701.
b) W postępowaniu co do istoty sprawy
W § 132 kodeksu postępowania cywilnego ustanowiono ogólną zasadę, zgodnie z którą wstępne pismo procesowe należy wnieść do sądu w terminie umożliwiającym jego doręczenie stronie przeciwnej na co najmniej tydzień przed rozprawą, tak aby zapewnić możliwość przygotowania się do rozprawy oraz odpowiedni dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Wstępne pismo procesowe zawierające sprzeciw wobec nowych twierdzeń należy wnieść w terminie umożliwiającym jego doręczenie na co najmniej trzy dni przed rozprawą.
Wyznaczając termin wstępnego posiedzenia sądowego, sąd wyznacza pozwanemu co najmniej dwutygodniowy termin na udzielenie odpowiedzi (§ 275 ust. 1 zdanie pierwsze, § 275 ust. 3 i § 277 ust. 3 kodeksu). W przypadku zarządzenia przez sąd wstępnego postępowania pisemnego pozwanemu przysługuje dwutygodniowy termin zawity na wskazanie, czy zamierza wdać się w spór (§ 276 ust. 1 zdanie pierwsze); sąd wyznacza pozwanemu dodatkowy, co najmniej dwutygodniowy termin na wniesienie pisemnej odpowiedzi na pozew (§ 276 ust. 1 zdanie drugie). Przewodniczący składu sędziowskiego może natomiast wyznaczyć powodowi termin na wniesienie pisemnych uwag na temat odpowiedzi na pozew (§ 276 ust. 3).
Jeżeli pozwany nie wyrazi w przewidzianym terminie zamiaru wdania się w spór, sąd wydaje, na wniosek powoda i bez przeprowadzania rozprawy, wyrok uznający (zasadne) roszczenie zgodnie z § 331 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego („wyrok zaoczny” – *Versäumnisurteil*). Sąd wydaje wyrok zaoczny również w sytuacji, gdy powód lub pozwany nie stawią się na rozprawie lub nie wniosą bądź nie przedstawią odpowiedzi na zarzuty. Stronie, przeciwko której sąd wydał wyrok zaoczny, przysługuje dwutygodniowy termin zawity na wniesienie sprzeciwu, licząc od dnia doręczenia wyroku zaocznego (§§ 338 i 339 ust. 1). W przypadkach gdy sprzeciw jest dopuszczalny (i, co najważniejsze, wniesiony w przewidzianym terminie), postępowanie powraca do etapu sprzed niestawiennictwa.
Termin zawity na wniesienie apelacji (*Berufung*) wynosi miesiąc (§ 517), zaś uzasadnienie apelacji można przedłożyć w terminie dwóch miesięcy (§ 520 ust. 2). Bieg obydwu terminów rozpoczyna się w chwili doręczenia kompletnego wyroku, lecz nie później niż w terminie pięciu miesięcy od daty jego ogłoszenia. Termin sądowy na wniesienie odpowiedzi na apelację wynosi co najmniej dwa tygodnie (§ 521 ust. 2 i § 277 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego).
W przypadku gdy sąd apelacyjny (*Berufungsgericht*) w swoim wyroku nie udziela zgody na wniesienie skargi kasacyjnej (*Revision*), można wnieść zażalenie na niedopuszczenie środka zaskarżenia (*Nichtzulassungsbeschwerde*) w terminie zawitym jednego miesiąca od daty doręczenia kompletnego wyroku (§ 544 ust. 1 i § 544 ust. 3 zdanie pierwsze kodeksu). Uzasadnienie należy przedstawić w terminie dwóch miesięcy od daty doręczenia kompletnego wyroku, lecz nie później niż w ciągu siedmiu miesięcy od dnia jego wydania.
Termin na wniesienie skargi kasacyjnej (*Revision*) jest także terminem zawitym i wynosi miesiąc (§ 548), zaś na złożenie jej uzasadnienia przysługuje termin dwumiesięczny (§ 551 ust. 2 zdanie drugie). Bieg obydwu terminów rozpoczyna się w chwili doręczenia kompletnego wyroku, lecz nie później niż w terminie pięciu miesięcy od daty jego ogłoszenia.
Natychmiastowe zażalenie (*sofortige Beschwerde*) na postanowienie (*Beschluss*) należy wnieść w terminie zawitym dwóch tygodni od daty doręczenia postanowienia, lecz nie później niż w terminie pięciu miesięcy i dwóch tygodni od daty jego ogłoszenia (§ 569 ust. 1). Zażalenie w oparciu o przesłankę naruszenia prawa (*Rechtsbeschwerde*) należy wnieść w terminie zawitym jednego miesiąca od daty doręczenia orzeczenia (§ 575 ust. 1 zdanie pierwsze), zaś uzasadnienie zażalenia należy przedstawić w ciągu kolejnego miesiąca (§ 575 ust. 2).
W przypadku niezawinionego niedotrzymania przez stronę wymogu procesowego wymienionego w § 233 kodeksu postępowania cywilnego (np. terminu zawitego lub terminu na wniesienie uzasadnienia środka zaskarżenia) strona może wnieść o przywrócenie terminu. Wniosek należy złożyć w terminie dwóch tygodni od usunięcia przeszkody (§ 234 ust. 1 i 2).
Jeżeli rozpoczęcie biegu terminu zależy od daty doręczenia (zob. odpowiedź na pytanie 4), należy sprawdzić, czy doręczenie było skuteczne. W przypadku doręczenia zastępczego skuteczność doręczenia nie zależy od faktycznego otrzymania pisma przez adresata. Zawsze jest jednak niezbędne, aby miejsce zamieszkania adresata lub miejsce prowadzenia przez niego działalności w momencie doręczenia znajdowało się pod adresem, pod który doręczono pismo. Adresat, który nie wiedział o postępowaniu, w związku z czym nie miał możliwości zaskarżenia wydanego orzeczenia, może w określonych okolicznościach wnieść o przywrócenie stanu poprzedniego (zob. odpowiedź na pytanie 4). Informacje na temat daty rozpoczęcia biegu terminu można znaleźć w odpowiedzi na pytanie 16.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Nowy Rok: 1 stycznia;
Święto Trzech Króli: 6 stycznia (wyłącznie w następujących krajach związkowych: Badenia-Wirtembergia, Bawaria i Saksonia-Anhalt);
Międzynarodowy Dzień Kobiet: 8 marca (wyłącznie w Berlinie);
Wielki Piątek: święto ruchome, zwykle w okresie między końcem marca a początkiem kwietnia;
Niedziela Wielkanocna: święto ruchome, zwykle w okresie między końcem marca a początkiem kwietnia;
Poniedziałek Wielkanocny: święto ruchome, zwykle w okresie między końcem marca a początkiem kwietnia;
1 Maja/Święto Pracy: 1 maja;
Wniebowstąpienie Pańskie: w maju, święto ruchome;
Niedziela Zielonoświątkowa: w maju lub czerwcu, święto ruchome;
Poniedziałek Zielonoświątkowy: w maju lub czerwcu, święto ruchome;
Boże Ciało: święto ruchome, zwykle w okresie między końcem maja a połową czerwca [wyłącznie w następujących krajach związkowych: Badenia-Wirtembergia, Bawaria, Hesja, Nadrenia PółnocnaWestfalia, Nadrenia-Palatynat, Saara, Saksonia (regionalnie) i Turyngia (regionalnie)];
Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny: 15 sierpnia [wyłącznie w następujących krajach związkowych: Bawaria (regionalnie) i Saara];
Dzień Zjednoczenia Niemiec: 3 października;
Święto Reformacji: 31 października (wyłącznie w następujących krajach związkowych: Brandenburgia, Brema, Hamburg, Meklemburgia-Pomorze Przednie, Dolna Saksonia, Saksonia, Saksonia-Anhalt, Szlezwik-Holsztyn i Turyngia);
Wszystkich Świętych: 1 listopada (wyłącznie w następujących krajach związkowych: Badenia-Wirtembergia, Bawaria, Nadrenia PółnocnaWestfalia, Nadrenia-Palatynat i Saara);
Dzień Pokuty i Modlitwy (Buß- und Bettag): święto ruchome, zwykle w okresie między połową a końcem listopada (wyłącznie w Saksonii);
Boże Narodzenie: 25 grudnia;

Drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia / Święto św. Szczepana: 26 grudnia.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zgodnie z § 222 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego wszystkie terminy procesowe należy obliczać według zasad określonych w §§ 187–193 kodeksu cywilnego (Bürgerliches Gesetzbuch).

Szczegółowe informacje na temat sposobu obliczania terminów można znaleźć w odpowiedziach na pytania 7–9.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Zasadniczo data wszczęcia biegu terminu wiąże się z doręczeniem pisma, na które należy udzielić odpowiedzi, lub orzeczenia, od którego przysługuje środek zaskarżenia (zob. na przykład § 276 ust. 1 zdanie pierwsze, § 329 ust. 2 zdanie drugie i § 339 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego). Termin wniesienia apelacji, skargi kasacyjnej (*Revision*) i zażalenia (*Beschwerde*) rozpoczyna bieg w chwili doręczenia wyroku (§§ 517, § 548 i § 569 ust. 1 zdanie drugie kodeksu); w przypadku niedoręczenia wyroku lub jego nieskutecznego doręczenia i nieusunięcia tego uchybienia zgodnie z § 189 kodeksu bieg terminu rozpoczyna się jednak po upływie pięciu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku. Pięciomiesięczny termin zastępuje wówczas doręczenie. Podobna zasada obowiązuje w odniesieniu do zażalenia na niedopuszczenie środka zaskarżenia (*Nichtzulassungsbeschwerde*), jednak w tym przypadku doręczenie zastępuje się sześciomiesięcznym terminem (§ 544 ust. 3 zdanie pierwsze kodeksu).

Data rozpoczęcia biegu terminu jest inna w przypadku tych środków zaskarżenia, które mogą, w wyjątkowych sytuacjach, skutkować uchyleniem prawomocnego wyroku:

termin złożenia wniosku o przywrócenie terminu (*Wiedereinsetzung in den vorigen Stand*) rozpoczyna bieg w dniu usunięcia przeszkody (§ 234 ust. 2);

termin na podniesienie zarzutu, że stronie odmówiono prawa do wysłuchania przed sądem zgodnie z § 321a kodeksu postępowania cywilnego (*Anhörungsrüge*), rozpoczyna bieg w chwili, w której osoba dowiaduje się o naruszeniu jej prawa do należytego wysłuchania przed sądem (§ 321a ust. 2 zdanie pierwsze);

termin wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności (*Nichtigkeitsklage*) lub skargi o wznowienie postępowania (*Restitutionsklage*, § 578 i nast. kodeksu) rozpoczyna bieg w dniu, w którym strona dowiedziała się o przyczynach uzasadniających zaskarżenie wyroku, przy czym nie powinno to nastąpić przed uprawomocnieniem się wyroku (§ 586 ust. 2 zdanie pierwsze).

Jeżeli pytanie dotyczy chwili, w której dana czynność, którą należy wykonać w terminie, staje się skuteczna, tak aby termin został dotrzymany, odpowiedź jest następująca:

termin procesowy zostaje dochowany w przypadku dokonania czynności procesowej przed upływem ostatniego dnia, w którym jest to możliwe, tj. z reguły w przypadku przekazania pisma do sądu w wyznaczonym terminie. Liczy się chwila otrzymania pisma przez sąd, nie zaś chwila jego nadania. Strona może wykorzystać cały czas do chwili upłynięcia wyznaczonego terminu, tj. do godziny 24.00 ostatniego dnia, nawet jeżeli jest mało prawdopodobne, że pracownik sądu faktycznie otrzyma wówczas takie pismo i się z nim zapozna.

Jeżeli pytanie dotyczy tego, w jaki sposób stwierdza się początek biegu terminu, odpowiedź jest następująca:

Zgodnie z § 187 ust. 1 kodeksu cywilnego w przypadku gdy początek biegu terminu wyznacza zdarzenie lub konkretna godzina w ciągu dnia, takiego dnia nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Nie. W przypadku gdy bieg terminu rozpoczyna się z chwilą doręczenia (zob. odpowiedź na pytanie 4), sposób doręczenia nie jest istotny. Pismo uznaje się za doręczone z chwilą przekazania go adresatowi (§ 177 kodeksu postępowania cywilnego) albo z chwilą dostarczenia go na jeden ze sposobów doręczenia zastępczego (wymienionych w §§ 178, 180 i 181 kodeksu, np. poprzez przekazanie pełnoletniemu członkowi rodziny lub umieszczenie w skrzynce pocztowej).

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Zgodnie z § 187 ust. 1 kodeksu cywilnego w przypadku gdy początek biegu terminu wyznacza zdarzenie lub konkretna godzina w ciągu dnia, takiego dnia nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Terminy liczy się w dniach kalendarzowych, nie w dniach roboczych. Jeżeli termin upływa w niedzielę, sobotę lub w dniu ustawowo wolnym od pracy, termin zostaje jednak przedłużony do kolejnego dnia roboczego (§ 222 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego i § 193 kodeksu cywilnego).

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli początek biegu terminu wyznacza zdarzenie lub konkretna godzina w ciągu dnia, a termin oznaczono w tygodniach, miesiącach lub jako okres kilku miesięcy – rok, pół roku, kwartał – i co za tym idzie, takiego dnia nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu, termin upływa z końcem dnia ostatniego tygodnia lub miesiąca, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym zdarzenie lub konkretna godzina spowodowały rozpoczęcie biegu terminu. Z drugiej strony, gdy bieg terminu rozpoczyna się z początkiem dnia, a co za tym idzie – taki dzień uwzględnia się przy obliczaniu terminu – termin upływa z końcem dnia ostatniego tygodnia lub miesiąca poprzedzającego dzień, który nazwą lub datą odpowiada dacie rozpoczęcia biegu terminu (§ 222 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego i § 188 ust. 2 kodeksu cywilnego).

W przypadku gdy dzień terminu oznaczonego w miesiącach nie ma swojego odpowiednika w ostatnim miesiącu, termin upływa z końcem ostatniego dnia tego miesiąca (np. bieg miesięcznego terminu, który rozpoczął się 30 stycznia, zakończy się 28 lutego) (§ 188 ust. 3 kodeksu cywilnego).

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zob. pytanie 8.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Zgodnie z § 222 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego i § 193 kodeksu cywilnego, jeżeli termin upływa w sobotę, niedzielę lub w dniu ustawowo wolnym od pracy, takiego dnia nie uwzględnia się, a termin upływa w kolejnym dniu roboczym po takim dniu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Przedłużenie terminów zależy zazwyczaj od uznania sądu. Terminy zawite nie podlegają jednak przedłużeniu. W niektórych przypadkach wymagana jest zgoda strony przeciwnej.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin zawity na wniesienie apelacji (*Berufung*) wynosi miesiąc (§ 517 kodeksu postępowania cywilnego), zaś uzasadnienie apelacji można przedłożyć w terminie dwóch miesięcy (§ 520 ust. 2). Bieg obydwu terminów rozpoczyna się w chwili doręczenia kompletnego wyroku, lecz nie później niż w terminie pięciu miesięcy od daty jego ogłoszenia. Termin sądowy na wniesienie odpowiedzi na apelację wynosi co najmniej dwa tygodnie (§ 521 ust. 2 i § 277 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego).

W przypadku gdy sąd apelacyjny (*Berufungsgericht*) w swoim wyroku nie udziela zgody na wniesienie skargi kasacyjnej (*Revision*), można wnieść zażalenie na niedopuszczenie środka zaskarżenia (*Nichtzulassungsbeschwerde*) w terminie zawitym jednego miesiąca od daty doręczenia kompletnego wyroku (§ 544 ust. 1 i § 544 ust. 3 zdanie pierwsze kodeksu). Zgodnie z § 544 kodeksu postępowania cywilnego uzasadnienie należy przedstawić w terminie dwóch miesięcy od daty doręczenia kompletnego wyroku, lecz nie później niż w ciągu siedmiu miesięcy od dnia jego wydania.
Termin na wniesienie skargi kasacyjnej (*Revision*) jest także terminem zawitym i wynosi miesiąc (§ 548), zaś na złożenie jej uzasadnienia przysługuje termin dwumiesięczny (§ 551 ust. 2 zdanie drugie). Bieg obydwu terminów rozpoczyna się w chwili doręczenia kompletnego wyroku, lecz nie później niż w terminie pięciu miesięcy od daty jego ogłoszenia.
Natychmiastowe zażalenie (*sofortige Beschwerde*) na postanowienie (*Beschluss*) należy wnieść w terminie zawitym dwóch tygodni (§ 569 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego). Bieg terminu zawitego rozpoczyna się w dniu doręczenia postanowienia, a w każdym razie najpóźniej pięć miesięcy po jego ogłoszeniu. Zażalenie w oparciu o przesłankę naruszenia prawa (*Rechtsbeschwerde*) należy wnieść w terminie zawitym jednego miesiąca od daty doręczenia orzeczenia (§ 575 ust. 1 zdanie pierwsze), zaś uzasadnienie zażalenia należy przedstawić w ciągu kolejnego miesiąca (§ 575 ust. 2).
W przypadku niezawinionego niedotrzymania przez stronę jednego z wymogów procesowych wymienionych w § 233 kodeksu postępowania cywilnego (np. terminu zawitego lub terminu na wniesienie uzasadnienia środka zaskarżenia) strona może wnieść o przywrócenie terminu. Wniosek należy złożyć w terminie dwóch tygodni od usunięcia przeszkody (§ 234 ust. 1 i 2).
W niemieckim prawie cywilnym materialnym i procesowym określono także inne terminy, na przykład:
o ile strony nie uzgodniły inaczej, wyrok sądu polubownego można zaskarżyć w drodze skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej do sądu w terminie trzech miesięcy od daty jego otrzymania (§ 1059 ust. 3 zdanie pierwsze i zdanie drugie);
postępowanie, które zakończyło się prawomocnym wyrokiem, można wznowić, wnosząc skargę o stwierdzenie nieważności (*Nichtigkeitsklage*) lub skargę o wznowienie postępowania (*Restitutionsklage*) (§ 586 ust. 1 i 2) w terminie zawitym jednego miesiąca od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawach uchylenia wyroku;
sąd może również wyznaczyć termin na wytoczenie powództwa w sprawach dotyczących niezależnego postępowania dowodowego (*selbständiges Beweisverfahren*, § 494a ust. 1) lub zajęcia (*Arrest*, § 926 ust. 1);
w przypadkach gdy najemca nie wyraża zgody na podwyższenie przez wynajmującego czynszu do poziomu czynszu typowego dla danej lokalizacji po upływie dwóch miesięcy kalendarzowych od dnia otrzymania wezwania, wynajmujący może wytoczyć powództwo o wyrażenie zgody w ciągu kolejnych trzech miesięcy (§ 558b ust. 2);
jeżeli pracownik ma zamiar zaskarżyć skuteczność rozwiązania umowy o pracę, powinien w terminie trzech tygodni od dnia otrzymania wypowiedzenia wytoczyć powództwo przed sąd pracy (§ 4 zdanie pierwsze ustawy o ochronie przed zwolnieniem – Kündigungsschutzgesetz). W przypadku niedotrzymania tego terminu przez pracownika rozwiązanie umowy o pracę uznaje się za skuteczne.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Wyznaczanie godziny i daty stawiennictwa zasadniczo należy do sądu, choć granice jego uznania w tej kwestii wyznacza obowiązek sprawnego przeprowadzenia postępowania, przy czym sąd powinien korzystać z prawa do wyznaczenia terminu stawiennictwa na sobotę, niedzielę lub dzień ustawowo wolny od pracy wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach.
W przypadku wezwania do stawienia się przed sądem w sprawie, w której obowiązuje przymus adwokacki, wymagane jest doręczenie wezwania z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, natomiast w pozostałych przypadkach wezwanie należy doręczyć z trzydniowym wyprzedzeniem. Terminy te mogą ulec skróceniu wyłącznie za zgodą stron, na wniosek jednej z nich.
Zgodnie z § 141 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego sąd wymaga stawiennictwa obydwu stron na rozprawie, o ile jest to konieczne w celu ustalenia okoliczności faktycznych sprawy. W przypadku gdy w grę wchodzą znaczne odległości, sąd może jednak uchylić wymóg stawiennictwa danej osoby, jeżeli konieczność przebycia przez nią takiej odległości byłaby nieuzasadnionym obciążeniem (zob. pytanie 8) lub z dowolnej innej ważnej przyczyny. Pojęcie „dowolna inna ważna przyczyna" (*sonstiger wichtiger Grund*) w rozumieniu § 141 ust. 1 zdanie drugie obejmuje każdy powód o istotnym znaczeniu dla strony, w tym np. chorobę, zaplanowany urlop, nadmiar obowiązków lub prawdopodobieństwo wystąpienia problemów psychologicznych w następstwie spotkania ze stroną przeciwną.
Ponadto w § 227 ust. 1 zdanie pierwsze kodeksu postępowania cywilnego dopuszcza się odwołanie lub odroczenie przez sąd posiedzenia w przypadku złożenia przez stronę wniosku, w którym powołuje się ona na „istotne przyczyny" (*erhebliche Gründe*), lub odroczenie rozprawy. Do celów tego przepisu za istotną przyczynę nie uznaje się niestawiennictwa zawinionego przez stronę lub nieprzygotowania się do rozprawy bez podania uzasadnienia. Istotne przyczyny obejmują niedotrzymanie wymogu doręczenia wezwania z wyprzedzeniem, konieczność zmiany pełnomocnika, chorobę świadka, pełnomocnika procesowego lub strony bądź niestawiennictwo dowolnej z tych osób z powodu śmierci osoby bliskiej. Sąd może zażądać udowodnienia przyczyn uzasadniających złożenie wniosku o odroczenie rozprawy, przy czym bada same przyczyny tym wnikliwiej, im później przed wyznaczonym terminem rozprawy złożono wniosek. Pomimo zniesienia wakacji sądowych na podstawie § 227 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego wciąż dopuszcza się większą elastyczność, w przypadku gdy strona wnosi o odroczenie rozprawy wyznaczonej w dniach 1 lipca – 31 sierpnia.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Na terytorium Niemiec nie występują szczególne warunki geograficzne, które uzasadniałyby stosowanie szczególnych zasad. W związku z tym w przepisach cywilnoprocesowych w Niemczech nie przewidziano ogólnej zasady przedłużania terminów dla osób, które zamieszkują w znacznej odległości od siedziby właściwego sądu. Zgodnie z § 141 ust. 1 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego sąd może jednak zezwolić, by strona nie stawiła się osobiście, w przypadku gdy „znaczna odległość" (*große Entfernung*) od miejsca zamieszkania do siedziby sądu sprawia, iż byłoby to dla niej nieuzasadnionym obciążeniem. Biorąc pod uwagę obecnie dostępne zasadniczo dobre rozwiązania komunikacyjne, odległości wynoszącej kilkaset kilometrów nie uznaje się za „znaczną". Każdorazowo wymagana jest jednak ocena wszystkich okoliczności sprawy, w tym stanu zdrowia strony.
Ponieważ w przepisach nie przewiduje się możliwości przedłużania terminów na korzyść stron mieszkających na odległych obszarach, w niemieckim systemie prawnym nie pojawia się kwestia stosowania dłuższych terminów uznawanych w innym państwie.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Niedotrzymanie terminu może wywoływać szereg różnych skutków prawnych, na przykład:
zgodnie z § 296 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego zarzuty i argumenty podniesione po upływie przewidzianego terminu są dopuszczalne wyłącznie wówczas, gdy sąd ma pewność, że dopuszczenie ich nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy lub gdy strona w należyty sposób uzasadni, dlaczego dopuściła się zwłoki. Nie przewidziano możliwości podniesienia w postępowaniu apelacyjnym zarzutów i argumentów należycie oddalonych na podstawie tych przepisów (§ 531 ust. 1);
w przypadku gdy w toku wstępnego postępowania pisemnego w trybie § 276 kodeksu postępowania cywilnego pozwany nie wykaże gotowości do wdania się w spór w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia pozwu, sąd może – na wniosek powoda – wydać wyrok zaoczny przeciwko pozwanemu (§ 276 ust. 1 zdanie pierwsze, § 276 ust. 2 i § 331 ust. 3 kodeksu);

w przypadku niedotrzymania przez dłużnika terminu na wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu w sprawie nakazu zapłaty (§ 692 ust. 1 pkt 3 i § 694 kodeksu postępowania cywilnego) sąd wydaje na wniosek wierzyciela tytuł wykonawczy (§ 699 ust. 1 zdanie pierwsze kodeksu postępowania cywilnego);
w przypadku niedotrzymania terminu na wniesienie apelacji wyrok staje się prawomocny (§ 705). Dotyczy to także niedotrzymania terminu na wniesienie sprzeciwu od wyroku zaocznego lub tytułu wykonawczego. (Z technicznego punktu widzenia sprzeciw tego rodzaju (*Einspruch*) nie stanowi „środka odwoławczego" z uwagi na fakt, że nie rozpoznaje go sąd wyższej instancji, lecz sąd tej samej instancji). Niedotrzymanie terminu przewidzianego na złożenie uzasadnienia apelacji, skargi kasacyjnej (*Revision*) lub zażalenia w oparciu o przesłankę naruszenia prawa (*Rechtsbeschwerde*) skutkuje odrzuceniem tych środków zaskarżenia jako niedopuszczalnych (§ 522 ust. 1, § 552 ust. 1 i § 577 ust. 1);
to samo dotyczy terminu na złożenie uzasadnienia zażalenia na niedopuszczenie środka zaskarżenia (*Nichtzulassungsbeschwerde*) (§ 544 ust. 4).

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

W przypadku niedotrzymania terminów strona dysponuje następującymi środkami w odniesieniu do skutków opisanych w pkt 15:
w przypadkach objętych zakresem stosowania § 296 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego strona ma możliwość usprawiedliwienia swojej zwłoki (zob. powyżej). W takim przypadku strona jest zobowiązana do przedstawienia wyjaśnień, a sąd może zażądać od strony uprawdopodobnienia, że nie dotrzymała terminu nie ze swojej winy. Jeżeli strona jest w stanie to uprawdopodobnić, sąd dopuszcza pismo wniesione z opóźnieniem;
strona, przeciwko której zapadł wyrok zaoczny, może wnieść sprzeciw od tego wyroku (§ 338). Jeżeli sprzeciw jest dopuszczalny, tj. w szczególności spełnia wymogi formalne i wniesiono go w przewidzianym terminie (§§ 339 i 340 kodeksu) oraz jest uzasadniony, postępowanie powraca do etapu sprzed niedochowania terminu (§ 342);
przewidziano również możliwość wniesienia sprzeciwu od tytułu wykonawczego wydanego w postępowaniu w sprawie nakazu zapłaty, ponieważ zgodnie z § 700 kodeksu postępowania cywilnego jest on równoważny z wyrokiem zaocznym;
terminy wniesienia środków zaskarżenia i sprzeciwów są terminami zawitymi. Strona, która nie dotrzymała terminu zawitego nie z własnej winy, może wnieść o przywrócenie terminu (§ 233 i nast. kodeksu postępowania cywilnego). Wniosek taki należy złożyć w wymaganej formie w odpowiednim terminie ustawowym (§ 234 i § 236 ust. 1). Należy uprawdopodobnić okoliczności faktyczne usprawiedliwiające niedochowanie terminu (§ 236 ust. 2). Wszelkich niedokonanych przez stronę czynności procesowych, takich jak wniesienie apelacji, należy dokonać w terminie przewidzianym na złożenie wniosku;
wnioskowanie o przywrócenie terminu jest także możliwe wówczas, gdy niedochowany termin był terminem na złożenie uzasadnienia apelacji, skargi kasacyjnej (*Revision*) lub zażalenia w oparciu o przesłankę naruszenia prawa (*Rechtsbeschwerde*).

Ostatnia aktualizacja: 18/01/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Estonia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Przy obliczaniu terminów procesowych stosuje się przepisy części ogólnej kodeksu cywilnego (tsiviilseadustiku üldosa seadus, TsÜS) w sprawie terminów i dni upływu terminów, chyba że odpowiednie przepisy stanowią inaczej. Zgodnie z § 134 ust. 2 TsÜS termin określa się w latach, miesiącach, tygodniach, dniach, godzinach lub krótszych jednostkach czasu lub w odniesieniu do zdarzenia pewnego przyszłego. Bieg terminu rozpoczyna się następnego dnia po wskazanym dniu kalendarzowym lub po wystąpieniu zdarzenia, które określono jako początek terminu, a kończy się w dniu upływu terminu. Jeżeli dzień upływu terminu jest określony w dniach lub dłuższych jednostkach czasu, termin upływa o godz. 24:00 w dniu upływu terminu, chyba że odpowiednie przepisy stanowią inaczej. Przekazanie oświadczenia woli, które należy złożyć w wyznaczonym terminie osobie prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową oraz wszelkie czynności podlegające wykonaniu w wyznaczonym terminie w odniesieniu do tej osoby mają nastąpić najpóźniej w dniu upływu terminu w standardowych godzinach pracy instytucji, której należy przekazać oświadczenie woli lub w której należy wykonać określoną czynność. Jeżeli czynność procesowa ma zostać podjęta w siedzibie sądu, za chwilę upływu terminu uznaje się zakończenie dnia roboczego sądu.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Dni wolne od pracy zostały wyszczególnione w ustawie o dniach ustawowo wolnych od pracy i świętach państwowych (pühade ja tähtpäevade seadus). Ustawa weszła w życie w dniu 23 lutego 1998 r. Są to następujące dni:
1. 24 lutego – Dzień Niepodległości i rocznica powstania Republiki Estońskiej;
2. 1 stycznia – Nowy Rok;
3. Wielki Piątek;
4. Niedziela Wielkanocna;
5. 1 maja – Święto Majowe;
6. Zielone Świątki;
7. 23 czerwca – Dzień Zwycięstwa;
8. 24 czerwca – Dzień św. Jana;
9. 20 sierpnia – Dzień Odzyskania Niepodległości;
10. 24 grudnia – Wigilia Bożego Narodzenia;
11. 25 grudnia – Boże Narodzenie;
12. 26 grudnia – Boże Narodzenie.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zgodnie z § 65 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego (tsiviilkohtumenetluse seadustik, TsMS) przy obliczaniu terminów procesowych stosuje się przepisy kodeksu cywilnego (tsiviilseadustiku üldosa seadus, TsÜS) dotyczące terminów i dni upływu terminów, chyba że odpowiednie przepisy stanowią inaczej.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Zgodnie z ogólną zasadą ustanowioną w § 135 ust. 1 TsÜS bieg terminu rozpoczyna się następnego dnia po wskazanym dniu kalendarzowym lub po wystąpieniu zdarzenia, które określono jako początek terminu, chyba że odpowiednie przepisy lub postanowienia umowne stanowią inaczej. Bieg terminu wyznaczonego przez sąd rozpoczyna się następnego dnia po dniu doręczenia dokumentu, w którym termin ten został wyznaczony, chyba że przy wyznaczaniu terminu sąd postanowił inaczej. Jeżeli dokument nie musi zostać doręczony, bieg terminu rozpoczyna się w momencie otrzymania zawiadomienia o wyznaczeniu terminu (§ 63 TsMS).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Nie. Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego bieg terminu wyznaczonego przez sąd rozpoczyna się następnego dnia po dniu, w którym doręczono dokument procesowy. Dotyczy to wszystkich sposobów doręczania dokumentów.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie – zgodnie z § 135 ust. 1 TsÜS bieg terminu rozpoczyna się następnego dnia po wskazanym dniu kalendarzowym lub po wystąpieniu zdarzenia, które określono jako początek terminu, chyba że odpowiednie przepisy lub postanowienia umowne stanowią inaczej.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Zgodnie z § 136 ust. 9 TsÜS do celów wyznaczania terminów przyjmuje się, że jeden dzień trwa od północy do północy. Dlatego też jeżeli termin jest wyrażony w dniach, wskazana liczba dni odnosi się do dni kalendarzowych.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy procesowe z reguły wyraża się w dniach.

W miesiącach wyrażony jest na przykład termin, po upływie którego nie ma już możliwości wniesienia apelacji. Zgodnie z § 632 TsMS apelację można wnieść w terminie 30 dni od daty doręczenia wyroku stronie wnoszącej apelację, ale nie później niż pięć miesięcy od daty ogłoszenia wyroku sądu pierwszej instancji. Po upływie pięciu miesięcy od daty ogłoszenia wyroku sądu nie można wnieść apelacji, nawet jeśli do końca okresu pięciu miesięcy od momentu doręczenia i ogłoszenia wyroku pozostało mniej niż 30 dni. Powyższy termin zawity wyznaczono w celu zapewnienia pewności prawa. Podobny pięciomiesięczny termin zawity na wniesienie odwołania wyznaczono również na przykład na wniesienie zażalenia na postanowienie lub skargi kasacyjnej.

Przykładem terminu wyrażonego w latach jest termin przedawnienia roszczenia o zwrot kosztów opłaty skarbowej lub zabezpieczenia – roszczenie wygasa po upływie dwóch lat od zakończenia roku, w którym wniesiono zabezpieczenie lub uiszczono opłatę skarbową, ale nie wcześniej niż przed zakończeniem postępowania i uprawomocnieniem się wyroku. Termin ten uznaje się jednak za termin przedawnienia roszczenia, nie zaś za termin procesowy – z tego względu nie podlega on przedłużeniu ani przywróceniu.

Termin przedawnienia roszczenia również wyrażany jest w latach. Również tego terminu nie uznaje się za termin procesowy. Zgodnie z § 143 TsÜS sąd uwzględnia upływ terminu przedawnienia roszczenia wyłącznie na zarzut dłużnika.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin kończy się w dniu upływu terminu. Jeżeli termin jest wyrażony w tygodniach, dniem upływu terminu jest odpowiedni dzień ostatniego tygodnia tego okresu. Jeżeli termin jest wyrażony w miesiącach, dniem upływu terminu jest odpowiedni dzień ostatniego miesiąca. Jeżeli termin jest wyrażony w latach, dniem upływu terminu jest odpowiedni dzień i miesiąc ostatniego roku. Jeżeli termin jest wyrażony w miesiącach lub latach, a dzień upływu terminu przypada w miesiącu, w którym ten konkretny dzień nie występuje, za dzień upływu terminu uznaje się ostatni dzień miesiąca (§ 136 ust. 2–5 TsÜS).

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak. Artykuł 136 ust. 8 części ogólnej kodeksu cywilnego stanowi, że w przypadku gdy termin na złożenie oświadczenia woli lub na wywiązanie się z zobowiązania przypada w dniu ustawowo wolnym od pracy lub jakimkolwiek innym dniu wolnym od pracy, za dzień upływu terminu uznaje się pierwszy dzień roboczy po dniu wolnym od pracy.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Zgodnie z § 64 ust. 1 TsMS sąd może, na uzasadniony wniosek lub z urzędu, przedłużyć wyznaczony termin procesowy, jeżeli uzna to za zasadne. Termin może zostać przedłużony więcej niż jednokrotnie wyłącznie za zgodą strony przeciwnej.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Apelację należy wnieść w terminie 30 dni od daty doręczenia wyroku stronie wnoszącej apelację, ale nie później niż po upływie pięciu miesięcy od daty ogłoszenia wyroku sądu pierwszej instancji (*esimese astme kohus*) (§ 632 ust. 1 TsMS). Istnieją jednak pewne wyjątki od tej ogólnej zasady:

1) Jeżeli sąd rejonowy (*maakohus*) rozpoznający sprawę stwierdzi w sentencji wyroku, że odpowiednie powszechnie obowiązujące przepisy stoją w sprzeczności z konstytucją (põhiseadus) i odmówi ich zastosowania, termin na wniesienie apelacji nie rozpoczyna biegu do momentu wydania orzeczenia przez Sąd Najwyższy (Riigikohus) w sprawie takich powszechnie obowiązujących przepisów, które nie zostały zastosowane, po zbadaniu ich zgodności z konstytucją.

2) Jeżeli podczas biegu terminu na wniesienie apelacji sąd wydał w danej sprawie wyrok uzupełniający, termin na wniesienie apelacji rozpoczyna bieg w dniu ogłoszenia wyroku uzupełniającego – dotyczy to również apelacji od pierwotnego wyroku. W przypadku gdy do wyroku wydanego bez części opisowej lub uzasadnienia dodano pominiętą część, termin na wniesienie apelacji rozpoczyna bieg na nowo od daty ogłoszenia kompletnego wyroku.

Jeżeli strony osiągną porozumienie w tej kwestii i powiadomią o tym fakcie sąd, termin na wniesienie apelacji może zostać skrócony lub może zostać przedłużony do maksymalnie pięciu miesięcy od daty ogłoszenia wyroku.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego sąd wyznacza termin rozprawy niezwłocznie po otrzymaniu pozwu lub wniosku i odpowiedzi na ten pozew lub wniosek lub po upływie terminu wyznaczonego na udzielenie takiej odpowiedzi. Sąd może również wyznaczyć termin rozprawy przed otrzymaniem odpowiedzi lub przed upływem terminu na udzielenie odpowiedzi, jeżeli można założyć, że przeprowadzenie rozprawy będzie konieczne do rozpoznania danej sprawy niezależnie od treści odpowiedzi, lub jeżeli niezwłoczne wyznaczenie terminu rozprawy jest zasadne w świetle danych okoliczności z innych względów. Jeżeli odpowiedź nie jest wymagana, sąd wyznacza termin rozprawy niezwłocznie po otrzymaniu pozwu lub wniosku. Przy wyznaczaniu terminu rozprawy sąd w miarę możliwości zasięga opinii uczestników postępowania i je uwzględnia.

Sąd może odwołać rozprawę, zmienić jej termin lub odroczyć ją wyłącznie w należycie uzasadnionym przypadku (§ 352 ust. 1 TsMS).

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Jeżeli postępowanie jest prowadzone zgodnie z estońskim prawem procesowym, utrata prawa do wystąpienia o przedłużenie terminu procesowego nie może nastąpić tylko dlatego, że w miejscu, w którym dana osoba otrzymała zawiadomienie o czynności, dopuszcza się możliwość wydłużenia takiego terminu albo nie dopuszcza się takiej możliwości.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Jeżeli czynność procesowa nie zostanie podjęta w wyznaczonym terminie, strona postępowania nie będzie uprawniona do podjęcia tej czynności w późniejszym terminie, chyba że sąd przywróci termin ustawowy, przedłuży wyznaczony termin sądowy lub rozpozna pozew, wniosek, dowód lub sprzeciw wniesiony przez stronę postępowania. Powyższe ma zastosowanie niezależnie od tego, czy stronę postępowania z wyprzedzeniem poinformowano o skutkach niedotrzymania terminu.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Jeżeli sąd wydał wyrok zaoczny z uwagi na niestawienie się pozwanego na rozprawie, pozwany może złożyć wniosek o uchylenie wyroku zaocznego (§ 415 TsMS). Pozwany może złożyć wniosek o uchylenie wyroku zaocznego, jeżeli niepodjęcie działania przez pozwanego, które doprowadziło do wydania wyroku zaocznego, nastąpiło z uzasadnionej przyczyny. Uzasadnione przyczyny niewywiązania się z obowiązku udzielenia odpowiedzi na pozew, niestawiennictwa na rozprawie lub niepowiadomienia sądu o tym fakcie obejmują przede wszystkim okoliczności takie jak zakłócenie ruchu drogowego, nieoczekiwana

choroba strony lub nieoczekiwana poważna choroba osoby bliskiej dla strony, z powodu których strona nie udzieliła odpowiedzi na pozew lub nie stawiła się na rozprawie oraz nie wysłała swojego pełnomocnika do sądu (§ 422 ust. 1).
Wniosek o uchylenie wyroku zaocznego można złożyć niezależnie od tego, czy istnieje uzasadniona przyczyna, jeżeli:
1) w przypadku nieudzielenia odpowiedzi na pozew – pozew został doręczony pozwanemu lub jego pełnomocnikowi w sposób inny niż doręczenie do rąk własnych za potwierdzeniem odbioru lub drogą elektroniczną;
2) w przypadku niestawiennictwa na rozprawie – wezwanie zostało doręczone pozwanemu lub jego pełnomocnikowi w sposób inny niż doręczenie do rąk własnych za potwierdzeniem odbioru lub poprzez wręczenie na rozprawie lub drogą elektroniczną;
3) wyrok zaoczny nie mógł zgodnie z prawem zostać wydany.
Wniosek o uchylenie wyroku zaocznego można złożyć w terminie 30 dni od daty doręczenia wyroku zaocznego. Jeżeli wyrok zaoczny został doręczony poprzez ogłoszenie, wniosek o uchylenie wyroku zaocznego można złożyć w terminie 30 dni od dnia, w którym pozwany dowiedział się o wydaniu wyroku zaocznego lub o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w celu wykonania wyroku zaocznego. Jeżeli po ponownym wszczęciu postępowania przeciwko pozwanemu zostanie wydany kolejny wyrok zaoczny, pozwany może odwołać się od takiego wyroku wyłącznie wówczas, gdy zaniechano zbadania, czy spełnione są warunki wymagane do wydania wyroku zaocznego.
Ostatnia aktualizacja: 10/01/2024
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.
Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej en. Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Terminy proceduralne - Irlandia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W Irlandii obowiązują następujące główne rodzaje terminów:
Termin na złożenie odpowiedzi na pozew: w terminie 8 dni od daty doręczenia mu pozwu przez Wysoki Trybunał (High Court) pozwany może złożyć potwierdzenie odbioru określane jako powiadomienie o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej. Zgodnie z zarządzeniem 12 zasada 2 regulaminu sądów wyższej instancji (Rules of the Superior Courts) wspomniany powyżej termin 8 dni nie obowiązuje jednak w przypadku wystosowania „szczególnego wezwania do stawiennictwa" (*special summons*), ponieważ w takiej sytuacji pozwany może złożyć powiadomienie o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej w dowolnym terminie.
O ile Trybunał nie postanowi inaczej, do biegu ogólnego terminu 8 dni nie wlicza się dnia doręczenia pozwu. Od dnia doręczenia mu pozwu lub od dnia wyznaczonego jako termin złożenia powiadomienia o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej – w zależności od tego, który z tych terminów przypada później – pozwanemu przysługuje kolejny termin 28 dni na złożenie odpowiedzi na pozew [zarządzenie 21 zasada 1 regulaminu sądów wyższej instancji].
W postępowaniu cywilnym przed sądem okręgowym (*Circuit Court*) pozwany musi doręczyć powodowi swoją odpowiedź na pozew w terminie 10 dni od daty złożenia powiadomienia o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej [zarządzenie 15 zasada 4 regulaminu sądów okręgowych (Circuit Court Rules) z 2001 r.]. W postępowaniu przed sądem rejonowym (*District Court*) powiadomienie o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej i odpowiedź na pozew należy złożyć najpóźniej w terminie 28 dni od daty doręczenia powiadomienia o wniesieniu pozwu [zarządzenie 42 regulaminu sądów rejonowych (District Court Rules)].
Termin na wykonanie wyroku: postępowanie w przedmiocie wykonania wyroku można wszcząć przed Wysokim Trybunałem w terminie sześciu lat od dnia uprawomocnienia się wyroku [zarządzenie 42 zasada 23 regulaminu sądów wyższej instancji]. Po upływie terminu sześciu lat lub po zmianie okoliczności stron wskutek śmierci jednej z nich lub z innych przyczyn wszczęcie postępowania w przedmiocie wykonania wyroku będzie wiązało się z koniecznością zwrócenia się do sądu z wnioskiem o wyrażenie zgody na przeprowadzenie egzekucji. Możliwość dokonania czynności na podstawie wyroku ulega przedawnieniu po upływie 12 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku [art. 11 ustawy z 1957 r. o terminach przedawnienia (Statute of Limitations 1957)].
Terminy przedawnienia: w sprawach na gruncie prawa zobowiązań strona umowy może wnieść pozew w terminie 6 lat od dnia, w którym doszło do wystąpienia przesłanki uzasadniającej wytoczenie powództwa. W sprawach na gruncie prawa deliktów dana osoba może zazwyczaj wnieść pozew w terminie 6 lat, przy czym w sprawach dotyczących szkody na osobie i zniesławienia zastosowanie mają przepisy szczególne.
W sprawach dotyczących szkody na osobie poszkodowany może wnieść pozew w terminie 2 lat od daty doznania szkody lub od daty pozyskania informacji o przyczynie doznanej szkody, jeżeli ta druga data jest późniejsza [art. 7 ustawy z 2004 r. o odpowiedzialności cywilnej i sądach (Civil Liability and Courts Act 2004)].
W sprawach dotyczących zniesławienia pozew należy wnieść w terminie roku – w wyjątkowych okolicznościach termin ten może zostać wydłużony do 2 lat. Pozew w postępowaniu w przedmiocie podziału masy spadkowej spadkodawcy należy wnieść w terminie dwóch lat od dnia śmierci spadkodawcy lub przed upływem ustawowego terminu przedawnienia, w zależności od tego, który z tych terminów przypada wcześniej [art. 9 ust. 2 ustawy z 1961 r. o odpowiedzialności cywilnej (Civil Liability Act 1961)].
Pozew wszczynający postępowanie z udziałem konkubentów, o którym mowa w części 15 ustawy z 2010 r. o związkach partnerskich oraz określonych prawach i obowiązkach konkubentów (Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010), należy wnieść w terminie 2 lat od dnia zakończenia związku.
Termin przedawnienia w sprawach dotyczących odzyskania gruntów wynosi 12 lat.
Jeżeli chodzi o postępowania w przedmiocie zaległych płatności czynszowych, termin przedawnienia wynosi 6 lat. Termin przedawnienia w sprawach dotyczących umorzenia hipoteki wynosi 12 lat. Roszczenia w sprawach dotyczących ratownictwa morskiego ulegają przedawnieniu po upływie 2 lat. Termin na wniesienie pozwu o odszkodowanie z tytułu szkód doznanych w wyniku naruszenia dorozumianych warunków umowy wskutek wadliwego działania pojazdu silnikowego wynosi 2 lata [art. 13 ust. 8 ustawy z 1980 r. o sprzedaży towarów i świadczeniu usług (Sale of Goods and Supply of Services Act 1980)]. Jeżeli chodzi o roszczenia o odszkodowanie z tytułu szkód doznanych wskutek wadliwego działania produktu, powództwo należy wytoczyć w terminie 3 lat [art. 7 ust. 1 ustawy z 1991 r. o odpowiedzialności z tytułu wadliwego działania produktów (Liability for Defective Products Act 1991)].

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Na końcu tego opracowania zamieszczono łącze odsyłające do przepisów regulujących kwestie związane z posiedzeniami sądów i wakacjami sądowymi.
Poza sobotami i niedzielami za dni wolne od pracy w Irlandii uznaje się następujące dni:
Nowy Rok (1 stycznia)

Dzień Świętego Patryka (17 marca)
Poniedziałek Wielkanocny
Boże Narodzenie (25 grudnia)
Dzień Świętego Szczepana (26 grudnia)
Pierwszy poniedziałek maja, czerwca i sierpnia
Ostatni poniedziałek października
Jeżeli Boże Narodzenie, Dzień Świętego Szczepana lub Nowy Rok przypada w weekend, kolejny dzień roboczy jest dniem ustawowo wolnym od pracy. Należy pamiętać również o okresie wakacji sądowych, w trakcie których liczba posiedzeń sądów jest ograniczona i obejmuje m.in. „posiedzenia wakacyjne" oraz posiedzenia organizowane w pilnych przypadkach. Na przykład w okresie długich wakacji przypadających na sierpień i wrzesień w sądach wyższej instancji i w sądach okręgowych organizuje się jedynie ograniczoną liczbę posiedzeń.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

W ustawie z 1957 r. o terminach przedawnienia, z późniejszymi zmianami, wyznaczono terminy, po upływie których wszczęcie postępowania sądowego nie będzie już możliwe. Pozew wniesiony po upływie terminu przedawnienia uznaje się za niedopuszczalny lub bezprzedmiotowy wyłącznie w przypadku gdy pozwany powoła się na przepisy ustawy o terminach przedawnienia w swojej odpowiedzi na pozew. W związku z powyższym przepisy ustawy o terminach przedawnienia pozostają bez wpływu na prawo powoda do wytoczenia powództwa, ale mogą wpływać na skuteczność tego powództwa. W tym kontekście warto zwrócić również uwagę na fakt, że nawet w przypadku wytoczenia powództwa w wyznaczonym terminie Wysoki Trybunał zachowuje prawo do jego odrzucenia ze względów podyktowanych interesem wymiaru sprawiedliwości, jeżeli czas, jaki upłynął od dnia wystąpienia przyczyny wytoczenia powództwa do dnia wszczęcia postępowania lub wniesienia pozwu, jest na tyle długi, że byłoby to niesprawiedliwe dla pozwanego. Zobacz również odpowiedź na pytanie 1.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Termin rozpoczyna bieg z dniem wystąpienia danego zdarzenia lub z „dniem powzięcia informacji o danym zdarzeniu" (np. doznaniu szkody). Na przykład jeżeli sąd zobowiązał stronę do dokonania określonej czynności lub do wniesienia określonego pisma procesowego w terminie tygodnia, czynności tej należy dokonać lub pismo to należy wnieść w terminie tygodnia od dnia wydania przez sąd postanowienia w tym zakresie. Podobnie w przypadku gdy strona ma 6 lat na wykonanie wyroku, termin ten rozpoczyna bieg w dniu uprawomocnienia się stosownego wyroku.

Ogólnie rzecz biorąc – poza przypadkami, w których przepisy ustawy stanowią inaczej – jeżeli bieg terminu rozpoczyna się w określonym dniu, dzień ten zalicza się na poczet danego terminu [art. 18 lit. h) ustawy z 2005 r. o wykładni przepisów (Interpretation Act 2005)]. Zarządzenie 122 zasada 10 regulaminu sądów wyższej instancji stanowi jednak, że w przypadku gdy w regulaminie przewidziano określoną liczbę dni (innych niż „pełne" dni), pierwszego dnia takiego terminu nie wlicza się do jego biegu.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Jeżeli pismo ma zostać doręczone stronie przeciwnej do określonego dnia lub w ciągu określonej liczby dni, przekazuje się je zazwyczaj do doręczenia zwykłą przesyłką opłaconą z góry lub przesyłką poleconą. Jeżeli pismo doręcza się stronie przeciwnej zwykłą przesyłką opłaconą z góry, uznaje się je za doręczone w chwili, w której koperta zawierająca pismo zostałaby doręczona zwykłym trybem pocztowym, zazwyczaj w dniu następującym po dniu nadania pisma. [Aby zapoznać się z przepisami regulującymi kwestie związane z doręczaniem pisma zwanego *civil bill* w postępowaniach przed sądem okręgowym, zob. zarządzenie 11 reguła 10 i zarządzenie 14 reguła 3 ppkt (vi) regulaminu sądów okręgowych z 2001 r.; aby zapoznać się z przepisami regulującymi kwestie związane z doręczaniem powiadomienia o wniesieniu pozwu w postępowaniach przed sądem rejonowym, zob. zarządzenie 41 regulaminu sądów rejonowych; aby zapoznać się z przepisami regulującymi kwestie związane z doręczaniem wezwania do stawiennictwa w postępowaniach przed Wysokim Trybunałem, zob. zarządzenie 9 regulaminu sądów wyższej instancji].

W zarządzeniu 122 regulaminu sądów wyższej instancji uregulowano kwestie związane z przepisami ogólnymi dotyczącymi biegu terminów, uwzględniając kwestię dotyczącą tego, kiedy doręczenie uznaje się za skuteczne [zarządzenie 122 reguła 9 regulaminu sądów wyższej instancji].

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Jeżeli termin rozpoczyna bieg w określonym dniu, na przykład jeżeli pismo ma zostać doręczone stronie „w terminie 7 dni", zgodnie z przepisami ustawy lub regulaminu sądu przyjmuje się, że pierwszy dzień tego okresu (np. dzień, w którym wydano postanowienie) zalicza się na poczet biegu wyznaczonego terminu. Zarządzenie 122 zasada 10 regulaminu sądów wyższej instancji stanowi jednak, że w przypadku gdy w regulaminie przewidziano określoną liczbę dni (innych niż „pełne" dni), pierwszego dnia takiego terminu nie wlicza się do jego biegu. Jeżeli bieg terminu kończy się w określonym dniu, dzień ten wlicza się do tego terminu. Jeżeli termin na doręczenie jakiegokolwiek pisma lub na wszczęcie jakiegokolwiek postępowania jest krótszy niż sześć dni, do biegu tego terminu nie wlicza się soboty, niedzieli, Bożego Narodzenia ani Wielkiego Piątku [zarządzenie 122 regulaminu sądów wyższej instancji].

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Dni kalendarzowe, o ile nie stwierdzono inaczej.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli termin na dokonanie jakiejkolwiek czynności lub na wszczęcie jakiegokolwiek postępowania został wyznaczony w miesiącach lub latach, bieg takiego terminu nalicza się w miesiącach kalendarzowych, o ile nie stwierdzono inaczej.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Ogólnie rzecz biorąc – poza przypadkami, w których przepisy ustawy stanowią inaczej – jeżeli bieg terminu rozpoczyna się w określonym dniu, dzień ten wlicza się do tego terminu; podobnie na poczet biegu terminu zalicza się dzień, w którym dany termin dobiega końca [art. 18 lit. h) ustawy z 2005 r. o wykładni przepisów]. Zarządzenie 122 zasada 10 regulaminu sądów wyższej instancji stanowi jednak, że w przypadku gdy w regulaminie przewidziano określoną liczbę dni (innych niż „pełne" dni), pierwszego dnia takiego terminu nie wlicza się do jego biegu.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak, jeżeli termin na dokonanie jakiejkolwiek czynności lub na wszczęcie jakiegokolwiek postępowania upływa w sobotę, w niedzielę lub innego dnia, w którym sekretariat sądu jest zamknięty, co oznacza, że danej czynności nie można dokonać tego dnia, wspomniany termin wygasa kolejnego dnia urzędowania sekretariatu sądu. Zasada ta obowiązuje we wszystkich przypadkach, których dotyczy termin zawity.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Jeżeli w ustawie przewidziano określony termin przedawnienia, sądy nie są uprawnione do jego przedłużenia. Sądy zachowują jednak swobodę uznania w kwestii wydłużania lub skracania terminów wyznaczonych w regulaminie sądu lub w nakazach sądowych wydawanych w określonych sprawach. Jeżeli powód uważa, że w danym przypadku wystąpiły szczególne okoliczności, może zwrócić się do sądu o niezwłoczne rozpoznanie pozwu bez oczekiwania na doręczenie pozwanemu jakichkolwiek pism. Taki pozew określa się jako pozew w postępowaniu *ex parte* lub pozew składany „bez powiadamiania strony przeciwnej". W przypadku wydania nakazu w postępowaniu *ex parte* stronę przeciwną powiadamia się o tym fakcie – w takim przypadku zapewnia się jej możliwość stawienia się przed sądem i wystąpienia o zmianę treści nakazu lub jego uchylenie. Co do zasady termin na wniesienie jakiegokolwiek pisma

procesowego może zostać przedłużony, jeżeli strony dojdą do porozumienia w tej kwestii. Jeżeli strona postępowania dąży do wydłużenia terminu na wniesienie środka zaskarżenia, musi potwierdzić, że wyraziła wolę skorzystania ze środka zaskarżenia przed upływem terminu przedawnienia, że niedochowanie terminu na wniesienie środka zaskarżenia wynikało z błędu oraz że wniesienie środka zaskarżenia w danym przypadku było uzasadnione. Jeżeli niedochowanie terminu wywarło jakikolwiek niekorzystny wpływ na stronę przeciwną, taka sytuacja może zostać uznana za czynnik istotny w kontekście prowadzonego postępowania – w takim przypadku sąd może odrzucić wniosek strony o przedłużenie danego terminu.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Orzeczenie Wysokiego Trybunału należy zaskarżyć w terminie 28 dni od dnia jego wydania.

Jeżeli strona chce zaskarżyć orzeczenie sądu okręgowego, musi wnieść apelację lub zażalenie w terminie 10 dni od dnia publikacji wyroku lub postanowienia, które są przedmiotem danej apelacji lub danego zażalenia [zarządzenie 61 reguła 3 regulaminu sądów wyższej instancji].

Jeżeli strona chce zaskarżyć orzeczenie sądu rejonowego, musi wnieść odpowiedni środek zaskarżenia w terminie 14 dni od daty publikacji orzeczenia tego sądu [zarządzenie 101 reguła 1 regulaminu sądów rejonowych].

Aby dokonać kontroli sądowej postanowienia sądu lub decyzji organu administracji, należy niezwłocznie wystąpić ze stosownym wnioskiem w tym zakresie, przy czym wniosek ten nie może zostać złożony później niż po upływie 3 miesięcy od dnia wystąpienia pierwszych przesłanek uzasadniających jego wniesienie, chyba że sąd uzna, że w danym przypadku wystąpiły uzasadnione przyczyny przemawiające za przedłużeniem tego terminu [zarządzenie 84 reguła 21 pkt 1 regulaminu sądów wyższej instancji].

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Jeżeli w ustawie przewidziano określony termin przedawnienia, sądy nie są uprawnione do jego przedłużenia ani skrócenia. Z zastrzeżeniem wszelkich istotnych przepisów ustawowych sąd zachowuje jednak prawo do przedłużenia lub skrócenia terminu na dokonanie określonych czynności. Zarówno w regulaminie sądów wyższej instancji, jak i w regulaminie sądów okręgowych stwierdzono, że sądy są uprawnione do wydłużenia lub skrócenia terminu ustanowionego w tych regulaminach lub terminu wyznaczonego przez dowolny inny sąd.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie, w takim przypadku strona nie traci przywileju w postaci przedłużenia terminu przedawnienia.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Jeżeli strona nie dotrzyma terminów wyznaczonych przez sąd lub terminów przewidzianych w regulaminie sądu lub w obowiązujących przepisach, sąd może wydać pozbawić ją prawa udziału w postępowaniu. Na przykład jeżeli pozwany nie złoży powiadomienia o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej lub nie wniesie odpowiedzi na pozew, powód może wystąpić o wydanie wyroku zaocznego.

Jeżeli wyrok zaoczny okaże się niekorzystny dla pozwanego, będzie on mógł dochodzić jego uchylenia lub zaskarżyć go do sądu wyższej instancji. Jeżeli powód nie przedstawi szczegółowych informacji na temat dochodzonego przez siebie roszczenia w wyznaczonym terminie, pozwany może wystąpić z wnioskiem o oddalenie powództwa z uwagi na niedochowanie wyznaczonego terminu. Powód może zaskarżyć postanowienie o oddaleniu powództwa do sądu wyższej instancji. Sąd może również skorzystać z przysługującej mu swobody uznania w kwestii zasądzania kosztów postępowania, aby ukarać stronę, która doprowadziła do nieuzasadnionego opóźnienia postępowania lub która nie dotrzymała wyznaczonych terminów.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strona, która nie dotrzymała wyznaczonego terminu, może wystąpić do sądu o wydanie postanowienia o przedłużeniu danego terminu. Jeżeli niedochowanie terminu doprowadziło do wydania wyroku zaocznego, strony mogą zwrócić się o uchylenie wyroku lub – w przypadku oddalenia wniosku w tym zakresie – zaskarżyć wyrok do sądu wyższej instancji.

Ostatnia aktualizacja: 17/10/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Grecja

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Pod pojęciem terminu rozumie się czas, w którym należy dokonać czynności lub który musi upłynąć do rozpoznania sprawy lub dokonania czynności. Terminy wprowadzono po to, by zapewnić sprawność postępowań sądowych oraz zagwarantować prawo do bycia wysłuchanym. Terminy procesowe są to terminy, których dochowanie lub uchybienie wywołuje skutki procesowe. Dzielą się one na dwie główne kategorie: 1) terminy, przed upływem których należy dokonać czynności, np. ustawowy termin do wniesienia apelacji (zob. art. 318 ust. 1 kpc); oraz 2) terminy, po upływie których czynności należy dokonać. Terminy te, takie jak termin do wezwania pozwanego do stawienia się przed sądem (zob. art. 228 kpc), są zazwyczaj korzystne dla pozwanych, ponieważ zapewniają im czas na przygotowanie. Podział ten jest istotny, ponieważ terminy należące do tej pierwszej kategorii mogą być na zgodny wniosek stron przedłużane, natomiast tzw. terminy przygotowujące (kategoria druga) przedłużane być nie mogą. Terminy, przed upływem których należy dokonać czynności, upływają w pierwszym dniu roboczym następującym po ostatnim dniu terminu przypadającym w dniu ustawowo wolnym od pracy. Natomiast terminy, po upływie których należy dokonać czynności, zawsze upływają w ostatnim dniu terminu, choćby był to dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy.

Oto ważniejsze terminy procesowe określone w kodeksie postępowania cywilnego:

termin do wezwania stron do stawiennictwa po wytoczeniu powództwa (sześćdziesiąt [60] dni przed datą rozprawy, chyba że strona zamieszkuje za granicą lub jej miejsce zamieszkania jest nieznane – wówczas termin wynosi dziewięćdziesiąt [90] dni przed datą rozprawy – zob. art. 228 kpc);

termin do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego (piętnaście [15] dni od dnia doręczenia wyroku, jeżeli nieobecna strona pozwana zamieszkuje w Grecji; natomiast jeżeli nieobecna strona zamieszkuje za granicą lub jej miejsce zamieszkania jest nieznane, wówczas termin wynosi sześćdziesiąt [60] dni od dnia doręczenia wyroku – zob. art. 503 kpc);

termin do wniesienia apelacji (trzydzieści [30] dni od dnia doręczenia orzeczenia, jeżeli strona wnosząca apelację zamieszkuje w Grecji; natomiast jeżeli zamieszkuje ona za granicą lub jej miejsce zamieszkania jest nieznane, wówczas termin wynosi sześćdziesiąt [60] dni od dnia doręczenia orzeczenia. Jeżeli orzeczenie nie zostanie doręczone, termin do wniesienia apelacji wynosi trzy [3] lata od dnia ogłoszenia orzeczenia – zob. art. 518 kpc);

termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania (sześćdziesiąt [60] dni, jeżeli strona wnosząca skargę zamieszkuje w Grecji; natomiast jeżeli zamieszkuje ona za granicą lub jej miejsce zamieszkania jest nieznane, wówczas termin wynosi sto dwadzieścia [120] dni – zob. art. 545 kpc);

termin do wniesienia skargi kasacyjnej (trzydzieści [30] dni od dnia doręczenia wyroku, jeżeli strona wnosząca skargę zamieszkuje w Grecji; natomiast jeżeli zamieszkuje ona za granicą lub jej miejsce zamieszkania jest nieznane, wówczas termin wynosi dziewięćdziesiąt [90] dni od dnia doręczenia wyroku. Jeżeli wyrok nie zostanie doręczony, termin do wniesienia skargi kasacyjnej wynosi trzy [3] lata od dnia ogłoszenia wyroku – zob. art. 564 kpc).

Nadto w kpc ustanowiono w szczególności terminy procesowe stosowane w odrębnych postępowaniach, takich jak postępowanie w sprawach małżeńskich (postępowanie w sprawach o rozwód, o unieważnienie małżeństwa itd.), w postępowaniu nakazowym oraz w odniesieniu do sprzeciwu od nakazu zapłaty

(zob. art. 632 kpc), w sporach ze stosunku najmu, w sporach pracowniczych, w postępowaniu zabezpieczającym, w postępowaniu egzekucyjnym oraz w zakresie powództw przeciwegzekucyjnych.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Ustawa nr 1157/1981 zawiera otwarty wykaz świąt obchodzonych w Grecji. Święto to dzień, w którym nie zawiera się transakcji, a zatem święta obchodzone przez przedstawicieli poszczególnych zawodów lub służb nie są tu brane pod uwagę. Świętem w rozumieniu ustawy może być święto państwowe, kościelne lub inne święto, nawet o charakterze lokalnym lub ruchomym. Dla służby cywilnej święta są dniami wolnymi od pracy. Świętami są następujące dni: 25 marca (święto państwowe), 28 października (święto państwowe), Nowy Rok, Święto Trzech Króli (6 stycznia), Wielki Piątek, Sobota Wielkanocna, 1 maja, 15 sierpnia, Boże Narodzenie oraz drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia, Poniedziałek Zielonoświątkowy, Czysty Poniedziałek (pierwszy dzień Wielkiego Postu), Poniedziałek Wielkanocny oraz wszystkie niedziele.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Terminy procesowe uregulowano w art. 144–151 kpc. W zależności od źródła określającego długość terminu dzielą się one na: ustawowe (określone w przepisach, takie jak terminy do wytoczenia powództwa), sądowe (wyznaczone przez sąd rozpatrujący sprawę, takie jak termin do osobistego stawiennictwa stron – zob. art. 245 kpc), dylatoryjne (w odniesieniu do których sankcją za uchybienie jest odroczenie rozprawy) oraz zawite (w przypadku których sankcją za uchybienie jest wygaśnięcie prawa). Poniżej przedstawiono informacje dotyczące rozpoczęcia i zakończenia biegu terminów. Bieg terminu zostaje przerwany w razie śmierci strony. Jeżeli doręczenie pisma sądowego uruchamia bieg terminu, nowy termin zaczyna biec z chwilą ponownego doręczenia pisma następcom prawnym zmarłego. Jeżeli inne zdarzenie powoduje rozpoczęcie biegu terminu, nowy termin zaczyna biec z chwilą doręczenia odpowiedniego oświadczenia wskazanym powyżej osobom. Zawieszenie postępowania ma ten skutek w trakcie biegu terminu, że termin ulega przerwaniu, a po podjęciu postępowania biegnie on na nowo. Okresu od dnia 1 sierpnia do dnia 31 sierpnia nie uwzględnia się przy obliczaniu terminów, przed upływem których należy dokonać czynności, wymienionych w art. 147 ust. 7 kpc. Obejmują one w szczególności terminy do wytoczenia powództwa i do wniesienia sprzeciwu.

Ustawa dopuszcza możliwość przedłużania terminów nie tylko na zgodny wniosek stron, ale również za zgodą sądu. Zarówno terminy ustawowe, jak i sądowe mogą być przedłużane, pod warunkiem jednak, że przedłużenie terminu pozostaje bez uszczerbku dla praw osób trzecich. Wniosek stron o przedłużenie terminu nie wiąże sądu, który może uwzględnić wniosek częściowo lub oddalić w zależności od okoliczności danej sprawy. Oznacza to, że strony obowiązane są uzasadnić swój wniosek. Ponadto termin może zostać skrócony orzeczeniem sądowym za zgodą stron. Można skracać wszystkie terminy ustawowe, z wyjątkiem terminów do wytoczenia powództwa.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Termin zaczyna biec w dniu następującym po dniu wystąpienia zdarzenia uruchamiającego bieg terminu (*a momento ad momentum).*

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje możliwości przedłużania ani skracania terminów w odniesieniu do pism sądowych przekazywanych lub przesyłanych pocztą lub za pośrednictwem innego podmiotu świadczącego usługi transportowe.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Dzień wystąpienia zdarzenia uruchamiającego bieg terminu można uwzględnić przy jego obliczaniu wyłącznie wówczas, gdy ustawa, wyrok sądowy lub umowa wyraźnie tak stanowi. Możliwości takiej nie ma, gdy przepis ustawy stanowi, że określony termin biegnie od dnia doręczenia. Kluczowe terminy do wniesienia apelacji, skargi kasacyjnej lub sprzeciwu zaczynają zatem biec w dniu następującym po dniu doręczenia lub opublikowania wyroku. Jeżeli jednak przewidziano, iż termin bieg terminu następuje w konkretnym dniu, dzień ten uwzględnia się przy obliczaniu terminu. Jeżeli zdarzeniem, z którym ustawa wiąże rozpoczęcie biegu terminu jest doręczenie, fakt, iż powzięto wiadomość o treści pisma sądowego, które należy doręczyć, w dowolny inny sposób, nie ma znaczenia przy obliczaniu tego terminu.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Święta nie mają wpływu na bieg terminów. Dni robocze uwzględnia się przy obliczaniu terminu wyłącznie wówczas, gdy jest to wyraźnie przewidziane (tak jak w przypadku terminu wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty).

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, święta również pozostają bez wpływu na jego bieg, chyba że przepisy prawa wyraźnie stanowią, iż termin jest określony w dniach roboczych.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin oznaczony w latach kończy się z upływem tego dnia w ostatnim roku, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Należy mieć na uwadze, że przy obliczaniu terminu nie ma znaczenia, czy podczas biegu terminu przypada rok przestępny.

Termin oznaczony w miesiącach kończy się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Jeżeli taki dzień nie występuje w ostatnim miesiącu terminu, wówczas koniec terminu przypada na ostatni dzień tego miesiąca. Należy mieć na uwadze, że liczba dni w każdym miesiącu nie ma znaczenia przy obliczaniu terminu.

Termin półroczny jest równy sześciu (6) miesiącom, natomiast termin półmiesięczny jest równy piętnastu (15) dniom.

Termin oznaczony w tygodniach kończy się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, tj. jeżeli zdarzenie miało miejsce w poniedziałek, termin tygodniowy upływa w kolejny poniedziałek.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli koniec terminu przypada na sobotę, niedzielę, święto lub dzień wolny od pracy, wówczas upływ terminu nastąpi w pierwszym dniu roboczym następującym po tym dniu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Ustawa dopuszcza możliwość przedłużania terminów nie tylko na zgodny wniosek stron, ale również za zgodą sądu. Zarówno terminy ustawowe, jak i sądowe mogą być przedłużane, pod warunkiem jednak, że przedłużenie terminu pozostaje bez uszczerbku dla praw osób trzecich. Wniosek o przedłużenie terminu nie wiąże sądu, który może uwzględnić wniosek częściowo lub oddalić w zależności od okoliczności danej sprawy.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego (piętnaście [15] dni od dnia doręczenia wyroku, jeżeli nieobecna strona zamieszkuje w Grecji; natomiast jeżeli nieobecna strona zamieszkuje za granicą lub jej miejsce zamieszkania jest nieznane, wówczas termin wynosi sześćdziesiąt [60] dni od dnia doręczenia wyroku – zob. art. 503 kpc).

Termin do wniesienia apelacji ustanowiono w art. 518 ust. 1 kpc. Jeżeli strona wnosząca apelację zamieszkuje w Grecji, termin ten wynosi trzydzieści (30) dni, natomiast jeżeli zamieszkuje ona za granicą lub jeżeli jej miejsce zamieszkania jest nieznane, wówczas wynosi on sześćdziesiąt (60) dni. Termin ten nie dotyczy osób, które przebywają za granicą tymczasowo (podróż turystyczna, kilkudniowy wyjazd w określonym celu), lecz które zamieszkują tam przez pewien czas w związku z zatrudnieniem lub swoim stanem cywilnym.

Termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania (sześćdziesiąt [60] dni, jeżeli strona skarżąca zamieszkuje w Grecji; natomiast jeżeli strona zamieszkuje ona za granicą lub jej miejsce zamieszkania jest nieznane, wówczas termin wynosi sto dwadzieścia [120] dni – zob. art. 545 kpc).
Termin do wniesienia skargi kasacyjnej (trzydzieści [30] dni od dnia doręczenia wyroku, jeżeli strona skarżąca zamieszkuje w Grecji; natomiast zamieszkuje ona za granicą lub jej miejsce zamieszkania jest nieznane, wówczas termin wynosi dziewięćdziesiąt [90] dni od dnia doręczenia wyroku. Jeżeli wyrok nie został doręczony, termin do wniesienia skargi kasacyjnej wynosi trzy [3] lata od dnia opublikowania wyroku – zob. art. 564 kpc).

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Zgodnie z prawem greckim ochrona sądowa obejmuje – niezależnie od charakteru sporu – stałą oraz tymczasową ochronę sądową. W sprawie niecierpiącej zwłoki lub gdy zachodzi konieczność zapobieżenia bezpośredniemu zagrożeniu sąd może zastosować środki zabezpieczające lub chroniące dane prawo lub środki zmierzające do uregulowania danej sytuacji, jak również zmienić lub uchylić takie środki, Sprawy takie rozpoznawane są w postępowaniu uproszczonym (art. 682–738 kpc). W przypadku sprawy niecierpiącej zwłoki sąd, dążąc do szybkiego załatwienia sprawy oraz respektując prawo strony do bycia wysłuchanym, może wyznaczyć termin i miejsce rozpoznania wniosku o wydanie zarządzenia tymczasowego. Sąd ma zatem swobodę w zakresie określania sposobu i terminów wzywania stron do stawiennictwa nawet w odniesieniu do osób zamieszkujących za granicą lub tych, których miejsce zamieszkania jest nieznane. Termin rozprawy można również wyznaczyć na niedzielę lub święto. Powyższe terminy mają zastosowanie we wszystkich postępowaniach cywilnych z wyjątkiem postępowania zabezpieczającego, przy czym terminów tych nie można przedłużać.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Prawo greckie nie zna takiej regulacji.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Uchybienie terminów do dokonania określonej czynności przez organ sądowy nie wywołuje skutków procesowych. Uchybienie terminu, przed upływem których należy dokonać czynności skutkuje utratą uprawnienia, natomiast uchybienie terminu przygotowującego wywołuje inne skutki, takie jak np. niedopuszczalność rozprawy (zob. art. 271 ust. 1 kpc).

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Przywrócenie terminu jest środkiem ochrony prawnej zagwarantowanym w konstytucji, pozwalającym stronie, która – z uwagi na działanie siły wyższej albo złą wiarę strony przeciwnej – uchybiła terminowi, wnieść o przywrócenie tego terminu.
W wyjątkowych sytuacjach złożenie takiego wniosku nie będzie możliwe. Chodzi o sytuacje, w których wniosek opiera się na: a) błędzie umocowanego adwokata lub przedstawiciela ustawowego wnioskodawcy; b) okolicznościach faktycznych, które sąd uwzględnił już w toku rozpoznawania wniosku o przedłużenie lub odroczenie terminu, aby takie przedłużenie lub odroczenie przyznać. We wniosku należy wskazać i udowodnić przyczyny uchybienia terminu oraz wskazać czynność, której zaniechano, względnie stwierdzić, iż została dokonana. Wniosek o przywrócenie terminu rozpoznaje się w terminie trzydziestu (30) dni od dnia usunięcia przeszkody wywołanej siłą wyższą lub zgłoszenia działania w złej wierze, przy czym nie można zastosować nowego terminu, jeżeli powyższy termin nie zostanie dotrzymany z jakiejkolwiek przyczyny (zob. art. 152–158 kpc).
W wyjątkowych sytuacjach złożenie takiego wniosku nie będzie możliwe. Chodzi o sytuacje, w których wniosek opiera się na: a) błędzie umocowanego adwokata lub przedstawiciela ustawowego wnioskodawcy; b) okolicznościach faktycznych, które sąd uwzględnił już w toku rozpoznawania wniosku o przedłużenie lub odroczenie terminu, aby takie przedłużenie lub odroczenie przyznać. We wniosku należy wskazać i udowodnić przyczyny uchybienia terminu oraz wskazać czynność, której zaniechano, względnie stwierdzić, iż została dokonana. Wniosek o przywrócenie terminu rozpoznaje się w terminie trzydziestu (30) dni od dnia usunięcia przeszkody wywołanej siłą wyższą lub zgłoszenia działania w złej wierze, przy czym nie można zastosować nowego terminu, jeżeli powyższy termin nie zostanie dotrzymany z jakiejkolwiek przyczyny (zob. art. 152–158 kpc).

Ostatnia aktualizacja: 20/06/2018
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.
Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej es. Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.
Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: en

Terminy proceduralne - Hiszpania

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Czynności procesowych należy dokonywać w określonych terminach przewidzianych w ustawie (*términos* lub *plazos*).
Término jest to konkretna data, przed upływem której należy dokonać czynności procesowej.
Plazo jest to okres wyznaczony do dokonania czynności procesowej. Terminy można oznaczać w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach.
Jeżeli ustawa nie przewiduje żadnego terminu, oznacza to, że czynności należy dokonać niezwłocznie.
Należy jednak stosować kryterium proporcjonalności. W art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności podpisanej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. oraz w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wprowadzono koncepcję rozsądnego terminu (z uwzględnieniem takich elementów, jak złożoność sprawy, przeciętny czas trwania określonego postępowania, interesy strony oraz jej postawa procesowa, postępowanie organów czy dostępne zasoby). Jeżeli sąd nie będzie jednak przestrzegał zasady rozsądnego terminu, wpłynie to na prawo określone w art. 24 ust. 2 konstytucji hiszpańskiej.
Ponadto bezpodstawne uchybienie terminów przez sądy i urzędników sądowych prowadzi do zastosowania sankcji dyscyplinarnych zgodnie z ustawą organiczną o sądownictwie (Ley Orgánica del Poder Judicial). Pozostaje to bez uszczerbku dla prawa poszkodowanego do dochodzenia przysługujących mu ewentualnie roszczeń.
Oprócz terminów procesowych istnieją również osobne terminy do wykonywania praw podmiotowych – terminy prekluzyjne i terminy przedawnienia (*caducidad* i *prescripción*).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Jeżeli chodzi o przepisy regulujące postępowanie administracyjne, na mocy art. 48 ustawy ustanawiającej system prawny regulujący organy publiczne oraz ogólne postępowanie administracyjne (Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común) trwa obecnie transpozycja rozporządzenia nr 1182/71 do prawa krajowego. Zgodnie z tą regulacją:
O ile przepisy hiszpańskie lub unijne nie stanowią inaczej, terminy oznaczone w dniach są wyrażone w dniach roboczych – bez niedziel oraz dni ustawowo wolnych od pracy. Jeżeli termin jest wyrażony w dniach kalendarzowych, informacja taka będzie umieszczona w odpowiednim zawiadomieniu.

Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, jego bieg rozpoczyna się w dniu następującym po dniu, w którym powiadomiono o piśmie lub je ogłoszono, lub w dniu następującym po dniu, w którym wniosek lub skarga zostaną uznane za uwzględnione lub oddalone w braku odpowiedzi właściwych organów. Jeżeli w ostatnim miesiącu terminu nie występuje dzień, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, wówczas koniec terminu przypada na ostatni dzień tego miesiąca.
Jeżeli ostatni dzień terminu jest dniem wolnym od pracy, termin przedłuża się do pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.
Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, zaczyna biec w dniu następującym po dniu, w którym powiadomiono o piśmie lub je ogłoszono, lub w dniu następującym po dniu, w którym wniosek lub skarga zostaną uznane za uwzględnione lub oddalone w braku odpowiedzi właściwych organów.
Jeżeli dany dzień jest dniem roboczym w gminie (*municipio*) lub we wspólnocie autonomicznej (*comunidad autónoma*), w której zamieszkuje zainteresowana strona, natomiast w miejscu, w którym znajduje się siedziba organu administracji, jest dniem wolnym od pracy lub odwrotnie, dzień ten będzie dniem wolnym od pracy.
Sam fakt, że dany dzień określono jako dzień roboczy lub wolny od pracy do celów obliczania terminów, nie określa sposobu pracy urzędów administracji publicznej, pozostaje bez wpływu na godziny ich pracy ani uregulowanie publicznego dostępu do rejestrów w tym dniu.
Do celów obliczania terminów organy administracji centralnej lub organy wspólnot autonomicznych w odniesieniu do ich odpowiednich obszarów właściwości ustalają kalendarz dni wolnych od pracy z uwzględnieniem oficjalnego kalendarza dni roboczych. Kalendarz zatwierdzony przez wspólnoty autonomiczne uwzględnia dni wolne od pracy ustanowione w poszczególnych jednostkach samorządu lokalnego w danym regionie geograficznym, do którego kalendarz się stosuje.
Kalendarz należy publikować przed rozpoczęciem każdego roku we właściwym dzienniku urzędowym oraz w innych środkach masowego przekazu, aby zapewnić opinii publicznej zaznajomienie się z nim.
LINK DO STRONY INTERNETOWEJ z kalendarzem dni roboczych w 2022 r.
W art. 182 ustawy organicznej o sądownictwie określono dni wolne od pracy w odniesieniu do postępowań sądowych. Ustawa ta przewiduje, że:
Do celów prowadzenia postępowań sądowych następujące dni uznaje się za dni wolne od pracy: soboty i niedziele; 24 i 31 grudnia; święta ogólnopaństwowe oraz święta ustanowione w poszczególnych wspólnotach autonomicznych i regionach. Rada Generalna Sądownictwa może – w drodze rozporządzenia – zezwolić na prowadzenie postępowań sądowych w tych dniach w przypadkach, które nie zostały wyraźnie uregulowane w przepisach.
Dni robocze trwają od godz. 8.00 do godz. 20.00, chyba że ustawa stanowi inaczej.
Zgodnie z art. 183 ustawy organicznej o sądownictwie sierpień jest miesiącem wolnym od pracy w odniesieniu do wszystkich postępowaniach sądowych, z wyjątkiem postępowań określonych jako pilne na mocy przepisów prawa o postępowaniu.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zasady określono w art. 130–136 księgi I tytuł V rozdział II ustawy nr 1/2000, kodeks postępowania cywilnego (Ley de Enjuiciamiento Civil), w brzmieniu nadanym ustawą nr 42/2015 z dnia 5 października 2015 r.
Oto najważniejsze regulacje tej aktualnie obowiązującej ustawy:
a) Wszystkie postępowania sądowe odbywają się **w dni robocze, w godzinach pracy sądów:**
Dni robocze są to wszystkie dni w roku niebędące sobotą, niedzielą, świętem ogólnopaństwowym ani świętami ustanowionymi w poszczególnych wspólnotach autonomicznych i regionach. Dni w sierpniu są również dniami wolnymi od pracy, a zatem w tych dniach sądy nie wysyłają zawiadomień elektronicznych prawnikom, chyba że dni te zostały określone jako dni robocze do celów dokonania danych czynności.
Godzinami pracy sądów są godziny od 8.00 do 20.00, chyba że ustawa w odniesieniu do określonego postępowania stanowi inaczej. Jeżeli chodzi o doręczenia i prowadzenie egzekucji godzinami pracy są również godziny pomiędzy 20.00 a 22.00.
W odniesieniu do niektórych czynności, takich jak składanie ofert w ramach **licytacji elektronicznej**, terminy określa się wyjątkowo w **dniach kalendarzowych**, przy czym wszystkie godziny są uznawane za godziny pracy. W art. 649 kodeksu postępowania cywilnego określono termin dwudziestu dni kalendarzowych od dnia rozpoczęcia licytacji. Licytacja kończy się dopiero po upływie jednej godziny od chwili złożenia ostatniej oferty, pod warunkiem że będzie ona wyższa od ostatniej najwyższej oferty, nawet jeżeli oznacza to, iż początkowy dwudziestodniowy termin ulegnie przedłużeniu nawet o 24 godziny.
b) Dni i godziny **są** dniami roboczymi i godzinami pracy, jeżeli dane postępowanie zakwalifikowane jest jako **pilne**. Chodzi tu o sytuacje, w których opóźnienie mogłoby wywołać u zainteresowanych stron poważne szkody, stanowiłoby poważne zagrożenie dla prawidłowej realizacji ochrony prawnej lub gdy opóźnienie mogłoby doprowadzić do bezskuteczności orzeczenia sądowego. *(Na przykład przymusowa hospitalizacja w szpitalu psychiatrycznym czy zastosowanie przez sąd środków służących dobru małoletniego w sytuacjach konfliktowych wynikłych w toku postępowania cywilnego.)* Urzędnik sądowy (*letrado de la administración de justicia*) albo – w stosownych przypadkach – sam sąd mogą wprowadzać w tym zakresie zarządzenia z urzędu albo na wniosek zainteresowanej strony.
W każdym przypadku w sierpniu można stosować środki pilne bez konieczności uzyskania wyraźnego zezwolenia. Podobnie zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli środki pilne, których zastosowanie zarządzono w godzinach pracy sądu, w razie konieczności kontynuuje się poza tymi godzinami.
c) Jeżeli chodzi o **obliczanie terminów**, bieg terminu rozpoczyna się w **pierwszym dniu następującym po** dniu powiadomienia przez sąd o rozpoczęciu biegu terminu i kończy się w ostatnim dniu terminu o północy.
Jeżeli jednak zgodnie z ustawą bieg terminu rozpoczyna się z chwilą upływu innego terminu, nowy termin zaczyna biec w dniu następującym po upływie poprzedniego terminu, bez konieczności ponownego powiadamiania.
d) Jeżeli chodzi o **wnoszenie pism sądowych** (art. 135 kodeksu postępowania cywilnego) istnieją dwa sposoby komunikacji między sądem a stronami:
pisma **w wersji papierowej** składają osoby fizyczne, które nie są reprezentowane przez pełnomocnika procesowego (*procurador*) (sytuacja ta ma zwykle miejsce wówczas, gdy wartość przedmiotu sporu nie przekracza 2 000 euro), lub gdy nie można złożyć pisma drogą elektroniczną;
pisma składa się **za pośrednictwem sądowych systemów internetowych oraz systemów elektronicznych**. Jest to obowiązkowe dla prawników oraz niektórych uczestników postępowania, nawet jeżeli nie są oni reprezentowani przez pełnomocnika procesowego (na przykład osób prawnych, notariuszy oraz urzędników rejestrowych: zob. art. 273 kodeksu postępowania cywilnego). Strona może skorzystać z tych systemów także wówczas, gdy nie ma takiego obowiązku. W przypadku składania pism sądowych drogą elektroniczną wpływ pisma zostaje automatycznie potwierdzony elektronicznie. Prawnicy mogą składać pisma sądowe i inne dokumenty drogą elektroniczną **24 godziny na dobę, każdego dnia roku**. Jeżeli pismo sądowe złożono w dniu wolnym od pracy lub poza godzinami pracy sądu, datą złożenia pisma będzie początek następującego po tym dniu dnia roboczego. Ustawa stanowi również, że możliwe jest przedłużanie terminów mających wkrótce upłynąć w sytuacji, gdy nie ma możliwości złożenia dokumentu ze względu na nieplanowanej przerwę w pracy systemu internetowego.
Niezależnie o tego, czy pismo wpływa w wersji papierowej czy elektronicznej, jeżeli jego wniesienie ma nastąpić w przepisanym terminie, pismo to można złożyć **do godz. 15.00 w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu, w którym termin upływa**.
W sądowym postępowaniu cywilnym niedopuszczalne jest składanie pism sądowych w tych sądach, które pełnią dyżur sądowy (*servicio de guardia*).
e) Nie ma możliwości przedłużenia terminu – jeżeli strona uchybi terminowi, wówczas wygasa przysługujące jej uprawnienie do dokonania czynności procesowej, dla której termin ten był określony.

LINK DO STRONY INTERNETOWEJ:

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO (LEY DE ENJUICIAMIENTO CIVIL)

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Zgodnie z art. 151 kodeksu postępowania cywilnego powiadomienia o wszelkich rozstrzygnięciach wydawanych przez sądy lub urzędników sądowych należy doręczać co do zasady w terminie trzech dni od dnia ich wydania lub opublikowania.

Art. 151 ust. 2 stanowi, że w przypadku doręczenia powiadomienia prokuraturze, Państwowej Służbie Prawnej, radcom prawnym zatrudnionym w parlamencie hiszpańskim i zgromadzeniom ustawodawczym (*Letrados de las Cortes Generales y de las Asambleas Legislativas*) lub służbom prawnym Departamentu Zabezpieczenia Społecznego bądź innym departamentom rządowym wspólnot autonomicznych lub samorządów terytorialnych oraz w przypadku doręczenia powiadomienia za pośrednictwem zawodowych przedstawicieli Izby Pełnomocników doręczenie uważa się za dokonane **w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu odbioru odnotowanym w formalnym wykazie rejestrowym lub na potwierdzeniu odbioru, jeżeli powiadomienie doręczono drogą elektroniczną lub internetową**. W przypadku wysłania powiadomienia po godz. 15.00 uznaje się, że otrzymano je w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wysłania.

Zgodnie z art. 151 ust. 3 w przypadku gdy doręczenie dokumentu lub nakazu, który ma zostać załączony do powiadomienia, następuje w dniu następującym po dniu otrzymania powiadomienia, powiadomienie uznaje się za dokonane z chwilą odnotowania odbioru dokumentu, pod warunkiem że skutki powiadomienia są związane z dokumentem.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Jeżeli powiadomienie o wydaniu orzeczenia doręczył **komornik sądowy (*agente judicial*) lub nastąpiło to za pośrednictwem poczty**, datą doręczenia będzie dzień dostarczenia pisma sądowego przez komornika sądowego lub pracownika poczty odnotowany na potwierdzeniu odbioru.

Jeżeli powiadomienie doręcza się przez **opublikowanie** zgodnie z art. 164 kodeksu postępowania cywilnego, ponieważ adres pozwanego jest nieznany, termin zaczyna biec w pierwszym dniu następującym po dniu wywieszenia na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu lub opublikowania w hiszpańskim dzienniku urzędowym albo – w stosownych przypadkach – opublikowania w systemie elektronicznym.

W sytuacji gdy pełnomocnicy procesowi strony mają obowiązek doręczenia **kopii złożonych przez nich pism sądowych** pełnomocnikom procesowym strony przeciwnej art. 278 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że jeżeli zgodnie z ustawą doręczenie pisma uruchamia bieg terminu do dokonania czynności procesowej, termin ten zaczyna biec bez udziału sądu, przy czym pierwszym dniem tego terminu będzie dzień następujący po dniu doręczenia odnotowanym na doręczonych kopiach lub po dniu, w którym traktuje się je jako doręczone w przypadku doręczenia elektronicznego.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Termin liczy się od pierwszego dnia następującego po dniu, w którym doszło do zdarzenia wywołującego zgodnie z ustawą rozpoczęcie biegu terminu.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Dni wolnych od pracy nie uwzględnia się przy obliczaniu terminów, z wyjątkiem – jak wyjaśniono powyżej – składania ofert w ramach licytacji elektronicznych, w przypadku których termin określony jest w dniach kalendarzowych.

Przy obliczaniu terminów do podejmowania pilnych czynności dni w sierpniu nie uznaje się za dni wolne od pracy. W takich sytuacjach nie uwzględnia się jedynie sobót, niedziel oraz dni ustawowo wolnych od pracy.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w miesiącach biegną od dnia początkowego do dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Prawo hiszpańskie nie zna oznaczania terminów w tygodniach.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli w ostatnim miesiącu terminu nie występuje dzień, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, wówczas koniec terminu przypada na ostatni dzień tego miesiąca.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli termin upływa w sobotę, niedzielę lub inny dzień wolny od pracy, termin ten przedłuża się do pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Terminy nie podlegają przedłużaniu. Można jednak przerywać bieg terminów i je przedłużać, jeżeli nie można ich dochować z powodu działania siły wyższej. W takich przypadkach termin biegnie nowo z chwilą ustania przyczyny przerwania biegu lub przedłużenia terminu. Sąd, działając z urzędu albo na wniosek zainteresowanej strony zażąda na rozprawie z udziałem pozostałych uczestników postępowania dostarczenia dowodów potwierdzających, że takie działanie siły wyższej wystąpiło (zob. odpowiedź na pytanie 13).

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Terminy do wnoszenia poszczególnych środków zaskarżenia określa ustawa. Nie podlegają one przedłużaniu. Termin do wniesienia apelacji do sądu wyższej instancji (*recursos de apelación*) oraz skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego (*recursos de casación*) wynosi 20 dni od dnia następującego po dniu doręczenia orzeczenia sądowego (art. 458 i 479 kodeksu postępowania cywilnego).

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Nie ma możliwości przedłużania terminów ustawowych. W niektórych przypadkach ustawa nakłada na sąd obowiązek wyznaczenia określonej daty i godziny dokonania czynności.

Jeżeli wystąpiło działanie **siły wyższej**, można wyjątkowo przerwać bieg terminu lub termin przedłużyć:

Reguła ogólna została ustanowiona w art. 134 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego. Urzędnik sądowy, działając z urzędu albo na wniosek zainteresowanej strony, zażąda na rozprawie z udziałem pozostałych uczestników postępowania dostarczenia dowodów potwierdzających, że działanie siły wyższej wystąpiło. Rozstrzygnięcie wydane w tej kwestii przez urzędnika sądowego można zaskarżyć do sądu (*recurso de revisión*).

Jeżeli po wyznaczeniu terminu rozprawy którakolwiek z wezwanych stron nie może stawić się przed sądem ze względu na działanie siły wyższej lub z podobnych przyczyn, ma ona obowiązek bezzwłocznie poinformować o tym sąd, udowodnić przyczynę niestawiennictwa oraz wnieść o wyznaczenie nowego terminu rozprawy lub o wydanie nowego orzeczenia (art. 183 ust. 1, art. 189 i 430 kodeksu postępowania cywilnego). Nowy termin rozprawy wyznacza się w przypadku uwzględnienia dowodów potwierdzających zaistniałą sytuację oraz jeżeli zaistniała sytuacja uniemożliwia stawiennictwo: adwokata (art. 183 ust. 2 oraz art. 188 ust. 1, 5 i 6 kodeksu postępowania cywilnego); strony, której obecność jest konieczna z uwagi na fakt, że nie jest reprezentowana przez adwokata lub musi zostać przesłuchana (art. 183 ust. 3 i art. 188 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego); świadka lub biegłego. Świadka lub biegłego można zamiast tego wezwać w celu przeprowadzenia dowodu poza rozprawą po przesłuchaniu stron (art. 183 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego).

W przypadku osoby, która dopuściła się obrazy sądu, termin do wniesienia o wniosku o uchylenie prawomocnego orzeczenia (*rescisión de la sentencia firme*) można przedłużyć z uwagi na działanie siły wyższej (art. 502 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego).

Jeżeli sąd ocenia dowody przed rozpoczęciem postępowania (na co sąd może wyrazić zgodę na podstawie art. 293 i nast. kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli istnieje uzasadniona obawa, iż nie będzie możliwości przeprowadzenia dowodu na tym etapie postępowania, na którym zwykle się go

przeprowadza), pozew należy wnieść w terminie dwóch miesięcy od dnia przeprowadzenia dowodu, chyba że udowodnione zostanie, iż nie było możliwości rozpoczęcia procesu w tym terminie z uwagi na działanie siły wyższej lub z podobnych przyczyn (art. 295 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego).
Obydwie strony mogą również – **na zgodny wniosek** – zwrócić się o zawieszenie postępowania, nie wskazując powodu lub w celu podjęcia próby ugodowej lub skierowania sprawy do mediacji lub arbitrażu. Postępowanie można zawiesić na okres nie dłuższy niż 60 dni lub do chwili zakończenia mediacji (art. 19 ust. 4 i art. 415 kodeksu postępowania cywilnego).
W przypadku **złożenia wniosku o pomoc prawną** istnieją dwa możliwe scenariusze, o których mowa w art. 16 ustawy nr 1/1996 z dnia 10 stycznia 1996 r. (ustawa o pomocy prawnej) w brzmieniu nadanym ustawą nr 42/2015 wspomnianą powyżej:
W przypadku wniosku składanego po wszczęciu postępowania, aby zapobiec przedawnieniu roszczenia lub wygaśnięciu przysługującego którejkolwiek ze stron prawa do wytoczenia powództwa z powodu upływu terminu, urzędnik sądowy lub organ administracji może – z urzędu lub na wniosek stron – zarządzić zawieszenie biegu terminu do czasu wydania postanowienia o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy prawnej lub do czasu tymczasowego wyznaczenia adwokata i pełnomocnika procesowego w sprawie, w której obowiązuje przymus adwokacki albo w której skorzystanie z zastępstwa procesowego jest wymagane w interesie wymiaru sprawiedliwości, o ile złożenie wniosku nastąpiło z zachowaniem terminów określonych w przepisach dotyczących postępowania cywilnego.
W przypadku wniosku o pomoc prawną składanego przed wszczęciem postępowania, jeżeli upłynięcie terminu prekluzyjnego lub terminu przedawnienia może mieć negatywny wpływ na powództwo, bieg tego terminu odpowiednio przerywa się lub zawiesza do czasu tymczasowego wyznaczenia adwokata udzielającego pomocy prawnej oraz, jeżeli jest to wymagane, pełnomocnika procesowego, który poprowadzi sprawę w imieniu wnioskodawcy, a w przypadku braku takiej możliwości – do czasu wydania ostatecznej decyzji administracyjnej w sprawie ewentualnego przyznania pomocy prawnej.
W każdym przypadku bieg terminu przedawnienia wznawia się po powiadomieniu wnioskodawcy o tymczasowym wyznaczeniu adwokata przez izbę adwokacką (Colegio de Abogados) lub, w stosownych przypadkach, po wydaniu decyzji Rady ds. Pomocy Prawnej w sprawie ewentualnego przyznania pomocy prawnej; w każdym razie następuje to w terminie dwóch miesięcy od złożenia wniosku.
W przypadku odrzucenia wniosku, jeżeli stanowi on wyraźne nadużycie i ma na celu wyłącznie przedłużenie wspomnianych terminów, sąd rozpoznający sprawę może obliczyć terminy na najbardziej rygorystycznych warunkach dopuszczonych prawem, ze wszystkimi tego konsekwencjami.
W **postępowaniu ustnym dotyczącym eksmisji z powodu niewywiązania się z płatności lub upływu wyznaczonego terminu** art. 441 ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego przewiduje jeszcze inny przypadek zawieszenia postępowania – gdy służby socjalne potwierdzą, że dane gospodarstwo domowe znajduje się w trudnej sytuacji socjalnej lub ekonomicznej. Po otrzymaniu zawiadomienia sekretarz sądowy (*Letrado de la Administración de Justicia*) zawiesza postępowanie do czasu zastosowania środków uznanych za stosowne przez służby socjalne, na okres nie dłuższy niż miesiąc od daty otrzymania zawiadomienia od służb socjalnych przez sąd albo trzy miesiące, jeżeli powód jest osobą prawną. Po zastosowaniu określonych środków lub po upływie wspomnianego wyżej okresu zawieszenie znosi się i wznawia się postępowanie.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie dotyczy.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Strona, która uchybiła terminowi, **traci** co do zasady prawo do dokonania czynności, dla której termin ten był określony (art. 136 kodeksu postępowania cywilnego). Poniżej przedstawiono niektóre z najważniejszych przykładów.
W przypadku niestawiennictwa pozwanego sąd stwierdza, że dopuścił się on tym samym obrazy sądu (art. 442 ust. 2 i art. 496 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego), i postępowanie toczy się bez ponownego jego wzywania. Pozwanego powiadamia się tylko o stwierdzeniu obrazy sądu oraz o wydaniu orzeczenia w sprawie (art. 497 kodeksu postępowania cywilnego).
Jeżeli w postępowaniu zwykłym powód lub adwokat powoda nie stawią się na wysłuchaniu wstępnym oraz pozwany również się nie stawi albo stawi się, lecz nie wykaże uzasadnionego interesu w kontynuowaniu postępowania, sąd oddala powództwo (art. 414).
Jeżeli w postępowaniu uproszczonym powód nie stawi się przed sądem, a pozwany nie wykaże uzasadnionego interesu w kontynuowaniu postępowania, postępowanie umarza się. Powoda obciąża się wówczas kosztami i zobowiązuje się go do zapłaty odszkodowania na rzecz pozwanego, jeżeli pozwany o to wystąpi oraz udowodni, że poniósł szkodę (art. 442 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego).
Niezależnie od ciążącego na sądzie obowiązku rozpatrywania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki w przypadku bierności stron postępowanie umarza się, a wszelkie powództwa i środki zaskarżenia we wszystkich instancjach traktuje się jako wycofane (art. 237 kodeksu postępowania cywilnego). Postępowanie w pierwszej instancji umarza się po upływie dwóch lat bierności stron, zaś pozew będzie potraktowany jako cofnięty, co oznacza, że można wytoczyć nowe powództwo. Postępowanie w drugiej instancji lub postępowanie w sprawie nadzwyczajnego środka zaskarżenia w oparciu o uchybienia proceduralne lub postępowanie po wniesieniu skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego podlegają umorzeniu po upływie jednego roku bierności stron, zaś wszystkie środki zaskarżenia traktuje się jako cofnięte. Terminy oblicza się od dnia ostatniego doręczenia powiadomienia stronom. Postępowania nie umarza się, jeżeli bierność jest efektem działania siły wyższej lub wynika z innych przyczyn, na które strony nie miały wpływu.
Postępowania egzekucyjnego nie umarza się, można je kontynuować do chwili wykonania wyroku, nawet jeżeli strony pozostawały bierne aż do przedawnienia postępowania głównego. W tym celu konieczne jest jednak wszczęcie postępowania egzekucyjnego, ponieważ w art. 518 kodeksu postępowania cywilnego ustanowiono pięcioletni termin przedawnienia wszelkich roszczeń stwierdzonych wyrokiem sądu, postanowieniem sądu lub ugodą zawartą w ramach mediacji. Bieg pięcioletniego terminu rozpoczyna się z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. W przypadku niezłożenia w tym terminie wniosku o wszczęcie egzekucji termin ten upływa, a prawo do wykonania orzeczenia na drodze sądowej wygasa.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Jeżeli strona została poinformowana o upływie terminu do dokonania określonej czynności, co uruchamia kolejny etapu postępowania, lub jeżeli pozew lub wniosek strony zostanie odrzucony ze względu na jego złożenie po terminie, strona może odwołać się od takiego rozstrzygnięcia. Z taką sytuacją będziemy mieli na przykład do czynienia, gdy odpowiedź na pozew zostanie odrzucona z powodu niedochowania terminu.
Osobie, w odniesieniu do której wydano wyrok zaoczny oraz której wyrok ten doręczono osobiście, przysługuje wyłącznie możliwość wniesienia apelacji do sądu wyższej instancji (*recurso de apelación*) lub skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego (*recurso de casación*). Możliwość wniesienia danego środka zaskarżenia przysługuje również w przypadku powiadomienia poprzez opublikowanie w dzienniku urzędowym lub w publikatorze elektronicznym. W obydwu przypadkach środek zaskarżenia należy wnieść w przepisanym terminie (art. 500 kodeksu postępowania cywilnego).
W przypadku gdy dana osoba konsekwentnie nie stawiała się przed sądem, może ona wnieść o uchylenie prawomocnego orzeczenia, jeżeli nie była w stanie stawić się lub nie wiedziała o toczącym się postępowaniu z uwagi na działanie siły wyższej (art. 501 kodeksu postępowania cywilnego).

Ostatnia aktualizacja: 23/03/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Francja

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W prawie francuskim istnieje rozróżnienie między terminami przedawnienia (*délais de prescription*), terminami prekluzyjnymi (*délais de forclusion*) i terminami procesowymi (*délais de procédure*).

Upływ terminu przedawnienia (*délais de prescription*) prowadzi do nabycia przez daną osobę prawa do danego składnika majątku przez zasiedzenie (przedawnienie nabywcze, *prescription acquisitive*) lub do utraty lub wygaśnięcia przysługującego prawa w wyniku jego niewykonywania (przedawnienie umarzające, *prescription extinctive*). Bieg terminów przedawnienia można zawiesić lub przerwać.

Termin prekluzyjny (*délai de forclusion*) lub termin zawity (*délai préfix*) to termin szczególnie rygorystyczny, zazwyczaj określony w przepisach, aby ustalić czas przeznaczony na wykonanie uprawnienia. Po upływie tego terminu uznaje się, że roszczenia wygasły. Nie można zawiesić biegu terminów prekluzyjnych. Co do zasady nie można również przerwać ich biegu, chociaż zgodnie z art. 2241 i 2244 kodeksu cywilnego dokonanie określonych czynności, takich jak wytoczenie powództwa sądowego, zajęcie lub zastosowanie innego środka egzekucyjnego, powoduje przerwanie biegu tych terminów.

Terminy procesowe (*délais de procédure*) mają zastosowanie w postępowaniu sądowym od chwili jego wszczęcia. Wyróżnia się, w zależności od przypadku, terminy ustawowe oraz sądowe. W odróżnieniu od terminów prekluzyjnych terminy na wykonanie działania w ramach postępowania nie prowadzą do przerwania tego postępowania. Nie można zawiesić ani przerwać ich biegu.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami następujące dni są dniami ustawowo wolnymi od pracy:

1 stycznia;

Poniedziałek Wielkanocny;

1 maja;

8 maja;

Wniebowstąpienie Pańskie;

Poniedziałek Zielonoświątkowy;

14 lipca;

Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny (15 sierpnia);

Wszystkich Świętych (1 listopada);

11 listopada;

Boże Narodzenie (25 grudnia).

Na niektórych obszarach (w departamentach (*départements*) oraz wspólnotach terytorialnych (*communautés territoriales*)) wprowadzono dni ustawowo wolne od pracy w celu upamiętnienia zniesienia niewolnictwa: 27 maja – Gwadelupa, 10 czerwca – Gujana Francuska, 22 maja – Martynika, 20 grudnia – Reunion oraz 27 kwietnia – Majotta.

W departamentach Alzacji-Mozeli 26 grudnia i Wielki Piątek są dniami ustawowo wolnymi od pracy.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Od wejścia w życie ustawy nr 2008-561 z dnia 17 czerwca 2008 r. (zawierającej przepisy przejściowe) termin przedawnienia umarzającego na mocy przepisów ogólnych wynosi pięć lat (wcześniej wynosił on 30 lat).

Istnieje jednak szereg wyjątków od tej reguły, na przykład w przypadku roszczeń dotyczących odpowiedzialności cywilnej z tytułu zdarzenia powodującego uszczerbek na zdrowiu, w przypadku których termin przedawnienia wynosi 10 lat.

Długość terminów prekluzyjnych oraz terminów procesowych różni się w zależności od przedmiotu i trybu postępowania.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

W przypadku terminów procesowych art. 640 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że jeżeli danej czynności należy dokonać lub danej formalności należy dopełnić w wyznaczonym terminie, termin taki oblicza się od dnia, w którym dokonano czynności, nastąpiło zdarzenie, wydano orzeczenie lub dokonano doręczenia, czego skutkiem było rozpoczęcie biegu terminu.

Momentem rozpoczęcia biegu terminu dla przedawnienia umarzającego na mocy przepisów ogólnych dotyczących roszczeń osobistych i majątkowych jest „dzień, w którym posiadacz praw powziął wiadomość lub powinien był powziąć wiadomość o okolicznościach pozwalających mu dochodzić roszczeń”. W niektórych dziedzinach, takich jak roszczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej wynikające ze zdarzenia, które doprowadziło do powstania uszczerbku na zdrowiu, określono szczególne momenty rozpoczęcia biegu terminu. Momentem rozpoczęcia biegu 10-letniego terminu przedawnienia jest zgodnie z art. 2226 kodeksu cywilnego dzień, w którym uznano, że uszczerbek jest trwały lub że doszło do jego pogłębienia.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Zgodnie z art. 664-1 kodeksu postępowania cywilnego w przypadku doręczenia (*notification* lub *signification*) pisma sądowego przez komornika sądowego (*huissier de justice*) za datę doręczenia uznaje się dzień doręczenia właściwego w miejscu zamieszkania lub miejscu pobytu adresata lub dzień sporządzenia protokołu – przez komornika sądowego – zawierającego wykaz czynności podjętych w celu odnalezienia adresata, jeżeli jego miejsce zamieszkania, pobytu ani pracy nie są znane. W przypadku doręczenia pisma sądowego drogą elektroniczną za datę doręczenia uznaje się dzień przekazania pisma sądowego adresatowi.

W przypadku doręczenia pisma sądowego pocztą na podstawie art. 668 i 669 kodeksu postępowania cywilnego za datę doręczenia uznaje się: w przypadku nadawcy – datę nadania, a w przypadku adresata – datę odbioru przesyłki. Za datę nadania uznaje się datę stempla pocztowego, którym opatrzono przesyłkę w placówce pocztowej. Za datę odbioru uznaje się datę potwierdzenia odbioru (*récipissé*) lub pokwitowania (*émargement*) przez adresata.

W przypadku doręczenia pisma sądowego przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru (*avis de réception*) za datę odbioru uznaje się datę wpisaną przez pracownika poczty w chwili doręczenia przesyłki adresatowi.

W drodze wyjątku art. 647-1 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że za datę doręczenia pisma pozasądowego lub sądowego w Polinezji Francuskiej, na wyspach Wallis i Futuna, w Nowej Kaledonii, na Francuskich Terytoriach Południowych i Antarktycznych i za granicą uznaje się – w odniesieniu do nadawcy – datę nadania pisma przez komornika sądowego lub sekretariat sądu (*greffe*) albo, w przypadku braku takiej daty, datę odbioru przez właściwą prokuraturę (*parquet*).

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Na podstawie art. 641 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli termin jest oznaczony w dniach, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym dokonano czynności, nastąpiło zdarzenie, wydano orzeczenie lub dokonano doręczenia, czego skutkiem było rozpoczęcie biegu terminu. Zasada ta ma zastosowanie do terminów procesowych.

Podobnie termin przedawnienia umarzającego jest liczony w dniach, w związku z czym nie liczy się dnia zdarzenia, które rozpoczyna bieg terminu. W odniesieniu konkretnie do terminów odwołania (*délais de recours*), jeżeli pismo sądowe nie zostanie doręczone osobiście, określone przepisy umożliwiają przesunięcie rozpoczęcia biegu terminu do dnia, w którym pismo sądowe zostanie faktycznie doręczone do adresata lub w którym na podstawie tego pisma zostaną zastosowane środki egzekucyjne.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Zgodnie z art. 642 kodeksu postępowania cywilnego termin, który upłynąłby w sobotę, niedzielę lub dzień ustawowo wolny od pracy, zostaje przedłużony do pierwszego kolejnego dnia roboczego.

Terminy biegną zatem w niedziele i dni ustawowo wolne od pracy, lecz – gdyby miały upłynąć w sobotę, niedzielę lub inny dzień ustawowo wolny od pracy – zostają przedłużone do pierwszego kolejnego dnia roboczego.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Na podstawie art. 641 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, upływa on w tym dniu ostatniego miesiąca lub ostatniego roku, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym dokonano czynności, nastąpiło zdarzenie, wydano orzeczenie lub dokonano doręczenia, czego skutkiem było rozpoczęcie biegu terminu. Jeżeli taki dzień nie występuje w ostatnim miesiącu, wówczas koniec terminu przypada ostatniego dnia tego miesiąca.

Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach i dniach, najpierw liczy się miesiące, a następnie dni.

Zasada ustanowiona w art. 642 kodeksu postępowania cywilnego (zob. poprzednie pytanie) ma zastosowanie do wszystkich terminów – oznaczonych zarówno w dniach, miesiącach, jak i latach.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Na podstawie art. 641 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, upływa on w tym dniu ostatniego miesiąca lub ostatniego roku, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym dokonano czynności, nastąpiło zdarzenie, wydano orzeczenie lub dokonano doręczenia, czego skutkiem było rozpoczęcie biegu terminu. Jeżeli taki dzień nie występuje w ostatnim miesiącu, wówczas koniec terminu przypada ostatniego dnia tego miesiąca.

Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach i dniach, najpierw liczy się miesiące, a następnie dni.

Zasada ustanowiona w art. 642 kodeksu postępowania cywilnego (zob. poprzednie pytanie) ma zastosowanie do wszystkich terminów – oznaczonych zarówno w dniach, miesiącach, jak i latach.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jak wyjaśniono powyżej, termin, który upłynąłby w sobotę, niedzielę lub dzień ustawowo wolny od pracy, zostaje przedłużony do pierwszego kolejnego dnia roboczego.

Przedłużenie terminu do pierwszego kolejnego dnia roboczego jest możliwe niezależnie od przedmiotu i trybu postępowania.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Na podstawie art. 643 kodeksu postępowania cywilnego w przypadku wytoczenia powództwa przed sąd mający siedzibę we Francji metropolitalnej terminy stawiennictwa (*comparution*), wniesienia środka odwoławczego (*appel*), wniesienia sprzeciwu (*opposition*), wniesienia skargi o wznowienie postępowania (*révision*) oraz wniesienia skargi kasacyjnej (*recours en cassation*) podlegają przedłużeniu:

o miesiąc dla osób zamieszkujących na Gwadelupie, w Gujanie Francuskiej, na Martynice, Reunionie, Majotcie, Saint-Barthélemy, Saint-Martin, Saint Pierre i Miquelon, w Polinezji Francuskiej, na wyspach Wallis i Futuna, w Nowej Kaledonii oraz na Francuskich Terytoriach Południowych i Antarktycznych;

o dwa miesiące w przypadku osób zamieszkujących w państwie trzecim.

Na podstawie art. 644 kodeksu postępowania cywilnego w przypadku wytoczenia powództwa przed sąd mający siedzibę na Gwadelupie, w Gujanie Francuskiej, na Martynice, Reunionie, Majotcie, Saint-Barthélemy, Saint-Martin, Saint Pierre i Miquelon oraz na wyspach Wallis i Futuna terminy stawiennictwa, wniesienia zwyczajnego środka zaskarżenia, wniesienia sprzeciwu oraz wniesienia skargi o wznowienie postępowania podlegają przedłużeniu:

o jeden miesiąc w przypadku osób niezamieszkujących we wspólnocie terytorialnej, dla której właściwy jest sąd mający w tym miejscu siedzibę;

o dwa miesiące w przypadku osób zamieszkujących w państwie trzecim.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Na podstawie art. 538 kodeksu postępowania cywilnego termin wniesienia środka odwoławczego co do zasady wynosi jeden miesiąc w postępowaniu procesowym lub piętnaście dni w postępowaniu nieprocesowym. W szeregu innych przepisów ustanowiono jednak wyjątki od tej zasady. Przykładowo termin wniesienia środka odwoławczego wynosi piętnaście dni w przypadku postanowień w przedmiocie środków tymczasowych (*ordonnances de référé*), orzeczeń wydawanych przez sędziego przeprowadzającego postępowanie egzekucyjne (*décisions du juge de l'exécution*), postanowień wydawanych przez sędziego rozpoznającego sprawy rodzinne (*ordonnances du juge aux affaires familiales*), orzeczeń wydawanych przez sędziego do spraw małoletnich (*décisions du juge des enfants*) w sprawach dotyczących wsparcia edukacyjnego itd.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Ogólnie rzecz biorąc, w sprawach niecierpiących zwłoki sąd powszechny może skrócić terminy stawiennictwa i doręczenia wezwania. Takie terminy można również skrócić na podstawie ustawy lub rozporządzenia.

Strony mogą na przykład zostać upoważnione do stawienia się w określonym dniu w postępowaniu uproszczonym (*référé*) i trybie przyspieszonym umożliwiającym wydanie orzeczenia co do istoty sprawy (*procédure accélérée au fond* albo *d'heure à heure*), ale także w ramach procedury pilnej (*procédure à jour fixe*).

Co do zasady sąd może przesunąć rozpoznanie sprawy na termin późniejszej rozprawy, aby umożliwić stronom stawiennictwo.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Na podstawie art. 647 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby skorzystać z przedłużenia terminu, zostaje jej osobiście doręczone w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z takiego przedłużenia, zastosowanie będą miały wyłącznie terminy obowiązujące osoby zamieszkujące w danym miejscu.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Upływ terminu przedawnienia lub terminu prekluzyjnego stanowi przeszkodę procesową, a zatem pozew wniesiony w takich okolicznościach zostaje uznany za niedopuszczalny bez badania istoty sprawy.

W przypadku ustawowego lub sądowego terminu procesowego sankcje z tytułu uchybienia różnią się w zależności od roli terminu oraz charakteru czynności, której dotyczą. W przepisach nie przewidziano sankcji za uchybienie terminu stawiennictwa; zgodnie z orzecznictwem uchybienie terminu stawiennictwa powoduje nieważność wyroku wydanego przed upływem terminu, jeżeli pozwany nie stawił się przed sądem.

Niedołożenie należytej staranności przez strony, którym wyznaczono odpowiedni termin, co do zasady skutkuje skreśleniem sprawy z wokandy (*radiation*). Niedokonanie czynności procesowej w wyznaczonym terminie może jednak skutkować bezskutecznością tej czynności (na przykład jeżeli wezwanie nie zostanie złożone do kancelarii w określonym terminie) lub zamknięciem postępowania przygotowawczego w ramach przygotowania akt sprawy (zwykła procedura pisemna).

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Nie są dostępne żadne środki ochrony prawnej uchylające skutki wygaśnięcia prawa do wykonania uprawnienia, jeżeli wygaśnięcie jest skutkiem prawnym upływu terminu przedawnienia lub terminu prekluzyjnego.

Jeżeli ustawa tak stanowi, sąd może jednak umożliwić stronie częściowe uchylenie się od skutków prekluzji wynikającej z uchybienia terminu. Art. 540 kodeksu postępowania cywilnego umożliwia częściowe uchylenie się od skutków prekluzji wynikającej z uchybienia terminu wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego lub wniesienia środka zaskarżenia od wyroku uznanego za wydany po przeprowadzeniu rozprawy (*jugement contradictoire*), jeżeli strona – nie ze swojej winy – nie dowiedziała się o wydaniu wyroku wystarczająco wcześnie, aby móc wnieść środek zaskarżenia, lub nie mogła dokonać tego rodzaju czynności.

Orzeczenie sądu uznające czynność procesową za bezskuteczną może być przedmiotem wniosku o przywrócenie terminu, składanego do sądu, który wydał orzeczenie. Ponadto tego rodzaju bezskuteczność powoduje umorzenie toczącego się postępowania, pozostaje jednak bez uszczerbku dla prawa do wytoczenia powództwa. Można zatem wytoczyć nowe powództwo, pod warunkiem że nie istnieje żadna przeszkoda uniemożliwiająca wszczęcie postępowania, w szczególności upływ terminu przedawnienia.

Nie istnieje możliwość zaskarżenia postanowienia o skreśleniu sprawy z wokandy. Skreślenie pozostaje jednak bez uszczerbku dla samego postępowania. Doręczenie wezwania do stawienia się przed sądem powoduje trwałe przerwanie biegu terminów przedawnienia lub terminów prekluzyjnych. Zawieszone postępowanie można ponownie podjąć po złożeniu wniosku o ponowne wpisanie sprawy na wokandę, zawierającym uzasadnienie czynności, które spowodowały skreślenie.

Łącza do powiązanych stron internetowych

Strona internetowa Legifrance – kodeks postępowania cywilnego (w języku francuskim)

Strona internetowa Legifrance – kodeks postępowania cywilnego w językach angielskim i hiszpańskim

Strona internetowa Legifrance – dni ustawowo wolne od pracy

Ostatnia aktualizacja: 12/01/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Chorwacja

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W Republice Chorwacji terminy w postępowaniu cywilnym są uregulowane w przepisach art. 111–114 kodeksu postępowania cywilnego (Zakon o parničnom postupku) (dziennik urzędowy Republiki Chorwacji – „Narodne Novine” nr 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57 /11, 25/13, 89/14 i 70/19).

Termin oznacza konkretny okres, w którym można dokonać czynności procesowej lub przed którego upływem nie można dokonać takiej czynności.

W chorwackim prawie procesowym wyróżnia się kilka rodzajów terminów:

terminy ustawowe i sądowe – długość terminów ustawowych określona jest w prawie i nie może zostać zmieniona przez sąd ani przez strony, zaś długość terminów sądowych określa sąd według własnego uznania w każdej sprawie z osobna w zakresie swoich kompetencji;

terminy, których przedłużenie jest możliwe (*produžive*), i terminy, których przedłużenie jest niemożliwe (*neprodužive*) – terminy ustawowe nie podlegają przedłużeniu, natomiast terminy sądowe mogą zostać przedłużone, lecz wyłącznie na wniosek osoby zainteresowanej oraz pod warunkiem istnienia uzasadnionych podstaw przedłużenia terminu (art. 111 akapit drugi kodeksu);

terminy subiektywne i obiektywne – terminy subiektywne są to terminy, których bieg rozpoczyna się w zależności od tego, kiedy osoba upoważniona dowiedziała się o zdarzeniu istotnym dla obliczenia terminu, zaś terminy obiektywne liczy się od chwili zaistnienia danego faktu, bez względu na to, kiedy osoba upoważniona dowiedziała się o nim;

terminy prekluzyjne (*prekluzivne*) i instrukcyjne (*instruktivne*) – uchybienie terminu prekluzyjnego powoduje utratę prawa do dokonania czynności procesowej w późniejszym terminie, zaś uchybienie terminu instrukcyjnego nie wywołuje szkodliwych skutków i nie uniemożliwia dokonania czynności procesowej w późniejszym terminie;

terminy minimalne (*dilatorne*) i terminy na dobrowolne zaspokojenie roszczeń (*paricijske*) – terminy minimalne oznaczają, że nie można dokonać czynności procesowej przed upływem określonego czasu, zaś terminy na dobrowolne zaspokojenie roszczeń oznaczają, że przed upływem takiego terminu sąd nie może dokonać określonej czynności;

terminy materialne (*građanskopravne*) i procesowe (*procesnopravne*) – terminy materialne oznaczają terminy na uzyskanie praw lub wypełnienie obowiązków wynikających z przepisów prawa cywilnego materialnego, zaś terminy procesowe oznaczają terminy na uzyskanie praw lub wypełnienie obowiązków wynikających z przepisów prawa (cywilnego) procesowego.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

W Republice Chorwacji wykaz dni wolnych od pracy zawiera ustawa o świętach, dniach pamięci i dniach wolnych od pracy w Republice Chorwacji (Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj) („Narodne Novine” nr 110/19).

W Republice Chorwacji następujące dni są ustawowo wolne od pracy:

1 stycznia – Nowy Rok

6 stycznia – Święto Trzech Króli

Niedziela Wielkanocna i Poniedziałek Wielkanocny

Boże Ciało

1 maja – Święto Pracy

30 maja – Dzień Państwowości

22 czerwca – Dzień Walki z Faszyzmem

5 sierpnia – Dzień Zwycięstwa i Dumy Państwowej oraz Dzień Obrońców Chorwacji

15 sierpnia – Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny

1 listopada – Wszystkich Świętych

18 listopada – Dzień Pamięci Ofiar Wojny Domowej i Dzień Pamięci Ofiar Masakry w Vukovarze i we Wsi Škabrnja
25 grudnia – Boże Narodzenie
26 grudnia – drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia / Dzień św. Szczepana
W Republice Chorwacji święta państwowe są dniami wolnymi od pracy.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Terminy oznacza się w dniach, miesiącach i latach.
Zasady dotyczące oznaczania terminów dotyczą wszystkich terminów. Terminy liczy się w dobach, od północy do północy (*computatio civilis, a die ad diem*), a nie od danej chwili do danej chwili, licząc godziny i minuty (*computation naturalis, a momento ad momentum*). Więcej informacji na temat ogólnych przepisów podano w odpowiedzi do pkt 1.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Bieg terminu oblicza się od chwili wszczęcia postępowania lub dokonania innej czynności (np. doręczenia, zawiadomienia). Terminy oznaczone w dniach nie obejmują daty rozpoczęcia biegu terminu. Pierwszym dniem terminu oznaczonego w dniach jest zatem pierwszy kolejny dzień.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Zgodnie z ogólną zasadą doręczeń dokonuje się w dni robocze od 7:00 do 20:00, na adres zamieszkania lub miejsca pracy osoby, której należy doręczyć pismo sądowe, lub do sądu, jeżeli znajduje się ona w tym miejscu. Wyjątkiem od powyższej zasady, zgodnie z którą doręczeń dokonuje się w dni robocze od 7:00 do 20:00, są doręczenia pocztą lub za pośrednictwem notariusza.
Doręczenia mogą odbywać się również w innym czasie i miejscu za zgodą osoby, której należy doręczyć pismo sądowe.
Jeżeli sąd uzna to za koniecznie, może zarządzić doręczenie pisma sądowego pod inny adres lub w dowolnym innym terminie. W przypadku takiej formy doręczenia osoba, której doręcza się pismo, musi otrzymać odpis zarządzenia sądu, na podstawie którego dokonano doręczenia. Zarządzenie nie musi zawierać uzasadnienia.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, nie obejmuje on dnia doręczenia pisma sądowego lub zawiadomienia ani dnia wystąpienia zdarzenia powodującego rozpoczęcie biegu terminu. Bieg terminu rozpoczyna się w pierwszym kolejnym dniu.
Przykładowo jeżeli zdarzenie, od którego należy liczyć bieg 15-dniowego terminu, miało miejsce w dniu 5 lutego, ten 15-dniowy termin upływa o północy w dniu 20 lutego.
W związku z tym termin nie jest oznaczany od dnia zdarzenia (*dies a quo*), ale od kolejnego dnia.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, wskazana liczba dni odnosi się do dni kalendarzowych. Jeżeli jednak ostatni dzień terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, w niedzielę lub w dowolny inny dzień, w którym sąd jest zamknięty, termin taki kończy się z upływem pierwszego kolejnego dnia roboczego.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w miesiącach lub latach kończą się z upływem dnia w ostatnim miesiącu lub roku, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu.
Jeżeli taki dzień nie występuje w ostatnim miesiącu, termin upływa ostatniego dnia tego miesiąca.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zob. pkt 8.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Termin wyznaczony przez sąd może zostać przedłużony tylko raz na wniosek osoby zainteresowanej i pod warunkiem istnienia uzasadnionych przesłanek przedłużenia terminu.
Wniosek należy złożyć przed upływem terminu, którego przedłużenie jest przedmiotem wniosku.
Od orzeczenia przedłużającego termin nie można się odwołać.
Przedłużony termin rozpoczyna bieg w pierwszym kolejnym dniu po upływie terminu, którego przedłużenie było przedmiotem wniosku.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Strony mogą wnieść apelację od wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji w terminie piętnastu dni od daty doręczenia odpisu wyroku, chyba że ustawa przewiduje inny termin. W sporach dotyczących czeków i weksli termin wynosi osiem dni.
Bieg terminów na wniesienie apelacji zawiesza się od 1 do 15 sierpnia.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Termin wyznaczony przez sąd może zostać przedłużony tylko raz na wniosek osoby zainteresowanej i pod warunkiem istnienia uzasadnionych przesłanek przedłużenia terminu.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Przepisy prawa cywilnego procesowego w Republice Chorwacji nie przewidują przedłużenia terminu z uwagi na miejsce zamieszkania stron.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Skutki zależą od charakteru prawnego terminów, tj. jeżeli w przypadku terminów ustawowych, których nie można przedłużyć, strona nie dokona czynności procesowej w określonym terminie, uchybienie takiego terminu powoduje utratę prawa dokonania tej czynności procesowej w późniejszym terminie.
Są jednak terminy, których uchybienie nie skutkuje utratą prawa dokonania czynności w późniejszym terminie – są to tzw. terminy instrukcyjne.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Jeżeli strona nie stawi się na rozprawie lub uchybi terminowi dokonania czynności w postępowaniu i z tego powodu utraci prawo dokonania tej czynności, sąd może zezwolić tej stronie, na jej wniosek, na dokonanie tej czynności w późniejszym terminie (wniosek o przywrócenie terminu), jeżeli uzna, że uchybienie nastąpiło z uzasadnionych przyczyn.
Wniosek należy złożyć w terminie ośmiu dni od dnia, w którym ustała przyczyna uchybienia; jeżeli strona dowiedziała się o uchybieniu później, okres ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o uchybieniu. Po upływie dwóch miesięcy od dnia uchybienia nie można złożyć wniosku o przywrócenie terminu.

Ostatnia aktualizacja: 06/02/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Włochy

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy procesowe, tj. okres, w którym należy dopełnić określonej czynności, mogą być: a) zawite (*perentorio*), co oznacza, że niedotrzymanie terminu sprawia, że dana czynność jest nieważna; b) przybliżone (*ordinatorio*), co oznacza, że niedotrzymanie terminu nie skutkuje nieważnością; c) minimalne (*dilatorio*), co oznacza, że czynność jest nieważna, jeżeli podjęto ją przed danym dniem (art. 152–155 kodeksu postępowania cywilnego, zob. załącznik wskazany poniżej).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Następujące dni uznaje się za dni wolne od pracy: wszystkie niedziele, 1 stycznia, 6 stycznia, 25 kwietnia, Poniedziałek Wielkanocny, 1 maja, 2 czerwca, 15 sierpnia, 1 listopada, 8 grudnia oraz 25 i 26 grudnia.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Przy obliczaniu terminu procesowego wyłącza się dzień początkowy (*dies a quo*). Jeżeli dzień upływu terminu (*dies ad quem*) nie jest dniem roboczym, termin zostaje automatycznie przedłużony do kolejnego dnia roboczego. Jeżeli w prawie określono termin „w pełnych dniach” (*giorni liberi*), z obliczenia wyłącza się zarówno dzień początkowy, jak i dzień upływu terminu.

Jeżeli prawo nie stanowi wyraźnie, że dany termin jest zawity, termin uznaje się za przybliżony.

Do obliczania terminów określonych w miesiącach lub latach używa się powszechnego kalendarza. Termin upływa wraz z upływem ostatniego dnia miesiąca lub, w przypadku terminów wyrażonych w latach, z upływem ostatniego dnia miesiąca (kolejnego) roku, który odpowiada dniowi, miesiącowi lub rokowi początku biegu terminu, przy czym nie ma znaczenia, że miesiące mogą mieć 31 lub 28 dni oraz że obliczenie może obejmować miesiąc luty roku przestępnego.

Nie ma możliwości przedłużenia terminu zawitego.

Terminy procesowe w sądach powszechnych i administracyjnych (z wyjątkiem spraw dotyczących zatrudnienia) ulegają automatycznemu zawieszeniu na okres przerwy letniej od 1 do 31 sierpnia każdego roku, zgodnie z reformą przeprowadzoną dekretem z mocą ustawy nr 132/2014 (wcześniej zawieszenie trwało do 15 września), a wznowienie lub początek terminu liczy się od końca tego okresu zawieszenia.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Jeżeli sędzia nie określi dnia rozpoczęcia biegu terminu, bieg terminu rozpoczyna się zwykle w chwili, gdy strona faktycznie lub prawnie powzięła wiadomość o obowiązku (na przykład bieg terminu na wniesienie apelacji rozpoczyna się w chwili powiadomienia o wyroku albo, w przypadku braku takiego powiadomienia, w chwili jego publikacji).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Taka sytuacja może zaistnieć w dwóch przypadkach:

a) W odniesieniu do terminów, których bieg rozpoczyna się od daty doręczenia dokumentu lub powiadomienia o dokumencie (tak jak np. w przypadku terminów na wniesienie odwołania od wyroku).

W tych przypadkach krótki termin na wniesienie odwołania określony w art. 325 kodeksu postępowania cywilnego (30 dni na pierwsze odwołanie lub 60 dni na wniesienie odwołania dotyczącego kwestii prawnych do Sądu Kasacyjnego) liczy się od momentu otrzymania kopii wyroku przez adresata. Dlatego też moment rozpoczęcia biegu terminu może znacznie się różnić w zależności od metody doręczenia dokumentów, ponieważ doręczenie za pośrednictwem poczty może potrwać dłużej niż w przypadku doręczenia dokonywanego przez pracownika sądowego doręczającego pisma procesowe.

b) W odniesieniu do doręczania za pośrednictwem poczty Trybunał Konstytucyjny (wyroki nr 477 z 2002 r. i nr 28 z 2004 r.) orzekł, że doręczenie dokumentu sądowego uważa się za dokonane z punktu widzenia strony doręczającej w momencie przekazania dokumentu pracownikowi sądowemu doręczającemu pisma procesowe niezależnie od późniejszej metody doręczenia (pocztą lub w drodze doręczenia przez takiego pracownika sądowego), natomiast z punktu widzenia adresata doręczenie uważa się za dokonane w dniu otrzymania dokumentu.

Zasada ta oznacza, że czas doręczenia dokumentu przez stronę doręczającą różni się od czasu otrzymania dokumentu przez adresata, którą to zasadę potwierdzono także w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1348/2000. Zasada ta odnosi się jedynie do czasu doręczenia dokumentu, w związku z czym uznaje się, że strona doręczająca dochowała terminu prawnego, jeżeli dokument został przekazany pracownikowi sądowemu doręczającemu pisma procesowe przed upływem mającego zastosowanie terminu. Nie wpływa to na moment rozpoczęcia biegu innych terminów, tj. na moment powiadomienia adresata o dokumencie lub doręczenia go adresatowi, ogłoszenia wyroku lub innego zdarzenia bardziej szczegółowo wyjaśnionego powyżej.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie, do terminu nie wlicza się dnia, w którym doszło do zdarzenia.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Uwzględnia się wszystkie dni; termin zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego tylko wtedy, gdy przypada on na dzień wolny od pracy.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin wyrażony w miesiącach lub latach jest liczony w miesiącach i latach kalendarzowych.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

W takich przypadkach termin upływa wraz z upływem ostatniego dnia miesiąca lub, w przypadku terminów wyrażonych w latach, z upływem ostatniego dnia miesiąca (kolejnego) roku, który odpowiada dniowi, miesiącowi lub rokowi początku biegu terminu, przy czym nie ma znaczenia, że miesiące mogą mieć 31 lub 28 dni oraz że obliczenie może obejmować miesiąc luty roku przestępnego.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Nie ma możliwości przedłużenia terminu zawitego. Strony mogą jednak zwrócić się do sądu o przedłużenie terminu, jeżeli mogą udowodnić, że nie dotrzymały terminu z przyczyn od nich niezależnych.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Po pierwsze należy wprowadzić rozróżnienie na terminy krótkie i długie.

Termin długi wynosi sześć miesięcy od dnia publikacji wyroku. Termin krótki, którego bieg liczy się od momentu powiadomienia o wyroku, wynosi 30 dni na wniesienie odwołania do sądu apelacyjnego i 60 dni na wniesienie odwołania do Sądu Kasacyjnego. Sprzeciw wnoszony przez stronę trzecią (*opposizione di*

terzo revocatoria) i wnioski o kontrolę sądową (*revocazione*) należy wnieść w terminie 30 dni od wykrycia oszustwa lub błędu stanowiącego podstawę wniosku. Termin na wniesienie odwołania w związku z brakiem właściwości wynosi 30 dni.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Zasadniczo sąd może wyznaczać terminy wedle własnego uznania w granicach określonych w przepisach prawa. Niemniej terminów na stawienie się stron nie ustala sąd, lecz są one określone w przepisach prawa. Zgodnie z art. 168 bis kodeksu postępowania cywilnego sąd może przesunąć termin pierwszej rozprawy, nie więcej jednak niż o 45 dni.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

We Włoszech nie obowiązuje żadna ogólna zasada dotycząca przedłużania terminów. W niektórych przypadkach terminy zawieszano jednak ze względu na klęski żywiołowe. Dlatego też zasadniczo przedłużenie terminu stosuje się wyłącznie wobec osoby lub obszaru objętych danym środkiem lub dekretem ministerialnym.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Niedochowanie terminu zawitego prowadzi do utraty uprawnienia do wykonania czynności, której ten termin dotyczy.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strony, które nie dotrzymały terminu, mogą zwrócić się o jego przedłużenie jeżeli są w stanie wykazać, że stało się tak z przyczyn od nich niezależnych.

Powiązane załączniki

Terminy procesowe: art. 323–338 kodeksu postępowania cywilnego (72 Kb) it

Terminy procesowe: art. 152-155 kodeksu postępowania cywilnego (41 Kb) it

Ostatnia aktualizacja: 21/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Cypr

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Poniższe terminy uznaje się za najważniejsze terminy zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego.

Terminy wpływu pism procesowych

W przypadku złożenia pisma procesowego zawierającego jedynie opis żądań powód musi złożyć w sądzie pełny pozew oraz doręczyć go pozwanemu w terminie 10 dni od dnia, w którym pozwany złożył zawiadomienie o wdaniu się w spór, chyba że sąd określił inaczej.

Pozwany, który przedstawił już zawiadomienie o wdaniu się w spór, musi w terminie 14 dni od dnia otrzymania pozwu złożyć odpowiedź na pozew, chyba że sąd przedłuży ten termin.

Terminy wykonania orzeczenia sądu

Na wykonanie orzeczenia sądu przysługuje 6 lat od dnia, w którym stało się ono wykonalne. Jeżeli wykonanie orzeczenia w wyznaczonym terminie będzie niemożliwe, powód może złożyć wniosek o ponowne wydanie orzeczenia (co stanowi pośrednie przedłużenie terminu).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Oprócz sobót i niedziel dni wolne od pracy na Cyprze obejmują następujące święta.

Nowy Rok: 1 stycznia
Święto Objawienia Pańskiego: 6 stycznia
Czysty Poniedziałek (święto ruchome)
Święto narodowe: 25 marca (upamiętniające rozpoczęcie rewolucji w 1821 r.)
Święto narodowe: 1 kwietnia (upamiętniające rozpoczęcie walk o wyzwolenie Cypru w latach 1955–1959)
Święto Pracy: 1 maja
Wielki Piątek: piątek przed Wielkanocą
Poniedziałek Wielkanocny: poniedziałek po Wielkanocy
Zesłanie Ducha Świętego (święto ruchome)
Zaśnięcie Bogurodzicy: 15 sierpnia
Dzień Niepodległości: 1 października
Święto narodowe: 28 października (dzień „Ochi” upamiętniający wydarzenia z 1940 r.)
Wigilia Bożego Narodzenia: 24 grudnia
Boże Narodzenie: 25 grudnia
Drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia: 26 grudnia

Ponadto zgodnie z zasadą nr 61 kodeksu postępowania cywilnego do państwowych dni wolnych od pracy w systemie sądownictwa należą:
okres od dnia 10 lipca do dnia 9 września włącznie (wakacje letnie);
okres od dnia 24 grudnia do dnia 6 stycznia włącznie (święta bożonarodzeniowe);
okres od czwartku przed Wielkanocą do niedzieli św. Tomasza włącznie (święta wielkanocne).

Rozprawy lub inne postępowania mogą być przeprowadzane w powyższych okresach wyłącznie na podstawie wskazówek Sądu Najwyższego lub dowolnego sędziego w przypadku postępowań, które wchodzą w zakres jego właściwości.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Kodeks postępowania cywilnego stosuje się w toku różnych postępowań cywilnych.

Przepisy ustawy o terminach przedawnienia 165(I)/2002 dotyczą terminów wytaczania powództw.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu doręczenia, ponieważ zgodnie z art. 2 ustawy o interpretacji „dni” oznaczają „pełne dni”.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego w Republice Cypryjskiej dokumenty doręcza się osobiście za pośrednictwem urzędnika sądowego doręczającego pisma procesowe (z wyjątkiem przypadków, w których sąd może – na wniosek – postanowić inaczej). Data doręczenia nie ma wpływu na bieg terminu.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie. Zob. odpowiedź na pytanie 4 powyżej.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

W przypadku gdy termin jest wyrażony w dniach, chodzi o „dni kalendarzowe", chyba że sąd postanowi inaczej w konkretnej sprawie. Na przykład sąd może postanowić, że zarzuty pozwanego powinny wpłynąć „w terminie trzech dni roboczych od dnia dzisiejszego" lub że nakaz sądowy należy doręczyć (np. pozwanemu w postępowaniu z udziałem jednej strony lub instytucji bankowej w postępowaniu dotyczącym blokady środków na rachunku bankowym) „w terminie pięciu dni roboczych od daty jego sporządzenia".

Na mocy ustawy o interpretacji „dni" oznaczają zawsze „pełne dni".

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin odnosi się do tygodni lub miesięcy kalendarzowych.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

W takich przypadkach termin kończy się z upływem ostatniej godziny ostatniego dnia tygodnia, miesiąca lub roku terminu.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak, w takich przypadkach termin przedłuża się do pierwszego kolejnego dnia roboczego.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Zgodnie z zasadą nr 57, zarządzenie 2, kodeksu postępowania cywilnego sąd może przedłużać lub skracać wszelkie terminy, które są przewidziane w kodeksie lub określone w odpowiednim nakazie sądowym, bez nakładania jakichkolwiek warunków lub zgodnie z takimi warunkami, jakie są wymagane ze względu na interes wymiaru sprawiedliwości.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Istnieje możliwość zaskarżenia nakazów tymczasowych lub ostatecznych w związku z kwestią niedotyczącą istoty sprawy oraz zaskarżenia oddalenia wniosku o zasądzenie środka tymczasowego w terminie 14 dni od dnia, w którym nakaz stał się wykonalny lub od daty oddalenia wniosku.

We wszystkich innych przypadkach (np. odwołanie od wyroku kończącego postępowanie cywilne) odwołanie należy wnieść w terminie sześciu tygodni od dnia, w którym wyrok stał się materialnie prawomocny.

Termin można przedłużyć jedynie w rzadkich i wyjątkowych przypadkach.

Terminy wytaczania powództw określono w ustawie o terminach przedawnienia 165(I)/2002.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Po wniesieniu powództwa pozwany ma dziesięć dni na złożenie zawiadomienia o wdaniu się w spór.

W pozostałych przypadkach terminy stawiennictwa stron przed sądem wyznacza sam sąd.

Datę *pierwszego* stawiennictwa w sądzie – w przypadku wytoczenia powództwa – ustala *Wydział ds. Rejestracji* sądu po złożeniu pozwu, chyba że istnieje szczególny powód wyznaczenia określonego terminu stawiennictwa w sądzie. W takim przypadku określony termin zostanie wyznaczony dopiero po uzyskaniu zgody sądu, który rozpoznaje daną sprawę.

Jeżeli chodzi o zmianę pozostałych terminów, zob. odpowiedź na pytanie 11 powyżej.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Jeżeli prawem właściwym dla danego postępowania jest prawo cypryjskie, wobec strony, którą zawiadomiono o postępowaniu, stosuje się te same przepisy i te same terminy, niezależnie od jej miejsca zamieszkania.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Jeżeli pozwany nie złoży zawiadomienia o wdaniu się w spór lub nie przedstawi następnie odpowiedzi na pozew w wyznaczonym terminie, powód może złożyć wniosek o wydanie wyroku na jego korzyść.

Podobnie pozwany może złożyć wniosek o oddalenie powództwa, jeżeli, w przypadku złożenia pisma procesowego zawierającego jedynie opis żądań, powód nie złożył w wyznaczonym terminie pełnego pozwu.

Ponadto sąd może nie przychylić się do twierdzeń pozwanego zaprzeczających tezom zawartym w pozwie, jeżeli pozwany przedstawił je po upływie wyznaczonego terminu; oznacza to, że może on stracić prawo do bycia wysłuchanym podczas postępowania.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Powód, który nie stawił się w sądzie i którego powództwo zostało oddalone, może wnieść do sądu o przywrócenie terminu.

Pozwany, który nie stawił się w sądzie i na którego niekorzyść sąd wydał wyrok, może wnieść o uchylenie wyroku.

Tego rodzaju żądania są uwzględniane na zasadzie odstępstwa.

Ostatnia aktualizacja: 07/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Łotwa

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy procesowe są to terminy wyznaczone na dokonanie określonych czynności procesowych.

Wyróżnia się różne rodzaje terminów, w zależności od tego, jaki podmiot jest zobowiązany do ich dochowania.

- Terminy, do których dochowania zobowiązany jest sąd, sędzia lub komornik, są przewidziane przepisami prawa i są zazwyczaj krótkie. W postępowaniu cywilnym długość tych terminów waha się od 1 do 30 dni [np. art. 102 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego (Civilprocesa likums, zwanego dalej „CPL") – 15 dni; art. 140 ust. 9 CPL – 30 dni; art. 341 ust. 6 pkt 2 CPL – 15 dni). Sędzia orzeka w sprawie dopuszczalności pisma procesowego w terminie siedmiu dni od dnia jego wpływu, ale w przypadku gdy dotyczy ono powrotu dziecka na Łotwę i będzie wymagało złożenia w państwie trzecim, decyzja musi zostać podjęta na posiedzeniu w terminie 15 dni od wszczęcia postępowania. Postanowienie w sprawie środków służących zabezpieczeniu roszczenia musi zostać wydane nie później niż następnego dnia po wszczęciu postępowania. Postanowienie w sprawie tymczasowych środków ochrony przed przemocą musi zostać wydane nie później niż następnego dnia roboczego po otrzymaniu wniosku, jeżeli żądanie przedstawienia dodatkowych dowodów nie jest konieczne lub jeżeli zwłoka może w znacznym stopniu naruszyć prawa powoda; w innych przypadkach postanowienie musi zostać wydane w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku. W przypadku niektórych kategorii spraw przewidziano termin, w którym musi zostać wszczęte postępowanie lub sprawa musi zostać ponownie rozpoznana i zakończona w drodze wydania orzeczenia. Odpis wyroku lub postanowienia wysyła się nie później niż w ciągu trzech dni od ogłoszenia wyroku lub postanowienia bądź – w przypadku wydania wyroku bez uzasadnienia – w terminie trzech dni od sporządzenia pełnego wyroku.

Istnieją również inne terminy ustawowe. Czasami sąd lub komornik musi dokonać określonych czynności bezzwłocznie. W niektórych przypadkach przewidzianych przepisami prawa istnieją terminy ogólne, które sądy lub sędziowie mogą uszczegółowić, wyznaczając tym samym termin na dokonanie określonej czynności. W skomplikowanych sprawach sąd może sporządzić skróconą wersję wyroku, obejmującą tylko część wprowadzającą i sentencję. Następnie w terminie 14 dni sąd sporządza pełny wyrok i określa dzień, w którym ta wersja będzie gotowa. W kodeksie postępowania cywilnego nie określono terminów instrukcyjnych dotyczących przygotowania i rozpoznania sprawy cywilnej przez sąd. Art. 28 ustawy o władzy sądowniczej (Likums par tiesu varu) stanowi jednak, że w celu zapewnienia ochrony naruszonych praw strony sąd ma obowiązek zbadania sprawy „w rozsądnym terminie", co oznacza, że sprawa musi zostać rozpoznana tak szybko, jak to możliwe. Jednocześnie, w drodze wyjątku od zasad postępowania zwykłego, w kodeksie postępowania cywilnego określono szczególne terminy rozpoznania wniosków w przypadku niektórych kategorii spraw cywilnych, które są rozpoznawane w postępowaniu odrębnym: na przykład sędzia ma obowiązek wydania postanowienia w sprawie wniosku o bezsporną egzekucję roszczeń w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania. Ponadto przewidziano przepisy szczególne określające sprawy rozpoznawane w postępowaniu nadzwyczajnym [przykładowo na podstawie ustawy o ochronie praw dziecka (Bērnu tiesību aizsardzības likums) priorytetowo należy traktować wszelkie pisma procesowe dotyczące ochrony praw i interesów dzieci].

- Terminy czynności procesowych, których muszą dokonać strony postępowania – terminy te określono w kodeksie postępowania cywilnego: 14 dni przed datą rozprawy na przedstawienie dowodów, chyba że sędzia wyznaczył inny termin (siedem dni w przypadku postępowania pisemnego); 10 dni na wniesienie zażalenia (*blakus sūdzība*); 20 dni na wniesienie apelacji (*apelācija*) itd. W większości przypadków terminy obowiązujące strony postępowania oraz inne zainteresowane strony określa jednak sąd, sędzia lub komornik sądowy, które to podmioty wyznaczają konkretną datę w przypadku terminu, który w przepisach jest określony tylko ogólnie, lub wyznaczają termin niezależnie, należycie uwzględniając rodzaj czynności procesowej, odległość od miejsca zamieszkania lub pobytu danej osoby oraz inne okoliczności.

Terminy dla osób niebędących stronami sprawy określa wyłącznie sąd lub sędzia.

Główne rodzaje terminów:

• termin przedstawienia dowodów: o ile sędzia nie postanowi inaczej, dowody muszą zostać przedstawione nie później niż na 14 dni przed datą rozprawy sądowej (siedem dni przed wszczęciem postępowania w trybie pisemnym). W toku postępowania dowód można przeprowadzić na uzasadniony wniosek strony sporu, pod warunkiem że nie opóźni to rozpoznania sprawie lub że sąd uzna, iż zachodzą uzasadnione powody, dla których dowody nie zostały przedstawione w wyznaczonym terminie, lub że dowody dotyczą faktów ujawnionych w toku postępowania. Postanowienia sądu o odmowie przyjęcia dowodu nie można zaskarżyć, ale zażalenie na takie postanowienie można wnieść w apelacji lub skardze kasacyjnej;

• termin przedstawienia odpowiedzi na pozew przez pozwanego: po wszczęciu postępowania należy bezzwłocznie wysłać pozwanemu na jego oficjalny adres e-mail lub listem poleconym pozew, wskazując termin przedstawienia pisemnej odpowiedzi wynoszący od 15 do 30 dni od daty wysłania pozwu;

• termin usunięcia braków w skardze o wznowienie postępowania i ponowne rozpoznanie sprawy: termin usunięcia braków w skardze o wznowienie postępowania i ponowne rozpoznanie sprawy: w przypadku wydania wyroku zaocznego skarżący ma 20 dni od daty doręczenia wyroku na wniesienie do sądu skargi o wznowienie postępowania i ponowne rozpoznanie sprawy. Termin zawieszenia postępowania.

Sąd zawiesza postępowanie:

w przypadku śmierci osoby fizycznej lub rozwiązania osoby prawnej będącej stroną postępowania lub innym podmiotem biorącym udział w postępowaniu oraz w przypadku, gdy stosunek prawny istniejący między stronami sporu umożliwia przeniesienie praw – do momentu wskazania następcy prawnego lub wyznaczenia pełnomocnika procesowego;

w przypadku gdy sąd ubezwłasnowolni częściowo stronę lub osobę trzecią, co uniemożliwia takiej stronie lub osobie niezależne wykonywanie praw i obowiązków procesowych w postępowaniu cywilnym – do momentu wyznaczenia przedstawiciela ustawowego;

w przypadku gdy strona postępowania lub inny podmiot biorący udział w postępowaniu nie może uczestniczyć w postępowaniu ze względu na poważną chorobę, wiek lub niepełnosprawność – do czasu upływu wyznaczonego przez sąd terminu na wyznaczenie pełnomocnika;

jeżeli sąd podejmie decyzję o wystąpieniu z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego lub w przypadku wszczęcia przez Trybunał Konstytucyjny postępowania w sprawie skargi konstytucyjnej wniesionej przez powoda (skarżącego); w przypadku podjęcia przez sąd decyzji o zwróceniu się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym; jeżeli rozstrzygnięcie sprawy nie jest możliwe do momentu rozstrzygnięcia innej sprawy cywilnej, karnej lub administracyjnej – do czasu uprawomocnienia się orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub sądu cywilnego, karnego bądź administracyjnego;

w przypadku gdy strona postępowania lub inny podmiot występujący z odrębnym roszczeniem przebywa poza terytorium Łotwy na długoterminowej delegacji lub w podróży służbowej – do momentu wydania nakazu stawiennictwa oskarżonego; w przypadku gdy strona postępowania lub inny podmiot występujący z odrębnym roszczeniem nie może uczestniczyć w rozpoznaniu sprawy ze względu na chorobę, lub jeżeli sąd zarządzi sporządzenie opinii biegłego – do momentu, w którym okoliczności, o których mowa w tych punktach, przestaną istnieć;

w przypadku gdy strony wyrażą zgodę na zawieszenie postępowania i żaden inny podmiot występujący z odrębnym roszczeniem nie zgłosi sprzeciwu – do czasu upływu terminu wskazanego w postanowieniu sądu;

jeżeli wszczęte zostało postępowanie upadłościowe przeciwko pozwanemu będącemu osobą prawną lub fizyczną – w przypadku roszczeń o charakterze pieniężnym – do momentu zakończenia postępowania upadłościowego.

Termin wniesienia apelacji: apelację od wyroku sądu pierwszej instancji można wnieść w terminie 20 dni od daty jego wydania. W przypadku wydania wyroku bez uzasadnienia termin na wniesienie apelacji rozpoczyna bieg w dniu, w którym sąd jest obowiązany przedstawić pełny wyrok. Jeżeli sąd sporządzi wyrok po wyznaczonej dacie, termin na wniesienie apelacji rozpoczyna bieg od dnia faktycznego sporządzenia wyroku. Apelacja wniesiona po upływie terminu jest niedopuszczalna i zostanie zwrócona wnoszącemu apelację.

Zażalenie można wnieść w terminie 10 dni od daty wydania przez sąd postanowienia, chyba że kodeks postępowania cywilnego stanowi inaczej. Zażalenie wniesione po upływie terminu jest niedopuszczalne i zostanie zwrócone wnoszącemu zażalenie.

Termin złożenia wniosku o rozpatrzenie nowo ujawnionych okoliczności faktycznych – termin ten rozpoczyna bieg:

w przypadku okoliczności o zasadniczym znaczeniu dla sprawy, które istniały w czasie, w którym prowadzone było postępowanie, ale nie były one znane i nie mogły być znane wnioskodawcy – od dnia ujawnienia tych okoliczności faktycznych;

w przypadku umyślnie złożonych fałszywych zeznań świadków, fałszywej opinii biegłego lub fałszywego tłumaczenia bądź sfałszowanych dowodów pisemnych lub rzeczowych ujawnionych w związku z uprawomocnieniem się wyroku sądu karnego, na podstawie którego wydano orzeczenie; bądź też w przypadku czynów przestępnych ujawnionych w związku z uprawomocnieniem się wyroku sądu karnego, na podstawie którego wydano niezgodne z prawem lub bezpodstawne orzeczenie – od dnia uprawomocnienia się wyroku sądu karnego;

w przypadku uchylenia orzeczenia sądu lub decyzji wydanej przez inną instytucję, stanowiących podstawę wyroku lub postanowienia sądu w danej sprawie – od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu o uchyleniu wyroku w sprawie cywilnej lub karnej lub od dnia uchylenia decyzji wydanej przez inną instytucję, stanowiących podstawę wydania wyroku lub postanowienia, o których uchylenie występuje się w świetle nowo ujawnionych okoliczności faktycznych;

w przypadku stwierdzenia, że norma prawna, którą zastosowano w celu rozstrzygnięcia sprawy, jest sprzeczna z normą prawną nadrzędną wobec niej od dnia uprawomocnienia się wyroku lub innego postanowienia, na podstawie których zastosowana norma przestaje obowiązywać ze względu na jej sprzeczność z normą, która jest wobec niej nadrzędna.
Termin przedstawienia tytułów wykonawczych: tytuł wykonawczy można przedstawić w celu jego wykonania w terminie 10 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia sądu lub sędziego, chyba że przepisy prawa przewidują inne terminy przedawnienia.
W przypadku gdy wyrok sądu stanowi, że odzyskanie należności pieniężnych ma się odbywać w drodze płatności okresowych, tytuł wykonawczy pozostaje w mocy przez cały okres dokonywania płatności; wspomniany wyżej 10-letni termin rozpoczyna jednak bieg ostatniego dnia wyznaczonego na dokonanie każdej płatności.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Zgodnie z ustawą o dniach ustawowo wolnych od pracy, dniach pamięci i świętach następujące dni są dniami ustawowo wolnymi od pracy:
1 stycznia: Nowy Rok;
Wielki Piątek, Niedziela Wielkanocna i Poniedziałek Wielkanocny;
1 maja: Święto Pracy, upamiętnienie zwołania pierwszego posiedzenia Zgromadzenia Konstytucyjnego Republiki Łotewskiej;
4 maja: upamiętnienie ogłoszenia Deklaracji Przywrócenia Niepodległości Republiki Łotewskiej;
druga niedziela maja: Dzień Matki;
Niedziela Zielonoświątkowa;
23 czerwca: Līgo (wigilia św. Jana);
24 czerwca: Dzień św. Jana (przesilenie letnie);
ostatni dzień Łotewskiego Festiwalu Pieśni i Tańca;
18 listopada: upamiętnienie proklamowania Republiki Łotewskiej;
24, 25 i 26 grudnia: Boże Narodzenie (przesilenie zimowe);
31 grudnia: Sylwester.
Osoby wyznania prawosławnego, starowiercy, a także członkowie innych kościołów obchodzą Wielkanoc, Niedzielę Zielonoświątkową i Boże Narodzenie w dniach wyznaczonych przez te kościoły.
Jeżeli dzień 4 maja, ostatni dzień Łotewskiego Festiwalu Pieśni i Tańca albo dzień 18 listopada wypadają w sobotę lub niedzielę, dniem ustawowo wolnym od pracy staje się kolejny dzień roboczy.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

W przypadku czynności procesowych obowiązują terminy ustawowe. Jeżeli termin nie jest przewidziany przepisami prawa, wyznacza go sąd lub sędzia. Termin wyznaczony przez sąd lub sędziego musi być wystarczająco długi, aby umożliwić dokonanie danej czynności procesowej.
Jako termin można wskazać konkretną datę lub okres kończący się konkretną datą; termin można również oznaczyć w latach, miesiącach, dniach lub godzinach. W przypadku gdy dana czynność nie musi być dokonana w konkretnym dniu, można jej dokonać w dowolnym czasie we wskazanym okresie. Okres ten może zostać ustalony poprzez wskazanie zdarzenia przyszłego i pewnego.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Bieg terminu procesowego oznaczonego w latach, miesiącach lub dniach rozpoczyna się w dniu następującym po dacie lub zdarzeniu wskazujących jego rozpoczęcie.
Bieg terminu procesowego oznaczonego w godzinach rozpoczyna się w godzinie następującej po zdarzeniu wskazującym jego rozpoczęcie.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Dokumenty sądowe przesyła się osobom przede wszystkim drogą elektroniczną, za pośrednictwem systemu online, jeżeli adresat powiadomił sąd, że wyraża zgodę na komunikowanie się z sądem za pośrednictwem systemu online; na adres poczty elektronicznej podany przez adresata, jeżeli powiadomił on sąd, że wyraża zgodę na wykorzystanie poczty elektronicznej do celów korespondencji z sądem; na oficjalny adres poczty elektronicznej adresata. W przypadku przesłania dokumentów drogą elektroniczną, uznaje się je za doręczone trzeciego dnia od daty ich wysłania.
Jeżeli nie ma możliwości przekazania osobie fizycznej pism sądowych drogą elektroniczną, przesyła się je na wskazany przez osobę fizyczną adres zamieszkania lub pobytu. Pisma sądowe mogą być również doręczane do miejsca pracy adresata. Jeżeli nie ma możliwości przekazania osobie prawnej pism sądowych drogą elektroniczną, przesyła się je do jej siedziby statutowej. W przypadku przesłania dokumentów pocztą, uznaje się je za doręczone siódmego dnia od daty ich wysłania.
Pisma sądowe można doręczyć adresatowi osobiście do rąk własnych albo dowolnemu dorosłemu członkowi rodziny zamieszkującemu wraz z adresatem. W takim przypadku pisma uznaje się za doręczone w dniu ich odbioru przez adresata lub inną osobę.
O tym, czy pisma sądowe zostały doręczone, nie przesądza samo to, czy zostały dostarczone na adres oficjalnie zgłoszonego miejsca zamieszkania osoby fizycznej, na dodatkowy adres wskazany w oświadczeniu o miejscu zamieszkania, na adres wskazany przez osobę fizyczną do celów korespondencji z sądem lub na adres siedziby statutowej osoby prawnej, a także to, czy otrzymano z urzędu pocztowego powiadomienie o doręczeniu lub zwrotu przedmiotowych pism. Adresat może podważyć domniemanie, iż pisma doręczono siódmego dnia od daty ich wysłania – w przypadku wysłania pism pocztą – lub trzeciego dnia od daty ich wysłania – w przypadku wysłania pism za pośrednictwem wiadomości e-mail lub powiadomienia o nich za pośrednictwem systemu online – poprzez wskazanie obiektywnych okoliczności, na które nie miał wpływu i które uniemożliwiły mu odebranie pism pod wskazanym adresem. Jeżeli adresat odmówi przyjęcia pisma sądowego, pismo uznaje się za doręczone w dniu, w którym adresat odmówi jego przyjęcia.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie. Jeżeli początkiem terminu jest pewne zdarzenie, jego bieg rozpoczyna się w dniu następującym po dniu, w którym nastąpiło to zdarzenie.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, wskazana liczba dni obejmuje wszystkie dni kalendarzowe.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w latach, miesiącach lub dniach obejmują dni kalendarzowe.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin oznaczony w latach kończy się w ostatnim miesiącu i ostatnim dniu ostatniego roku tego okresu.
Termin oznaczony w miesiącach kończy się w ostatnim dniu ostatniego miesiąca tego okresu. W przypadku gdy koniec terminu oznaczonego w miesiącach przypada na dzień, którego w tym miesiącu nie ma, okres ten kończy się w ostatnim dniu tego miesiąca.
Termin kończący się konkretną datą upływa w wyznaczonym dniu.
W przypadku gdy termin dokonania czynności procesowej zbliża się do końca, można jej dokonać do godz. 24:00 ostatniego dnia wyznaczonego terminu.
Termin na podjęcie czynności procesowej w sądzie upływa w momencie zakończenia pracy przez sąd. W przypadku gdy pozew, apelacja lub inne pismo zostaną doręczone operatorowi do północy w dniu, w którym upływa wyznaczony termin, pozew, apelację lub inne pismo uznaje się za doręczone w terminie.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli termin upływa w sobotę, niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uznaje się dzień roboczy następujący po tym dniu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Wyłącznie terminy wyznaczone przez sąd lub sędziego podlegają przedłużeniu na wniosek strony postępowania. Sąd może jednak przywrócić inne terminy ustawowe na wniosek strony postępowania. Wniosek o przedłużenie terminu lub przywrócenie terminu, któremu uchybiono, składa się w sądzie, w którym miało odbyć się postępowanie, którego termin nie został dotrzymany, przy czym wniosek ten podlega rozpoznaniu w postępowaniu pisemnym. Przed rozpatrzeniem wniosku w trybie postępowania pisemnego powiadamia się o tym strony postępowania, którym jednocześnie przesyła się wniosek o przedłużenie terminu lub przywrócenie terminu, któremu uchybiono. Do wniosku o przywrócenie terminu procesowego należy dołączyć dokumenty wymagane do dokonania danej czynności procesowej oraz podać podstawę przywrócenia terminu.

Sąd w składzie jednoosobowym może przedłużyć termin wyznaczony przez sędziego. Na odmowę przedłużenia lub przywrócenia terminu przez sąd lub sędziego przysługuje zażalenie.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Zażalenie można wnieść w terminie 10 dni od daty wydania postanowienia przez sąd.

Jeżeli postanowienie wydano w postępowaniu pisemnym, termin wniesienia zażalenia zaczyna biec w dniu doręczenia postanowienia.

Jeżeli postanowienie wydano pod nieobecność strony (na przykład postanowienie o przeprowadzeniu dowodu lub postanowienie o zarządzeniu tymczasowego środka ochrony), termin wniesienia zażalenia zaczyna biec w dniu doręczenia lub wysłania postanowienia.

Jeżeli postanowienie sądu zostało wysłane do osoby, której miejsce zamieszkania lub pobytu bądź siedziba statutowa nie znajdują się na terytorium Łotwy, ale jej adres jest znany, a czynności tej dokonano zgodnie z przepisami UE lub postanowieniami umowów międzynarodowych wiążących Łotwę, osoba ta może wnieść zażalenie w terminie 15 dni od daty doręczenia postanowienia lub – jeżeli sąd wydał postanowienie bez uzasadnienia – od daty doręczenia pełnego postanowienia.

Apelację (*apelācija*) należy wnieść w terminie 20 dni od ogłoszenia wyroku lub – jeżeli sąd wydaje wyrok bez uzasadnienia – od ustalonej przez sąd daty sporządzenia pełnego wyroku. Jeżeli sąd sporządzi wyrok po wyznaczonej dacie, termin na wniesienie apelacji rozpoczyna bieg od dnia faktycznego sporządzenia wyroku.

Jeżeli wyrok sądu został wysłany do osoby, której miejsce zamieszkania lub pobytu bądź siedziba statutowa nie znajdują się na terytorium Łotwy, ale jej adres jest znany, a czynności tej dokonano zgodnie z przepisami UE lub umowami międzynarodowymi wiążącymi Łotwę, osoba ta może wnieść apelację (*apelācija*) w terminie 20 dni od daty doręczenia wyroku.

Skargę kasacyjną (*kasācija*) należy wnieść w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia wyroku, ale jeżeli sąd wydaje wyrok bez uzasadnienia – od ustalonej przez sąd daty sporządzenia pełnego wyroku. Jeżeli sąd sporządzi wyrok po wyznaczonej dacie, termin na wniesienie apelacji rozpoczyna bieg od dnia faktycznego sporządzenia wyroku.

Jeżeli wyrok sądu został wysłany do osoby, której miejsce zamieszkania lub pobytu bądź siedziba statutowa nie znajdują się na terytorium Łotwy, ale jej adres jest znany, a czynności tej dokonano zgodnie z przepisami UE lub umowami międzynarodowymi wiążącymi Łotwę, osoba ta może wnieść skargę kasacyjną w terminie 30 dni od daty doręczenia wyroku.

Środek zaskarżenia wniesiony po upływie terminu – niezależnie od tego, czy jest to apelacja czy skarga kasacyjna – jest niedopuszczalny i zostanie zwrócony stronie skarżącej. Zażalenie na postanowienie sędziego o odrzuceniu apelacji lub skargi kasacyjnej można wnieść w terminie 10 dni od daty wydania postanowienia przez sąd.

W przypadku niektórych kategorii sporów, na przykład dotyczących uznania orzeczenia sądu zagranicznego, mogą zostać wyznaczone szczególne terminy wniesienia apelacji, ustalane dla każdego przypadku z osobna na podstawie przepisów postępowania cywilnego.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Sąd musi odroczyć rozpatrzenie sprawy i wyznaczyć nowy termin rozprawy sądowej, jeżeli:

którakolwiek ze stron postępowania nie stawiła się na rozprawie, ponieważ nie została poinformowana o terminie i miejscu rozprawy;

którakolwiek ze stron postępowania, poinformowana o terminie i miejscu rozprawy, mimo to nie stawiła się na rozprawie z przyczyn, które sąd uzna za uzasadnione;

pozew nie został doręczony pozwanemu i z tego powodu pozwany wnosi o odroczenie rozprawy;

niezbędne jest wezwanie, w charakterze strony, osoby, której prawa lub uzasadnione interesy mogą zostać naruszone wyrokiem sądu;

odroczenie rozprawy może pomóc w przywróceniu wspólnego pożycia małżonków lub przyczynić się do polubownego rozstrzygnięcia sporu, przy czym w takim przypadku sąd może odroczyć rozprawę z urzędu; jeżeli rozpatrzenie sprawy ma służyć temu celowi, na wniosek strony może ono podlegać wielokrotnemu odroczeniu;

miejsce zamieszkania lub pobytu pozwanego nie znajduje się na terytorium Łotwy, a pozwanemu wysłano zawiadomienie o terminie i miejscu rozprawy i otrzymano potwierdzenie doręczenia pism sądowych, ale pozwany nie odebrał zawiadomienia z odpowiednim wyprzedzeniem i nie stawił się na rozprawie sądowej;

miejsce zamieszkania lub pobytu pozwanego nie znajduje się na terytorium Łotwy, a pozwanemu wysłano zawiadomienie o terminie i miejscu rozprawy lub pozew, ale nie otrzymano żadnego potwierdzenia i pozwany nie stawił się na rozprawie sądowej;

strony wyraziły zgodę na mediację.

Sąd może odroczyć rozprawę również w innych okolicznościach.

Sąd może odroczyć rozprawę:

jeżeli powód, który został poinformowany o terminie i miejscu rozprawy, nie stawił się na rozprawie z nieznanych przyczyn;

jeżeli pozwany, który został poinformowany o terminie i miejscu rozprawy, nie stawił się na rozprawie z nieznanych przyczyn;

jeżeli sąd uzna, że rozstrzygnięcie sprawy jest niemożliwe ze względu na niestawiennictwo strony, której obecność jest obowiązkowa zgodnie z przepisami prawa, lub ze względu na niestawiennictwo świadka, biegłego lub tłumacza ustnego powołanego przez sąd;

na wniosek strony postępowania, która zwraca się o możliwość przedstawienia dodatkowych dowodów;

jeżeli osoba nie może uczestniczyć w rozprawie prowadzonej w drodze wideokonferencji ze względów technicznych lub z innych przyczyn, na które sąd nie ma wpływu;

jeżeli tłumacz ustny nie stawił się na rozprawie z przyczyn, które sąd uzna za uzasadnione.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Zgodnie z przepisami postępowania cywilnego do dostarczania i doręczania pism sądowych osobie, której miejsce zamieszkania lub pobytu znajduje się poza terytorium Łotwy, stosuje się inne zasady, a terminy procesowe, których bieg rozpoczyna się w chwili odbioru pism sądowych, są obliczane w inny sposób.
Na przykład, co do zasady, apelację od wyroku sądu pierwszej instancji można wnieść w terminie 20 dni od daty wydania wyroku. Jeżeli wyrok jest wysyłany stronie, której miejsce zamieszkania lub pobytu znajduje się poza terytorium Łotwy, osoba ta ma prawo wnieść apelację w terminie 20 dni od daty doręczenia wyroku sądu. W przypadku gdy w odniesieniu do różnych stron postępowania wyznaczono różne terminy wniesienia apelacji od wyroku sądu pierwszej instancji, wyrok uprawomocni się po upływie terminu wniesienia apelacji, jeżeli nie wniesiono żadnych środków zaskarżenia, przy czym za początek biegu terminu przyjmuje się datę doręczenia wyroku stronie, która otrzymała go jako ostatnia, chyba że wniesiono apelację.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Prawo do dokonania czynności procesowej wygasa po upływie terminu ustawowego lub terminu wyznaczonego przez sąd. Nie przyjmuje się środków zaskarżenia i pism złożonych po upływie wyznaczonego terminu.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Na wniosek strony postępowania sąd może postanowić o przywróceniu terminu procesowego, któremu strona uchybiła, jeżeli uzna, że przyczyny niedotrzymania terminu są zasadne.
Na przykład nie ma możliwości przywrócenia terminu na przedstawienie tytułu wykonawczego po upływie 10-letniego terminu przedawnienia, którego bieg rozpoczął się w dniu, w którym uprawomocniło się odpowiednie orzeczenie sądu lub sędziego.
Sąd, przywracając termin procesowy, którego nie dotrzymano, jednocześnie umożliwia dokonanie opóźnionej czynności procesowej.
Na wniosek strony terminy procesowe wyznaczone przez sąd, sędziego lub komornika mogą zostać przedłużone przed ich wygaśnięciem. Nie istnieje jednak możliwość przedłużenia terminów ustawowych. W przypadku niedotrzymania terminów wyznaczonych przez sąd, sędziego lub komornika osoba związana danym terminem może wystąpić z wnioskiem o wyznaczenie nowego terminu na dokonanie czynności procesowej.
Wniosek o przedłużenie terminu lub o przywrócenie terminu, któremu strona uchybiła, należy wnieść do sądu, w którym miała zostać dokonana czynność procesowa. Wniosek rozpoznaje się na posiedzeniu, a strony z wyprzedzeniem informuje się o jego terminie i miejscu. Niestawiennictwo stron nie stanowi przeszkody w wydaniu postanowienia w sprawie wniosku.
Do wniosku o przywrócenie terminu procesowego należy dołączyć dokumenty wymagane do dokonania danej czynności procesowej oraz podać podstawę przywrócenia terminu.
Sąd w składzie jednoosobowym może przedłużyć termin wyznaczony przez sędziego.
Na odmowę przedłużenia lub przywrócenia terminu przez sąd lub sędziego przysługuje zażalenie.

Ostatnia aktualizacja: 11/01/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.
Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Litwa

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W kodeksie cywilnym (Civilinis kodeksas) przewidziano ogólny termin przedawnienia oraz krótsze terminy przedawnienia. Wyróżnia się terminy zawite, początkowe oraz końcowe.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Niedziele;
1 stycznia: Nowy Rok;
16 lutego: Święto Odrodzenia Państwa Litewskiego;
11 marca: Święto Odzyskania Niepodległości przez Litwę;
Niedziela Wielkanocna i Poniedziałek Wielkanocny (zgodnie z tradycją zachodnią);
1 maja: Międzynarodowe Święto Pracy;
pierwsza niedziela maja: Dzień Matki;
pierwsza niedziela czerwca: Dzień Ojca;
24 czerwca: przesilenie letnie, Dzień św. Jana;
6 lipca: Święto Państwowości (Dzień Koronacji Króla Mendoga);
15 sierpnia: Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny;
1 listopada: Wszystkich Świętych;
24 grudnia: Wigilia;
25 i 26 grudnia: Boże Narodzenie.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Termin ustawowy, umowny lub sądowy oznacza się poprzez wskazanie konkretnej daty lub też oznacza się w latach, miesiącach, tygodniach, dniach lub godzinach.
Termin można również oznaczyć poprzez wskazanie zdarzenia przyszłego i pewnego. Wyróżnia się terminy zawite, początkowe oraz końcowe. Termin zawity jest to termin, który może zostać przywrócony przez sąd nawet po jego upływie, pod warunkiem że terminowi takiemu uchybiono z ważnych przyczyn.
Termin początkowy jest to termin, po upływie którego na podstawie przepisów prawa cywilnego powstaje określone uprawnienie lub określony obowiązek.
Termin końcowy jest to termin, po upływie którego na podstawie przepisów prawa cywilnego wygasa określone uprawnienie lub określony obowiązek.
Terminy końcowe nie mogą zostać przywrócone przez sąd powszechny ani przez sąd arbitrażowy.
Ogólny termin przedawnienia wynosi dziesięć lat.
W przepisach litewskich ustanowiono krótsze terminy przedawnienia w odniesieniu do określonych rodzajów roszczeń.
Krótszy, miesięczny termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń powstałych w toku postępowania o udzielenie zamówienia.
Krótszy, trzymiesięczny termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń o stwierdzenie nieważności uchwał organów podmiotu prawnego.
Krótszy, sześciomiesięczny termin przedawnienia ma zastosowanie do:
roszczeń dotyczących egzekucji kar (grzywny, odsetek za zwłokę);
roszczeń dotyczących wad rzeczy sprzedanych.

Krótszy, sześciomiesięczny termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń wynikających ze stosunków między przedsiębiorstwami transportowymi a ich klientami w odniesieniu do przesyłek wysyłanych na terytorium Litwy, natomiast roczny termin przedawnienia ma zastosowanie do przesyłek wysyłanych za granicę.
Krótszy, roczny termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń ubezpieczeniowych.
Krótszy, trzyletni termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń odszkodowawczych, w tym roszczeń odszkodowawczych wynikających z niewłaściwej jakości produktów.
Krótszy, pięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń z tytułu egzekucji odsetek i innych okresowych płatności.
Roszczenia z tytułu wadliwego wykonania dzieła podlegają krótszym terminom przedawnienia.
Roszczenia z tytułu przewozu ładunku, pasażerów i bagażu podlegają terminom przedawnienia określonym w kodeksach (ustawach) mających zastosowanie do konkretnych rodzajów transportu.
Terminu przedawnienia lub zasady obliczania tego rodzaju terminu nie można zmienić na podstawie umowy zawartej między stronami.
Termin przedawnienia nie ma zastosowania do:
1) roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych o charakterze niemajątkowym, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie;
2) roszczeń deponentów o wypłatę depozytów złożonych w banku lub innej instytucji kredytowej;
3) innych roszczeń odszkodowawczych wynikających z następujących przestępstw wymienionych w kodeksie karnym (Baudžiamasis kodeksas):
1) ludobójstwa (art. 99);
2) traktowania osób w sposób zakazany na mocy prawa międzynarodowego (art. 100);
3) zabójstwa osób chronionych na mocy międzynarodowego prawa humanitarnego (art. 101);
4) deportacji lub przesiedlenia osób cywilnych (art. 102);
5) spowodowania uszkodzenia ciała osób chronionych na mocy międzynarodowego prawa humanitarnego, ich torturowania lub innego rodzaju nieludzkiego traktowania (art. 103);
6) przymusowego wykorzystywania osób cywilnych lub jeńców wojennych w siłach zbrojnych wroga (art. 105);
7) zniszczenia chronionych przedmiotów lub grabieży narodowych dóbr kultury (art. 106);
8) napaści (art. 110);
9) niedozwolonych ataków zbrojnych (art. 111);
10) stosowania zakazanych środków walki (art. 112);
11) niedopełnienia obowiązków dowódcy;
12) przypadków określonych w innych ustawach i innych roszczeń.
Terminy mające zastosowanie do rozpatrywania spraw cywilnych. Sąd musi rozpatrzyć sprawę cywilną bez zbędnej zwłoki, unikać przewlekłości i zapewnić, by sprawa cywilna została rozpoznana na jednej rozprawie.
W przypadku niektórych kategorii spraw cywilnych termin na rozpoznanie sprawy może zostać określony w przepisach prawa. Jeżeli sąd pierwszej instancji nie dokona czynności procesowej wymaganej na podstawie kodeksu cywilnego, strona postępowania mająca interes w dokonaniu tej czynności jest uprawniona do zwrócenia się do sądu drugiej instancji o wyznaczenie terminu jej dokonania. Wniosek musi zostać złożony za pośrednictwem sądu rozpatrującego sprawę, który ma obowiązek rozstrzygnąć o dopuszczalności wniosku nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu wpływu tego wniosku. Jeżeli sąd, który nie dokonał czynności procesowej, co stało się podstawą złożenia wniosku, dokona przedmiotowych czynności w terminie siedmiu dni roboczych od dnia wpływu wniosku, uznaje się, że strona wycofała wniosek. W przeciwnym razie wniosek zostaje przekazany sądowi drugiej instancji w terminie siedmiu dni roboczych od dnia jego wpływu. Co do zasady tego rodzaju wnioski są rozpatrywane w postępowaniu pisemnym, w którym nie powiadamia się stron o terminie i miejscu posiedzenia ani nie wzywa się ich do uczestnictwa w tym posiedzeniu. Sąd drugiej instancji musi rozpatrzyć wniosek w terminie siedmiu dni roboczych od dnia wpływu wniosku. Prezes sądu drugiej instancji, przewodniczący wydziału cywilnego lub wyznaczony przez nich sędzia musi rozpatrzyć wniosek i wydać w jego przedmiocie postanowienie. Wydanego postanowienia nie można zaskarżyć w drodze wniesienia zażalenia (*atskirasis skundas*).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Bieg terminu rozpoczyna się o godz. 0:00 dnia następującego po dniu kalendarzowym lub po dniu wystąpienia zdarzenia, które wyznacza rozpoczęcie jego biegu, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Wszelkie pisemne oświadczenia i powiadomienia nadane pocztą, telegrafem lub przekazane za pośrednictwem innych środków łączności przed północą ostatniego dnia terminu uznaje się za wysłane w terminie (art. 1.122 kodeksu cywilnego).
Art. 123 ust. 3–4 kodeksu postępowania cywilnego (Civilinio proceso kodeksas) stanowi, że jeżeli osoba doręczająca pismo sądowe nie zastanie adresata w jego miejscu zamieszkania lub miejscu pracy, pismo należy doręczyć dowolnemu dorosłemu zamieszkałemu z nim członkowi rodziny (dzieciom (dzieciom przysposobionym), rodzicom (rodzicom adopcyjnym), małżonkowi itd.), z wyjątkiem przypadków, w których członkowie rodziny mają sprzeczne interesy prawne w rozstrzygnięciu sprawy, lub – jeżeli również oni są nieobecni – pracownikowi administracji w miejscu pracy.
Jeżeli osoba doręczająca pismo sądowe nie zastanie adresata w siedzibie osoby prawnej lub w miejscu wskazanym przez osobę prawną, należy je doręczyć dowolnemu pracownikowi osoby prawnej obecnemu w miejscu doręczenia. W przypadku niedoręczenia pisma sądowego w sposób wskazany w niniejszym akapicie należy je wysłać na adres siedziby osoby prawnej; pismo uznaje się za doręczone po upływie dziesięciu dni od daty nadania.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Bieg terminu rozpoczyna się o godz. 0:00 dnia następującego po dniu wystąpienia zdarzenia wyznaczającego rozpoczęcie jego biegu, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej (art. 73 kodeksu postępowania cywilnego).

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Termin przedawnienia oznacza się w dniach kalendarzowych. Jego bieg rozpoczyna się o godz. 0:00 dnia następującego po dniu kalendarzowym lub po dniu wystąpienia zdarzenia, które wyznacza rozpoczęcie jego biegu, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Bieg terminu procesowego oznaczonego w latach, miesiącach, tygodniach lub dniach rozpoczyna się o godz. 0:00 dnia następującego po dniu kalendarzowym lub po dniu wystąpienia zdarzenia, które wyznacza rozpoczęcie jego biegu, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin oznaczony w tygodniach upływa o godz. 24:00 odpowiedniego dnia ostatniego tygodnia objętego terminem. Termin oznaczony w miesiącach upływa o godz. 24:00 odpowiedniego dnia ostatniego miesiąca objętego terminem. Termin oznaczony w latach upływa o godz. 24:00 odpowiedniego dnia odpowiedniego miesiąca ostatniego roku objętego terminem. Jeżeli termin oznaczony w latach lub miesiącach upływa w miesiącu, który nie zawiera danej daty, upływa on ostatniego dnia tego miesiąca.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Przy obliczaniu terminów uwzględnia się święta państwowe i dni wolne od pracy (soboty i niedziele). Jeżeli ostatni dzień terminu przypada w dniu wolnym od pracy lub w dniu uznanym za święto państwowe, uznaje się, że termin upływa w kolejnym dniu roboczym.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Przywracanie terminów procesowych. Osoby, które uchybiły terminowi określonemu w przepisach szczególnych lub terminowi sądowemu z przyczyn uznanych przez sąd za istotne, mogą ubiegać się o jego przywrócenie. Sąd może przywrócić termin z urzędu, jeżeli z akt sprawy wynika, że danemu terminowi uchybiono z ważnych przyczyn.

Wniosek o przywrócenie terminu musi zostać wniesiony do sądu, przed którym należało dokonać czynności procesowej. Zostanie on rozpatrzony w postępowaniu pisemnym. Równolegle ze złożeniem wniosku należy dokonać czynności procesowej (wytoczenie powództwa, złożenie pism procesowych czy dokonanie innych czynności), której terminu nie dochowano. Wniosek o przywrócenie terminu musi być uzasadniony. Należy do niego dołączyć dowody potwierdzające konieczność przywrócenia terminu.

Termin procesowy przywraca się postanowieniem sądu. Sąd oddala lub odrzuca wniosek o przywrócenie terminu procesowego w drodze wydania uzasadnionego postanowienia. Postanowienie sądu o oddaleniu lub odrzuceniu wniosku o przywrócenie uchybionego terminu procesowego można zaskarżyć w drodze wniesienia zażalenia.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Wyrok sądu okręgowego (*apygardos teismas*) można zaskarżyć w terminie 30 dni od dnia jego wydania przez sąd pierwszej instancji.

Zażalenie (*atskirasis skundas*) na postanowienie sądu okręgowego można wnieść:

w terminie 7 dni od dnia wydania postanowienia w sprawach, w których postanowienie sądu pierwszej instancji będące przedmiotem zażalenia wydano w postępowaniu ustnym;

w terminie 7 dni od dnia doręczenia poświadczonego odpisu postanowienia w sprawach, w których postanowienie sądu pierwszej instancji będące przedmiotem zażalenia wydano w toku postępowania pisemnego.

Od wyroków sądów okręgowych rozstrzygających co do istoty sprawy przysługuje apelacja (*apeliacinis skundas*), natomiast od postanowień sądów okręgowych wymienionych *expressis verbis* w kodeksie postępowania cywilnego (np. postanowienia oddalającego lub odrzucającego wniosek o przywrócenie terminu procesowego (art. 78 ust. 6 kodeksu postępowania cywilnego), postanowienia w przedmiocie kosztów postępowania (art. 100 kodeksu postępowania cywilnego) lub postanowienia w sprawie niedopuszczalności prowadzenia dalszego postępowania) przysługuje zażalenie.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

W każdej sprawie postępowanie powinno toczyć się w trybie ciągłym, z wyjątkiem sytuacji, w których zarządza się odroczenia – nie dłuższe niż pięć dni roboczych. Odroczenie zarządza się, aby umożliwić sądowi i stronom postępowania odpoczynek po długiej rozprawie oraz zgromadzenie wszelkich brakujących dowodów, a co za tym idzie zapewnić jak najszybsze rozstrzygnięcie sprawy.

W przypadku odroczenia rozprawy sąd musi wyznaczyć termin kolejnej rozprawy i powiadomić o nim uczestników pismem za potwierdzeniem odbioru. Osoby, które nie stawiły się w sądzie lub które niedawno przystąpiły do postępowania, powiadamia się o terminie następnej rozprawy sądowej zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego.

W określonych przypadkach sąd może zawiesić postępowanie. Zawieszenie oznacza, że możliwość dokonywania wszelkich czynności procesowych umożliwiających rozstrzygnięcie co do istoty sprawy zostaje tymczasowo zawieszona na czas nieokreślony. Postępowanie można zawiesić z obiektywnych przyczyn wskazanych w przepisach szczególnych, które uniemożliwiają rozpatrzenie sprawy cywilnej i nie podlegają swobodzie uznania stron lub sądu, lub ze względu na okoliczności, których nie wskazano w przepisach szczególnych, lecz które uniemożliwiają jednak sądowi rozstrzygnięcie co do istoty sprawy.

Sąd musi zawiesić postępowanie w następujących okolicznościach:

w przypadku śmierci osoby fizycznej lub ustania osoby prawnej, które były stroną postępowania – jeżeli następstwo prawne jest dozwolone w świetle stosunków prawnych będących przedmiotem sporu lub w przypadku utraty zdolności procesowej przez stronę, postępowanie musi zostać zawieszone do czasu wyjaśnienia kwestii następcy prawnego zmarłej osoby fizycznej lub osoby prawnej, której byt prawny ustał, lub okoliczności, które uniemożliwiły następstwo prawne, lub do czasu wyznaczenia przedstawiciela ustawowego osoby fizycznej, która utraciła zdolność procesową;

gdy danej sprawy nie można rozpatrzyć do czasu rozstrzygnięcia innej sprawy, postępowanie cywilne, karne lub administracyjne zostanie zawieszone do chwili uprawomocnienia się wyroku lub postanowienia sądu lub do chwili wydania decyzji administracyjnej;

jeżeli w sprawie dotyczącej roszczeń majątkowych przeciwko pozwanemu stwierdzone zostanie, że zaspokojenie tego rodzaju roszczeń majątkowych jest związane z rozpatrzeniem sprawy karnej, postępowanie zostanie zawieszone do czasu rozstrzygnięcia sprawy karnej lub uchylenia środków tymczasowych ograniczających wykonywanie praw majątkowych; inne okoliczności wskazano również w przepisach szczególnych.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie dotyczy.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Upływ terminu przedawnienia przed wytoczeniem powództwa skutkuje odrzuceniem pozwu.

Jeżeli sąd uzna, że terminowi uchybiono z ważnej przyczyny, musi zapewnić ochronę naruszonego uprawnienia i przywrócić dany termin.

Kwestie prawnomajątkowe dotyczące mienia, którego odzyskanie podlega terminom przedawnienia, które upłynęły, rozstrzyga się zgodnie z przepisami księgi IV kodeksu cywilnego.

Prawo do dokonania czynności procesowej wygasa z chwilą upływu terminu ustawowego lub sądowego. Wszelkie pisma procesowe złożone po upływie terminu zwraca się składającym. Niedochowanie terminu wywiązania się z określonego obowiązku procesowego nie zwalnia z tego obowiązku osoby, która dopuściła się uchybienia.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Jeżeli terminowi uchybiono z ważnych przyczyn i nie upłynęły więcej niż trzy miesiące od dnia wydania wyroku sądu, sąd może – na wniosek skarżącego – przywrócić termin. Termin wniesienia apelacji można przywrócić, jeżeli sąd uzna, że uchybiono mu z ważnych przyczyn. Postanowienie sądu o oddaleniu lub odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu wniesienia apelacji można zaskarżyć w drodze wniesienia zażalenia. Jeżeli sąd drugiej instancji uwzględni to zażalenie i przywróci termin wniesienia apelacji, przewodniczący wydziału cywilnego sądu drugiej instancji ma obowiązek przekazać apelację wraz z aktami sprawy do rozpoznania izbie sądu drugiej instancji lub przekazać sprawę dopuszczalności apelacji do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Jeżeli w tych okolicznościach akta sprawy zostaną przekazane izbie sądu drugiej instancji, sąd ten ma obowiązek doręczyć odpisy apelacji wraz

z załącznikami stronom postępowania w terminie trzech dni roboczych od dnia otrzymania apelacji. Sąd pierwszej instancji po upływie terminu zaskarżenia wyroku i wniesienia odpowiedzi na apelację w terminie siedmiu dni przekazuje sprawę sądowi drugiej instancji i powiadamia o tym strony. W przypadku przekazania sprawy sądowi drugiej instancji i stwierdzenia przez ten sąd upływu terminu wniesienia apelacji sąd może przywrócić termin z urzędu, pod warunkiem że z akt sprawy *expressis verbis* wynika, iż terminowi uchybiono z ważnych przyczyn, lub poucza stronę postępowania o możliwości złożenia wniosku o przywrócenie terminu wniesienia apelacji (art. 307 ust. 2–3, art. 338 i 78 kodeksu postępowania cywilnego). Postanowienie sądu o oddaleniu lub odrzuceniu złożonego przez skarżącego wniosku o przywrócenie terminu można zaskarżyć w drodze wniesienia zażalenia (art. 78 ust. 6 kodeksu postępowania cywilnego).

Ostatnia aktualizacja: 21/10/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Luksemburg

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Do terminów procesowych przewidzianych w przepisach prawa luksemburskiego zalicza się terminy wniesienia środków odwoławczych, terminy na dopełnienie czynności procesowych, terminy stawiennictwa, terminy uwzględniające odległość i inne terminy.

Termin przedawnienia i termin zawity nie mają ściśle procesowego charakteru i nie zostaną omówione w tym miejscu.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Dniami wolnymi od pracy są soboty i niedziele, a także następujące dni ustawowo wolne od pracy:

Nowy Rok, Poniedziałek Wielkanocny, 1 maja, 9 maja, Wniebowstąpienie Pańskie, drugi dzień Zielonych Świątek (poniedziałek), święto narodowe przypadające na 23 czerwca,

Wniebowzięcie NMP, Wszystkich Świętych, pierwszy i drugi dzień Bożego Narodzenia.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Terminy procesowe mogą różnić się w zależności od przedmiotu sprawy i rodzaju postępowania.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Termin biegnie od północy dnia, w którym miały miejsce czynność, zdarzenie, decyzja lub doręczenie aktu.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Tak, jeżeli prawo wymaga doręczenia wezwania przez komornika sądowego lub powiadomienia przez kancelarię, wezwanie lub powiadomienie może zostać uznane za dokonane innego dnia niż dzień faktycznego doręczenia dokumentu do rąk własnych zainteresowanej osoby (np. w przypadku odmowy odbioru aktu, w przypadku gdy wezwanie lub powiadomienie dostarczono na adres stałego zamieszkania itp.)

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

W przypadku każdego terminu procesowego bieg terminu rozpoczyna się o północy dnia, w którym miały miejsce czynność, zdarzenie, decyzja lub wezwanie powodujące rozpoczęcie biegu terminu.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Dni ustawowo wolne od pracy, soboty i niedziele wlicza się do terminu.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Dni ustawowo wolne od pracy, soboty i niedziele wlicza się do terminu.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Każdy termin procesowy upływa ostatniego dnia o północy.

Jeżeli termin jest wyrażony w tygodniach, upływa w tym dniu ostatniego tygodnia, który ma taką samą nazwę co dzień czynności, zdarzenia, decyzji lub wezwania powodujących rozpoczęcie biegu terminu.

Jeżeli termin jest wyrażony w miesiącach lub latach, upływa on w tym dniu ostatniego miesiąca lub ostatniego roku, który jest oznaczony tą samą liczbą co dzień czynności, zdarzenia, decyzji lub wezwania powodujących rozpoczęcie biegu terminu. W przypadku braku takiego dnia termin upływa ostatniego dnia miesiąca.

Jeżeli termin jest wyrażony w miesiącach i dniach lub w częściach miesięcy, najpierw liczone są pełne miesiące, a następnie dni lub części miesięcy; przy obliczaniu części miesięcy przyjmuje się, że miesiąc liczy 30 dni.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Każdy termin, który normalnie upływa w sobotę, niedzielę, dzień ustawowo wolny od pracy lub dzień przysługujący w zamian za dzień ustawowo wolny od pracy przypadający w niedzielę, przedłuża się do pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu. Dotyczy to również wezwań do urzędów gminy, jeżeli urzędy nie przyjmują interesantów ostatniego dnia terminu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Jeżeli do sądu luksemburskiego wpłynie pozew przeciwko osobom mieszkającym za granicą, osoby takie korzystają z terminu uwzględniającego odległość. Termin ten wynosi od piętnastu do trzydziestu dni w zależności od miejsca zamieszkania pozwanego.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Co do zasady termin do złożenia odwołania wynosi czterdzieści dni i może zostać wydłużony o termin uwzględniający odległość w przypadku osób zamieszkałych za granicą. Odwołanie od wyroku niepodlegającego tymczasowej wykonalności można wnieść dopiero po upływie ośmiu dni.

Termin do wniesienia sprzeciwu od wyroku wydanego zaocznie wynosi piętnaście dni i biegnie od dnia doręczenia.

Zażalenie na postanowienie o zastosowaniu środka tymczasowego (*ordonnance de référé*) przysługuje w terminie piętnastu dni od doręczenia postanowienia. Jeżeli takie postanowienie wydano zaocznie, przysługuje od niego sprzeciw w terminie ośmiu dni od daty doręczenia. Termin do wniesienia sprzeciwu biegnie równocześnie z terminem do wniesienia zażalenia.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

W postępowaniach uproszczonych dotyczących środków tymczasowych (*procédure de référé*) pozwy doręcza się wraz z wezwaniem na rozprawę, która odbywa się w dniu i o godzinie zazwyczaj przewidzianych dla takich spraw. Jeżeli sprawa jest pilna, prezes sądu lub sędzia, który go zastępuje, może wezwać strony do stawienia się o podanej godzinie, nawet w dni świąteczne lub zwyczajowo wolne od pracy, na rozprawę do sądu albo do swojego prywatnego mieszkania.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Jeżeli osoba zamieszkała poza Wielkim Księstwem zostanie wezwana do stawiennictwa przed sądem w tym państwie, zastosowanie będą miały zwykłe terminy, chyba że sąd zarządzi w stosownym przypadku ich przedłużenie.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Upływ terminu, w którym można wszcząć postępowanie, oznacza utratę pewnych uprawnień (prekluzja). Upływ terminu do dokonania czynności procesowych skutkuje co do zasady bezskutecznością tych czynności lub wykreśleniem sprawy.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Jeżeli strona nie podjęła czynności przed sądem w przewidzianym terminie, może złożyć wniosek o jego przywrócenie, jeżeli bez własnej winy nie powzięła w stosownym czasie wiadomości o czynności uruchamiającej bieg terminu lub jeżeli nie mogła podjąć tej czynności. Wniosek jest dopuszczalny, jeżeli zostanie złożony w ciągu piętnastu dni od chwili, w której zainteresowana osoba dowiedziała się o czynności uruchamiającej bieg terminu lub w którym dokonanie czynności stało się możliwe. Wniosek jest niedopuszczalny po roku od upływu terminu, którego bieg dana czynność zazwyczaj uruchamia. Powyższe terminy nie mają charakteru zawieszającego.

Postępowanie umarza się, jeżeli strona procesowa pozostawała bezczynna przez trzy lata. Termin ten zostaje przedłużony o sześć miesięcy we wszystkich przypadkach, w których złożony zostanie wniosek o wznowienie postępowania lub wyznaczenie nowego pełnomocnika procesowego. Umorzenie postępowania nie oznacza wygaśnięcia roszczenia, a jedynie kończy postępowanie. Osoba, która chce dochodzić swoich praw przed sądem, może wnieść nowy pozew, o ile jej roszczenie nie uległo przedawnieniu.

Postanowienie o wykreśleniu sprawy z powodu nieprzestrzegania przez pełnomocników wyznaczonych terminów nie podlega zaskarżeniu.

Powiązane strony

http://www.legilux.lu/

Ostatnia aktualizacja: 11/01/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Węgry

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Co do zasady czynności procesowe służące osiągnięciu pożądanego skutku prawnego mogą być zwykle podejmowane w terminach określonych w ustawodawstwie. Przepisy w tym zakresie znajdują się zarówno w prawie materialnym, jak i w prawie procesowym.

Odnośne warunki wynikające z prawa materialnego są częściowo określone w przepisach dotyczących środków zaskarżenia, a częściowo regulowane przepisami dotyczącymi przedawnienia. Określają one terminy wszczynania postępowań cywilnych. Odstępstwa od tych ograniczeń są przewidziane w przepisach prawnych wyłącznie w celu zapewnienia bezwarunkowej egzekucji roszczeń (na przykład roszczeń majątkowych). Niektóre czynności procesowe można podejmować zgodnie z prawem wyłącznie w określonym terminie. W niektórych przypadkach termin jest wyraźnie określony w przepisach prawa, na przykład termin dochodzenia roszczeń (termin ustawowy), podczas gdy w innych, na przykład termin na usunięcie braków, jest uzależniony od postanowienia sądu (termin sądowy).

Metoda ustalania terminów w prawie materialnym różni się znacznie od metody stosowanej w prawie procesowym, podobnie jak skutki prawne niedochowania tych dwóch rodzajów terminów. Niedochowanie terminu w prawie materialnym prowadzi do utraty praw i sytuacji tej nie można naprawić, przedstawiając uzasadnienie. Uzasadnienie przyjmuje się tylko wówczas, gdy zastosowanie ma termin przedawnienia, i tylko zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa materialnego. W przypadku terminów procesowych należy rozróżnić terminy podmiotowe i przedmiotowe. Terminy podmiotowe obejmują terminy, których bieg musi rozpocząć się w dniu, w którym zainteresowana strona otrzymała powiadomienie, a ich niedochowanie można na ogół naprawić, występując z wnioskiem o przywrócenie terminu (wniosek o przedłużenie terminu), podczas gdy terminy przedmiotowe nie są powiązane z otrzymaniem powiadomienia przez zainteresowaną stronę, a ich niedochowania nie można naprawić, występując z wnioskiem o przywrócenie terminu.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Zgodnie z § 102 ust. 1 ustawy nr I z 2012 r. – Kodeks pracy następujące dni są dniami wolnymi od pracy: 1 stycznia, 15 marca, Poniedziałek Wielkanocny, 1 maja, Poniedziałek Zielonoświątkowy, 20 sierpnia, 23 października, 1 listopada oraz 25 i 26 grudnia.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Terminy wyraża się w dniach, miesiącach lub latach. Terminy wyrażone w dniach nie obejmują pierwszego dnia. Pierwszym dniem jest dzień, w którym miała miejsce czynność lub inne zdarzenie (np. doręczenie, ogłoszenie) powodujące wszczęcie biegu terminu. Terminy wyrażone w miesiącach lub latach kończą się w dniu miesiąca, w którym upływa termin, odpowiadającym dniu rozpoczęcia terminu lub – jeżeli w miesiącu upływu terminu nie występuje taki dzień – w ostatnim dniu tego miesiąca. Jeżeli ostatnim dniem terminu jest dzień wolny od pracy, termin upływa dopiero w pierwszym dniu roboczym następującym po tym dniu. Termin upływa z końcem ostatniego dnia; terminy składania wniosków do sądu lub podejmowania czynności w sądzie upływają jednak w tym dniu z końcem godzin urzędowania. Przepisy ogólne odnoszące się do terminów we wszystkich innych postępowaniach cywilnych są określone w § 103–112 ustawy III z 1952 r. – kodeks postępowania cywilnego („kodeks postępowania cywilnego”).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Pierwszym dniem jest dzień, w którym miała miejsce czynność lub inne zdarzenie (np. doręczenie, ogłoszenie) powodujące wszczęcie biegu terminu. Terminy wyrażone w dniach nie obejmują pierwszego dnia.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Jeżeli chodzi o obliczanie terminów, w kodeksie postępowania cywilnego nie wprowadza się żadnego rozróżnienia pomiędzy różnymi metodami doręczania dokumentów. Zastosowanie mają jednak niektóre przepisy szczególne, jeżeli dokumenty są przekazywane droga elektroniczną. Niektóre dokumenty przesyła się biegłemu w wersji papierowej, nawet jeżeli biegły pozostaje z sądem w kontakcie za pomocą środków elektronicznych. Sąd dostarcza biegłemu załączniki do dokumentów sądowych w wersji papierowej lub na innym nośniku danych, jeżeli, ze względu na dużą ilość załączników lub charakter nośnika danych, digitalizacja stanowiłaby nadmierne lub niemożliwe do pokonania obciążenie lub jeżeli autentyczność dokumentu w wersji papierowej budzi wątpliwości. Jeżeli z powyższych względów przesyłanym przez sąd dokumentom elektronicznym towarzyszą załączniki w wersji papierowej, podstawą obliczenia terminu jest data otrzymania załącznika. Składanie pism procesowych i doręczanie dokumentów sądowych w przypadkach określonych w kodeksie postępowania cywilnego odbywa się już drogą elektroniczną. Dni, w których system doręczeń służący temu celowi nie funkcjonuje przez co najmniej cztery godziny, nie uwzględnia się w terminie określonym w ustawie lub wyznaczonym przez sąd.

Jeżeli komunikacja w ramach postępowania odbywa się drogą elektroniczną, skutki niedochowania terminu nie mają zastosowania, jeżeli pismo procesowe wysłano do sądu drogą elektroniczną najpóźniej ostatniego dnia terminu, zgodnie z wymogami informatycznymi. Przy obliczaniu terminu pismo procesowe uważa się za złożone po tym, jak system informatyczny sądu wysłał potwierdzenie odbioru, zgodnie z przepisami ustawy. Prezes Krajowego Biura Sądownictwa udostępnia formularz składania pism procesowych na nośniku danych. Nośnik danych należy złożyć do sądu osobiście lub przesłać pocztą nie później niż trzy dni robocze po otrzymaniu przez osobę kontaktową ds. korespondencji elektronicznej potwierdzenia odbioru formularza przez sąd. Za pośrednictwem systemu powiadomień o doręczeniach sąd automatycznie przesyła potwierdzenie otrzymania nośnika danych osobie kontaktowej ds. korespondencji elektronicznej. Pismo uważa się za doręczone w dniu określonym na potwierdzeniu odbioru formularza przez sąd.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Terminy wyrażone w dniach nie obejmują pierwszego dnia. Pierwszym dniem jest dzień, w którym miała miejsce czynność lub inne zdarzenie (np. doręczenie, ogłoszenie) powodujące wszczęcie biegu terminu.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

W przypadku gdy termin jest wyrażony w dniach, wskazana liczba dni oznacza dni kalendarzowe. Jeżeli jednak ostatnim dniem terminu jest dzień wolny od pracy, termin upływa dopiero w pierwszym dniu roboczym następującym po tym dniu.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy wyrażone w miesiącach lub latach kończą się w dniu miesiąca, w którym upływa termin, odpowiadającym dniu rozpoczęcia terminu lub – jeżeli w miesiącu upływu terminu nie występuje taki dzień – w ostatnim dniu tego miesiąca.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy wyrażone w miesiącach lub latach kończą się w dniu miesiąca, w którym upływa termin, odpowiadającym dniu rozpoczęcia terminu lub – jeżeli w miesiącu upływu terminu nie występuje taki dzień – w ostatnim dniu tego miesiąca.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Oprócz przypadków wspomnianych powyżej sąd może, z ważnego powodu, przedłużyć wyznaczony przez siebie termin tylko jeden raz; termin wraz z przedłużeniem nie może przekraczać czterdziestu pięciu dni, chyba że wymagany jest dłuższy termin na uzyskanie opinii biegłego. Terminy ustawowe można przedłużać jedynie w przypadkach przewidzianych przepisami prawa. Okresu od 15 lipca do 20 sierpnia każdego roku nie uwzględnia się w terminach wyrażonych w dniach (z powodu wakacyjnej przerwy w pracy sądu). Jeżeli termin wyrażony w miesiącach lub latach upływa podczas wakacyjnej przerwy w pracy sądu, upłynie on w dniu kolejnego miesiąca odpowiadającym dniu rozpoczęcia biegu terminu lub, jeżeli dzień ten przypada także w trakcie wakacyjnej przerwy w pracy sądu, w pierwszym dniu następującym po takiej przerwie. W przepisach prawa przewidziano także wyjątki od wakacyjnej przerwy w pracy sądu. Sąd ma obowiązek zwrócić uwagę stron na takie wyjątki. W postępowaniu pozasądowym regulowanym w ustawach innych niż kodeks postępowania cywilnego przepisy dotyczące wakacyjnej przerwy w pracy sądu można stosować wyłącznie wtedy, gdy jest to przewidziane w odrębnej ustawie.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Co do zasady środek odwoławczy można wnieść w terminie 15 dni od daty doręczenia orzeczenia, a w sprawach dotyczących weksli – w terminie 3 dni.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Sąd może, z ważnego powodu, przedłużyć wyznaczony przez siebie termin tylko jeden raz; termin wraz z przedłużeniem nie może przekraczać czterdziestu pięciu dni, chyba że wymagany jest dłuższy termin na uzyskanie opinii biegłego. Terminy ustawowe można przedłużać jedynie w przypadkach przewidzianych przepisami prawa.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

W przepisach postępowania cywilnego na Węgrzech nie przewidziano przedłużenia terminu ze względu na miejsce zamieszkania stron. Niedochowanie terminu można jednak usprawiedliwić, jeżeli strony z uzasadnionego powodu nie były dostępne pod adresem wskazanym w danych osobowych i w rejestrze adresów.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

O ile odpowiednie przepisy nie stanowią inaczej, czynności procesowe podjęte przez stronę po upływie terminu są bezskuteczne. Konsekwencje niepodjęcia takich czynności, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach prawa, powstają automatycznie, bez wcześniejszego zawiadomienia. Jeżeli, zgodnie z prawem, konsekwencje niedochowania terminu powstają wyłącznie po otrzymaniu uprzedniego zawiadomienia lub na wniosek strony przeciwnej, czynność, w przypadku której nie dochowano terminu, można podjąć w okresie wskazanym w zawiadomieniu lub do chwili złożenia wniosku lub, jeżeli wniosek przedstawiono na rozprawie, do chwili wydania stosownego orzeczenia. Jeżeli którakolwiek ze stron nie dokonała czynności w terminie z powodu powszechnie znanego zdarzenia wywołanego działaniem sił natury lub innej przeszkody, na którą nie miała wpływu, niewykonania tej czynności nie uznaje się za niedochowanie terminu. Konsekwencje niedochowania terminów nie mają zastosowania, jeżeli pismo procesowe wysłano do sądu listem poleconym nie później niż ostatniego dnia terminu.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strony mogą złożyć wniosek o przywrócenie terminu w celu uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających niedochowanie terminu. Sąd rozpatruje wniosek zgodnie z zasadami sprawiedliwości.

W przypadku gdy strona lub jej pełnomocnik nie stawią się w sądzie w oznaczonym dniu lub nie dochowają terminu z przyczyn od nich niezależnych, konsekwencje takiego niedochowania terminu – z wyjątkiem przypadków, o których mowa poniżej – można naprawić, przedstawiając uzasadnienie niedochowania terminu. Uzasadnienia nie można przedstawić, jeżeli możliwość przedstawienia takiego uzasadnienia jest wyłączona z mocy prawa, jeżeli konsekwencjom niedochowania terminu można zapobiec bez uzasadnienia, jeżeli niedochowanie terminu nie pociągnęło za sobą żadnego niekorzystnego rozstrzygnięcia w orzeczeniu sądu lub jeżeli strona nie dochowa nowego terminu wyznaczonego na podstawie wniosku o przywrócenie terminu.

Wnioski o przywrócenie terminu można składać w terminie piętnastu dni. Ten termin zaczyna biec od dnia, w którym dany termin upłynął, lub od ostatniego dnia niedochowanego terminu. Jeżeli jednak strona lub jej pełnomocnik powezmą wiedzę o niedochowaniu terminu w późniejszym czasie lub jeżeli przeszkoda zostanie usunięta dopiero w późniejszym czasie, termin na złożenie wniosku o przywrócenie terminu zaczyna biec od momentu powzięcia wiedzy o niedochowaniu terminu lub usunięcia przeszkody. Wniosku o przywrócenie terminu nie można złożyć po upływie trzech miesięcy od momentu niedochowania terminu.

We wniosku o przywrócenie terminu należy wskazać przyczyny niedochowania terminu i okoliczności uprawdopodobniające fakt, że uchybienie terminowi było niezamierzone. W przypadku niedochowania terminu w momencie składania wniosku o przywrócenie terminu należy również dokonać czynności, której termin nie został dochowany.

Jeżeli możliwość przedstawienia takiego uzasadnienia jest wyłączona z mocy prawa lub jeżeli wniosek o przywrócenie terminu złożono po terminie, wniosek odrzuca się bez rozstrzygania co do istoty sprawy. To samo dotyczy sytuacji, w której – w przypadku niedochowania terminu – na chwilę składania wniosku strona składająca wniosek o przywrócenie terminu nie dokonała czynności, której terminu nie dochowała.
Istnieje możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu.
Ostatnia aktualizacja: 15/01/2024
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.
Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Malta

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Zgodnie z zasadą ogólną określoną w rozdziale 12 Zbioru Praw Malty na wniesienie odpowiedzi przysługuje dwadzieścia dni od daty doręczenia. Przewidziano jednak przepisy szczególne określające odmienne terminy procesowe.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

1 stycznia, 10 lutego, 19 marca, 31 marca, Wielki Piątek, 1 maja, 7 czerwca, 29 czerwca, 15 sierpnia, 8 września, 21 września, 8 grudnia, 13 grudnia, 25 grudnia.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Co do zasady pozwanemu przysługuje termin dwudziestu dni na wniesienie do sądu odpowiedzi na pozew. Przewidziano jednak przepisy szczególne określające – w zależności od przypadku – krótsze lub dłuższe terminy procesowe.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Bieg terminu rozpoczyna się w dniu doręczenia.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Nie, sposób przekazania nie ma wpływu na rozpoczęcie biegu terminu. Pod uwagę bierze się dzień doręczenia.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Co do zasady bieg terminu rozpoczyna się kolejnego dnia. Ustawodawca lub sąd mogą jednak ustalić taki termin, przy którego obliczaniu uwzględnia się dzień doręczenia.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

W prawie maltańskim przyjmuje się, że dni, o których mowa w przepisach, są dniami kalendarzowymi, chyba że wyraźnie określono, iż przepis odnosi się do dni roboczych.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Przy obliczaniu terminu dzień uznaje się za okres 24 godzin, natomiast miesiące i lata oblicza się zgodnie z kalendarzem.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Przy obliczaniu terminu dzień uznaje się za okres 24 godzin, natomiast miesiące i lata oblicza się zgodnie z kalendarzem.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak, jeżeli termin upływa w dniu wolnym od pracy (tj. w sobotę, niedzielę lub w dniu ustawowo wolnym od pracy), ulega on przedłużeniu do kolejnego dnia roboczego zgodnie z art. 108 rozdziału 12 Zbioru Praw Malty.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Termin może zostać przedłużony wyłącznie wówczas, gdy zezwolił na to sąd, a pozwany może wnieść odpowiedź na pozew, jeżeli jest w stanie wykazać w sposób satysfakcjonujący dla sądu istotne powody, dla których nie wniósł odpowiedzi sporządzonej pod przysięgą.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Po doręczeniu wyroku przez sąd pierwszej instancji termin na wniesienie apelacji wynosi dwadzieścia dni (kalendarzowych) od dnia doręczenia wyroku. Pozwanemu przysługuje termin dwudziestu dni na wniesienie odpowiedzi. W sprawach konstytucyjnych – jeżeli powództwo wytoczono poprzez wniesienie skargi – termin na wniesienie apelacji wynosi dwadzieścia dni od dnia doręczenia wyroku. Jeżeli inny sąd skierował sprawę do rozpoznania do Trybunału Konstytucyjnego, apelację należy wnieść w terminie ośmiu dni roboczych. W sprawach konstytucyjnych pozwanemu przysługuje termin ośmiu dni roboczych na wniesienie odpowiedzi. W przypadku wnoszenia apelacji przed uprawomocnieniem się wyroku apelację należy wnieść w terminie sześciu dni od dnia ogłoszenia wyroku na posiedzeniu jawnym. Jest to zasada ogólna. Należy jednak zauważyć, że przewidziano przepisy szczególne określające inne terminy na wniesienie apelacji, jeżeli apelację rozpoznaje inny sąd niż sądy wymienione powyżej.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Wszystkim sprawom cywilnym rozpoznawanym w trybie zwykłym nadaje się bieg w terminie dwóch miesięcy, przy czym sąd wyznacza terminy rozpraw raz na dwa miesiące. Sąd może postanowić o niewyznaczaniu terminów rozpraw w okresie od dnia 16 lipca do dnia 15 września każdego roku.
W sprawach konstytucyjnych sąd wyznacza termin rozprawy w ciągu ośmiu dni roboczych od dnia wniesienia skargi lub od dnia wniesienia odpowiedzi przez pozwanego w terminie na to przewidzianym bądź – w przypadku niewniesienia odpowiedzi – od dnia upływu tego terminu.
W postępowaniu uproszczonym lub odrębnym pozwanego należy wezwać do stawiennictwa nie wcześniej niż w terminie piętnastu dni i nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Zgodnie z prawem maltańskim obywatelom w żadnym przypadku nie przysługuje możliwość przedłużenia terminu.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Uchybienie terminom przez stronę uznaje się za obrazę sądu, w związku z czym strona traci prawo do wniesienia odpowiedzi oraz przedstawienia dowodów. Przed wydaniem wyroku sąd wyznacza jednak pozwanemu krótki termin zawity na wniesienie pisemnych lub ustnych zarzutów wobec roszczenia powoda. Strona, która uchybiła terminowi, zachowuje prawo do wniesienia apelacji od wyroku kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli jest to wyrok na niekorzyść tej strony.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Osoby te są zobowiązane przedstawić przyczyny swojego uchybienia. Jeżeli sąd uzna, że uchybiły one terminowi z uzasadnionej przyczyny, może im zezwolić na wniesienie odpowiedzi.

Ostatnia aktualizacja: 25/02/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.
Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej nl. Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Terminy proceduralne - Niderlandy

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy stosowane w prawie cywilnym procesowym można ogólnie pogrupować następująco:
a) terminy minimalne do wezwania strony przeciwnej oraz wszelkich osób trzecich i świadków na rozprawę. Zasadniczo jest to termin co najmniej tygodniowy. Co do zasady termin co najmniej tygodniowy stosuje się również do wezwań zainteresowanych podmiotów do stawienia się przed sądem w postępowaniu inicjowanym wnioskiem, chyba że sąd postanowi inaczej (art. 114–119 oraz 276 (wzywanie stron i osób trzecich) oraz art. 170 i 284 (wzywanie świadków) kodeksu postępowania cywilnego *(Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)*). Należy zauważyć, że jeżeli wiadomym jest, iż adres zamieszkania lub faktyczne miejsce zamieszkania pozwanego znajduje się poza granicami Niderlandów, termin do wezwania strony pozwanej wynosi co najmniej 4 tygodnie (art. 115 kodeksu postępowania cywilnego);
b) terminy maksymalne do wnoszenia środków zaskarżenia. Środek zaskarżenia w postaci sprzeciwu należy co do zasady wnieść w terminie 4 tygodni. Jeżeli chodzi o wniesienie apelacji, skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego (*cassatie*) oraz skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (*herroeping*), zastosowanie ma termin trzymiesięczny (zob. art. 143 (sprzeciw), art. 339 i 358 (apelacja), art. 402 i 426 (skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego) oraz art. 383 i 391 (skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia) kodeksu postępowania cywilnego);
c) terminy do dokonywania czynności procesowych przez strony oraz do wydawania orzeczeń przez sąd. Co do zasady wynoszą one od 2 do 6 tygodni. W określonych okolicznościach sąd może zezwolić na dokonanie czynności procesowych w innym terminie;
d) terminy dochodzenia roszczeń na drodze sądowej oraz terminy przedawnienia roszczeń stwierdzonych tytułem wykonawczym. Ogólny termin przedawnienia wynosi 20 lat. W wielu przypadkach zastosowanie ma jednak krótszy termin przedawnienia wynoszący 5 lat. Środek polegający na obowiązku zapłaty sumy pieniężnej (*dwangsom*) przedawnia się po upływie 6 miesięcy od dnia zastosowania. Rozpoczęty bieg przedawnienia można przerwać. Przerwanie biegu przedawnienia powoduje, że jego bieg rozpoczyna się na nowo. Na przykład bieg przedawnienia roszczeń stwierdzonych tytułem wykonawczym można przerwać poprzez doręczenie wyroku lub dokonanie innej czynności egzekucyjnej (art. 306–325, księga 3 kodeksu cywilnego *(Burgerlijk Wetboek)*).
Terminy ustawowe podlegają również przepisom ogólnej ustawy o przedłużaniu terminów (*Algemene Termijnenwet*).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

W ogólnej ustawie o przedłużaniu terminów określono następujące – oprócz sobót i niedziel – powszechnie obowiązujące dni ustawowo wolne od pracy:
Nowy Rok: 1 stycznia
Wielki Piątek: piątek przed Wielkanocą
Poniedziałek Wielkanocny: poniedziałek po Wielkanocy
Wniebowstąpienie Pańskie: czwartek 40 dni po Wielkanocy
Dzień Króla: 27 kwietnia
Dzień Wyzwolenia: 5 maja
Poniedziałek Zielonoświątkowy: poniedziałek po Zesłaniu Ducha Świętego
Boże Narodzenie i drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia: 25 i 26 grudnia

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Terminy ustawowe podlegają przepisom ogólnej ustawy o przedłużaniu terminów. Ustawa ta stanowi, że termin ustawowy, który upływa w sobotę, niedzielę lub w powszechnie obowiązujący dzień ustawowo wolny od pracy, przedłuża się do końca następnego dnia niebędącego sobotą, niedzielą ani powszechnie obowiązującym dniem ustawowo wolnym od pracy. Ewentualnie termin co najmniej 3-dniowy przedłuża się tak, by obejmował co najmniej 2 dni niebędące sobotą, niedzielą ani powszechnie obowiązującym dniem ustawowo wolnym od pracy.
Zgodnie z krajowymi przepisami postępowania w sprawach cywilnych dotyczącymi wezwań sądowych *(Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingen bij de rechtbanken)* strony mają 6 tygodni, aby dokonać czynności procesowych. W tym samym terminie sąd ogłasza wyrok. Zgodnie z krajowymi przepisami postępowania w sprawach cywilnych dla sądów rejonowych *(Landelijk reglement voor de civiele rol van de kantonsectoren)* zasadniczo obowiązuje dla tych sądów termin czterotygodniowy (http://www.rechtspraak.nl/).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Bieg terminu rozpoczyna się zawsze w dniu następującym po dniu, w którym miało miejsce zdarzenie powodujące rozpoczęcie biegu.

Wezwanie do stawienia się przed sądem

Nie dotyczy.

Środki zaskarżenia

Bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia w postaci **sprzeciwu** (przysługującego wyłącznie od wyroku zaocznego) może rozpocząć się różnym czasie:
w chwili doręczenia wyroku pozwanemu osobiście;
w przypadku zastosowania innego sposobu doręczenia – w chwili dokonania przez pozwanego czynności wskazującej, że wie o wydaniu wyroku lub o wszczęciu egzekucji; oraz
w pozostałych przypadkach – w chwili zakończenia egzekucji.
Dla obliczenia terminu do wniesienia **apelacji oraz skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego istotna jest data** wydania wyroku. Pierwszym dniem terminu jest dzień następujący po dniu wydania wyroku. Zob. również pytanie 12.
Termin do wniesienia apelacji oraz skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego oblicza się w następujący sposób:
od dnia wydania wyroku – jeżeli strona skarżąca oraz pozostałe zainteresowane podmioty uczestniczyły w postępowaniu; oraz
od dnia doręczenia wyroku lub powiadomienia o nim w inny sposób – w przypadku pozostałych zainteresowanych podmiotów.
Bieg terminu do wniesienia **skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia** rozpoczyna się w chwili, w której zaistniały podstawy do jej wniesienia oraz powód lub wnioskodawca powziął o nich wiadomość, jednak nie wcześniej niż w chwili uprawomocnienia się orzeczenia, tj. w chwili, w której niedopuszczalne jest już jego wzruszenie w drodze sprzeciwu, apelacji bądź skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego.

Czynności procesowe

Terminy do dokonywania czynności procesowych oblicza się co do zasady, biorąc pod uwagę datę poprzedniej rozprawy wpisanej na wokandę (*roldatum*) w pełnych tygodniach. Przykład: jeżeli rozprawa odbyła się w środę, sprawa trafia na wokandę ponownie w środę 4 tygodnie później, przy czym termin do wnoszenia pism procesowych upływa o godz. 10.00. Jeżeli natomiast sprawa spadła z wokandy, wówczas sąd wyznacza datę ponownego jej wpisania na wokandę.

Terminy przedawnienia

Rozpoczęcie biegu terminów przedawnienia roszczeń zależy od charakteru danego roszczenia. Przykładowo roszczenie o wykonanie zobowiązania umownego polegającego na spełnieniu świadczenia przedawnia się po upływie 5 lat od północy dnia następującego po dniu, w którym roszczenie stało się wymagalne. Przykład: przedawnienie roszczenia o zaniechanie naruszeń następuje po upływie 5 lat od północy dnia następującego po dniu, w którym można zażądać natychmiastowego zaniechania naruszeń.

Egzekucja

Co do zasady roszczenia stwierdzone tytułem wykonawczym przedawniają się po upływie 20 lat od północy dnia następującego po dniu wydania wyroku.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Nie. W niektórych przypadkach sposób, w jaki strona powzięła wiadomość o wyroku, wpływa jednak na rozpoczęcie biegu terminu wniesienia środka zaskarżenia, np. sprzeciwu. Zob. również pytanie 4.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie. Bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu wystąpienia zdarzenia.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Prawo holenderskie posługuje się dniami kalendarzowymi, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Zgodnie z ogólną ustawą o przedłużaniu terminów termin, który upływa w sobotę, niedzielę lub powszechnie obowiązujący dzień ustawowo wolny od pracy, przedłuża się do końca następnego dnia niebędącego sobotą, niedzielą ani powszechnie obowiązującym dniem ustawowo wolnym od pracy.

Ponadto w razie konieczności termin ustawowy co najmniej 3-dniowy przedłuża się tak, by obejmował co najmniej 2 dni niebędące sobotą, niedzielą ani powszechnie obowiązującym dniem ustawowo wolnym od pracy.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Wówczas terminy te również są oznaczone w miesiącach i latach kalendarzowych.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Wezwanie do stawienia się przed sądem

Nie dotyczy.

Środki prawne

W postępowaniu „wezwaniowym” realizacja środków prawnych następuje poprzez wydanie wezwania do stawienia się przed sądem. Bez zgody sądu, do stawienia się przed którym strona zostaje wezwana, urzędnik sądowy (*gerechtsdeurwaarder)* nie może wydać stosownego powiadomienia po godz. 20.00. Termin upływa zatem w praktyce ostatniego dnia o godz. 20.00. Należy również mieć na uwadze, że w postępowaniu tym przy obliczaniu terminu do stawienia się przed sądem nie wlicza się ani dnia wydania wezwania do stawiennictwa, ani dnia, w którym strona ma się stawić przed sądem (pierwszej daty rozprawy wpisanej na wokandę). Minimalny termin wezwania musi zatem być określony pomiędzy tymi dwoma datami.

W postępowaniu inicjowanym na podstawie wniosku środki prawne realizuje się poprzez złożenie wniosku w sekretariacie sądu. Wniosek można złożyć pocztą lub osobiście w godzinach pracy sekretariatu lub faksem do północy ostatniego dnia terminu.

Jeżeli chodzi o wnoszenie apelacji w sprawach rodzinnych, początek biegu terminu został nieco inaczej określony aniżeli bieg terminu do wniesienia apelacji w pozostałych postępowaniach „wnioskowych” (zob. również pytanie 4: „Środki zaskarżenia”). Skarżący może wnieść apelację w terminie 3 miesięcy od dnia wydania wyroku. Pozostałe zainteresowane podmioty mogą wnieść apelację w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia wyroku lub od dnia, w którym w inny sposób dowiedziały się o wyroku.

Czynności procesowe

Jeżeli sprawa jest na wokandzie, do składania pism procesowych mają zastosowanie poniższe zasady. Co do zasady pisma procesowe związane z daną datą na wokandzie składa się w sekretariacie sądu w przepisanym terminie. Jest to ostateczny termin, w którym wszelkie pisma, z wyjątkiem wezwań do stawienia się przed sądem, oraz ekspertyzy muszą trafić do sądu. Zgodnie z krajowymi przepisami procesowymi termin składania pism procesowych upływa w środę o godz. 10.00. W przypadku nieprzeprowadzenia rozprawy ze względu na rozpoznanie sprawy w postępowaniu prowadzonym w formie pisemnej pisma procesowe składa się w sekretariacie sądu w dacie wokandy lub przed tą datą. W sądach rejonowych zawsze przeprowadza się rozprawę, ponieważ czynności procesowych można w nich dokonywać również ustnie. Pisma procesowe należy składać w sekretariacie sądu najpóźniej w dniu poprzedzającym datę rozprawy wpisanej na wokandę. Można je przekazywać pocztą lub osobiście w godzinach otwarcia sekretariatu lub faksem do północy tego dnia.

Terminy przedawnienia

Zob. również sekcję „Terminy przedawnienia” w pytaniu 4. W przypadku niektórych roszczeń czas, w którym strona powzięła wiadomość o określonym fakcie, odgrywa istotną rolę. Przykład: roszczenie o zwrot nienależnie pobranych płatności przedawnia się po upływie 5 lat od północy dnia następującego po dniu, w którym wierzyciel powziął wiadomość zarówno o istnieniu roszczenia, jak i o osobie odbiorcy, a w każdym przypadku w terminie 20 lat od dnia powstania roszczenia.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak, termin, który upływa w sobotę, niedzielę lub powszechnie obowiązujący dzień ustawowo wolny od pracy, przedłuża się do końca następnego dnia niebędącego sobotą, niedzielą ani powszechnie obowiązującym dniem ustawowo wolnym od pracy. Zgodnie z ogólną ustawą o przedłużaniu terminów zasada ta nie ma jednak zastosowania do terminów liczonych wstecz od konkretnej daty lub konkretnego zdarzenia. Innymi słowy, zasada ta ma zastosowanie do terminów maksymalnych, nie zaś minimalnych.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

W niektórych przypadkach prawo umożliwia przedłużenie terminu. Na przykład, jeżeli nastąpiła śmierć strony przegrywającej w terminie przewidzianym do wniesienia apelacji, a jej następcy prawni mają zamiar wstąpić w jej miejsce do postępowania apelacyjnego, zastosowanie ma nowy, trzymiesięczny termin. Przepisy dotyczące terminów są co do zasady stosowane rygorystycznie. Sąd Najwyższy Niderlandów *(Hoge Raad der Nederlanden)* wprowadził jednak wyjątek dla spraw, w których strona skarżąca nie została bezzwłocznie powiadomiona o wydaniu wyroku z powodu błędu lub zaniechania sądu. W takim przypadku strona uchybiła terminowi bez swojej winy, w związku z czym obowiązujący ją termin ulega nieznacznemu przedłużeniu.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin do wniesienia apelacji wynosi zazwyczaj 3 miesiące. W niektórych postępowaniach odrębnych w sprawach cywilnych, takich jak postępowanie zabezpieczające (postępowanie uproszczone), zastosowanie mają krótsze terminy do wnoszenia apelacji oraz skarg kasacyjnych do Sądu Najwyższego, tj. odpowiednio 4 tygodnie i 8 tygodni.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Wszystkie terminy dotyczące stawiennictwa strony są terminami minimalnymi. Terminy maksymalne nie zostały ustanowione.

Wezwanie do stawienia się przed sądem

W razie konieczności sąd może, pod pewnymi warunkami, na wniosek powoda skrócić termin wezwania strony przeciwnej do stawiennictwa.

W postępowaniu zabezpieczającym wezwanie do stawienia się przed sądem wydaje się dopiero po wyznaczeniu przez sędziego terminu i godziny rozprawy, przy czym może się ona odbyć nawet w niedzielę. Jeżeli jest to konieczne, stronę można wezwać w bardzo krótkim terminie. Również w postępowaniu „wnioskowym" sąd może wyznaczyć stronie krótszy termin wezwania strony do stawiennictwa.

W postępowaniu wnioskowym sąd nie może przedłużyć terminu wezwania strony, jednak może wyznaczyć dłuższy termin do stawiennictwa (zob. pytania 7 i 8).

Czynności procesowe

Sąd może przedłużać terminy do dokonywania czynności procesowych na zgodny wniosek stron. Jeżeli tylko jedna strona tego żąda, przedłużenie jest możliwe tylko z ważnych powodów lub z powodu siły wyższej. Ważne powody to na przykład faktyczna lub prawna zawiłość sprawy, konieczność oczekiwania na wydanie orzeczenia w innej sprawie istotnej dla danej sprawy bądź choroba lub urlop strony lub jej pełnomocnika.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Prawo holenderskie nie reguluje tego rodzaju sytuacji.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Wezwanie do stawienia się przed sądem

Jeżeli stronę wezwano w terminie zbyt krótkim, w razie niestawiennictwa pozwanego sąd unieważni to wezwanie. Nie stanie się ono zatem automatycznie nieważne. Powód może doprowadzić do konwalidacji tego wezwania, wnosząc o wydanie przez urzędnika sądowego zmienionego powiadomienia przed pierwszą datą rozprawy wpisanej na wokandę.

Jeżeli pozwany nie stawi się w pierwszym dniu rozprawy wpisanej na wokandę, wezwanie bada się pod kątem uchybień prowadzących do jego nieważności. W przypadku braku wad stwierdza się, że pozwany dopuścił się uchybienia poprzez niestawiennictwo i powództwo zostanie na ogół uwzględnione wyrokiem zaocznym. Jeżeli pozwany nie stawi się przed sądem i istnieje prawdopodobieństwo, iż nie otrzymał powiadomienia wydanego przez urzędnika sądowego, które okazało się wadliwe, sąd stwierdzi nieważność powiadomienia.

W razie niestawiennictwa pozwanego lub niewyznaczenia przez niego pełnomocnika pomimo pouczenia w wezwaniu o takiej możliwości oraz stwierdzenia uchybienia skutkującego nieważnością powiadomienia wydanego przez urzędnika sądowego, niestawiennictwo nie będzie uznane za nieusprawiedliwione. Sąd wyznaczy wówczas nową datę rozprawy wpisanej na wokandę i nakaże usunięcie uchybienia na koszt powoda. Jeżeli pozwany stawi się przed sądem i nie podniesie zarzutu wadliwości wezwania, uznaje się, że zostało ono doręczone prawidłowo.

Środki zaskarżenia

Uchybienie terminu do wniesienia środka zaskarżenia skutkuje jego odrzuceniem. Wydane przez sąd orzeczenie staje się prawomocne, tj. niedopuszczalne jest już jego zaskarżenie za pomocą sprzeciwu, apelacji ani skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego.

Czynności procesowe

W przypadku niedokonania czynności procesowej w wyznaczonym terminie pod pewnymi warunkami możliwe jest uzyskanie jego przedłużenia (zob. pytanie 10). Jeżeli nie jest to możliwe, uprawnienie do dokonania czynności procesowej wygasa.

Terminy przedawnienia

Jeżeli zainteresowana strona uchybiła terminowi do wytoczenia powództwa, zachowuje ona uprawnienie do dochodzenia roszczenia, nie może ona już jednak zrealizować tego uprawnienia na drodze sądowej.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strony, które uchybiły terminom, mogą skorzystać z niżej opisanych środków ochrony prawnej.

Wezwanie do stawiennictwa

Jeżeli pozwany nie stawi się przed sądem w pierwszej dacie rozpoznawania sprawy zgodnie z wokandą, sąd co do zasady wyda wyrok zaoczny. Do chwili wydania prawomocnego wyroku w sprawie pozwany może zapobiec skutkom niestawiennictwa w postaci wydania wyroku zaocznego poprzez stawienie się przed sądem jako strona. Po wydaniu prawomocnego wyroku zaocznego strona, wobec której go wydano, może wnieść sprzeciw. W postępowaniu „wnioskowym" nie ma możliwości wydania wyroku zaocznego, stawiennictwa w celu zapobieżenia wydaniu wyroku zaocznego ani wniesienia sprzeciwu. W takich przypadkach zainteresowana strona, która nie stawiła się przed sądem, może wnieść apelację.

Środki zaskarżenia

Sąd z urzędu egzekwuje przestrzeganie terminów do wniesienia środków zaskarżenia. Terminy do wniesienia apelacji i skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego są terminami zawitymi. Sądy są bardzo rygorystyczne, jeżeli chodzi o przestrzeganie tych terminów, aby zagwarantować pewność prawa. Sąd Najwyższy Niderlandów wprowadził jednak pewną elastyczność, jeżeli chodzi o wnoszenie apelacji w postępowaniu „wnioskowym". W apelacji należy przedstawić zarzuty apelacyjne, lecz w sprawach, w których wyrok został już ogłoszony, ale nie został jeszcze doręczony, strona wnosząca apelację, która w związku z tym nie ma dostępu do uzasadnienia wyroku, może przedstawić te zarzuty w uzupełnieniu apelacji. Samą apelację należy jednak wnieść w przepisanym terminie. Jedynie w wyjątkowych sytuacjach w przypadku popełnienia przez sąd podwójnego błędu termin przedłuża się o 14 dni od dnia doręczenia wyroku. Chodzi tutaj o sytuację, w której apelant nie wiedział i nie mógł wiedzieć o ogłoszeniu wyroku w wyniku błędu sądu (lub sekretariatu sądu) oraz w której wyrok doręczono lub wydano dopiero po upływie terminu do wniesienia apelacji w wyniku błędu, którego nie można przypisać apelantowi. W postępowaniu „wezwaniowym" nie ma konieczności przedstawiania zarzutów apelacyjnych w apelacji. Przedstawia się je dopiero na późniejszym etapie postępowania.

Czynności procesowe

W określonych okolicznościach można wnieść o przedłużenie terminu do dokonania czynności procesowych (zob. pytanie 13). W przypadku nieprzedłużenia terminu uprawnienie do dokonania czynności procesowej wygasa.

Terminy przedawnienia

Jedynym sposobem zapobieżenia upływowi terminów przedawnienia jest przerwanie ich biegu w odpowiednim czasie (zob. pytanie 1 lit. d)). W wyjątkowych okolicznościach sąd może jednak uznać, że podniesienie zarzutu przedawnienia jest niezgodne z zasadami odpowiedniości i sprawiedliwości.

Ostatnia aktualizacja: 09/02/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w

tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Austria

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W prawie austriackim występują różne rodzaje terminów.

Wyróżnia się terminy procesowe, tj. terminy, przed upływem których strona lub inny uczestnik postępowania może lub musi dopełnić określonych czynności na potrzeby postępowania, oraz terminy materialne, tj. terminy, przed upływem których musi nastąpić określone zdarzenie, aby wynikły z niego określone materialne skutki w systemie prawnym (np. termin składania pozwów dotyczących naruszenia posiadania zgodnie z § 454 kodeksu postępowania cywilnego (Zivilprozessordnung, ZPO) lub termin wypowiedzenia umowy najmu najemcom zgodnie z § 560 ZPO). Należy zauważyć, że czas potrzebny na doręczenie przez pocztę nie wlicza się do terminów procesowych, jest natomiast uwzględniany w terminach materialnych. Oznacza to na przykład, że odwołanie uznaje się za złożone w terminie, jeżeli zostało nadane przed upływem ostatniego dnia terminu procesowego na wniesienie odwołania (data nadania), nawet jeżeli wpłynie do sądu po takim terminie.

Stosuje się także rozróżnienie na terminy ustanowione bezpośrednio w prawie (np. terminy na wniesienie odwołania) oraz terminy wyznaczone przez sędziego w zależności od okoliczności danej sprawy (np. termin na wniesienie zabezpieczenia na pokrycie kosztów). Połączeniem obu sytuacji są terminy instrukcyjne, w odniesieniu do których w prawie ustanawia się jedynie ramy czasowe (minimalny lub maksymalny okres lub przybliżony okres, tak jak w § 257 ust. 1 ZPO w odniesieniu do daty rozprawy wstępnej).

Terminy bezwzględne określa się na podstawie dnia ich upłynięcia (zazwyczaj jeden dzień kalendarzowy), natomiast terminy względne określa się na podstawie czasu trwania. Początek biegu terminu określa się na podstawie zdarzenia, które rozpoczyna bieg terminu.

Co do zasady sędziowie mogą przedłużać terminy (terminy podlegające przedłużeniu). W wyjątkowych przypadkach, w których w prawie nie zezwala się na przedłużenie terminu, mówi się o terminach niepodlegających przedłużeniu lub terminach zawitych (*Notfristen*).

Wyróżnia się terminy przywracalne i nieprzywracalne, w zależności od tego, czy możliwe jest przywrócenie terminu w przypadku jego niedotrzymania.

Z reguły istnieje możliwość przywrócenia terminu. W wyjątkowych przypadkach, w których przywrócenie terminu jest zakazane, mówi się o terminie prekluzyjnym (*Präklusivfrist* lub *Fallfrist*). Przykładami tego rodzaju terminów procesowych są terminy ostateczne na wniesienie wniosku o unieważnienie lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (§ 534 ust. 3 ZPO).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

W Austrii za dni wolne od pracy uznaje się soboty, niedziele, Wielki Piątek oraz inne dni ustawowo wolne od pracy. Następujące dni są w Austrii ustawowo wolne od pracy: Nowy Rok (1 stycznia), Święto Objawienia Pańskiego (6 stycznia), Poniedziałek Wielkanocny, Święto Pracy (1 maja), Wniebowstąpienie Pańskie, drugi dzień Zielonych Świątek, Boże Ciało, Wniebowzięcie NMP (15 sierpnia), Święto Narodowe Austrii (26 października), Wszystkich Świętych (1 listopada), Dzień Niepokalanego Poczęcia NMP (8 grudnia), Boże Narodzenie (25 grudnia) i drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia (26 grudnia).

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Większość przepisów dotyczących terminów można znaleźć w §§ 123–129, §§ 140–143 i § 222 kodeksu postępowania cywilnego (ZPO) oraz w § 89 ustawy o organizacji sądów (Gerichtsorganisationsgesetz, GOG).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

W większości przypadków bieg terminu rozpoczyna się w chwili doręczenia decyzji lub orzeczenia, które wyznaczają lub rozpoczynają bieg terminu; w przeciwnym razie termin liczy się od chwili ogłoszenia takiej decyzji (§ 124 ZPO).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Tak. Jako wyjątek od ogólnej zasady, zgodnie z którą za datę doręczenia uznaje się datę dostarczenia lub ogłoszenia decyzji lub orzeczenia, które wyznaczają lub rozpoczynają bieg terminu, dokumenty sądowe i podania przekazywane drogą elektroniczną (§ 89a ust. 2 GOG) uznaje się za doręczone w następnym dniu roboczym po ich dotarciu do domeny elektronicznej adresata (soboty nie uznaje się do tych celów za dzień roboczy) (§ 89a ust. 2 GOG).

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Przy obliczaniu terminu wyrażonego w dniach nie wlicza się dnia rozpoczęcia biegu terminu lub dnia, w którym wystąpiło zdarzenie rozpoczynające bieg terminu.

Z kolei terminy wyrażone w tygodniach, miesiącach lub latach upływają o północy tego dnia ostatniego tygodnia lub ostatniego miesiąca, którego nazwa lub liczba odpowiada dacie rozpoczęcia biegu terminu. Jeżeli w ostatnim miesiącu nie ma takiej daty, termin upływa ostatniego dnia tego miesiąca.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Terminy wyrażone w dniach oblicza się w dniach kalendarzowych.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Ze względu na charakter obliczeń stosowanych w odniesieniu do terminów wyrażonych w tygodniach, miesiącach i latach (zob. odpowiedzi na pyt. 6 i 9) nie jest to problem w przypadku takich terminów.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy wyrażone w tygodniach, miesiącach lub latach upływają o północy tego dnia ostatniego tygodnia lub ostatniego miesiąca, którego nazwa lub liczba odpowiada dacie rozpoczęcia biegu terminu. Jeżeli w ostatnim miesiącu, w którym upływa dany termin, nie ma analogicznej daty (jeżeli przykładowo bieg terminu wynoszącego jeden miesiąc rozpoczyna się 31 stycznia), termin upływa ostatniego dnia tego miesiąca (w tym przypadku 28 lub 29 lutego).

Niedziele, soboty, dni ustawowo wolne od pracy i Wielki Piątek nie wpływają na datę rozpoczęcia ani bieg terminu.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak, terminy, których ostatni dzień wypada w sobotę, niedzielę, dzień ustawowo wolny od pracy lub Wielki Piątek, upływają kolejnego dnia roboczego.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Bieg terminów zawitych (*Notfristen*) w postępowaniu odwoławczym wstrzymuje się w okresie od 15 lipca do 17 sierpnia i od 24 grudnia do 6 stycznia. Jeżeli jeden z tych okresów rozpoczyna się w okresie wliczanym do terminu zawitego lub jeżeli początek biegu terminu wypada w jednym z tych okresów, termin przedłuża się o cały okres lub o pozostałą część tego okresu w chwili rozpoczęcia biegu terminu.

Nie dotyczy to niektórych postępowań szczególnych, zwłaszcza sporów dotyczących naruszenia własności, świadczeń alimentacyjnych, roszczeń egzekucyjnych i nakazów tymczasowych, a także terminów zaskarżenia wyroków potwierdzających niewykonanie zobowiązania.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Zasadniczo terminy na wniesienie odwołania zależą od rodzaju orzeczenia (wyrok lub postanowienie) i przedmiotu sprawy. W spornych sprawach cywilnych termin na wniesienie zażalenia na postanowienie (*Rekurs*) wynosi zazwyczaj 14 dni, natomiast termin na wniesienie apelacji od wyroku (*Berufung*) wynosi cztery tygodnie.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Co do zasady sędziowie mogą przedłużać terminy (terminy podlegające przedłużeniu). W wyjątkowych przypadkach, w których w prawie nie zezwala się na przedłużenie terminu, mówi się o terminach niepodlegających przedłużeniu lub terminach zawitych (np. terminy na wnoszenie odwołań).

Wszystkie terminy mogą zostać skrócone w drodze udokumentowanego porozumienia stron. Sąd może skrócić termin na wniosek jednej ze stron, pod warunkiem że może ona wykazać, iż krótszy termin jest konieczny do uniknięcia ryzyka znacznych strat, a strona przeciwna może bez trudu wykonać wymaganą czynność procesową w takim krótszym terminie (§ 129 ZPO).

Termin może zostać przedłużony na wniosek, jeżeli strona korzystająca z przedłużenia przedstawi nieuniknione i bardzo poważne powody, dla których nie jest w stanie przeprowadzić czynności procesowych w terminie, zwłaszcza jeśli strona ta doznałaby nieodwracalnych szkód, gdyby termin nie został przedłużony (§ 128 ust. 2 ZPO). Nie ma możliwości przedłużenia terminu w drodze porozumienia między stronami (§ 128 ust. 1 ZPO).

Wezwania do stawienia się przed sądem (*Ladungen*) wystawiane są jednak zasadniczo na konkretny termin. Stąd zmiana „terminu stawiennictwa" lub „oznaczenie szczególnej daty stawiennictwa" nie ma zastosowania do wezwania.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie, ponieważ w tym przypadku istotne jest to, aby w odniesieniu do sądu austriackiego czynności procesowe były podejmowane terminowo.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Co do zasady strona, która nie podejmie danej czynności procesowej w terminie, traci możliwość jej podjęcia (skutek wykluczający, § 144 ZPO). Od tej zasady istnieją wyjątki, przewidziane na przykład w § 289 ust. 2 ZPO (regulującym niestawiennictwo na potrzeby przeprowadzenia dowodu) oraz w § 491 ZPO (regulującym skutki niestawiennictwa na rozprawie w postępowaniu odwoławczym).

Czynności procesowe podjęte po upływie terminu są z reguły bezskuteczne z mocy prawa, chociaż w niektórych przypadkach stają się bezskuteczne na wniosek strony przeciwnej.

Czasem niedotrzymanie terminu oprócz zwykłych skutków niesie ze sobą skutki szczególne. Skutki takie są bardzo zróżnicowane. Najistotniejszym skutkiem szczególnym niedotrzymania terminu przez jedną ze stron jest możliwość wniesienia wniosku o wydanie wyroku zaocznego w postępowaniu cywilnym przez drugą stronę (§§ 396 i 442 ZPO). Inne przykłady: Jeżeli obie strony nie stawią się w sądzie, postępowanie zawiesza się na co najmniej trzy miesiące (§ 170 ZPO), a w przypadku niestawiennictwa powoda w postępowaniu w sprawach małżeńskich pozew można na wniosek pozwanego uznać za wycofany, co nie prowadzi jednak do wygaśnięcia dochodzonego uprawnienia (§ 460 pkt 5 ZPO).

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Skutki niestawiennictwa w sądzie lub niedotrzymania terminu można usunąć dzięki zastosowaniu następujących środków:

Przywrócenie stanu poprzedniego (§ 146 i nast. ZPO)

Przywrócenie stanu poprzedniego można zastosować w celu cofnięcia skutków niestawiennictwa w sądzie lub niedotrzymania terminu na podjęcie czynności procesowej, jeżeli takie niestawiennictwo lub niedotrzymanie terminu przez stronę lub jej pełnomocnika jest skutkiem nieprzewidzianego lub nieuniknionego wydarzenia, a strona lub jej pełnomocnik nie ponoszą winy lub ponoszą ją w niewielkim stopniu (drobne zaniedbanie). Wniosek o zastosowanie takiego środka należy wnieść w terminie 14 dni od daty usunięcia przeszkody.

Sprzeciw (§§ 397a i 442a ZPO)

Sprzeciw to środek prawny, którego celem jest uchylenie wyroku zaocznego na podstawie §§ 396 lub 442 ZPO. Co do zasady sprzeciw należy wnieść do sądu prowadzącego postępowanie w formie pisma procesowego w terminie 14 dni od chwili doręczenia wyroku zaocznego (termin niepodlegający przedłużeniu).

Apelacja (§ 461 i nast. ZPO)

Apelacja przysługuje od wyroku zaocznego głównie wówczas, gdy nie doszło do niedotrzymania terminu, ponieważ zachodzi jedna z przyczyn nieważności wymienionych w § 477 ust. 1 pkt 4 i 5 ZPO (nieprawidłowe doręczenie lub brak reprezentacji strony w postępowaniu). Apelacja taka nie może być jednak oparta na rzeczywistym niedotrzymaniu terminu przez stronę; jak wszystkie środki zaskarżenia, musi opierać się na błędzie sądu, ze względu na który uznano, że strona nie dotrzymała terminu.

Ostatnia aktualizacja: 05/06/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Polska

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W polskim postępowaniu cywilnym wyróżnia się następujące terminy:

dla czynności procesowych stron: ustawowe, sądowe, umowne;

dla czynności procesowych sądu: instrukcyjne.

Terminy ustawowe i terminy sądowe są terminami nieprzekraczalnymi (ostatecznymi).

Terminy ustawowe, określane jako terminy prekluzyjne (co oznacza, że uchybienie im powoduje bezskuteczność danej czynności procesowej), przewidziane są w ustawie. Terminy te nie mogąbyć przez sąd przedłużane ani skracane. Terminy ustawowe biegną od momentu początkowego wskazanego w ustawie. Wśród terminów ustawowych wyróżnia się: terminy *ad quem* (czynność powinna być dokonana przed upływem tego terminu) oraz terminy *post quem* (czynność może być dokonana po jego upływie). Do terminów ustawowych należą terminy do wniesienia środków zaskarżenia np. termin do wniesienia apelacji, zażalenia.

Terminy sądowe, określane są także jako terminy prekluzyjne, ale wyznaczane są przez sąd lub sędziego. Terminy sądowe mogą być przedłużane lub skracane, ale tylko z ważnej przyczyny i na wniosek zgłoszony przed upływem terminu, nawet bez wysłuchania strony przeciwnej. Terminy te rozpoczynają się od ogłoszenia w tym przedmiocie postanowienia lub zarządzenia, a gdy kodeks postępowania cywilnego przewiduje doręczenie z urzędu - od jego d o r ę c z e n i a .

Do terminów sądowych należy, miedzy innymi, termin do uzupełnienia braku zdolności sądowej lub procesowej, termin do uzupełnienia braków formalnych apelacji, zażalenia.

Terminy umowne, jak sugeruje sama ich nazwa, zostają ustalone na mocy umowy stron. Klasycznym przykładem jest zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron. Jeżeli strony wystąpią z takim wnioskiem, sąd jest uprawniony (ale nie zobowiązany) do zawieszenia postępowania. Zastosowanie tego rodzaju terminów zależy wyłącznie od woli stron.

Terminy instrukcyjne, co do zasady, adresowane są do organów procesowych (sądów), nie zaś do strony. Ich przekroczenie nie powoduje negatywnych skutków procesowych. Ich podstawowym celem jest realizacja zasady szybkości postępowania. Przykładem takiego terminu jest termin do sporządzenia przez sąd uzasadnienia wyroku.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy obowiązują następujące dni ustawowo wolne od pracy:
1. wszystkie niedziele (soboty nie są dniami ustawowo wolnymi od pracy),
2. dni niżej wymienione:
a) 1 stycznia - Nowy Rok,
b) 6 stycznia - Święto Trzech Króli,
c) pierwszy dzień Wielkiej Nocy,
d) drugi dzień Wielkiej Nocy,
e) 1 maja - Święto Państwowe,
f) 3 maja - Święto Narodowe Trzeciego Maja,
g) pierwszy dzień Zielonych Świątek,
h) dzień Bożego Ciała,
i) 15 sierpnia - Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny,
j) 1 listopada - Wszystkich Świętych,
k) 11 listopada - Narodowe Święto Niepodległości,
l) 25 grudnia - pierwszy dzień Bożego Narodzenia,
m) 26 grudnia - drugi dzień Bożego Narodzenia.
Ruchome święta kościelne w 2024 r. przypadają w następujących dniach: pierwszy dzień Wielkiej Nocy – 31 marca, drugi dzień Wielkiej Nocy – 1 kwietnia, pierwszy dzień Zielonych Świątek – 19 maja oraz dzień Bożego Ciała – 30 maja.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Z punktu widzenia prawa cywilnego, pojęcie „terminu" może mieć dwojakie znaczenie. Z jednej strony jest to określony moment w czasie (np. 5 kwietnia 2017 r.), z drugiej zaś określony okres, który ma swój początek i koniec (np. 14 dni).
W przypadku wskazania terminu końcowego (*dies ad quem*) chodzi ściśle o chwilę jego ustania. Termin nie musi być wskazany co do dnia, ale musi być określony zdarzeniem, którego nastąpienie w konkretnej sytuacji przewidują umawiające się strony.
Terminy procesowe określane są za pomocą takich jednostek czasu jak dzień, tydzień, miesiąc, rok. Zgodnie z art. 165 k.p.c. do sposobu obliczania terminów w postępowaniu cywilnym stosuje się przepisy kodeksu cywilnego dotyczące terminów, jeżeli ustawa, orzeczenie sądu lub decyzja innego organu państwowego albo czynność prawna oznacza termin nie określając sposobu jego obliczania (art. 110 k.c.).
Oddanie pisma procesowego w polskiej placówce operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo w zagranicznej placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem tego pisma do sądu. To samo dotyczy złożenia pisma przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej albo przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego oraz przez członka załogi polskiego statku morskiego u kapitana statku.
Każdy dzień składa się z 24 godzin, a jego początek i koniec wyznacza godzina 24:00. Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca. Jeżeli termin jest oznaczony na początek, środek lub koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca, a termin półmiesięcznyjest równy piętnastu dniom. Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach,a ciągłość terminu nie jest wymagana, miesiąc liczy się za dni trzydzieści, a rok za dni trzysta sześćdziesiąt pięć. Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia sięprzy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło. Dla przykładu, jeżeli 11.01.2017 r. zostało stronie doręczone pismo sądowe wzywające ją do dokonania określonej czynności w terminie 7-dniowym, wyznaczony stronie termin upłynął 18.01.2017 r. o północy (tj. o godz. 24:00 18.01.2017 r.).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Sąd może dokonywać doręczeń na różne sposoby: przez pocztę, komornika, woźnych,a także przez sądową służbę doręczeniową. Doręczenie adresatowi może nastąpić także przez wręczenie mu pisma bezpośrednio w sekretariacie sądu. Wszystkie te sposoby, o ile doręczenie było prawidłowe, mają jednakową wagę i zastosowanie jednego z nich nie ma wpływu na bieg terminów.
Od 8 września 2016 r. przepisy przewidują możliwość dokonywania przez sąd doręczeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jeżeli adresat wniósł pismo za pośrednictwem systemu albo dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu. Adresat, który dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, może zrezygnować z doręczenia elektronicznego.
Pismo doręczane w sposób elektroniczny uznaje się za doręczone z datą wskazaną w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji, także wtedy, gdy data ta wypada w dzień ustawowo uznany za wolny od pracy. Bez znaczenia dla skuteczności doręczenia jest także fakt, że odbiór korespondencji elektronicznej nastąpił w porze nocnej. W przypadku braku elektronicznego potwierdzenia odbioru korespondencji doręczenie uznaje się za skuteczne po upływie 14 dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym. Powyższa regulacja wymaga od stron sprawdzania konta elektronicznego co najmniej w czternastodniowych odstępach czasu.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Terminy określone w dniach liczy się jako dni kalendarzowe, lecz gdy koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień ustawowo wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.

Jeżeli termin jest oznaczony na początek, środek lub koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca. Termin półmiesięczny jest równy piętnastu dniom.
Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, miesiąc liczy się za dni trzydzieści, a rok za dni trzysta sześćdziesiąt pięć.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.
Jeżeli termin jest oznaczony na początek, środek lub koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca. Termin półmiesięczny jest równy piętnastu dniom.
Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, miesiąc liczy się za dni trzydzieści, a rok za dni trzysta sześćdziesiąt pięć.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Przedłużeniu lub skróceniu ulegają jedynie terminy sądowe, a więc te, które są wyznaczane przez sąd lub przewodniczącego. Decyzję w przedmiocie przedłużenia lub skrócenia terminu może podjąć zarówno przewodniczący, jak i sąd, ale tylko z ważnej przyczyny, której ocenę pozostawia się ich uznaniu.
Przedłużenie lub skrócenie terminu może nastąpić tylko na wniosek strony, uczestnika postępowania nieprocesowego, interwenienta ubocznego, prokuratora, inspektora pracy, rzecznika konsumentów, organizacji pozarządowej albo też biegłego lub świadka, jeżeli termin ten dotyczy ich czynności. Nie jest możliwe podjęcie takiej decyzji z urzędu.
Wniosek powinien być zgłoszony przed upływem zakreślonego terminu.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

W polskim kodeksie postępowania cywilnego terminy procesowe ustawowe przewidziane do wniesienia środków zaskarżenia zależą od rodzaju decyzji sądu (wyrok, postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym, wyrok zaoczny, nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym oraz postanowienie). W szczególności zostały przewidziane następujące terminy ustawowe:
wyrok oraz postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym: uzasadnienie wyroku sporządza się pisemnie na wniosek strony o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłoszony w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji. Sąd z urzędu doręcza wyrok stronom wydany na posiedzeniu niejawnym oraz stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, która na skutek pozbawienia wolności była nieobecna przy ogłoszeniu wyroku. Stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wraz z wyrokiem, który podlega doręczeniu z urzędu, doręcza się pouczenie o sposobie i terminie zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz warunkach, sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia. Jeżeli zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych jest obowiązkowe, należy także pouczyć stronę o treści przepisów o obowiązkowym zastępstwie oraz skutkach niezastosowania się do tych przepisów. Apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. W przypadku przedłużenia terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku termin do wniesienia apelacji wynosi trzy tygodnie. O terminie tym sąd zawiadamia stronę doręczając jej wyrok z uzasadnieniem. Jeżeli w zawiadomieniu termin ten wskazano błędnie, a strona się do niego zastosowała, apelację uważa się za wniesioną w terminie. Terminy, o których mowa wyżej (dwutygodniowy i trzytygodniowy), uważa się za zachowane także wtedy, gdy przed ich upływem strona wniosła apelację do sądu drugiej instancji. W takich przypadkach sąd ten zawiadamia sąd pierwszej instancji o wniesieniu apelacji i żąda przedstawienia akt sprawy;
postanowienie: termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od dnia doręczenia postanowienia z uzasadnieniem, w tym także w przypadku, gdy doręczenie to nastąpiło z urzędu. Jeżeli przy wydaniu postanowienia sąd odstąpił od jego uzasadnienia, termin liczy się od dnia ogłoszenia postanowienia, a jeżeli podlegało ono doręczeniu - od dnia jego doręczenia. Postanowienia ogłoszone na posiedzeniu jawnym sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy podlegają one zaskarżeniu, i tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia postanowienia. Postanowienia te doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręcza z urzędu stronom, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Doręczając postanowienie stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, należy ją pouczyć o dopuszczalności, warunkach, terminie i sposobie złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia tego postanowienia i wniesienia środka zaskarżenia albo o tym, że postanowienie nie podlega uzasadnieniu lub zaskarżeniu. Postanowienie podlegające zaskarżeniu wydane na posiedzeniu niejawnym sąd uzasadnia tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie z uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem. Ilekroć przepis szczególny nakazuje sądowi uzasadnić z urzędu postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym, postanowienie to doręcza się z urzędu z uzasadnieniem. Podlegające zaskarżeniu postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd może z urzędu uzasadnić, jeżeli pozwoli to na usprawnienie postępowania lub jeżeli postanowienie dotyczy przyznania zwrotu kosztów osobie niebędącej stroną. W takim przypadku postanowienie z uzasadnieniem doręcza się wszystkim stronom lub osobom, których to postanowienie dotyczy. Doręczenie przez sąd z urzędu postanowienia z uzasadnieniem wydanego na posiedzeniu niejawnym zwalnia stronę od obowiązku zgłoszenia wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem. Wydając postanowienie podlegające zaskarżeniu sąd może, według swej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, postanowić o odstąpieniu od jego uzasadnienia, jeżeli w całości uwzględnia zawarty w piśmie procesowym wniosek strony i podziela argumenty strony przytoczone na jego poparcie. W postanowieniu należy powołać to pismo. Jeżeli pismo to zostanie doręczone później niż postanowienie, termin do złożenia zażalenia biegnie od dnia doręczenia tego pisma. Na orzeczenie referendarza sądowego służy skarga w przypadkach, w których na postanowienie sądu służyłoby zażalenie. Skargę wnosi się do sądu, w którym referendarz sądowy wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie tygodnia od dnia jego doręczenia. Jeżeli orzeczenie doręczono bez uzasadnienia, a strona wniosła o jego sporządzenie, termin do wniesienia skargi zaczyna biec od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem;
wyrok zaoczny w odniesieniu do pozwanego: pozwany, przeciwko któremu zapadł wyrok zaoczny, może złożyć sprzeciw w ciągu dwóch tygodni od doręczenia mu wyroku;
wyrok zaoczny w odniesieniu do powoda: wyrok zaoczny sąd uzasadnia, gdy powództwo zostało oddalone w całości lub w części, a powód zażądał uzasadnienia w ciągu tygodnia od doręczenia mu wyroku;
nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i w postępowaniu nakazowym: w nakazie zapłaty sąd nakazuje pozwanemu, aby w terminie oznaczonym w nakazie zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo wniósł środek zaskarżenia (sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, zarzuty od nakazu zapłaty w postepowaniu nakazowym). Ww. termin wynosi: dwa tygodnie od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty

wydanego w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce w kraju; miesiąc od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce poza granicami kraju na terytorium Unii Europejskiej; miesiąc od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce na terytorium Unii Europejskiej; trzy miesiące od dnia doręczenia nakazu, w przypadku gdy doręczenie nakazu ma mieć miejsce poza terytorium Unii Europejskiej. Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że doręczenie nakazu zapłaty ma nastąpić w miejscu, które zgodnie z § 2 uzasadnia oznaczenie innego terminu, niż termin oznaczony w wydanym nakazie, sąd z urzędu wydaje postanowienie, którym zmienia nakaz w stosownym zakresie.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Świadek lub strona postępowania ma bezwzględny obowiązek stawiennictwa w sądzie. Świadek jest zobowiązany także do stawiennictwa nawet gdyby nie miał żadnej wiedzy o okolicznościach sprawy albo gdyby już wcześniej podjął decyzję o skorzystaniu z prawa odmowy zeznań. Świadek powinien usprawiedliwić na piśmie swoją nieobecność (niestawiennictwo) i to przed dniem rozprawy. Późniejsze usprawiedliwienie niestawiennictwa nie zapobiegnie wydaniu przez sąd na rozprawie postanowienia o skazaniu świadka na grzywnę.
Do usprawiedliwienia świadek powinien dołączyć dokument potwierdzający przyczynę jego nieobecności. Usprawiedliwioną przyczyną nieobecności świadka może być jego choroba,ważny wyjazd służbowy lub poważny wypadek losowy. Usprawiedliwione niestawiennictwo z powodu choroby wymaga przedstawienia zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie sądu, wystawionego przez lekarza sądowego. W takim przypadku sąd wyznaczy kolejny termin stawiennictwa.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Strona lub świadek podlega przepisom procedury cywilnej stosowanej przez organ procesowy (sąd).

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Czynność procesowa podjęta przez stronę po upływie terminu jest bezskuteczna.
Zasada ta dotyczy terminów ustawowych, jak i sądowych. Bezskuteczność czynności procesowej oznacza, że czynność spóźniona nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jej dokonaniem. Czynność procesowa dokonana po upływie terminu pozostaje bezskuteczna także wówczas, gdy sąd nie wydał jeszcze orzeczenia będącego następstwem upływu terminu.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

W razie przekroczenia terminu strona ma możliwość ubiegania się o przywrócenie terminu lub złożenia skargi o wznowienie postępowania.
Jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. Jednakże przywrócenie nie jest dopuszczalne, jeżeli uchybienie terminu nie pociąga za sobą ujemnych dla strony skutków procesowych. Pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana,w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności procesowej. Po upływie roku od uchybionego terminu,jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w wyjątkowych wypadkach. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do złożenia środka odwoławczego od wyroku orzekającego unieważnienie małżeństwa lub rozwód albo ustalającego nieistnienie małżeństwa,jeżeli choćby jedna ze stron zawarła po uprawomocnieniu się wyroku nowy związek małżeński. Spóźniony lub z mocy ustawy niedopuszczalny wniosek o przywrócenie terminu sąd odrzuca. Zgłoszenie wniosku o przywrócenie terminu nie wstrzymuje postępowania w sprawie ani wykonania orzeczenia. Sąd może jednak, stosownie do okoliczności, wstrzymać postępowanie lub wykonanie orzeczenia. W razie uwzględnienia wniosku sąd może natychmiast przystąpić do rozpoznania sprawy.
Wznowienie postępowania umożliwia ponowne rozpoznanie sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Często określa się skargę o wznowienie postępowania jako nadzwyczajny środek zaskarżenia (bądź nadzwyczajny środek odwoławczy), służący do wzruszania prawomocnych orzeczeń, w przeciwieństwie do środków zwyczajnych (służących w stosunku do nieprawomocnych orzeczeń). Można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności: jeżeli w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona albo jeżeli orzekał sędzia wyłączony z mocy ustawy, a strona przed uprawomocnieniem się wyroku nie mogła domagać się wyłączenia; jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możności działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu albo strona potwierdziła dokonane czynności procesowe. Można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.
Wznowienia postępowania można żądać na podstawie tego, że:
wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym albo na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym;
wyrok został uzyskany za pomocą przestępstwa.
>Wznowienia postępowania można również żądać:
w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich faktów lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy,a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu;
jeżeli na treść wyroku miało wpływ postanowienie niekończące postępowania w sprawie, wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą (uchylone lub zmienione zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego).
Z powodu przestępstwa można żądać wznowienia jedynie wówczas, gdy czyn został ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że postępowanie karne nie może być wszczęte lub że zostało umorzone z innych przyczyn niż brak dowodów.
Niedopuszczalna jest skarga o wznowienie od wyroku orzekającego unieważnienie małżeństwa lub rozwód albo ustalającego nieistnienie małżeństwa, jeżeli choćby jedna ze stron zawarła po jego uprawomocnieniu się nowy związek małżeński. Skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możności działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. W sytuacji, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Jeżeli w chwili wydania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego orzeczenie (wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą) nie było jeszcze prawomocne na skutek wniesienia środka odwoławczego, który został następnie odrzucony, termin biegnie od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu, a w wypadku wydania go na posiedzeniu jawnym - od dnia ogłoszenia tego postanowienia.
Nie można żądać wznowienia postępowania, po upływie lat dziesięciu od dnia uprawomocnienia się wyroku (z wyjątkiem przypadku, gdy strona była pozbawiona możności działania lub nie była należycie reprezentowana).

Ostatnia aktualizacja: 30/10/2023
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Portugalia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy procesowe mogą być **zawite** (*perentório*), co oznacza, że ich upływ skutkuje wygaśnięciem prawa do dokonania czynności, lub **odraczające** (*dilatório*) – takie terminy odraczają do określonej chwili możliwość dokonania czynności lub rozpoczęcie biegu innego terminu.
Kwestie związane z terminami procesowymi regulują przepisy art. 138–143 kodeksu postępowania cywilnego.
Bieg terminów procesowych, w tym terminów sądowych, oblicza się zgodnie z art. 278, 279 i 296 kodeksu cywilnego.
Jeżeli chodzi o terminy w sprawach cywilnych, ich długość i skutki prawne regulują przepisy art. 296–333 kodeksu cywilnego.
W szczególności terminy przedawnienia (*prazos de prescrição*) i terminy prekluzyjne (*prazos de caducidade*) są uregulowane odpowiednio w art. 300–327 i 328–333 kodeksu cywilnego.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Aby spełnić ten wymóg, Portugalia zgłosiła Komisji Europejskiej następujące dni ustawowo wolne od pracy:
1 stycznia, 7 kwietnia (Wielki Piątek), 9 kwietnia (Niedziela Wielkanocna), 25 kwietnia, 1 maja, 8 czerwca (Boże Ciało), 10 czerwca, 15 sierpnia, 5 października, 1 listopada, 1, 8 i 25 grudnia.
Komisja opublikowała ten wykaz w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* pod nr 2023/C 39/07, zob. tutaj.
Państwa członkowskie przekazują taki wykaz Komisji każdego roku. Niektóre dni ustawowo wolne od pracy są świętami ruchomymi i nie zawsze przypadają we wskazanym wyżej dniu.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zgodnie z ogólną zasadą portugalskiego prawa cywilnego procesowego w przypadku braku przepisów szczególnych stronom przysługuje 10-dniowy termin na złożenie wniosku o podjęcie jakiejkolwiek czynności procesowej lub o wszczęcie postępowania sądowego, wniesienie wniosku o unieważnienie, wytoczenie powództwa incydentalnego lub wykonanie jakiegokolwiek innego uprawnienia procesowego; strona przeciwna również ma 10 dni na złożenie odpowiedzi na pozew (art. 149 kodeksu postępowania cywilnego).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Co do zasady bieg terminu na udzielenie odpowiedzi zawsze rozpoczyna się w dniu doręczenia pisma informującego o dokonaniu określonej czynności procesowej (art. 149 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego).
W toku postępowania stronom doręcza się pisma za pośrednictwem ich pełnomocników procesowych.
Jeżeli pismo doręcza się w celu wezwania strony do osobistego stawiennictwa, niezależnie od jego doręczenia pełnomocnikowi stosowne powiadomienie zawierające informacje o dacie, miejscu i celu takiego stawiennictwa przesyła się również samej stronie pocztą tradycyjną.
Pismo doręcza się pełnomocnikom pocztą elektroniczną [zob. zarządzenie (*portaria*) nr 280/13 z dnia 26 sierpnia 2013 r. dostępne tutaj], a system komputerowy zarejestruje datę doręczenia, przy czym domniemywa się, że nastąpiło to trzeciego dnia przypadającego po dniu doręczenia lub, jeżeli dzień ten nie jest dniem roboczym, pierwszego dnia roboczego przypadającego po tym dniu.
Doręczenie wezwania do stawienia się przed sądem listem poleconym za potwierdzeniem odbioru uznaje się za dokonane w dniu podpisania potwierdzenia odbioru oraz uznaje się, że odbioru dokonała osoba wzywana do stawienia się przed sądem, nawet jeżeli potwierdzenie odbioru zostało podpisane przez osobę trzecią – w takim przypadku domniemywa się, że pismo zostało niezwłocznie przekazane adresatowi, chyba że istnieją dowody świadczące o tym, że tak się nie stało (art. 230 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego).
W przypadku gdy doręczenie wezwania do stawienia się przed sądem następuje za pośrednictwem pełnomocnika procesowego, komornika lub urzędnika sądowego, bieg terminu rozpoczyna się z chwilą podpisania potwierdzenia odbioru przez tę osobę.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Tak. Zobacz odpowiedź na poprzednie pytanie.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Do terminu nie wlicza się faktycznej daty podjęcia czynności, zdarzenia, wydania orzeczenia, wezwania do stawienia się przed sądem ani doręczenia (art. 279 lit. b) kodeksu cywilnego).

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli termin na podjęcie czynności procesowej upływa w dniu, w którym sąd jest zamknięty, taki termin przedłuża się do kolejnego dnia roboczego (art. 138 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego).
Wakacje sądowe trwają od 22 grudnia do 3 stycznia, od Niedzieli Palmowej do Poniedziałku Wielkanocnego i od 16 lipca do 31 sierpnia.
Sąd może – na podstawie uzasadnionego postanowienia i po wysłuchaniu stron – wstrzymać bieg terminu procesowego zgodnie z art. 269 ust. 1 lit. c) kodeksu postępowania cywilnego.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zgodnie z art. 279 lit. b) kodeksu postępowania cywilnego przy obliczaniu biegu terminów nie bierze się pod uwagę dnia – ani godziny, jeżeli termin wyrażono w godzinach – w których doszło do zdarzenia inicjującego bieg terminu.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach rozpoczynający bieg w określonym dniu upływa o godzinie 24:00 analogicznego dnia w ostatnim tygodniu, miesiącu lub roku terminu, przy czym jeśli w ostatnim miesiącu nie ma analogicznego dnia, termin upływa w ostatnim dniu takiego miesiąca (art. 279 lit. c) kodeksu cywilnego).

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Ponieważ sądy pracują wyłącznie w dni robocze, a niedziele i dni ustawowo wolne od pracy traktuje się w taki sam sposób jak wakacje sądowe, terminy upływające w niedzielę lub w dzień ustawowo wolny od pracy przedłuża się do kolejnego dnia roboczego, jeżeli taki termin dotyczy kwestii, która wymaga rozpoznania przez sąd.
Zgodnie z zasadą obliczania wszystkich terminów procesowych, jeżeli termin na wykonanie określonej czynności procesowej upływa w dniu, w którym sądy są zamknięte, termin taki przedłuża się do kolejnego dnia roboczego (art. 138 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego).

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Ustawowy termin procesowy może zostać przedłużony w przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach.
Za zgodą stron termin procesowy może zostać jednorazowo przedłużony na taki sam okres (art. 141 kodeksu postępowania cywilnego).
W przypadku zaistnienia uzasadnionej przeszkody: w prawie dopuszcza się przedłużenie terminu (art. 140 kodeksu postępowania cywilnego).
Ponadto w prawie przewidziano możliwość dokonania danej czynności w ciągu pierwszych trzech dni roboczych od daty upływu terminu, pod warunkiem niezwłocznego uiszczenia grzywny (zob. art. 139 kodeksu postępowania cywilnego).

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin na wniesienie apelacji wynosi 30 dni od daty doręczenia orzeczenia (art. 638 kodeksu postępowania cywilnego) oraz 15 dni w pilnych przypadkach i w sprawach, o których mowa w art. 644 ust. 2 i w art. 677 kodeksu postępowania cywilnego.
W przypadkach, w których nie doręcza się orzeczenia: bieg terminu rozpoczyna się w dniu, w którym dana osoba dowiedziała się o wydaniu orzeczenia.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Nie ma możliwości skrócenia terminów ustawowych. Sąd może jednak ustalić datę lub termin stawienia się stron.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Jeżeli wezwanie do stawienia się przed sądem doręczono poza okręgiem sądu, przed którym toczy się postępowanie, przedłuża się termin na wniesienie odpowiedzi na pozew przysługujący osobie wezwanej do stawienia się przed sądem w celu zakwestionowania danego powództwa cywilnego (art. 245 kodeksu postępowania cywilnego).

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Upływ terminu zawitego skutkuje utratą prawa do podjęcia czynności procesowej. Strona może jednak podjąć czynność procesową po upływie terminu w przypadku zaistnienia uzasadnionej przeszkody; oprócz powyższego czynność procesową można również podjąć w ciągu pierwszych trzech dni roboczych od daty upływu terminu, pod warunkiem niezwłocznego uiszczenia grzywny (art. 139 kodeksu postępowania cywilnego).

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Czynności procesowej można dokonać po upływie terminu w przypadku zaistnienia uzasadnionej przeszkody.
Zgodnie z art. 140 kodeksu postępowania cywilnego uzasadniona przeszkoda to zdarzenie niezależne od strony, jej pełnomocników lub upoważnionych przedstawicieli, które uniemożliwia podjęcie określonej czynności w stosownym terminie. W takim przypadku strona powołująca się na zaistnienie uzasadnionej przeszkody musi niezwłocznie przedstawić dowody potwierdzające.
Niezależnie od zaistnienia uzasadnionej przeszkody czynność procesową można podjąć w ciągu pierwszych trzech dni roboczych od daty upływu terminu pod warunkiem uiszczenia grzywny, o której mowa powyżej, przy czym sąd może wyjątkowo orzec o obniżeniu lub zniesieniu grzywny, w przypadku gdy strona wyraźnie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej lub gdy kwota grzywny zostanie uznana za wyraźnie nieproporcjonalną – dotyczy to w szczególności powództwa niewymagającego wyznaczenia pełnomocnika procesowego oraz czynności podejmowanej przez samą stronę.

Powiązane strony

Dyrekcja Generalna ds. Polityki w dziedzinie Wymiaru Sprawiedliwości
Dyrekcja Generalna ds. Wymiaru Sprawiedliwości
Kodeks postępowania cywilnego
Kodeks cywilny

Ostatnia aktualizacja: 12/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.
Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej ro. Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.
Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: en

Terminy proceduralne - Rumunia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W ujęciu proceduralnym termin procesowy najogólniej definiuje się jako termin, w którym należy dokonać określonych czynności procesowych lub – wręcz przeciwnie – w którym jest to niedopuszczalne. Stosowne przepisy zostały określone w art. 180–186 ustawy nr 134/2010, kodeks postępowania cywilnego, opublikowanej ponownie, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami (ustawa ta weszła w życie dnia 15 lutego 2013 r.).
Jeżeli chodzi o poszczególne rodzaje terminów obowiązujących w postępowaniu cywilnym, dzielą się one według kryterium sposobu ich określenia – jako terminy ustawowe, sądowe lub umowne (niezależnie od ich charakteru). Terminy ustawowe są to terminy wskazane wprost w ustawie, których długość jest co do zasady określona, a zatem sędzia ani strony nie mogą ich przedłużać ani skracać (na przykład termin pięciu dni do doręczenia wezwania). Ustawa dopuszcza przedłużanie lub skracanie określonych terminów ustawowych jedynie w drodze wyjątku. Terminy sądowe wyznacza sąd w toku postępowania i dotyczą one stawiennictwa stron, przesłuchania świadków, przeprowadzania innych dowodów, tj. z dokumentów, z opinii biegłych itd. Terminy umowne są to terminy ustalane przez strony w postępowaniach spornych. Nie wymagają one zatwierdzenia przez sąd.
W zależności od rodzaju terminy procesowe dzielą się na terminy końcowe (*ad quem*) oraz początkowe (*post quem*), przy czym pierwsze z nich to terminy, przed upływem których należy dokonać określonej czynności procesowej (na przykład terminy do wniesienia środka zaskarżenia – apelacji (*apel*), skargi kasacyjnej (*recurs*) itd.), natomiast drugie to terminy, dopiero po upływie których dopuszczalne jest dokonywanie jakichkolwiek czynności procesowych.
Inne kryterium klasyfikacji terminów odnosi się do sankcji związanych z ich niedotrzymaniem. Na tej podstawie można podzielić terminy na zawite i instrukcyjne. Uchybienie terminu zawitego prowadzi ostatecznie do bezskuteczności czynności procesowej, natomiast uchybienie terminu instrukcyjnego – nawet jeżeli niekoniecznie prowadzi do bezskuteczności czynności procesowej – może skutkować zastosowaniem sankcji dyscyplinarnych lub finansowych wobec organu procesowego, który nie dotrzymał takiego terminu (terminu do ogłoszenia orzeczenia, terminu do sporządzenia orzeczenia itd.).
Ponadto jeżeli chodzi o długość terminów, mogą być one oznaczone w godzinach, dniach, tygodniach, miesiącach oraz latach; podział ten zawiera również art. 181 kodeksu postępowania cywilnego. Co więcej, istnieją szczególne przypadki, w których prawo nie przewiduje wyraźnie określonego terminu (godzinnego, dziennego itd.), lecz wskazuje czas na dokonanie czynności procesowej (na przykład powództwo przeciwegzekucyjne można wytoczyć do chwili dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej) lub określa, że czynności należy dokonać „niezwłocznie” lub „możliwie jak najszybciej”.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Zgodnie z prawem rumuńskim dniami wolnymi od pracy są wszystkie soboty i niedziele oraz następujące święta państwowe: 1 i 2 stycznia (Nowy Rok); 24 stycznia (Dzień Zjednoczenia Księstw Mołdawii i Wołoszczyzny); Wielkanoc – dwa dni (święto ruchome, w tym Wielki Piątek); 1 maja (Święto Pracy); 1 czerwca (Dzień Dziecka); Zesłanie Ducha Świętego – jeden dzień, święto ruchome; 15 sierpnia (Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny); 30 listopada (Dzień Świętego Andrzeja); 1 grudnia (Wielkie Zjednoczenie Rumunii); 25 i 26 grudnia (Boże Narodzenie).

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Przepisy dotyczące terminów są określone w art. 180–186 kodeksu postępowania cywilnego.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Każdy termin ma swój początek i koniec, które wyznaczają jego długość.

Jeżeli chodzi o początek biegu terminu, art. 184 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że bieg terminu rozpoczyna się w chwili doręczenia pisma sądowego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Istnieją jednak również przypadki, w których doręczenie pisma sądowego, z którą to chwilą termin zaczyna biec, może być zastąpione dokonaniem równoważnych czynności procesowych (*echipolență*). Doręczenie pisma sądowego wyznaczające początek biegu terminu zostaje zatem w niektórych przypadkach zastąpione innymi czynnościami, które wywołują ten sam skutek [na przykład wniosek o doręczenie pism sądowych stronie przeciwnej, wniesienie apelacji lub doręczenie tytułu wykonawczego (*somație de executare*)].

W drodze odstępstwa od zasady ogólnej istnieją również przypadki, w których bieg terminu rozpoczyna się w innej chwili niż wraz z doręczeniem, tj. w chwili ogłoszenia orzeczenia (stwierdzenie upływu terminu przedawnienia, uzupełnienie orzeczenia); w chwili uwzględnienia wniosków dowodowych (bieg pięciodniowego terminu do uiszczenia żądanych kwot lub do dostarczenia wykazu świadków); w chwili publikacji określonych dokumentów (bieg pięciodniowego terminu do opublikowania obwieszczenia o sprzedaży nieruchomości).

Jeżeli chodzi o zakończenie biegu terminu, określa się je jako chwilę wystąpienia skutków upływu terminu, tzn. wygaśnięcia uprawnienia do dokonania czynności, dla której określony był ten termin (w przypadku terminów końcowych), lub przeciwnie – jako chwilę powstania uprawnienia do dokonania określonych czynności procesowych (w przypadku terminów początkowych).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Od początku do końca termin biegnie co do zasady w sposób ciągły, tzn. nie ma możliwości przerwania ani zawieszenia jego biegu. Przeszkoda związana z niezależną od strony okolicznością, o której mowa w art. 186 kodeksu postępowania cywilnego, powoduje jednak przerwanie biegu terminów procesowych. Istnieją również inne przepisy szczególne przewidujące przerwanie biegu terminu (np. przerwanie biegu terminu do wniesienia apelacji – art. 469 kodeksu postępowania cywilnego). Jednocześnie zgodnie z ustawą możliwe jest również zawieszenie biegu terminów procesowych (np. zawieszenie terminu przedawnienia – art. 418 kodeksu postępowania cywilnego). Jeżeli doszło do przerwania biegu terminu, o którym mowa w art. 186 kodeksu postępowania cywilnego, po ustaniu przeszkody biec zaczyna pełny 15-dniowy termin, niezależnie od tego, ile czasu upłynęło zanim doszło do przerwania jego biegu. Jeżeli doszło do zawieszenia, bieg terminu zostanie wznowiony z chwilą, w której przyczyny zawieszenia ustały, przy czym do wznowionego terminu dolicza się również czas, który upłynął do chwili zawieszenia.

Zgodnie z art. 183 kodeksu postępowania cywilnego pismo procesowe nadane w terminie ustawowym przesyłką poleconą za pośrednictwem placówki pocztowej, dostawcy ekspresowych usług kurierskich lub wyspecjalizowanych usług doręczeniowych, a także przesłane faksem lub pocztą elektroniczną uznaje się za złożone w terminie. Pismo procesowe złożone przez zainteresowaną stronę w terminie ustawowym w jednostce wojskowej lub w biurze administracyjnym placówki, w której taka strona przebywa w charakterze zatrzymanego, również uznaje się za złożone w terminie. Potwierdzenie nadania wydane w placówce pocztowej oraz zarejestrowanie pisma lub poświadczenie jego przyjęcia przez dostawcę ekspresowych usług kurierskich lub wyspecjalizowanych usług doręczeniowych, przez jednostkę wojskową lub biuro administracyjne placówki, w której zainteresowana strona przebywa w charakterze zatrzymanego – w stosownych przypadkach – na złożonym piśmie, a także data i godzina otrzymania faksu lub wiadomości e-mail zarejestrowane przez komputer lub faks sądu, stanowią dowód jego złożenia przez zainteresowaną stronę w określonym dniu.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Zgodnie z art. 181 kodeksu postępowania cywilnego terminy oznaczone w dniach oblicza się w oparciu o system pomijający określone dni – tj. nie uwzględnia się ani dnia, w którym termin zaczyna biec (*dies a quo*), ani dnia, w którym termin kończy się (*dies ad quem*), przy czym zastosowanie mają zasady dotyczące rozpoczęcia biegu terminu przedstawione w pkt 4.

Terminy oznaczone w dniach oblicza się zawsze w pełnych dniach, pismo można jednak złożyć wyłącznie w godzinach pracy służb sądowych. Tego rodzaju uchybieniu można jednak zaradzić, wysyłając pismo sądowe pocztą – pracownik placówki pocztowej wskazuje datę oraz sposób efektywnego doręczenia pisma odbiorcy. Zob. również odpowiedź na pytanie 4.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Przykładowo, jeżeli dana osoba obowiązana jest dokonać określonej czynności lub pismo sądowe zostanie jej doręczone w poniedziałek, dnia 4 kwietnia 2005 r. oraz ma obowiązek wnieść odpowiedź w terminie 14 dni od doręczenia, czy oznacza to, że musi wnieść odpowiedź przed:

wtorkiem, dnia 19 kwietnia (termin liczony w dniach kalendarzowych), czy

piątkiem, dnia 22 kwietnia (termin liczony w dniach roboczych)?

Prawidłowa odpowiedź: termin liczony w dniach kalendarzowych. Aby czynność była skuteczna, zainteresowana osoba powinna jej dokonać do dnia 19 kwietnia włącznie.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zgodnie z art. 182 kodeksu postępowania cywilnego terminy oznaczone w latach, miesiącach lub tygodniach upływają w dniu, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym termin zaczyna biec.

Termin, którego bieg rozpoczął się 29., 30. lub 31. dnia miesiąca i który upływa w miesiącu, w którym nie występuje taki dzień, uważa się za termin upływający ostatniego dnia tego miesiąca.

Termin upływający w dniu ustawowo wolnym od pracy lub w dniu, w którym doręczanie jest zawieszone, przedłuża się do końca pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach upływa w tym dniu ostatniego tygodnia, miesiąca lub roku, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi tego terminu. Jeżeli w ostatnim miesiącu nie ma dnia, który nazwą lub datą opowiada początkowemu dniowi terminu, upływa on w ostatnim dniu tego miesiąca. Jeżeli ostatni dzień terminu jest dniem wolnym od pracy, termin przedłuża się do pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak, jeżeli ostatni dzień terminu jest dniem wolnym od pracy, termin przedłuża się do pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Art. 184 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że bieg terminu procesowego ulega przerwaniu, a nowy termin zaczyna biec w dniu, w którym nastąpiło nowe doręczenie, w następujących przypadkach:
w razie śmierci którejkolwiek ze stron (w tym przypadku nowe pismo sądowe doręcza się jej spadkobiercom na adres ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego, bez wskazania imienia i nazwiska oraz pozycji prawnej poszczególnych spadkobierców);
w razie śmierci pełnomocnika którejkolwiek ze stron (w tym przypadku nowe pismo sądowe doręcza się zainteresowanej stronie).
Bieg terminu procesowego nie rozpoczyna się, a w przypadku gdy już się rozpoczął, ulega przerwaniu, w stosunku do strony, która nie ma zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, do chwili wyznaczenia pełnomocnika w celu reprezentowania tej strony lub udzielenia jej pomocy, w zależności od potrzeb.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Dla różnych dziedzin prawa obowiązują różne terminy ustanowione w przepisach szczególnych. Ogólny termin do wniesienia apelacji (*apel*) i skargi kasacyjnej (*recurs*) określony w kodeksie postępowania cywilnego wynosi 30 dni. W niektórych przypadkach (postępowania szczególne), na przykład w przypadku tymczasowego nakazu sądowego, termin do wniesienia środka odwoławczego wynosi pięć dni, a zatem jest krótszy niż termin do wniesienia apelacji określony w przepisach ogólnych.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Odpowiedź brzmi tak, co oznacza, że w określonych wyjątkowych przypadkach prawo umożliwia sędziemu przedłużenie terminu [na przykład na mocy art. 469 i 490 kodeksu postępowania cywilnego przedłużenie o pięć dni terminu do wniesienia odpowiednio apelacji (*apel*), skargi kasacyjnej (*recurs*)] albo jego skrócenie (na przykład terminu do doręczenia wezwania na pięć dni przed terminem rozprawy na mocy art. 159 kodeksu postępowania cywilnego).

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Zgodnie z art. 1088 kodeksu postępowania cywilnego w międzynarodowym postępowaniu cywilnym sąd rumuński stosuje własne prawo procesowe, chyba że przepisy wyraźnie stanowią inaczej. Zob. również odpowiedzi na pytania 5, 11 i 16.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Jak wskazano powyżej, uchybienie terminów zawitych prowadzi ostatecznie do bezskuteczności czynności procesowych, natomiast uchybienie terminów instrukcyjnych – nawet jeżeli niekoniecznie prowadzi do bezskuteczności czynności procesowych – może skutkować nałożeniem sankcji dyscyplinarnych lub finansowych na organy procesowe, które nie dotrzymały takich terminów (terminu do ogłoszenia orzeczenia, terminu do sporządzenia orzeczenia itd.).
Uchybienie terminów procesowych może skutkować nałożeniem różnych sankcji, takich jak:
bezskuteczność czynności procesowej;
pozbawienie możliwości dokonania czynności procesowej;
niedopuszczalność wniosku wniesionego do sądu;
przedawnienie prawa do egzekucji roszczeń;
sankcje finansowe;
sankcje dyscyplinarne;
obowiązek ponownego dokonania lub usunięcia wady czynności uchybiającej wymogom prawnym;
obowiązek zrekompensowania stronie poszkodowanej szkody poniesionej z tytułu naruszenia wymogów proceduralnych.
Art. 185 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że jeżeli dane uprawnienie procesowe musi zostać zrealizowane w określonym terminie, uchybienie temu terminowi skutkuje wygaśnięciem przedmiotowego uprawnienia, chyba że przepisy stanowią inaczej. Czynność procesowa dokonana po upływie terminu jest bezskuteczna. Jeżeli zgodnie z przepisami dokonanie określonej czynności procesowej przed upływem określonego terminu jest niedopuszczalne, czynność dokonaną przed jego upływem można uznać za bezskuteczną na wniosek zainteresowanej strony.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Art. 186 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że jeżeli strona, która uchybiła terminowi procesowemu, udowodni, iż uchybienie wynikało z uzasadnionych przyczyn, termin ten zostanie przywrócony. Zainteresowana strona dokona czynności procesowej w terminie nie dłuższym niż 15 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu, wnosząc jednocześnie o jego przywrócenie. Jeżeli chodzi o wnoszenie środków zaskarżenia, termin ten jest tożsamy z terminem do wniesienia apelacji. Wniosek o przywrócenie terminu rozpatruje sąd właściwy do rozstrzygania w sprawach dotyczących niewykonania uprawnienia w terminie. Jeżeli uchybienie strony jest zawinione, środki ochrony prawnej jej nie przysługują.

Ostatnia aktualizacja: 05/07/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Słowenia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Zgodnie ze słoweńskim prawem procesowym termin to okres ograniczony w czasie przez dwa punkty, tj. początek i koniec terminu, w którym można lub – w wyjątkowych przypadkach – nie można dokonać określonej czynności procesowej.
W prawie słoweńskim wyróżnia się następujące terminy:
terminy materialne i procesowe – terminy materialne są określone w prawie materialnym i dotyczą dochodzenia praw; dzieli się je na terminy prekluzyjne, po upływie których dane uprawnienie wygasa z mocy prawa, oraz terminy przedawnienia, po upływie których w przypadku podniesienia zarzutu przedawnienia przez stronę przeciwną wierzyciel traci prawo do dochodzenia przysługującego mu prawa. Terminy procesowe dotyczą dokonywania czynności procesowych;
terminy ustawowe i sądowe – terminy ustawowe oraz ich długość są określone bezpośrednio w przepisach prawa, natomiast terminy sądowe wyznacza sąd z uwzględnieniem wszystkich okoliczności konkretnej sprawy;
terminy, których przedłużenie jest możliwe, i terminy, których przedłużenie jest niemożliwe – terminy sądowe można przedłużyć, w odróżnieniu od terminów ustawowych, których przedłużenie nie jest możliwe;
terminy subiektywne (*a tempore scientae*) i obiektywne (*a tempore facti*) – terminy subiektywne liczone są od chwili, w której osoba uprawniona dowiedziała się o wystąpieniu konkretnego zdarzenia lub uzyskała możliwość dokonania czynności procesowej, natomiast terminy obiektywne biegną od chwili pojawienia się konkretnej obiektywnej okoliczności;
terminy zawite i instrukcyjne – po upływie terminu zawitego wygasa prawo do skutecznego dokonania danej czynności procesowej, do której odnosi się ten termin, natomiast uchybienie terminu instrukcyjnego nie wywołuje bezpośrednich skutków prawnych.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1182/71 „dzień roboczy” oznacza wszystkie dni niebędące dniami ustawowo wolnymi od pracy, sobotą ani niedzielą. Zgodnie z ustawą o dniach świątecznych i dniach wolnych od pracy w Republice Słowenii (Zakon o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji, ZPDPD) następujące dni świąteczne są określone jako **dni wolne od pracy**:
1 stycznia – Nowy Rok;
8 lutego – Dzień Prešerena, Słoweńskie Święto Kultury;
27 kwietnia – Dzień Powstania Przeciw Najeźdźcy;
1 i 2 maja – Święto Pracy;
25 czerwca – Dzień Państwowości;
1 listopada – Wszystkich Świętych;
26 grudnia – Dzień Niepodległości i Zjednoczenia.
Dni wolne od pracy w Słowenii obejmują również:
Niedzielę Wielkanocną i Poniedziałek Wielkanocny;
15 sierpnia – Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny;
31 października – Święto Reformacji;
25 grudnia – Boże Narodzenie.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zasady ogólne dotyczące terminów procesowych w prawie słoweńskim zawiera kodeks postępowania cywilnego (Zakon o pravdnem postopku, ZPP). Art. 110–112 oraz 116–120 kodeksu postępowania cywilnego mają bezpośrednie zastosowanie w postępowaniu cywilnym oraz odpowiednio w postępowaniu nieprocesowym, egzekucyjnym i zabezpieczającym oraz w przymusowym postępowaniu układowym lub w postępowaniu upadłościowym w związku z niewypłacalnością danego przedsiębiorstwa lub jego likwidacją.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Zgodnie z prawem słoweńskim terminy liczy się w dobach (*computatio civilis*). Terminy są oznaczane w dniach, miesiącach oraz latach. Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia doręczenia pisma sądowego ani dnia wystąpienia zdarzenia powodującego rozpoczęcie biegu terminu. Pierwszym dniem terminu jest kolejny dzień. Terminy oznaczone w miesiącach lub latach kończą się z upływem dnia w ostatnim miesiącu lub roku, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Jeżeli taki dzień nie występuje w ostatnim miesiącu, termin upływa ostatniego dnia tego miesiąca. W takich przypadkach bieg terminów rozpoczyna się w dniu, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące rozpoczęcie biegu terminu (przykładowo jeżeli czynności procesowej należy dokonać w terminie jednego roku od dnia doręczenia pisma, a doręczenie nastąpiło dnia 25 kwietnia 2005 r., termin upływa dnia 25 kwietnia 2006 r.). Jeżeli ostatni dzień terminu przypada w sobotę, niedzielę, dzień świąteczny lub inny dzień wolny od pracy określony w ustawie o dniach świątecznych i dniach wolnych od pracy w Republice Słowenii (zob. pkt 2 powyżej), termin upływa w pierwszym kolejnym dniu roboczym. Wymienione dni nie mają wpływu na rozpoczęcie i przebieg postępowania, ponieważ termin biegnie bez zakłóceń również w te dni. Wyjątek od tej zasady stanowią wakacje sądowe (między dniem 15 lipca a dniem 15 sierpnia), podczas których bieg terminu nie może się rozpocząć. Bieg terminu rozpocznie się w pierwszym dniu po zakończeniu wakacji sądowych.
Zdarzeniami powodującymi rozpoczęcie biegu terminów są najczęściej: doręczenie pisma sądowego, dokonanie czynności przez stronę przeciwną lub zdarzenie pozaprocesowe.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Zgodnie z prawem słoweńskim pisma sądowe doręcza się pocztą, za pośrednictwem pracownika sądowego, w sądzie lub w dowolny inny sposób przewidziany w przepisach prawa. Jeżeli bieg terminu rozpoczyna się po doręczeniu, sposób doręczenia pism sądowych nie ma wpływu na rozpoczęcie biegu terminu. Bieg terminu rozpoczyna się w chwili faktycznego doręczenia lub w chwili, w której pismo uznano za doręczone zgodnie z przepisami prawa. Doręczanie pism sądowych regulują przepisy art. 132 i nast. kodeksu postępowania cywilnego. Rozróżnia się w nich doręczenie zwykłe, doręczenie właściwe (do rąk własnych) drogą pocztową oraz doręczenie za pośrednictwem bezpiecznych kanałów elektronicznych.
W przypadku **doręczenia zwykłego pism sądowych** (art. 140 i 141 kodeksu postępowania cywilnego) pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu, w którym pracownik sądowy doręczający pisma sądowe przekaże pisma adresatowi w jego miejscu zamieszkania lub pracy. W przypadku niezastania adresata w miejscu zamieszkania pisma sądowe można doręczyć innemu dorosłemu domownikowi. Jeżeli pracownik sądowy doręczający pisma sądowe doręcza pisma sądowe w miejscu pracy adresata, lecz w chwili doręczenia adresat jest nieobecny, lub jeżeli pracownik sądowy doręczający pisma sądowe nie może dotrzeć do adresata z powodu procedur pracowniczych obowiązujących w miejscu pracy, uznaje się, że doręczenia dokonano w chwili doręczenia pism sądowych do rąk pracownika upoważnionego do odbioru pism lub innej osoby zatrudnionej w takim miejscu pracy. Jeżeli adresat przebywa w obiekcie zakwaterowania i pracownik sądowy doręczający pisma sądowe go w nim nie zastanie, doręcza pismo sądowe osobie upoważnionej do odbioru poczty gości. Bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po tego rodzaju doręczeniu. Jeżeli takie doręczenie nie jest możliwe, pracownik sądowy doręczający pisma sądowe składa pismo sądowe w skrzynce pocztowej pod adresem zamieszkania adresata. Uznaje się wówczas, że doręczenia dokonano w dniu złożenia pisma w skrzynce pocztowej. Jeżeli adresat nie posiada skrzynki pocztowej lub jeżeli nie nadaje się ona do użytku, pismo sądowe można złożyć w sądzie, który zarządził jego doręczenie, lub w miejscowej placówce pocztowej, umieszczając w drzwiach wejściowych zawiadomienie o doręczeniu pisma sądowego wraz z pouczeniem, gdzie można je odebrać. Uznaje się, że doręczenia dokonano w dniu umieszczenia zawiadomienia w drzwiach wejściowych. Placówka pocztowa przechowuje pisma sądowe przez 30 dni. Jeżeli adresat nie odbierze pisma sądowego w tym terminie, pismo zwraca się do sądu. Jeżeli konieczne jest doręczenie pisma sądowego osobie prawnej wpisanej do rejestru lub spółce jednoosobowej, a doręczenie na adres siedziby wpisany do rejestru jest niemożliwe, doręczenia dokonuje się poprzez pozostawienie pisma sądowego lub zawiadomienia o doręczeniu pod adresem wpisanym do rejestru, pod warunkiem że taki adres faktycznie istnieje.
Doręczenia właściwego (do rąk własnych) (art. 142 i 143 kodeksu postępowania cywilnego) dokonuje się w przypadku doręczenia pisma procesowego wszczynającego postępowanie, orzeczenia sądu podlegającego zaskarżeniu w drodze zwyczajnego lub nadzwyczajnego środka zaskarżenia, nakazu zapłaty dotyczącego uiszczenia opłat sądowych za wniesienie pisma procesowego zgodnie z art. 105a kodeksu postępowania cywilnego, wezwania stron do udziału w postępowaniu pojednawczym lub w pierwszym posiedzeniu dotyczącym sprawy. Inne pisma sądowe doręcza się do rąk własnych jedynie wówczas, gdy wynika to z przepisów prawa lub jeżeli sąd stwierdzi, że jest to niezbędne ze względu na to, że doręczane pisma stanowią oryginały lub z innego powodu wymagającego zachowania zwiększonej ostrożności. Bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po takim doręczeniu. Termin może upłynąć w dniu wolnym od pracy, co oznacza, że w tym przypadku nie zostaje on przedłużony o kolejny dzień roboczy.
Jeżeli doręczenie właściwe jest wymagane, lecz nie jest możliwe, pracownik sądowy doręczający pismo sądowe może złożyć pismo sądowe w skrzynce pocztowej lub umieścić w drzwiach wejściowych zawiadomienie o doręczeniu wraz z pouczeniem o możliwości odbioru pisma przez adresata w terminie 15 dni w miejscowej placówce pocztowej – jeżeli próby doręczenia dokonał pracownik poczty – lub w siedzibie sądu, który zarządził doręczenie. Doręczenie uznaje się za dokonane w chwili odebrania pisma sądowego przez adresata z placówki pocztowej lub po upływie 15 dni, jeżeli adresat nie odbierze pisma

sądowego. Jeżeli adresat nie odbierze pisma sądowego, bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu, w którym dokonano doręczenia lub w którym doręczenie uznano za dokonane.

Elektronicznego doręczenia pisma sądowego można dokonać za pośrednictwem bezpiecznych środków elektronicznych. Sądowy system informacyjny automatycznie przesyła pisma na zarejestrowany adres do doręczeń lub na bezpieczną skrzynkę elektroniczną w imieniu osób prawnych lub fizycznych, które dokonują doręczenia pism za pomocą środków elektronicznych w ramach zarejestrowanej działalności na podstawie specjalnego pozwolenia wydanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Adresat musi odebrać pismo w ciągu 15 dni. Adresat odbiera pisma sądowe z systemu informatycznego, potwierdzając swoją tożsamość w wyznaczony sposób, elektronicznie podpisuje dowód doręczenia i odsyła go nadawcy za pośrednictwem bezpiecznych środków elektronicznych. Doręczenie uznaje się za dokonane w dniu, w którym adresat przyjął dokument elektroniczny. Jeżeli pismo sądowe nie zostanie przyjęte w terminie 15 dni, uznaje się, że doręczenia dokonano po upływie tego terminu. Adresat musi mieć możliwość zapoznania się z treścią pisma co najmniej trzy miesiące po upływie terminu 15 dni od otrzymania pisma drogą elektroniczną. Jeżeli adresat nie odbierze pisma sądowego, bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu, w którym dokonano doręczenia lub w którym doręczenie uznano za dokonane. **Należy podkreślić, że pomimo istnienia ustawowej podstawy prawnej doręczenie elektroniczne nie jest jeszcze możliwe w postępowaniach sądowych w sprawach cywilnych i gospodarczych, z wyjątkiem postępowania egzekucyjnego, upadłościowego i wieczystoksięgowego. W odniesieniu do wykorzystywania operacji elektronicznych zob. sekcja „Automatyczne przetwarzanie".**

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia doręczenia pisma sądowego ani dnia wystąpienia zdarzenia powodującego rozpoczęcie biegu terminu; pierwszym dniem terminu jest natomiast dzień następujący po dniu doręczenia pisma sądowego lub dzień następujący po dniu wystąpienia zdarzenia.

Terminy oznaczone w miesiącach lub latach kończą się z upływem dnia w ostatnim miesiącu lub roku, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Jeżeli taki dzień nie występuje w ostatnim miesiącu, termin upływa ostatniego dnia tego miesiąca. W takich przypadkach bieg terminów rozpoczyna się w dniu, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące rozpoczęcie biegu terminu (przykładowo jeżeli czynności procesowej należy dokonać w terminie jednego roku od dnia doręczenia pisma, a doręczenie nastąpiło dnia 25 kwietnia 2005 r., termin upływa dnia 25 kwietnia 2006 r.).

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, oznacza to dni kalendarzowe. Terminy biegną w sposób ciągły, wliczając soboty, niedziele oraz dni wolne od pracy. Jeżeli na przykład wyrok doręczono w piątek, bieg terminu wniesienia apelacji rozpoczyna się w sobotę. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada w sobotę, niedzielę, dzień świąteczny lub inny dzień wolny od pracy określony w ustawie o dniach świątecznych i dniach wolnych od pracy w Republice Słowenii, termin upływa w pierwszym kolejnym dniu roboczym.

Przy obliczaniu terminów konieczne jest również stosowanie jako lex specialis przepisów art. 83 ustawy o sądach (Zakon o sodiščih) regulujących wakacje sądowe. W okresie od 15 lipca do 15 sierpnia sądy przeprowadzają rozprawy i orzekają wyłącznie w sprawach niecierpiących zwłoki zdefiniowanych jako takie w przepisach (np. dotyczących nakazów sądowych, opieki i prawa pieczy nad dzieckiem, obowiązków alimentacyjnych itd.). Następuje wstrzymanie biegu terminów procesowych, z wyjątkiem spraw niecierpiących zwłoki. Jeżeli doręczenia dokonano podczas wakacji sądowych (np. dnia 20 lipca), bieg terminów procesowych rozpoczyna się w dniu następującym po zakończeniu wakacji sądowych, tj. dnia 16 sierpnia. Ponadto termin procesowy nie może upłynąć podczas wakacji sądowych. Przykładowo jeżeli doręczenia dokonano dnia 10 lipca, 15-dniowy termin upływa w dniu 26 sierpnia. Wakacje sądowe powodują wstrzymanie biegu terminów.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

W prawie słoweńskim nie oznacza się terminów w tygodniach. Terminy oznacza się w dniach, miesiącach i latach. Soboty, niedziele i inne dni wolne od pracy nie mają wpływu na bieg terminu. W podane powyżej dni termin nie może jednak upłynąć. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada w sobotę, niedzielę, dzień świąteczny lub inny dzień wolny od pracy określony w ustawie o dniach świątecznych i dniach wolnych od pracy w Republice Słowenii, termin upływa w pierwszym kolejnym dniu roboczym.

Ustawa o sądach, w zakresie, w jakim dotyczy wpływu wakacji sądowych na terminy, nie zawiera przepisów dotyczących terminów oznaczonych w miesiącach lub latach, podczas gdy art. 111 akapit trzeci kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że upływają one w dniu, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Wakacje sądowe nie wpływają na bieg terminów oznaczonych w latach. Z orzecznictwa wynika, że bieg terminu oznaczonego w miesiącach zostaje wstrzymany podczas wakacji sądowych, a zatem termin zostaje przedłużony o jeden miesiąc (przykładowo trzymiesięczny termin procesowy, którego bieg rozpoczyna się dnia 20 czerwca, upływa dnia 20 września, a trzymiesięczny termin, który upłynąłby podczas wakacji sądowych, np. dnia 5 sierpnia, zostaje przedłużony o jeden miesiąc i upływa dnia 5 września).

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w miesiącach lub latach kończą się z upływem dnia w ostatnim miesiącu lub roku, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Jeżeli taki dzień nie występuje w ostatnim miesiącu, koniec terminu przypada ostatniego dnia tego miesiąca (przykładowo jeżeli danej czynności procesowej należy dokonać w terminie jednego roku od dnia doręczenia pism sądowych, a pisma sądowe doręczono dnia 25 kwietnia 2005 r., termin upływa dnia 25 kwietnia 2006 r.; jeżeli danej czynności procesowej należy dokonać w terminie jednego miesiąca od dnia doręczenia, którego dokonano dnia 31 maja 2005 r., ostatni dzień terminu przypada na dzień 30 czerwca 2005 r.).

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Terminy nie upływają w soboty, niedziele ani w inne dni wolne od pracy. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada w sobotę, niedzielę, dzień świąteczny lub inny dzień wolny od pracy określony w ustawie o dniach świątecznych i dniach wolnych od pracy w Republice Słowenii, termin upływa w pierwszym kolejnym dniu roboczym.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Przedłużyć można wyłącznie terminy wyznaczone przez sąd, tzw. terminy sądowe (art. 110 kodeksu postępowania cywilnego). Sąd może przedłużyć termin sądowy na wniosek strony, o ile istnieją uzasadnione przesłanki przedłużenia. O przedłużenie terminu należy wnieść przed jego upływem. Terminy ustawowe nie podlegają przedłużeniu. Przepis dotyczący braku możliwości przedłużenia terminów ustawowych ma charakter bezwzględnie obowiązujący.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Strony mogą wnieść apelację od wyroku wydanego w pierwszej instancji lub zażalenie na postanowienie wydane w pierwszej instancji w ogólnym terminie wniesienia środka zaskarżenia wynoszącym 30 dni od dnia doręczenia wyroku lub 15 dni od dnia doręczenia postanowienia, chyba że kodeks postępowania cywilnego (art. 333 lub art. 363 akapit drugi) stanowi inaczej.

Krótszy, 15-dniowy termin ustanowiono w sprawach dotyczących weksli lub czeków (art. 333 kodeksu postępowania cywilnego), a termin 8 dni – w sprawach dotyczących naruszenia posiadania (art. 428 kodeksu postępowania cywilnego), drobnych roszczeń (art. 458 kodeksu postępowania cywilnego),

w odniesieniu do wniesienia środka zaskarżenia w sprawach dotyczących drobnych roszczeń oraz nakazu zapłaty. Krótszy, 8-dniowy termin obowiązuje również w przypadku wnoszenia środków zaskarżenia (zażaleń i zarzutów) w postępowaniu dotyczącym egzekwowania i zabezpieczania roszczeń (art. 9 ustawy o egzekwowaniu i zabezpieczaniu roszczeń cywilnych (Zakon o izvršbi in zavarovanju)).

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Sądy przeprowadzają rozprawę, jeżeli ustawa tak stanowi lub jeżeli uznają to za konieczne w toku postępowania (art. 113 kodeksu postępowania cywilnego). Rozprawa jest posiedzeniem jawnym odbywającym się w określonym miejscu i czasie w celu dokonania określonej czynności procesowej. Sąd może odroczyć rozprawę, przekładając ją na późniejszy termin, jeżeli istnieją ku temu uzasadnione przesłanki (art. 115 kodeksu postępowania cywilnego). Sąd może również przedłużyć termin wyznaczony stronie na dokonanie czynności procesowej (termin sądowy), jeżeli istnieją ku temu uzasadnione przesłanki, a strona wniosła o przedłużenie terminu przed jego upływem.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Zgodnie z prawem słoweńskim nie ma możliwości przedłużenia terminu z uwagi na fakt, że strona zamieszkuje w określonym miejscu lub na określonym obszarze.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Uchybienie terminu wiąże się co do zasady z utratą prawa. Strona traci prawo do wniesienia środka zaskarżenia (prekluzja), a środek zaskarżenia wniesiony po terminie zostanie odrzucony. Sąd odrzuci pozew, którego strona nie poprawiła ani nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

W przypadku niedochowania terminu można przyjąć domniemanie, że strona cofnęła pozew (na przykład jeżeli strona nie uiści opłaty sądowej w terminie ustawowym, uznaje się, że cofnęła pozew, a postępowanie zostaje zawieszone; ta sama zasada ma zastosowanie, jeżeli żadna ze stron nie wniesie o podjęcie zawieszonego postępowania w terminie czterech miesięcy od dnia zawieszenia).

Jeżeli strona nie stawi się na posiedzeniu, w niektórych przypadkach uznaje się, że cofnęła pozew (na przykład jeżeli żadna ze stron nie stawi się na pierwszym posiedzeniu w danej sprawie, uznaje się, że powód cofnął pozew).

Uchybienie terminu może również wywoływać skutki dla strony w postępowaniu dowodowym. Uchybienie terminu uiszczenia zaliczki na poczet kosztów przeprowadzenia proponowanego dowodu oznacza, że dowód ten nie zostanie przeprowadzony.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Jeżeli strona nie dotrzyma terminu na dokonanie czynności procesowej, w wyniku czego dojdzie do prekluzji (co oznacza, że strona utraci prawo do dokonania tej czynności), sąd na jej wniosek zezwala na dokonanie tej czynności w późniejszym terminie (przywrócenie terminu; art. 116–121 kodeksu postępowania cywilnego).

Przesłanki przywrócenia terminu są następujące:

strona uchybiła terminowi z uzasadnionego powodu, jak stwierdził sąd w świetle wszystkich okoliczności sprawy;

doszło do prekluzji z powodu uchybienia terminu;

strona złożyła wniosek o przywrócenie terminu do sądu, w którym czynność procesowa miała być dokonana, w terminie 15 dni od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu; jeżeli strona dowiedziała się o uchybieniu terminu dopiero później – w terminie 15 dni od dnia powzięcia wiadomości o uchybieniu, lecz w żadnym wypadku nie później niż w terminie trzech miesięcy – lub 30 dni w sprawach gospodarczych – od dnia uchybienia terminu;

równocześnie ze złożeniem wniosku o przywrócenie terminu strona dokonała czynności procesowej, której uprzednio nie dokonała.

Złożenie wniosku o przywrócenie terminu nie ma co do zasady wpływu na tok postępowania, sąd może jednak postanowić o zawieszeniu postępowania do chwili uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie wniosku. Po otrzymaniu wniosku o przywrócenie terminu sąd co do zasady rozpatruje wniosek na posiedzeniu. Jeżeli przywrócenie terminu jest dopuszczalne, postępowanie znajdzie się ponownie na etapie sprzed dnia uchybienia terminowi, a wszystkie orzeczenia wydane przez sąd w następstwie uchybienia terminowi zostają uchylone.

Powiązane strony:

http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov

http://www.sodisce.si/

https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs

http://www.pisrs.si/Pis.web/

Ostatnia aktualizacja: 24/02/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Słowacja

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

a) Terminy ustawowe – określone w przepisach

b) Terminy sądowe – sąd może przedłużyć termin na wniosek zainteresowanego.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Dni wolne od pracy są to dni wyznaczone na nieprzerwany odpoczynek pracowników w ciągu tygodnia oraz święta państwowe.

a) Dni wolne od pracy w Republice Słowackiej: 6 stycznia, Wielki Piątek, Niedziela Wielkanocna, Poniedziałek Wielkanocny, 1 maja, 8 maja, 15 września, 1 listopada, 24 grudnia, 25 grudnia, 26 grudnia;

b) święta państwowe w Republice Słowackiej: 1 stycznia, 5 lipca, 29 sierpnia, 1 września, 17 listopada.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

a) Zgodnie z ustawą nr 160/2015, kodeks postępowania cywilnego procesowego (zákon č. 160/2015 Civilný sporový poriadok), (zwaną dalej „CSP") oraz w przypadku braku przepisów stanowiących inaczej termin dokonania czynności wyznacza sąd. Dnia, w którym doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu, nie bierze się pod uwagę przy obliczaniu terminu oznaczonego w dniach.

b) Termin nie biegnie w odniesieniu do osoby, która utraciła zdolność sądową lub zdolność procesową (§ 119 CSP).

c) Jeżeli nowa strona, przedstawiciel ustawowy lub kurator strony przystąpią do postępowania, w odniesieniu do nich zaczyna biec nowy termin – od chwili, w której przystąpiły do postępowania (§ 120 CSP).

d) Termin jest dotrzymany, gdy w ostatnim dniu terminu czynność została dokonana przed sądem lub pismo procesowe zostało złożone w organie mającym obowiązek jego doręczenia (§ 121 ust. 5 CSP).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu, w którym doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Nie.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Terminy oblicza się w dniach kalendarzowych.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w tygodniach, miesiącach oraz latach również oblicza się w dniach kalendarzowych.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy oznaczone w tygodniach, miesiącach lub latach kończą się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu, a jeżeli w danym miesiącu dzień ten nie występuje – ostatniego dnia tego miesiąca. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada w sobotę, niedzielę lub święto, termin upływa kolejnego dnia roboczego (§ 121 CSP).

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Jeżeli w przepisach nie ustanowiono terminu dokonania danej czynności, w stosownych przypadkach wyznacza go sąd. Sąd może również przedłużyć termin, który wyznaczył (§ 118 ust. 2 CSP).

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Apelację wnosi się w terminie 15 dni od dnia doręczenia orzeczenia do sądu, do którego jest ona skierowana (§ 362 CSP).

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Tak, ale wyłącznie termin przesłuchania informacyjnego.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Skutkiem niedochowania terminu jest uchybienie temu terminowi.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Sąd może uchylić skutki uchybienia terminu, jeżeli strona lub jej pełnomocnik nie dotrzymali terminu z uzasadnionej przyczyny uniemożliwiającej im dokonanie czynności, do której dokonania byli uprawnieni. Wniosek musi zostać wniesiony w terminie 15 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia i jednocześnie z wnioskiem należy dokonać czynności procesowej, dla której określony był termin (§ 122 CSP). Sąd dysponuje pełną swobodą uznania w kwestii oceny, czy przyczyna uchybienia terminu ustawowego przez stronę lub jej pełnomocnika jest uzasadniona.

Ostatnia aktualizacja: 22/04/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Finlandia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy oznaczają ustalone ramy czasowe na ukończenie określonego etapu postępowania. Niektóre terminy są określone w prawie, inne wyznaczają sądy.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

W Finlandii oprócz sobót i niedziel za dni wolne od pracy uznaje się następujące dni:

Nowy Rok (1 stycznia)
Święto Objawienia Pańskiego (6 stycznia)
Wielki Piątek (święto ruchome)
Niedziela Wielkanocna (święto ruchome)
Poniedziałek Wielkanocny (święto ruchome)
Święto Pracy (1 maja)
Wniebowstąpienie Pańskie (święto ruchome)
Zesłanie Ducha Świętego (święto ruchome)
Wigilia św. Jana (święto ruchome)
Dzień św. Jana (święto ruchome)
Wszystkich Świętych (święto ruchome)
Dzień Niepodległości (6 grudnia)
Boże Narodzenie (25 grudnia)
Święto św. Szczepana (26 grudnia)

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zasady obliczania terminów określono w ustawie o terminach (määräaikalaki) (25.4.1930/150). Przepisy dotyczące długości terminów są także określone w kodeksie postępowania sądowego (oikeudenkäymiskaari) i w szeregu innych aktów prawnych.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Terminy zazwyczaj liczy się od początku dnia następującego po dniu, w którym miało miejsce zdarzenie, z którego wynika dana czynność lub w którym dopełniono określonej formalności. Przykładowo termin na zakwestionowanie testamentu liczy się od początku dnia następującego po dniu, w którym ogłoszono testament.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Sposób przekazania lub doręczenia dokumentów nie wpływa na rozpoczęcie biegu terminu. Bieg terminu rozpoczyna się dopiero po doręczeniu dokumentu.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Jeżeli termin jest wyrażony jako liczba dni, które upłynęły od określonego dnia, dzień ten nie jest brany pod uwagę. Przykładowo nie uwzględnia się daty doręczenia powiadomienia.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Wskazana liczba dni obejmuje wszystkie dni kalendarzowe, a nie jedynie dni robocze. Jeżeli jednak ostatni dzień terminu przypada w jednym z dni wymienionych w odpowiedzi na pytanie 2, termin zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy wyrażone w tygodniach, miesiącach lub latach od określonej daty upływają w dniu tygodnia lub miesiąca będącym dniem tygodnia lub miesiąca odpowiadającym takiej dacie. Jeżeli w miesiącu, w którym upływa dany termin, nie ma analogicznej daty, termin upływa ostatniego dnia tego miesiąca.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zob. odpowiedź na pytanie 8.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Zob. odpowiedź na pytanie 7.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Przedłużenie terminu jest możliwe, jeżeli można uzasadnić konieczność takiego przedłużenia. Na przykład sąd rozpatrujący daną sprawę może na wniosek przedłużyć terminy mające zastosowanie do toczącego się postępowania sądowego. Sędzia rozpatrujący daną sprawę podejmuje decyzję w sprawie przedłużenia terminu.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Strona postępowania sądowego, która chce wnieść apelację od orzeczenia sądu rejonowego (*käräjäoikeus*), musi złożyć powiadomienie o zamiarze wniesienia apelacji nie później niż siódmego dnia od daty wydania orzeczenia przez sąd rejonowy. Termin na wniesienie apelacji wynosi 30 dni od daty wydania orzeczenia przez sąd rejonowy. Osoba wnosząca apelację musi złożyć ją w formie pisemnej w sekretariacie danego sądu rejonowego w godzinach jego urzędowania nie później niż w ostatnim dniu terminu.

Jeżeli chodzi o orzeczenia wydane przez sąd apelacyjny (*hovioikeus*), termin na złożenie wniosku o wydanie zgody na wniesienie odwołania i na złożenie odwołania na piśmie wynosi 60 dni od daty wydania orzeczenia przez sąd apelacyjny. Osoba wnosząca odwołanie musi złożyć odpowiednie pismo, które musi być zaadresowane do Sądu Najwyższego (*korkein oikeus*) i któremu musi towarzyszyć wniosek o wydanie zgody na wniesienie odwołania oraz samo odwołanie, w sekretariacie sądu apelacyjnego nie później niż w ostatnim dniu terminu.

Jeżeli odwołanie dotyczy sprawy, którą sąd apelacyjny rozpatrywał jako sąd pierwszej instancji, termin na wniesienie odwołania wynosi 30 dni od daty wydania orzeczenia przez sąd apelacyjny.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Terminy określone w ustawie o terminach nie mogą zostać skrócone. W większości przypadków sąd może wyznaczyć terminy na wykonanie określonych czynności i dopełnienie określonych formalności, a także może przedłużyć takie terminy. W niektórych przypadkach sądy mogą również przedłużyć terminy na wniesienie odwołania.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

W Finlandii nie ma takich miejsc, a zatem sytuacje takie nie występują.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Zgodnie z ogólną zasadą niedochowanie terminu działa na niekorzyść strony, która nie dochowała terminu, i może skutkować utratą przez daną stronę jej praw w tym zakresie.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Nie istnieje żaden uniwersalny środek prawny, z którego można skorzystać w przypadku niedochowania terminu. W niektórych przypadkach sąd może na wniosek wyznaczyć nowy termin. Sytuacje takie są jednak niezwykle rzadkie.

Ostatnia aktualizacja: 10/05/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Szwecja

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W sprawach cywilnych przewidziano kilka różnych rodzajów terminów, jak również terminy określone w konstytucji. Należą do nich na przykład termin na wniesienie odwołania lub skargi oraz termin na wznowienie postępowania (termin, w którym taką sprawę należy wnieść do sądu). W niektórych przepisach wymaga się jedynie podjęcia określonej czynności, a termin na jej podjęcie określa sąd; dotyczy to np. terminu na przedstawienie informacji uzupełniających, dowodów lub odpowiedzi na pozew.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Za dni wolne od pracy uznaje się soboty, niedziele oraz inne dni ustawowo wolne od pracy.

Poniżej przedstawiono wykaz dni ustawowo wolnych od pracy na terytorium Szwecji (ustawa (1989:253) o dniach ustawowo wolnych od pracy, lagen om allmänna helgdagar):

Nowy Rok (1 stycznia)
Święto Objawienia Pańskiego (6 stycznia)
Wielki Piątek (ostatni piątek przed Wielkanocą)
Niedziela Wielkanocna (pierwsza niedziela po pełni księżyca przypadająca w dniu 21 marca lub po tej dacie)
Poniedziałek Wielkanocny (dzień następujący po Niedzieli Wielkanocnej)
Wniebowstąpienie Pańskie (szósty czwartek po Niedzieli Wielkanocnej)
Zielone Świątki (siódma niedziela po Wielkanocy)
Święto Narodowe Szwecji (6 czerwca)
Dzień św. Jana (sobota wypadająca pomiędzy 20 a 26 czerwca)
Wszystkich Świętych (sobota pomiędzy 31 października a 6 listopada)
Boże Narodzenie (25 grudnia)
drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia (26 grudnia)

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zgodnie z podstawową zasadą regulującą kwestię terminów osoba wezwana przez sąd do wykonania określonej czynności w toku postępowania powinna mieć zapewnioną odpowiednią ilość czasu na zastosowanie się do takiego wezwania (rozdział 32 art. 1 szwedzkiego kodeksu postępowania sądowego, rättegångsbalken). W większości przypadków termin wyznaczony zostaje przez sąd, który w takim momencie musi wskazać okres zapewniający stronie odpowiednią ilość czasu na wykonanie czynności.
W nielicznych przypadkach konkretny termin jest określony w szwedzkim kodeksie postępowania sądowego. Dotyczy to głównie terminów na odwołanie się od wyroku lub postanowienia sądu, na złożenie wniosku o wznowienie zamkniętego postępowania, a w niektórych przypadkach – na zmianę terminu. Osobie zamierzającej odwołać się od wyroku sądu rejonowego w sprawie cywilnej przysługuje termin trzech tygodni od dnia wydania wyroku. Osobie zamierzającej odwołać się od postanowienia sądu rejonowego (*tingsrätt*) w sprawie cywilnej przysługuje taki sam termin. Jeżeli jednak postanowienie wydane w toku postępowania nie zostało ogłoszone na rozprawie oraz nie wydano w sądzie oświadczenia na temat terminu ogłoszenia takiego postanowienia, bieg terminu na wniesienie odwołania rozpoczyna się w dniu otrzymania postanowienia przez skarżącego. Termin na wniesienie odwołania od wyroku lub zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego (*hovrätt*) wynosi cztery tygodnie (rozdział 50 art. 1, rozdział 52 art. 1, rozdział 55 art. 1 i rozdział 56 art. 1 szwedzkiego kodeksu postępowania sądowego).
Strona, na niekorzyść której sąd rejonowy (*tingsrätt*) wydał wyrok zaoczny, może złożyć wniosek o wznowienie postępowania w terminie miesiąca od daty doręczenia jej wyroku (rozdział 44 art. 9 szwedzkiego kodeksu postępowania sądowego).
Jeżeli termin na wniesienie odwołania upłynął ze względu na fakt, że skarżący nie uczestniczył w postępowaniu przed sądem apelacyjnym (*hovrätt*), skarżący może w terminie trzech tygodni od daty wydania postanowienia wystąpić do sądu o wznowienie postępowania (rozdział 50 art. 22 szwedzkiego kodeksu postępowania sądowego).
W przypadku niedotrzymania przez stronę terminu na wniesienie odwołania lub złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wznowienie postępowania może ona złożyć wniosek o przywrócenie terminu. Wniosek należy złożyć w terminie trzech tygodni po ustaniu okoliczności uzasadniających niedotrzymanie terminu, lecz nie później niż rok po upływie terminu (rozdział 58 art. 12 szwedzkiego kodeksu postępowania sądowego).
Przewidziano również wiele terminów w postępowaniu uproszczonym prowadzonym przez Szwedzką Służbę Komorniczą. Pozwany zostaje wezwany do złożenia uwag do wniosku w określonym terminie liczonym od daty powiadomienia. Z wyłączeniem szczególnych okoliczności termin taki nie może przekraczać dwóch tygodni (art. 25 ustawy (1990:746) o nakazach zapłaty i pomocy, lagen om betalningsföreläggande och handräckning). Jeżeli pozwany wyrazi sprzeciw, powodowi przysługuje termin na złożenie wniosku o przekazanie sprawy do dalszego rozpatrzenia przez sąd rejonowy (*tingsrätt*) wynoszący maksymalnie cztery tygodnie od dnia przesłania mu powiadomienia o przedstawionych zarzutach (art. 34). W przypadku wydania w danej sprawie przez Szwedzką Służbę Komorniczą decyzji w przedmiocie nakazu zapłaty lub ogólnej pomocy pozwany może złożyć wniosek o wznowienie postępowania w terminie miesiąca od dnia wydania decyzji (art. 53). Odwołanie od innych rodzajów decyzji tego organu można wnieść w terminie trzech tygodni od daty wydania decyzji (art. 55–57).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Jeżeli dana czynność musi zostać wykonana w określonym terminie, bieg terminu rozpoczyna się zazwyczaj w dniu wydania decyzji lub nakazu. W przypadkach, w których wymagane jest doręczenie dokumentu stronie, bieg terminu rozpoczyna się jednak dopiero od momentu otrzymania dokumentu przez stronę (od daty doręczenia).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

W przypadkach, w których wymagane jest doręczenie dokumentu stronie, bieg terminu rozpoczyna się dopiero od momentu otrzymania dokumentu przez stronę (od daty doręczenia).

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

W przypadku gdy początkiem terminu jest dzień wydania decyzji lub nakazu, termin często wyrażony jest w postaci konkretnej daty, do której czynność wynikająca z danej decyzji lub nakazu musi zostać wykonana. Niekiedy jednak termin wyznaczony zostaje również poprzez nakazanie wykonania danej czynności w ciągu określonej liczby dni, tygodni, miesięcy lub lat, zawsze licząc od daty początkowej. W każdym przypadku gdy datą początkową jest dzień doręczenia, określa się, że czynność musi zostać wykonana w ciągu określonej liczby dni, tygodni, miesięcy lub lat od dnia doręczenia, za który uważa się dzień otrzymania dokumentu przez stronę.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, wyznaczona liczba dni obejmuje dni kalendarzowe, a nie wyłącznie dni robocze.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli dana czynność musi zostać wykonana w określonym terminie, bieg terminu rozpoczyna się zazwyczaj w dniu wydania decyzji lub nakazu. W przypadkach, w których wymagane jest doręczenie dokumentu stronie, bieg terminu rozpoczyna się jednak dopiero od momentu otrzymania dokumentu przez stronę (od daty doręczenia).

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zgodnie z ustawą (1930:173) o obliczaniu terminów ustawowych (lag om beräkning av lagstadgad), jeżeli terminy są wyrażone w tygodniach, miesiącach lub latach, datą końcową jest dzień, którego nazwa lub numer w miesiącu odpowiada dniowi, w którym rozpoczął się bieg terminu. Jeżeli w ostatnim miesiącu brak jest analogicznego dnia, za datę końcową terminu uznaje się ostatni dzień miesiąca.
Jeżeli termin na wykonanie czynności wypada w sobotę, niedzielę lub inny dzień ustawowo wolny od pracy (zob. powyżej pkt 2), wigilię św. Jana (dzień przed Dniem św. Jana), Wigilię Bożego Narodzenia (24 grudnia) lub sylwestra (31 grudnia), termin na wykonanie czynności zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego. Dotyczy to również terminów, których bieg rozpoczyna się w dniu doręczenia.
Natomiast w przypadkach, w których ma zastosowanie rozporządzenie Rady nr 1182/81 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów, stosuje się przepisy tego rozporządzenia.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli termin na wykonanie czynności wypada w sobotę, niedzielę lub inny dzień ustawowo wolny od pracy (zob. powyżej pkt 2), wigilię św. Jana (dzień przed Dniem św. Jana), Wigilię Bożego Narodzenia (24 grudnia) lub sylwestra (31 grudnia), termin na wykonanie czynności zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego. Dotyczy to również terminów, których bieg rozpoczyna się w dniu doręczenia.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Nie istnieją żadne szczególne zasady dotyczące przedłużania terminów w przypadkach, gdy strona ma miejsce zamieszkania lub siedzibę lub przebywa poza granicami Szwecji lub na oddalonych obszarach. Jak już jednak stwierdzono powyżej, w wielu przypadkach to sam sąd określa długość terminu, zapewniając stronie odpowiednią ilość czasu na podjęcie czynności.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Terminy na wnoszenie odwołań od wyroków lub zażaleń na postanowienia sądu zazwyczaj wynoszą trzy lub cztery tygodnie.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Termin określony przepisami prawa (np. termin na wniesienie odwołania) nie może zostać skrócony ani przedłużony. W przypadku gdy stronie nakazano stawiennictwo w sądzie lub wykonanie innej czynności sąd może przedłużyć termin przez wyznaczenie nowej daty jego upływu. W nadzwyczajnych okolicznościach sąd może bez żadnych ograniczeń odwołać zaplanowaną rozprawę i zorganizować ją we wcześniejszym terminie. Stronom należy jednak zapewnić odpowiednią ilość czasu na przygotowanie się.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie, zob. pkt 11 powyżej.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Terminy wykonania nakazów itp.

W przypadku niewykonania przez powoda nakazu przedstawienia na wezwanie informacji uzupełniających do złożonego pozwu lub w przypadku jakichkolwiek innych przeszkód dla rozpatrzenia sprawy pozew zostaje oddalony. Jeżeli pozwany nie wniesie odpowiedzi na pozew, wyrok może zostać wydany zaocznie. Sąd może wydać wyrok w sprawie również w przypadku niewykonania nakazu w terminie.

Niestawiennictwo w sądzie

W sprawach podlegających rozstrzygnięciu w postępowaniu pozasądowym (jak np. spory handlowe) niestawiennictwo jednej ze stron w sądzie rejonowym (*tingsrätt*) może prowadzić do wydania wyroku zaocznego. W innych przypadkach mogą być nakładane grzywny. W przypadku spraw niepodlegających rozstrzygnięciu w postępowaniu pozasądowym (jak np. powództwo w sprawach rodzinnych) niestawiennictwo powoda w sądzie może spowodować umorzenie postępowania, a nieobecna strona przeciwna może zostać ukarana grzywną albo doprowadzona do sądu. Niestawiennictwo skarżącego w postępowaniu przed sądem apelacyjnym może skutkować niemożnością odwołania się. W przypadku niestawiennictwa strony przeciwnej strona taka może zostać ukarana grzywną.

Termin na wniesienie odwołania

Odwołanie wniesione przez stronę po terminie zostanie odrzucone.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Jeżeli termin nie jest określony przepisami prawa, przed jego upływem strona musi zwrócić się do sądu z wnioskiem o odroczenie i przedłużenie terminu. Jeżeli po upływie terminu sąd podjął określoną czynność, np. wydał wyrok w sprawie, stronie przysługuje wiele środków zwyczajnych i nadzwyczajnych. Ich celem jest możliwość ponownego rozpatrzenia zamkniętej sprawy albo, w określonych okolicznościach, zmiana terminu (zob. pkt 3 powyżej).

Ostatnia aktualizacja: 09/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Anglia i Walia

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W Anglii i Walii obowiązują następujące główne rodzaje terminów:

Termin na złożenie odpowiedzi na pozew – po otrzymaniu pozwu lub formularza żądania pozwu, jeżeli doręczono go odrębnie, pozwany ma 14 dni na złożenie odpowiedzi na pozew albo potwierdzenia odbioru. Po złożeniu formularza potwierdzenia odbioru pozwany ma kolejne 14 dni na sporządzenie odpowiedzi na pozew. Oznacza to, że termin na złożenie odpowiedzi na pozew przez pozwanego wynosi 28 dni, ale jeżeli złoży on potwierdzenie odbioru następnego dnia po otrzymaniu formularza żądania pozwu, będzie miał tylko 15 dni na złożenie odpowiedzi na pozew.

Termin na wykonanie wyroku – zgodnie z art. 24 ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia (Limitation Act 1980) w odniesieniu do wyroku nie można dokonać żadnych czynności, jeżeli od daty jego uprawomocnienia się minęło sześć lat.

Terminy przedawnienia – co do zasady sześcioletni termin przedawnienia obowiązuje w przypadku:

terminu na wytoczenie powództwa w przedmiocie czynu niedozwolonego (art. 2 ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia);

terminów w sprawie dotyczącej kolejnych przeniesień i wygaśnięcia tytułu własności przysługującego właścicielowi majątku oraz w sprawie dotyczącej przenoszonych składników majątku (art. 3 ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia);

terminu na wytoczenie powództwa w przedmiocie kwot podlegających odzyskaniu na mocy ustawy (art. 9 ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia).

Terminy przedawnienia różnią się w przypadku innych rodzajów spraw. Na przykład:

termin na wytoczenie powództwa w przedmiocie umowy złożonej w charakterze zabezpieczenia wierzytelności (*specialty*) wynosi 12 lat (art. 8 ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia) – taka umowa może obejmować m.in. szczególne rodzaje zadłużenia, np. hipoteki;

termin na wytoczenie powództwa w przedmiocie szkody na osobie wynosi trzy lata (art. 11 ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

W częściach 2.8–2.10 regulaminu postępowania cywilnego (Civil Procedure Rules) uregulowano kwestie związane ze stosowaniem i wykładnią przepisów dotyczących obliczania terminów przedawnienia.

Poza sobotami i niedzielami w Anglii i Walii następujące dni są ustawowo wolne od pracy:

Nowy Rok: 1 stycznia;

Wielki Piątek: piątek przed Wielkanocą;

Poniedziałek Wielkanocny: poniedziałek po Wielkanocy;

Early May Bank Holiday: pierwszy poniedziałek maja;

Spring Bank Holiday: ostatni poniedziałek maja;

Summer Bank Holiday: ostatni poniedziałek sierpnia;

Boże Narodzenie: 25 grudnia;

drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia: 26 grudnia.

Jeżeli Boże Narodzenie, drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia lub Nowy Rok przypada w weekend, kolejny dzień roboczy jest dniem ustawowo wolnym od pracy. Na przykład jeżeli 25 i 26 grudnia przypadają odpowiednio w sobotę i w niedzielę, najbliższy poniedziałek i wtorek są dniami ustawowo wolnymi od pracy.

Ponadto w okresie Bożego Narodzenia wszystkie sądy są zamknięte przez jeden dodatkowy dzień.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Ustawa z 1980 r. o terminach przedawnienia – przewidziano w niej szereg terminów na wszczęcie postępowania i wyznaczono inne terminy, np. terminy na wykonanie wyroku i dokonanie innych czynności przez strony. Dodatkowe informacje na ten temat przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 1 powyżej.

Ustawa z 1984 r. o terminach przedawnienia w państwach trzecich (Foreign Limitation Periods Act 1984) – zgodnie z tą ustawą wszelkie przepisy dotyczące terminów na dokonanie czynności należy uznawać – do celów postępowań, w których wykonuje się przepisy prawa obcego lub orzeczenia wydane przez sądy zagraniczne – za kwestię materialną, a nie procesową. Przepisy tej ustawy mają zastosowanie do postępowań arbitrażowych i postępowań sądowych przed sądami w Anglii i Walii, ilekroć konieczne jest uwzględnienie prawa innego państwa.

Regulamin postępowania cywilnego – zawiera zasady procesowe dla sądów cywilnych w Anglii i Walii oraz określa terminy na dokonanie określonych czynności.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Datą rozpoczęcia biegu terminu jest zazwyczaj dzień wystąpienia określonego zdarzenia. Na przykład bieg terminu 14 dni na złożenie odpowiedzi na pozew rozpoczyna się w dniu otrzymania pozwu lub formularza żądania pozwu, jeżeli doręczono go osobno (zgodnie z przepisami dotyczącymi skutecznego doręczenia – zob. poniżej). Ponadto bieg terminu sześciu lat na wykonanie wyroku rozpoczyna się w dniu uprawomocnienia się wyroku.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Standardową metodą doręczania pism jest przesyłanie ich listem priorytetowym (*first class post*). Jeżeli pismo doręcza się listem priorytetowym, uznaje się je za doręczone drugiego dnia po dniu jego nadania.

Dodatkowe informacje na temat terminów skutecznego doręczenia przy użyciu metod innych niż doręczenie właściwe, np. doręczenia w formie wymiany pism, doręczenia pisma pod dozwolony adres lub pozostawienia go pod takim adresem bądź przesłania pisma faksem lub innym środkami komunikacji elektronicznej, można znaleźć w części 6 regulaminu postępowania cywilnego.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Jeżeli termin wyrażono w dniach, oblicza się go w pełnych dniach. Przy obliczaniu liczby pełnych dni nie bierze się pod uwagę dnia, w którym rozpoczyna się bieg terminu, oraz – w przypadku gdy zakończenie biegu terminu określa się przez odniesienie do określonego zdarzenia – dnia zdarzenia. Przykładowe sposoby obliczania liczby pełnych dni przedstawiono w części 2 regulaminu postępowania cywilnego.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli sąd wydaje wyrok, postanowienie lub zarządzenie, w którym wyznacza termin na dokonanie określonej czynności, ostatni dzień tego terminu w miarę możliwości wyraża się jako dzień kalendarzowy. Ponadto sąd wskazuje godzinę, do której należy podjąć daną czynność. Jeżeli w dokumencie podano datę, do której należy podjąć czynność, data ta musi być w miarę możliwości wyrażona jako dzień kalendarzowy.

Na przykład jeżeli pismo doręczono w dniu 4 kwietnia, a adresat ma udzielić odpowiedzi w terminie 14 dni od daty doręczenia, wówczas adresat powinien przekazać odpowiedź do dnia 18 kwietnia.

Jeżeli jednak wyznaczony termin jest krótszy niż 5 dni, nie wlicza się sobót, niedziel ani dni ustawowo wolnych od pracy.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli w jakimkolwiek wyroku, postanowieniu, zarządzeniu lub innym piśmie jest mowa o „miesiącu", chodzi o miesiąc kalendarzowy.

Jeżeli termin wyznaczono w latach, przepisy części 2.10 regulaminu postępowania cywilnego należy stosować analogicznie, chociaż nie wskazano tego wyraźnie. Dlatego też gdy w wyroku, postanowieniu, zarządzeniu lub innym piśmie jest mowa o „roku", chodzi o rok kalendarzowy.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli zakończenie biegu terminu określa się przez odniesienie do określonego zdarzenia, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia zdarzenia. Zob. również odpowiedź na pytanie 6 powyżej.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli termin na dokonanie określonej czynności w sekretariacie sądu wyznaczony w regulaminie postępowania cywilnego, dyrektywie, dowolnym orzeczeniu lub zarządzeniu sądu upływa w dniu, w którym sekretariat jest zamknięty, czynność uznaje się za dokonaną w terminie, jeżeli zostanie ona dokonana kolejnego dnia urzędowania sekretariatu sądu. Zasada ta obowiązuje we wszystkich przypadkach, których dotyczy termin zawity.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

W przypadku gdy pozew doręcza się poza granicami Anglii i Walii, zastosowanie mają przepisy szczególne. Na przykład jeżeli doręczenia dokonuje się w państwie członkowskim UE lub w umawiającym się państwie Konwencji haskiej z 1965 r. o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych, termin na złożenie potwierdzenia odbioru wynosi 21 dni od dnia doręczenia pozwu lub formularz żądania pozwu. Termin na złożenie odpowiedzi na pozew wynosi 21 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu lub – jeżeli pozwany złożył potwierdzenie odbioru – 35 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu. Jeżeli doręczenia dokonuje się na dowolnym innym terytorium umawiającego się państwa konwencji haskiej z 1965 r., termin na złożenie potwierdzenia odbioru wynosi 31 dni od dnia doręczenia pozwu lub formularza żądania pozwu. Termin na złożenie odpowiedzi na pozew wynosi 31 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu lub – jeżeli pozwany złożył potwierdzenie odbioru – 45 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu. Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć w części 6 regulaminu postępowania cywilnego.

Jeżeli doręczenia dokonuje się na terytorium dowolnego innego państwa, termin na złożenie potwierdzenia odbioru lub odpowiedzi na pozew odpowiada liczbie dni wskazanych w tabeli (zob. łącze poniżej) od dnia doręczenia formularza żądania pozwu lub – w przypadku gdy pozwany złożył potwierdzenie odbioru – liczbie dni wskazanych w tabeli powiększonej o dodatkowe 14 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu. Wspomniana tabela znajduje się w dyrektywie 6B regulaminu postępowania cywilnego.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin na wniesienie środka zaskarżenia od wyroku wynosi 14 dni. Termin na wystąpienie z wnioskiem do sędziego o dokonanie kontroli decyzji organu, o ile wnioskodawca jest do tego upoważniony na mocy ustawy, wynosi 28 dni, chyba że odnośna ustawa stanowi inaczej.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Jeżeli powód uważa, że w danym przypadku wystąpiły szczególne okoliczności, może zwrócić się do sądu o niezwłoczne rozpoznanie wniosku bez doręczania pozwanemu żadnych pism, tj. o rozpoznanie powództwa na zasadzie *ex parte* lub bez powiadamiania strony przeciwnej. Jeżeli sędzia wyda postanowienie o rozpoznaniu wniosku na zasadzie *ex parte* lub bez powiadamiania strony przeciwnej, powód otrzyma kolejne wezwanie do stawienia się przed sądem. Pozwany będzie miał prawo stawić się w sądzie w tym samym dniu co powód, aby sędzia mógł wysłuchać obydwu stron, zanim podejmie decyzję o ewentualnym wydaniu kolejnego postanowienia.

Inne możliwości przedłużenia terminów przewidziano w części II ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia. Termin przedawnienia można przedłużyć np. w sytuacji, gdy powód jest osobą niepełnosprawną (art. 28 ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia).

O ile regulamin postępowania cywilnego lub dyrektywa nie stanowią inaczej lub o ile sąd nie postanowi inaczej, termin ustawowy lub sądowy na dokonanie czynności może zostać zmieniony na mocy pisemnej umowy między stronami. Ponadto sędziowie dysponują szeroko zakrojonymi uprawnieniami w zakresie zarządzania sprawami pozwalającymi im zmieniać terminy.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie. W takim przypadku strona nie traci tego rodzaju przywileju.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Jeżeli pozwany nie złoży odpowiedzi na pozew ani nie uzna roszczenia w wymaganym terminie, powód może wystąpić z wnioskiem o wydanie wyroku zaocznego. Pozwany może jednak wciąż wnieść zażalenie na postanowienie w tym przedmiocie lub sąd może uchylić wydany wyrok.

Dostępne są również inne sankcje związane z zarządzaniem sprawami sądowymi. Na przykład jeżeli strona ma obowiązek przedłożyć określone pismo, np. opinię biegłego, w konkretnym terminie i nie dochowa tego terminu, sąd może postanowić o niedopuszczalności takiej opinii.

Sąd może również zastosować sankcje, np. za obrazę sądu.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strony, które nie dochowały terminów, mogą wystąpić do sądu o ich przedłużenie. Jeżeli niedochowanie terminu doprowadziło do wydania wyroku zaocznego, strony mogą wnieść środek zaskarżenia lub wystąpić o uchylenie wyroku.

Powiązane strony

Ministerstwo Sprawiedliwości

Regulamin postępowania cywilnego

Ostatnia aktualizacja: 03/03/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Irlandia Północna

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Termin na złożenie odpowiedzi na pozew – w przypadku postępowania przed Wysokim Trybunałem (High Court) pozwany zamieszkujący w Irlandii Północnej składa powiadomienie o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej (*appearance*) w terminie 14 dni od daty doręczenia pisma wszczynającego postępowanie (*writ*) (zarządzenie 10) (uwzględniając dzień doręczenia), chociaż istnieje możliwość złożenia powiadomienia o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej po terminie w dowolnym momencie przed wydaniem orzeczenia wobec pozwanego. Złożenie powiadomienia o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej po wydaniu orzeczenia wymaga zgody (lub pozwolenia) sądu (zarządzenie 12 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r. [Rules of the Court of Judicature (Northern Ireland) 1980]). Pozwany składa odpowiedź na pozew w terminie sześciu tygodni od dnia jego doręczenia, w terminie sześciu tygodni od dnia złożenia powiadomienia o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej lub w terminie sześciu tygodni od dnia uzyskania zgody na skorzystanie z prawa do obrony procesowej w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza (zarządzenie 18). W postępowaniu przez sądem hrabstwa (*county court*) pozwany doręcza powiadomienie o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej w terminie 21 dni od dnia, w którym doręczono mu pismo procesowe zwane *civil bill* (zarządzenie 12 regulaminu sądów hrabstwa Irlandii Północnej z 1981 r. [County Court Rules (Northern Ireland) 1981]).

Termin na wykonanie wyroku – zgodnie z art. 16 zarządzenia królewskiego z 1989 r. o terminach przedawnienia w Irlandii Północnej [Limitation (Northern Ireland) Order 1989] w odniesieniu do wyroku nie można dokonać żadnych czynności, jeżeli od daty jego uprawomocnienia się minęło sześć lat.

Terminy przedawnienia – co do zasady sześcioletni termin przedawnienia obowiązuje na przykład w przypadku:

terminu na wytoczenie powództwa w przedmiocie czynu niedozwolonego (art. 6 zarządzenia królewskiego z 1989 r. o terminach przedawnienia w Irlandii Północnej);

terminów w sprawie dotyczącej kolejnych przeniesień i wygaśnięcia tytułu własności przysługującego właścicielowi majątku oraz w sprawie dotyczącej przenoszonych składników majątku (art. 17 zarządzenia królewskiego z 1989 r. o terminach przedawnienia w Irlandii Północnej).

Terminy przedawnienia różnią się w przypadku innych rodzajów spraw. Na przykład:

termin na wytoczenie powództwa w przedmiocie szkody na osobie wynosi trzy lata (art. 7 zarządzenia królewskiego z 1989 r. o terminach przedawnienia w Irlandii Północnej).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

W zarządzeniu 3 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r. w związku z art. 5 ustawy z 1978 r. o wykładni przepisów (Interpretation Act 1978) oraz w zarządzeniu 43 regulaminu sądów hrabstwa Irlandii Północnej z 1981 r. w związku z art. 39 ustawy z 1954 r. o wykładni przepisów w Irlandii Północnej [Interpretation Act (Northern Ireland) 1954] uregulowano kwestie związane ze stosowaniem i wykładnią przepisów odpowiednio regulaminu Sądu Najwyższego i regulaminu sądów hrabstwa dotyczących obliczania terminów przedawnienia.

Poza sobotami i niedzielami w Irlandii Północnej następujące dni są ustawowo wolne od pracy:

Nowy Rok: 1 stycznia;

Dzień Świętego Patryka: 17 marca;

Poniedziałek Wielkanocny: poniedziałek po Wielkanocy;

Wtorek Wielkanocny: wtorek po Wielkanocy;

majowe święto bankowe: pierwszy poniedziałek maja;

wiosenne święto bankowe: ostatni poniedziałek maja;

lipcowe święta bankowe: 12 i 13 lipca;

letnie święto bankowe: ostatni poniedziałek sierpnia;

Boże Narodzenie: 25 grudnia;

drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia: 26 grudnia.

Jeżeli Boże Narodzenie, drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia lub Nowy Rok przypada w weekend, kolejny dzień roboczy jest dniem ustawowo wolnym od pracy. Na przykład jeżeli 25 i 26 grudnia przypadają odpowiednio w sobotę i w niedzielę, najbliższy poniedziałek i wtorek są dniami ustawowo wolnymi od pracy.

Ponadto w okresie Bożego Narodzenia oraz w Wielki Piątek wszystkie sądy są zamknięte przez jeden dodatkowy dzień.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Zarządzenie królewskie z 1989 r. o terminach przedawnienia w Irlandii Północnej – przewidziano w nim szereg terminów na wszczęcie postępowania i wyznaczono inne terminy, np. terminy na wykonanie wyroku i dokonanie innych czynności przez strony. Dodatkowe informacje na ten temat przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 1 powyżej.

Ustawa z 1985 r. o terminach przedawnienia w państwach trzecich w Irlandii Północnej [Foreign Limitation Periods (Northern Ireland) 1985] – zgodnie z tą ustawą wszelkie przepisy dotyczące terminów na dokonanie czynności należy uznawać – do celów postępowań, w których wykonuje się przepisy prawa

obcego lub orzeczenia wydane przez sądy zagraniczne – za kwestię materialną, a nie procesową. Przepisy tej ustawy mają zastosowanie do postępowań arbitrażowych i postępowań sądowych przed sądami w Irlandii Północnej, ilekroć konieczne jest uwzględnienie prawa innego państwa.
Regulamin Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r. i regulamin sądów hrabstwa Irlandii Północnej z 1981 r. – akty te zawierają zasady procesowe dla sądów cywilnych w Irlandii Północnej oraz określono w nich terminy na dokonanie określonych czynności.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Co do zasady bieg termin na złożenie odpowiedzi na pozew rozpoczyna się w dniu jego doręczenia – zob. odpowiedź na pytanie 1 powyżej. Zgodnie z przepisami zarządzenia królewskiego z 1989 r. o terminach przedawnienia w Irlandii Północnej datą rozpoczęcia biegu terminu jest zazwyczaj dzień wystąpienia określonego zdarzenia – na przykład bieg terminu sześciu lat na wykonanie wyroku rozpoczyna się w dniu uprawomocnienia się wyroku.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Tak. W przypadku doręczenia pisma wszczynającego postępowanie pocztą lub do skrzynki pocztowej uznaje się, że zostało ono doręczone siódmego dnia kalendarzowego po dokonaniu tej czynności (zarządzenie 10 zasada 1 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r.), przy czym jeżeli pismo nadano w niedzielę, prawdopodobnie zostanie ono uznane za doręczone w poniedziałek, ósmego dnia po dniu nadania. Podobnie, jeżeli adwokat nadaje pismo procesowe zwane *civil bill* listem priorytetowym (*first class post*), uznaje się je za doręczone siódmego dnia roboczego po dniu nadania (wyłączając dzień nadania), ale – w przeciwieństwie do zasady dotyczącej Wysokiego Trybunału – do terminu siedmiu dni nie wlicza się sobót, niedziel ani dni ustawowo wolnych od pracy (zarządzenie 43 zasada 19A regulaminu sądów hrabstwa Irlandii Północnej z 1981 r.).

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Zarządzenie 3 zasada 2 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r. ma zastosowanie do wszelkich terminów na dokonanie czynności określonych w regulaminie lub wyznaczonych w wyroku, postanowieniu lub zarządzeniu sądu. Jeżeli czynność ma zostać dokonana w określonym terminie liczonym od wyznaczonej daty, bieg terminu rozpoczyna się zwykle bezpośrednio po tej dacie. Jeżeli czynność ma zostać dokonana na określoną liczbę pełnych dni przed wyznaczoną datą lub po niej, między dniem dokonania czynności a taką datą musi upłynąć co najmniej wskazana liczba dni.
Zarządzenie 43 zasada 17 regulaminu sądów hrabstwa Irlandii Północnej z 1981 r. ma zastosowanie do terminów określonych w regulaminie. Jeżeli jakakolwiek czynność ma zostać dokonana w wyznaczonym terminie lub po wystąpieniu konkretnego zdarzenia, bieg terminu rozpoczyna się z upływem dnia, w którym wystąpiło zdarzenie, chyba że termin obejmuje ten dzień.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Zarządzenie 3 zasada 2 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r. stanowi, że jeżeli termin wynoszący siedem dni lub krótszy obejmuje sobotę, niedzielę lub święto bankowe, Boże Narodzenie lub Wielki Piątek, takiego dnia nie wlicza się przy obliczaniu terminu. Zarządzenie 3 zasada 3 stanowi, że o ile Trybunał nie postanowi inaczej, przy obliczaniu terminów określonych w regulaminie ani wyznaczonych w dowolnym postanowieniu lub zarządzeniu dotyczącym doręczenia, złożenia lub zmiany pisma procesowego nie uwzględnia się okresu długich wakacji sądowych, tj. wakacji letnich. Zarządzenie 3 zasada 4 stanowi, że jeżeli termin na dokonanie określonej czynności w sekretariacie Sądu Najwyższego, określony w regulaminie lub wyznaczony w dowolnym wyroku, postanowieniu lub zarządzeniu upływa w dniu, w którym sekretariat jest zamknięty, co uniemożliwia dokonanie czynności w tym dniu, czynność uznaje się za dokonaną w terminie, jeżeli zostanie ona dokonana kolejnego dnia urzędowania sekretariatu.
Zarządzenie 43 zasada 17 regulaminu sądów hrabstwa Irlandii Północnej z 1981 r. stanowi, że jeżeli regulamin zawiera wymóg dokonania dowolnej czynności w terminie krótszym niż trzy dni, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się soboty, niedzieli ani innego dnia, w którym sekretariat jest zamknięty. Jeżeli termin przewidziany na dokonanie czynności upływa w sobotę, niedzielę lub inny dzień, w którym sekretariat jest zamknięty, czynność można dokonać kolejnego dnia urzędowania sekretariatu. Ten ostatni przepis obejmuje również terminy sądowe.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zarządzenie 3 zasada 1 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r. stanowi, że nie naruszając przepisów art. 5 ustawy z 1978 r. o wykładni przepisów mającego zastosowanie do regulaminu, jeżeli w dowolnym wyroku, postanowieniu, zarządzeniu lub innym piśmie jest mowa o „miesiącu", chodzi o miesiąc kalendarzowy, chyba że kontekst pisma wymaga innej interpretacji.
Jeżeli termin wyznaczono w latach, przez analogię – choć nie wskazano tego wyraźnie – gdy w wyroku, postanowieniu, zarządzeniu lub innym piśmie jest mowa o „roku", chodzi o rok kalendarzowy.
W odniesieniu do postępowania przed sądem hrabstwa zastosowanie ma art. 39 ustawy z 1954 r. o wykładni przepisów w Irlandii Północnej, który stanowi, że „rok" oznacza 12 miesięcy (kalendarzowych), a „miesiąc" oznacza miesiąc kalendarzowy.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Zarządzenie 3 zasada 2 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r. stanowi, że jeżeli czynność ma zostać dokonana w konkretnym terminie lub nie wcześniej niż przed konkretną datą, termin ten upływa w dniu poprzedzającym tę datę.
W regulaminie sądów hrabstwa Irlandii Północnej z 1981 r. na mocy art. 39 ustawy z 1954 r. o wykładni przepisów w Irlandii Północnej termin, który upływa z końcem konkretnego dnia lub jest obliczony w odniesieniu do konkretnej daty, obejmuje taki dzień.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Zarządzenie 3 zasada 2 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości Irlandii Północnej z 1980 r. stanowi, że jeżeli termin wynoszący siedem dni lub krótszy obejmuje sobotę, niedzielę lub święto bankowe, Boże Narodzenie lub Wielki Piątek, takiego dnia nie wlicza się przy obliczaniu terminu. Zarządzenie 3 zasada 3 stanowi, że o ile Trybunał nie postanowi inaczej, przy obliczaniu terminów określonych w regulaminie ani wyznaczonych w dowolnym postanowieniu lub zarządzeniu dotyczącym doręczenia, złożenia lub zmiany pisma procesowego nie uwzględnia się okresu długich wakacji sądowych, tj. wakacji letnich. Zarządzenie 3 zasada 4 stanowi, że jeżeli termin na dokonanie określonej czynności w sekretariacie Sądu Najwyższego, określony w regulaminie lub wyznaczony w dowolnym wyroku, postanowieniu lub zarządzeniu upływa w dniu, w którym sekretariat jest zamknięty, co uniemożliwia dokonanie czynności w tym dniu, czynność uznaje się za dokonaną w terminie, jeżeli zostanie ona dokonana kolejnego dnia urzędowania sekretariatu.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

-

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin na wniesienie środka zaskarżenia od wyroku Wysokiego Trybunału wynosi co do zasady sześć tygodni, a w przypadku orzeczenia sądu hrabstwa – 21 dni. Termin na wystąpienie z wnioskiem do sędziego o dokonanie kontroli decyzji organu, o ile wnioskodawca jest do tego upoważniony na mocy ustawy, wynosi 21 dni, chyba że odnośna ustawa stanowi inaczej.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Jeżeli powód uważa, że w danym przypadku wystąpiły szczególne okoliczności, może zwrócić się do sądu o niezwłoczne rozpoznanie wniosku bez doręczania pozwanemu żadnych pism, tj. o rozpoznanie powództwa na zasadzie *ex parte* lub bez powiadamiania strony przeciwnej. Jeżeli sędzia wyda

postanowienie o rozpoznaniu wniosku na zasadzie *ex parte* lub bez powiadamiania strony przeciwnej, powód otrzyma kolejne wezwanie do stawienia się przed sądem. Pozwany będzie miał prawo stawić się w sądzie w tym samym dniu co powód, aby sędzia mógł wysłuchać obydwu stron, zanim podejmie decyzję o ewentualnym wydaniu kolejnego postanowienia.
Inne możliwości przedłużenia terminów przewidziano w części IV zarządzenia królewskiego z 1989 r. o terminach przedawnienia w Irlandii Północnej. Termin przedawnienia można przedłużyć np. w sytuacji, gdy powód jest osobą niepełnosprawną (art. 48 ustawy z 1980 r. o terminach przedawnienia).
O ile regulamin sądu nie stanowi inaczej lub o ile sąd nie postanowi inaczej, termin ustawowy lub sądowy na dokonanie czynności może zostać zmieniony na mocy pisemnej umowy między stronami. Ponadto sędziowie dysponują uprawnieniami pozwalającymi im zmieniać terminy.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie. W takim przypadku strona nie traci przywileju przysługującego na mocy takiego prawa obcego.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Jeżeli pozwany nie złoży odpowiedzi na pozew ani nie uzna roszczenia w wymaganym terminie, powód może wystąpić z wnioskiem o wydanie wyroku zaocznego. Pozwany może jednak wciąż wnieść zażalenie na postanowienie w tym przedmiocie lub sąd może uchylić wydany wyrok.
Dostępne są również inne sankcje związane z zarządzaniem sprawami sądowymi. Na przykład jeżeli strona ma obowiązek przedłożyć określone pismo, np. opinię biegłego, w konkretnym terminie i nie dochowa tego terminu, sąd może postanowić o niedopuszczalności takiej opinii.
Sąd może również zastosować sankcje, np. za obrazę sądu.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strony, które nie dochowały terminów, mogą wystąpić do sądu o ich przedłużenie. Jeżeli niedochowanie terminu doprowadziło do wydania wyroku zaocznego, strony mogą wnieść środek zaskarżenia lub wystąpić o uchylenie wyroku.

Ostatnia aktualizacja: 04/03/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.
Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Szkocja

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Termin na złożenie odpowiedzi na pozew

Jeżeli chodzi o sprawy rozpoznawane przez Court of Session, w przypadku których doręczenie ma zostać dokonane na terytorium Europy lub poza terytorium Europy, termin na złożenie odpowiedzi na pozew wynosi 21 dni od daty doręczenia pozwu. W niektórych przypadkach, w których doręczenia nie dokonuje się w sposób przewidziany w przepisach, termin na złożenie odpowiedzi na pozew wynosi 42 dni.
Jeżeli chodzi o sprawy rozpoznawane przez *sheriff court*, w przypadku których doręczenie ma zostać dokonane na terytorium Europy, termin na złożenie odpowiedzi na pozew wynosi 21 dni od daty doręczenia pozwu. Jeżeli chodzi o wszystkie sprawy, w przypadku których doręczenie ma zostać dokonane poza terytorium Europy, termin na złożenie odpowiedzi na pozew wynosi 42 dni od daty doręczenia pozwu.
Więcej informacji można znaleźć w:

regulaminie Court of Sessions

regulaminie postępowania zwyczajnego (Ordinary Cause Rules) przed *sheriff courts*

Na potrzeby odzyskiwania kwot do 5 000 funtów szterlingów przeprowadza się również postępowanie uproszczone (*simple procedure*) i postępowanie w trybie przyspieszonym (*summary cause*).

Terminy zawite (prekluzja) i terminy przedawnienia

W prawie szkockim kwestie związane z terminami, w których należy dokonać określonych czynności przed sądem, regulują dwie instytucje prawne: przedawnienie (*limitation*) i prekluzja (*negative prescription*). Przedawnienie to instytucja prawa procesowego – środek ochronny – skutkująca niemożliwością dochodzenia określonych praw i obowiązków na drodze prawnej po upływie określonego terminu (mimo że te prawa i obowiązki nadal istnieją). Prekluzja to instytucja prawa materialnego, której skutkiem jest wygaśnięcia prawa przysługującego danej osobie lub spoczywającego na niej obowiązku po upływie określonego terminu.
Aktualnie obowiązujące przepisy w tym zakresie zawiera ustawa z 1973 r. o prekluzji i przedawnieniu w Szkocji [Prescription and Limitation (Scotland) Act 1973].
W przepisach dotyczących prekluzji wskazano przypadki, w których dochodzi do wygaśnięcia praw i obowiązków umownych. Terminy różnią się w zależności od charakteru zobowiązania.
W ustawie przewidziano termin przedawnienia roszczeń odszkodowawczych, roszczeń dotyczących szkody na osobie, roszczeń w przedmiocie zniesławienia i roszczeń związanych z odpowiedzialnością za produkt wadliwy. Termin przedawnienia wynosi trzy lata od dnia powzięcia informacji o wystąpieniu szkody; sąd może jednak wyrazić zgodę na wszczęcie postępowania po upływie tego terminu, jeżeli uzna to za słuszne.
W szeregu innych ustaw przewidziano również odmienne terminy przedawnienia, np. terminy na dokonanie czynności dotyczących przewozu (osób lub towarów) drogą powietrzną, lądową, morską i kolejową.
Aby dowiedzieć się, czy konkretne powództwo, które zamierzamy wytoczyć, podlega określonym terminom, warto zasięgnąć opinii prawnika lub skontaktować się z Biurem Porad Prawnych dla Obywateli.

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Poza sobotami i niedzielami w Szkocji następujące dni są ustawowo wolne od pracy:
Nowy Rok: 1 stycznia;
dzień po Nowym Roku: 2 stycznia;
Wielki Piątek: piątek przed Wielkanocą;
majowe święto bankowe: pierwszy poniedziałek maja;
wiosenne święto bankowe: ostatni poniedziałek maja;
letnie święto bankowe: pierwszy poniedziałek sierpnia;
Boże Narodzenie: 25 grudnia;
drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia: 26 grudnia.

Jeżeli Boże Narodzenie, drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia lub Nowy Rok i 2 stycznia przypadają w weekend, kolejny dzień roboczy jest dniem ustawowo wolnym od pracy. Na przykład jeżeli 25 i 26 grudnia przypadają odpowiednio w sobotę i w niedzielę, najbliższy poniedziałek i wtorek są dniami ustawowo wolnymi od pracy.

Daty wszystkich dni wolnych od pracy określono w załączniku 1 do ustawy z 1971 r. o transakcjach bankowych i finansowych (Banking and Financial Dealings Act 1971), z wyjątkiem wiosennego święta majowego i drugiego dnia Świąt Bożego Narodzenia, które podlegają proklamacji królewskiej.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Terminy zawite (prekluzja) i terminy przedawnienia

W ustawie z 1973 r. o terminach zawitych i terminach przedawnienia w Szkocji [Prescription and Limitation (Scotland) Act 1973], z późniejszymi zmianami, ustanowiono szczegółowe przepisy dotyczące obliczania poszczególnych terminów zawitych i terminów przedawnienia, zgodnie z opisem przedstawionym w odpowiedzi na pytanie 1.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Rozpoczęcie biegu terminu jest uzależnione od daty doręczenia pisma. Jeżeli chodzi o doręczenie drogą pocztową, za datę doręczenia uznaje się dzień przypadający po dniu nadania pisma wszczynającego postępowanie. Jeżeli termin wskazany w piśmie upływa w weekend, dzień ustawowo wolny od pracy lub dzień wolny od pracy dla sądów, termin taki przedłuża się do kolejnego dnia nieprzypadającego w weekend lub do kolejnego dnia roboczego.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Bieg terminu zawsze rozpoczyna się w dniu doręczenia, niezależnie od metody doręczenia. Szczegółowe informacje na temat definicji daty doręczenia można znaleźć w odpowiedzi na pytanie 4.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Dzień dokonania czynności. Pierwszy dzień przypadający po dniu doręczenia pisma (z zastrzeżeniem szczegółowych informacji na temat dni ustawowo wolnych od pracy przedstawionych w odpowiedzi na pytanie 4) jest pierwszym dniem uwzględnianym przy obliczaniu terminu.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Dni kalendarzowe (ale zob. również odpowiedź na pytanie 4 w kwestii dni ustawowo wolnych od pracy itp.). Choć terminy nie mogą upływać w dniu niebędącym dniem roboczym, przy obliczaniu terminów uwzględnia się wszystkie inne dni niebędące dniami roboczymi.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli w pismach sądowych jest mowa o „miesiącu”, chodzi o miesiąc kalendarzowy.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy upływają zgodnie z zasadami przedstawionymi w odpowiedziach na poprzednie pytania, tj. – w zależności od specyfiki danego terminu – z upływem ostatniego dnia terminu, przy czym należy pamiętać, że bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu doręczenia pisma.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak. Zob. odpowiedź na pytanie 4.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Sąd może w stosownych przypadkach przedłużyć termin na zawiadomienie o doręczeniu, jeżeli uzna to za konieczne.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

W postępowaniu przed Court of Session pozwany ma 14 dni na wniesienie środka zaskarżenia od orzeczenia i na powiadomienie sądu o takim zamiarze od dnia zapoznania się z prawomocnym wyrokiem lub postanowieniem.

Od dnia 1 stycznia 2016 r. termin na wniesienie środka oskarżenia od niektórych orzeczeń wydanych przez *sheriff court* wydłużono z 14 dni do 28 dni. Takie środki zaskarżenia wnosi się obecnie bezpośrednio do sądu apelacyjnego (Sheriff Appeal Court).

Środki zaskarżenia w toku postępowania w trybie przyspieszonym i postępowania uproszczonego nadal wnosi się do *sheriff court*, a termin na wniesienie tych środków wynosi 14 dni.

Należy przy tym podkreślić, że w przypadku gdy w przepisach przewidziano szczególne terminy na wniesienie określonych rodzajów środków zaskarżenia, np. ustawowych środków zaskarżenia innych niż przewidziane w regulaminie, wówczas takie terminy będą miały zastosowanie.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach. W przypadku skrócenia terminu minimalna długość wynosi 48 godzin. Obowiązek wcześniejszego powiadomienia pozwanego można znieść całkowicie wyłącznie w przypadku wydania zakazu tymczasowego w sprawach dotyczących dobra dziecka.

W takich przypadkach sąd może oczywiście wyznaczyć termin rozprawy na późniejszy termin, aby zapewnić poszanowanie prawa wszystkich stron do rzetelnego procesu sądowego.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Jeżeli pozwany nie złoży odpowiedzi na pozew w terminie, sąd może wydać wyrok zaoczny na wniosek powoda. Pozwany może oczywiście odwołać się od takiego wyroku zgodnie z odpowiedzią na pytanie 12.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Pozwany może zwrócić się do sądu o przedłużenie terminu. Jeżeli wyrok został już wydany (wyrok zaoczny), pozwany może wystąpić do sądu o jego uchylenie zgodnie z mającym zastosowanie regulaminem sądu.

Ostatnia aktualizacja: 04/03/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Terminy proceduralne - Gibraltar

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W Gibraltarze obowiązują następujące główne rodzaje terminów:

Termin na złożenie odpowiedzi na pozew – po otrzymaniu pozwu lub formularza żądania pozwu, jeżeli doręczono go odrębnie, pozwany ma 14 dni na złożenie odpowiedzi na pozew albo potwierdzenia odbioru. Po złożeniu formularza potwierdzenia odbioru pozwany ma kolejne 14 dni na sporządzenie odpowiedzi na pozew. Oznacza to, że termin na złożenie odpowiedzi na pozew przez pozwanego wynosi 28 dni, ale jeżeli złoży on potwierdzenie odbioru następnego dnia po otrzymaniu formularza żądania pozwu, będzie miał tylko 15 dni na złożenie odpowiedzi na pozew.
Termin na wykonanie wyroku – zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z 1960 r. o terminach przedawnienia (Limitation Act 1960) w odniesieniu do wyroku nie można dokonać żadnych czynności, jeżeli od daty jego uprawomocnienia się minęło dwanaście lat.
Terminy przedawnienia – co do zasady sześcioletni termin przedawnienia obowiązuje w przypadku:
terminu na wytoczenie powództwa w przedmiocie czynu niedozwolonego (art. 4 ust. 1 lit. a) ustawy z 1960 r. o terminach przedawnienia);
terminów w sprawie dotyczącej kolejnych przeniesień i wygaśnięcia tytułu własności przysługującego właścicielowi majątku oraz w sprawie dotyczącej przenoszonych składników majątku (art. 11 ustawy z 1960 r. o terminach przedawnienia);
terminu na wytoczenie powództwa w przedmiocie kwot podlegających odzyskaniu na mocy ustawy (art. 4 ust. 1 lit. d) ustawy z 1960 r. o terminach przedawnienia).
Terminy przedawnienia różnią się w przypadku innych rodzajów spraw. Na przykład:
termin na wytoczenie powództwa w przedmiocie umowy złożonej w charakterze zabezpieczenia wierzytelności (*specialty*) wynosi 12 lat (art. 4 ust. 3 ustawy z 1960 r. o terminach przedawnienia) – taka umowa może obejmować m.in. szczególne rodzaje zadłużenia, np. hipoteki;
termin na wytoczenie powództwa w przedmiocie szkody na osobie wynosi trzy lata (art. 4 ust. 1 ustawy z 1960 r. o terminach przedawnienia).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

W częściach 2.8–2.10 regulaminu postępowania cywilnego (Civil Procedure Rules) uregulowano kwestie związane ze stosowaniem i wykładnią przepisów dotyczących obliczania terminów przedawnienia.
Poza sobotami i niedzielami w Gibraltarze następujące dni są ustawowo wolne od pracy:
Nowy Rok: 1 stycznia;
Wielki Piątek: piątek przed Wielkanocą;
Poniedziałek Wielkanocny: poniedziałek po Wielkanocy;
Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy (Workers Memorial Day): 28 kwietnia;
Święto Pracy 1 maja
wiosenne święto bankowe: ostatni poniedziałek maja;
urodziny Królowej: drugi/trzeci poniedziałek czerwca
letnie święto bankowe: ostatni poniedziałek sierpnia;
Święto Narodowe (rocznica referendum): 10 września
Boże Narodzenie: 25 grudnia;
drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia: 26 grudnia.
Jeżeli Boże Narodzenie, drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia, Nowy Rok lub Święto Narodowe przypada w weekend, kolejny dzień roboczy jest dniem ustawowo wolnym od pracy. Na przykład jeżeli 25 i 26 grudnia przypadają odpowiednio w sobotę i w niedzielę, najbliższy poniedziałek i wtorek są dniami ustawowo wolnymi od pracy. Ponadto sądy mogą mieć przerwę w pracy również w okresie między Bożym Narodzeniem a Nowym Rokiem.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Ustawa z 1960 r. o terminach przedawnienia – przewidziano w niej szereg terminów na wszczęcie postępowania i wyznaczono inne terminy, np. terminy na wykonanie wyroku i dokonanie innych czynności przez strony. Dodatkowe informacje na ten temat przedstawiono w odpowiedzi na pytanie 1 powyżej.
Regulamin postępowania cywilnego – zawiera on zasady procesowe dla sądów cywilnych w Anglii i Walii (mające zastosowanie do Gibraltaru) oraz określa terminy na dokonanie określonych czynności.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Datą rozpoczęcia biegu terminu jest zazwyczaj dzień wystąpienia określonego zdarzenia. Na przykład bieg terminu 14 dni na złożenie odpowiedzi na pozew rozpoczyna się w dniu otrzymania pozwu lub formularza żądania pozwu, jeżeli doręczono go osobno (zgodnie z przepisami dotyczącymi skutecznego doręczenia – zob. poniżej). Ponadto bieg terminu 12 lat na wykonanie wyroku rozpoczyna się w dniu uprawomocnienia się wyroku.

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Standardową metodą doręczania pism w Gibraltarze jest doręczenie właściwe (do rąk własnych). W przypadku doręczenia listem poleconym art. 8 ustawy o wykładni i klauzulach ogólnych (General Clauses Act) stanowi, że doręczenie uznaje się za skuteczne „w chwili, w której pismo zostałoby doręczone zwykłym trybem pocztowym”.
Dodatkowe informacje na temat terminów skutecznego doręczenia przy użyciu metod innych niż doręczenie właściwe, np. doręczenia w formie wymiany pism, doręczenia pisma pod dozwolony adres lub pozostawienia go pod takim adresem bądź przesłania pisma faksem lub innym środkami komunikacji elektronicznej, można znaleźć w części 6 regulaminu postępowania cywilnego.
W przypadku doręczenia do rąk własnych uznaje się, że pismo zostało doręczone następnego dnia roboczego, jeżeli doręczenie miało miejsce po godzinie 17.00 w dzień roboczy lub o dowolnej porze w sobotę, niedzielę lub dzień ustawowo wolny od pracy.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Jeżeli termin wyrażono w dniach, oblicza się go w pełnych dniach. Przy obliczaniu liczby pełnych dni nie bierze się pod uwagę dnia, w którym rozpoczyna się bieg terminu, oraz – w przypadku gdy zakończenie biegu terminu określa się przez odniesienie do określonego zdarzenia – dnia zdarzenia. Przykładowe sposoby obliczania liczby pełnych dni przedstawiono w części 2 regulaminu postępowania cywilnego.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Jeżeli sąd wydaje wyrok, postanowienie lub zarządzenie, w którym wyznacza termin na dokonanie określonej czynności, ostatni dzień tego terminu w miarę możliwości wyraża się jako dzień kalendarzowy. Ponadto sąd wskazuje godzinę, do której należy podjąć daną czynność. Jeżeli w dokumencie podano datę, do której należy podjąć czynność, data ta musi być w miarę możliwości wyrażona jako dzień kalendarzowy.
Na przykład jeżeli pismo doręczono w dniu 4 kwietnia, a adresat ma udzielić odpowiedzi w terminie 14 dni od daty doręczenia, wówczas adresat powinien przekazać odpowiedź do dnia 18 kwietnia.
Jeżeli jednak wyznaczony termin jest krótszy niż 5 dni, nie wlicza się sobót, niedziel ani dni ustawowo wolnych od pracy.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli w jakimkolwiek wyroku, postanowieniu, zarządzeniu lub innym piśmie jest mowa o „miesiącu”, chodzi o miesiąc kalendarzowy.
Jeżeli termin wyznaczono w latach, przepisy części 2.10 regulaminu postępowania cywilnego należy stosować analogicznie, chociaż nie wskazano tego wyraźnie. Dlatego też gdy w wyroku, postanowieniu, zarządzeniu lub innym piśmie jest mowa o „roku”, chodzi o rok kalendarzowy.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Jeżeli zakończenie biegu terminu określa się przez odniesienie do określonego zdarzenia, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia zdarzenia. Zob. również odpowiedź na pytanie 6 powyżej.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Jeżeli termin na dokonanie określonej czynności w sekretariacie sądu wyznaczony w regulaminie postępowania cywilnego, dyrektywie, dowolnym orzeczeniu lub zarządzeniu sądu upływa w dniu, w którym sekretariat jest zamknięty, czynność uznaje się za dokonaną w terminie, jeżeli zostanie ona dokonana kolejnego dnia urzędowania sekretariatu sądu. Zasada ta obowiązuje we wszystkich przypadkach, których dotyczy termin zawity.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

W przypadku gdy pozew doręcza się poza granicami Gibraltaru, zastosowanie mają przepisy szczególne. Na przykład jeżeli doręczenia dokonuje się w państwie członkowskim UE lub w umawiającym się państwie Konwencji haskiej z 1965 r. o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych, termin na złożenie potwierdzenia odbioru wynosi 21 dni od dnia doręczenia pozwu lub formularz żądania pozwu. Termin na złożenie odpowiedzi na pozew wynosi 21 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu lub – jeżeli pozwany złożył potwierdzenie odbioru – 35 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu. Jeżeli doręczenia dokonuje się na dowolnym innym terytorium umawiającego się państwa konwencji haskiej z 1965 r., termin na złożenie potwierdzenia odbioru wynosi 31 dni od dnia doręczenia pozwu lub formularza żądania pozwu. Termin na złożenie odpowiedzi na pozew wynosi 31 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu lub – jeżeli pozwany złożył potwierdzenie odbioru – 45 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu. Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć w części 6 regulaminu postępowania cywilnego.

Jeżeli doręczenia dokonuje się na terytorium dowolnego innego państwa, termin na złożenie potwierdzenia odbioru lub odpowiedzi na pozew odpowiada liczbie dni wskazanych w tabeli zawartej w dyrektywie 6B regulaminu postępowania cywilnego od dnia doręczenia formularza żądania pozwu lub – w przypadku gdy pozwany złożył potwierdzenie odbioru – liczbie dni wskazanych w tabeli powiększonej o dodatkowe 14 dni od dnia doręczenia formularza żądania pozwu.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Termin na wniesienie środka zaskarżenia od wyroku wynosi 14 dni. Termin na wystąpienie z wnioskiem do sędziego o dokonanie kontroli decyzji organu, o ile wnioskodawca jest do tego upoważniony na mocy ustawy, wynosi trzy miesiące, chyba że odnośna ustawa stanowi inaczej (chociaż wnioski o taką kontrolę sądową należy w każdym przypadku składać niezwłocznie).

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Jeżeli powód uważa, że w danym przypadku wystąpiły szczególne okoliczności, może zwrócić się do sądu o niezwłoczne rozpoznanie wniosku bez doręczania pozwanemu żadnych pism, tj. o rozpoznanie powództwa na zasadzie ex parte lub bez powiadamiania strony przeciwnej. Jeżeli sędzia wyda postanowienie o rozpoznaniu wniosku na zasadzie ex parte lub bez powiadamiania strony przeciwnej, powód otrzyma kolejne wezwanie do stawienia się przed sądem. Pozwany będzie miał prawo stawić się w sądzie w tym samym dniu co powód, aby sędzia mógł wysłuchać obydwu stron, zanim podejmie decyzję o ewentualnym wydaniu kolejnego postanowienia.

Inne możliwości przedłużenia terminów przewidziano w ustawie z 1960 r. o terminach przedawnienia. Termin przedawnienia można przedłużyć np. w sytuacji, gdy powód jest osobą niepełnosprawną (art. 28 ustawy o terminach przedawnienia).

O ile regulamin postępowania cywilnego lub dyrektywa nie stanowią inaczej lub o ile sąd nie postanowi inaczej, termin ustawowy lub sądowy na dokonanie czynności może zostać zmieniony na mocy pisemnej umowy między stronami. Ponadto sędziowie dysponują szeroko zakrojonymi uprawnieniami w zakresie zarządzania sprawami pozwalającymi im zmieniać terminy.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie. W takim przypadku strona nie traci tego rodzaju przywileju.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Jeżeli pozwany nie złoży odpowiedzi na pozew ani nie uzna roszczenia w wymaganym terminie, powód może wystąpić z wnioskiem o wydanie wyroku zaocznego. Pozwany może jednak zwrócić się do sądu o uchylenie wyroku.

Dostępne są również inne sankcje związane z zarządzaniem sprawami sądowymi. Na przykład jeżeli strona ma obowiązek przedłożyć określone pismo, np. opinię biegłego, w konkretnym terminie i nie dochowa tego terminu, sąd może postanowić o niedopuszczalności takiej opinii.

Sąd może również zastosować sankcje, np. za obrazę sądu.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strony, które nie dochowały terminów, mogą wystąpić do sądu o ich przedłużenie. Jeżeli niedochowanie terminu doprowadziło do wydania wyroku zaocznego, strony mogą zwrócić się o jego uchylenie.

Ostatnia aktualizacja: 05/03/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.